Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

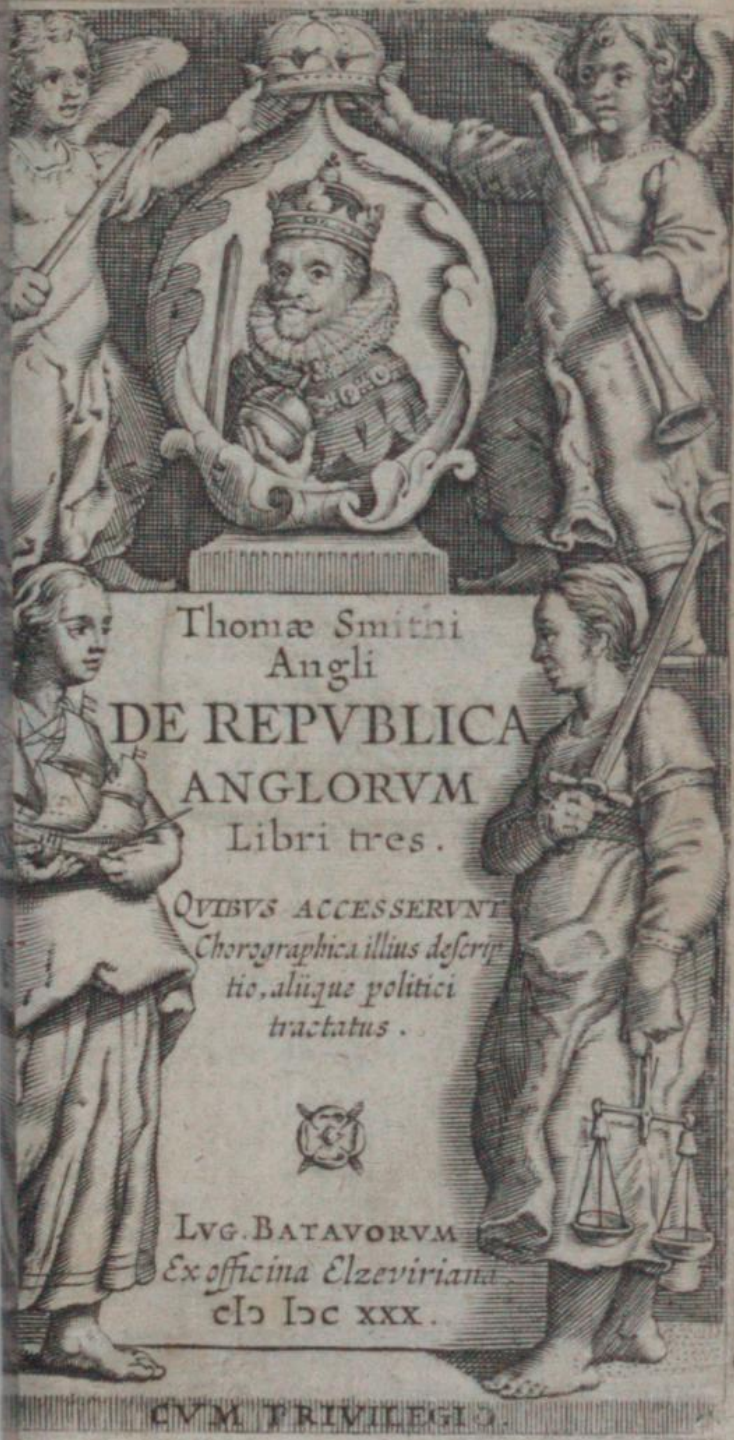

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

INDICVLVS SVMMORUM capitum quæ hoc libello continentur.

I.

ANgliæ chorographica deſcriptio compendioſa, è Camdeno, Speedo & aliis. Pag. 1.

II.

Cœli ſolique ratio in genere atque in ſingulis provinciis. 85

III.

De moribus incolarum tam in communi quam particulari. 98.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

6

IV.

Thomæ Smithi de Republica & adminiſtratione Anglorum libri tres: quibus hæc capita continentur:

Lib.I.cap.1. *Rerumpublicarum atque adminiſtrationis varias eſſe formas.* 110
II. *Quid in quavis Repub. iuſtum & legibus conſentaneum.* 111
III. *Rerumpublicarum diviſio alia.* 112
IV. *Varietas Rerumpublicarum exemplis confirmata.* 113
V. *De quæſtione recti æquique in omni republ.* 114
VI. *Compoſitas eſſe plerumq;, non impermiſtas Reſp.* 116
VII. *Regis definitio & Tyranni.* 117
VIII. *De Rege abſoluto.* 119
IX. *De Regis etymo & adminiſtratione Anglorum.* 123
X. *Quid ſit Reſpublica, & quæ illius partes.* 125
XI. *Familiæ origo.* 127

XII. Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

3

Nobiliſſimo, Ampliſſimo, Claꝛiſſimoque Viro,

T. THOMÆ GLEMHAMO,
Equiti aurato fortiſſimo,
Affini ſuo plurimum
honorando:

*unc commentariolum de Regno An-
gliæ, in debitæ obſervantiæ & ſin-
ceræ amicitiæ teſtimonium*

Dedicat

IOÃNNES de LAET,
Antvverpianus.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

Sum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

SVMMA PRIVILEGII.

Illuſtrium & Præpotentium D. D. Ordinum fœderatarum Belgiæ provinciarum decreto cautum eſt Bonaventuræ & Abrahamo Elzeviriis, *Academiæ Leydenſis typographis, Ne quis præter illorum aut hæredum voluntatem toto decennio proximo, his in regionibus excudat, aut alibi extra provincias excuſum inferat vendatve, librum hunc, cui titulus,* Thomæ Smithi Angli DE REPVBLICA ANGLORVM, &c. *Quodſi quis contempta auctoritate, directe vel indirecte, librum hunc, totum, vel partem ejus, hoc ſive alio modo, extra dictum temporis intervallum typis mandare, vel impreſſum alibi in has oras inferre & vendere præſumpſerit; confiſcatione exemplarium, multaque inſuper ſexcentorum florenorum damnas eſto; uti latius patet in ipſo privilegio, dato Hagæ in conventu D. D. Ordinum Generalium,* XV *Maji,* MDCXXVI.

G. V. HERTEVELT V^t.

Ad mandatum Præpotentium D. D. Ordinum General. ſſ.

I. van GOCH.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ius dicitur: de Cancellario Angliæ & Cancellaria. 196
XIII. De Iudicibus, formaque ius dicendi reddendique apud Anglos uſitata. 200
XIV. De ſubſelliis regiis. 201
XV. De curia actionum civilium. 202
XVI. De quæſtione duplici, facti & iuris. 202
XVII. De Vicecomite & fiſci ſive ærarii curia. 205
XVIII. De duodecem-viris. 210
XIX. De Centuriis aliisque Comitatus partibus. 212
XX. De Curia Baronis. 214
XXI. De die (quem appellant) legitimo. 217
XXII. Quemadmodum in cauſis capitalibus iudicium inſtituatur, deque Eirenarchis. 218
XXIII. De Sontis inſecutione. 223
XXIV. De Homicidii Quæſtore. 225
XXV. De Conſtabulariis. 226
XXVI. De conventuum iuridico-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

rum celebratione, & quemadmodum in cauſis criminalibus procedatur. 228
XXVII. *Peculiares ſuppliciorum formæ ſontibus irrogatæ, nullibi præterquam in Anglia cognitæ.* 240
XXVIII. *De crimine læſæ maieſtatis, & qua ratione maior nobilitas diiudicetur.* 243
Lib. III. Cap. I. *De appellatione provocationeq; quæ ſententiam ſuper cauſis criminalibus inique latam reſcindit.* 244
II. *In cauſis civilibus quis ſit remedio locus, ſi præter leges pronuntiatum fuerit.* 247
III. *De accuſatione.* 250
IV. *De Curia Cameræ ſtellatæ.* 253
V. *De Curia pupillorum & emancipationis.* 258
VI. *De Curia Ducatus.* 265
VII. *De Curia libellorum ſupplicum.* 266
VIII. *De uxoribus & nuptiis.* 267
IX. *De liberis.* 274

X. *De*

XII. *Regni origo & initium.* 129
XIII. *Status optimatum origo & initium.* 131
XIV. *Status popularium origo.* 133
XV. *Rempubl. populi ingenio eſſe accommodandam.* 135
XVI. *Partes & perſonæ reipubl. diſtinguuntur.* 137
XVII. *De primaria nobilitatis Anglicæ parte, quæ eſt nobilitas maior.* 139
Additamentum, in quo nobilitas maior paulo plenius explicatur. 141
XVIII. *De ſecundaria nobilitatis Angliæ parte, quæ eſt nobilitas minor; & primum de Equitibus.* 146
XIX. *De Armigeris.* 154
XX. *De nobilibus minorum gentium.* ibid.
XXI. *Nobiles creandi mos apud Anglos an improbandus.* 158
XXII. *De civibus & municipibus.* 160
XXIII. *De Plebeiis.* ibid.

XXIV. *De quarta hominum ſpecie qui non præſunt.* 165
Lib. II. cap. I. *Leges Regni Anglicani definiuntur in genere, & dividuntur.* 167
II. *De Parlamento eiuſque poteſtate.* 168
III. *De Parlamento habendo modus.* 171
IV. *De Monarcha, Rege Reginave Angliæ.* 183
V. *Quibus in rebus reſpubl. à ſe invicem maxime diſtent.* 189
VI. *Tres eſſe iudicii formas in Anglia.* 190
VII. *Iudicium Parlamentarium.* ibid.
VIII. *Iudicium ex duello.* 191
IX. *Iudicium inquiſitionis ſive Duodecemviratus: deque tribus ad iudicii conſtitutionem pertinentibus.* 192
X. *De actionibus.* 192
XI. *De præcipuis tribunalibus & curiis.* 195
XII. *De temporibus in quibus*
ius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

x. *De ſervitute & ſervis.* 275
xi. *De foro ſpirituali & Eccleſiaſtico, quod Curia Chriſtianitatis appellatur.* 287

V.

De opulentia & potentia Regni Angliæ. pag. 291

VI.

De re Monetaria & computandi ratione. 297

VII.

Regni reditus quibus rebus conſtent. 300

VIII.

Familia Regia. 307

IX.

Sylloge Ducum, Marchionum, Comitum, Vicecomitum & Baronum, qui Comitiis parlamentariis interfuerunt anno CIↃ IↃC XXVII, & quidem ſecundum ordinem quo conſederũt. 311.

X. Se-

X.

Series Regum Angliæ, ex Henrico Savillo, & Ioanne Speedo. 318

Digreſſio de diſſidiis inter Lancaſtrenſem & Eboracenſem familias, ex Wilhelmo Lambardo. 331

XI.

Nobiliorum familiarum ſylloge, ex Camdeno, & aliis. 338

XII.

Relatio de regno Britannico, Veneti legati, uti videtur, quæ extat apud Honorium.

XIII.

De Præſulibus Angliæ, ſecundum Franciſcum Godvvinum. 400

I. AN-

I.

ANGLIÆ CHOROGRAPHI-ca deſcriptio compendioſa, è Camdeno, Speedo, & aliis.

BRitannia, inſula totius orbis celeberrima, interfuſo oceano ab Europæ continente diſcreta, Germaniæ & Galliæ figura triquetra bjacet: tribus in diverſa procurrentius promontoriis; Belerio, quod ſom occidentem; (vulgo *the Lyſard oint;*) Cantio, quod orientem; Tarſiſio ſive Orcade, quod ſeptentriones roſpectat. Ab occaſu, qua parte Hiernia ſita eſt, Vergivius oceanus irumpit. A ſeptentrione vaſtiſſimo Hyerboreo mari pulſatur. Ab Ortu, qua ermaniæ prætenditur, Germanico; à eridie, qua Galliæ opponitur, Briannico urgetur.

Dimenſionem varie antiqui prodierunt; noſtra autem ætas ex multis ultorum itineribus certam quodamodo totius inſulæ jam tandem depre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

hendit dimenſionem. A Tarviſio enim circumactis curvatiſque littoribus per occaſum ad Belerium plus minus D CCC XII mill. paſſ. numerantur: inde converſa in auſtrum littoris fronte ad Cantium CCC XX mill. paſſuum: hinc ſecundum Germanicum mare anguloſis receſſibus per D CC IV mill. paſſ. ad Tarviſium protenditur. Vt hac ratione totius Inſulæ ambitus M D CCC XXXVI mill. paſſ. colligat. Quæ menſura, ut Plinii multo, ſic etiam Cæſaris aliquanto, minor. Hactenus *Camdenus*.

Ioh. Speedus longitudinem inſulæ ſecundum altitudinem poli ita colligit. Belerium promontorium, quod maxime auſtrale totius inſulæ, ſitum eſt ad altitudinem quinquaginta graduum VI ſcrupulorum. Tarviſium, quod Scotiæ maxime ſeptentrionale, ad LX grad. & XXX ſcrupulorum. Vnde in longitudine colliguntur IↃ C XXIV milliaria.

Hujus Britanniæ potiſſima pars eſt Anglia, de qua nunc agimus. Ea à Scotia inter æſtuarium occidentale (vulgo *Solvvay-Frith*) & Bervvicum, per Cheviotas colles & fluvium Tuedam dividitur. Latitudo illius maxima inter occidentale Cornubiæ promontorium, & Tanetham inſulam, quæ Cantio ad orientem objacet; quippe quæ CCC XL mil-

milliar. pateat. Sed hæc in genere dicta ſunto, nunc de ſingulis provinciis dicemus.

Catalogus Provinciarum, Civitatum, Epiſcopatuum, Municipiorum, quæ Mercatus privilegio gaudent; & Parochialium Eccleſiarum Regni Angliæ.

Prov.	*Civit.*	*Epiſc.*	*Munic.*	*Par.*
Cantium.	2	2	17	398
Suſſexia.	1	1	18	312
Surreya.	0	0	6	140
Middelſex.	2	2	3	73
Hamton.	1	1	18	248
Dorſett.	0	0	18	248
VVilton.	1	1	21	304
Somerſet.	3	2	29	385
Devonia.	1	1	40	394
Cornubia.	0	0	23	161
Eſſexia.	1	0	21	415
Hartford.	0	0	18	120
Oxonium.	1	1	10	208
Buckingam.	0	0	11	185
Berkeria.	0	0	11	140
Gloceſtr.	1	1	20	280
Suffolcia.	0	0	28	464
Norfolc.	1	1	26	625
Rutland.	0	0	2	47
Northamton.	1	1	11	326

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Prov.	*Civit.*	*Epiſc.*	*Munic.*	*Par.*
Huntingdon.	0	0	5	78
Bedford.	0	0	10	116
Cantabrig.	0	1	6	165
VVarvvic.	1	1	12	158
Liceſtr.	0	0	11	200
Stafford.	1	0	12	130
VVorceſtr.	1	1	7	152
Salopia.	0	0	13	170
Hereford.	1	1	8	176
Lincoln.	1	1	26	630
Nottingam.	0	0	11	168
Derbia.	0	0	8	106
Ceſtria.	1	1	9	68
Eboracum.	1	1	46	563
Lancaſtr.	0	0	8	36
Dunelm.	1	1	5	62
VVeſtmorland.	0	0	4	26
Cumberland.	1	1	8	58
Northumb.	0	0	11	40
Monmouth.	0	0	6	142
Glamorgan.	0	1	7	151
Radnor.	0	0	4	45
Brecnock.	0	0	3	70
Cardigan.	0	0	4	77
Carmard.	0	0	6	81
Penbroc.	0	1	6	142
Mongommer.	0	0	6	42
Merionith.	0	0	3	34
Denbig.	0	0	3	53
Flint.	0	1	3	24

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Prov.	Civit.	Epiſc.	Munic.	Par.
Angleſey.	0	0	3	83
Caernarvon.	0	1	5	73
52.	25	26	641	9725

Alius, ſecundum juriſdictionem Eccleſiaſticam.

	Paroch.
Sub Cantuarienſi Archiepiſcopo & Roffenſi Epiſcopo eſt *Cantium.*	257
	98
Sub Londinenſi Epiſcop. *Eſſexia, Middelſexia,* & *Hertford.* pars.	623
Sub Lincolnienſi, provincia *Lincoln., Liceſtr., Huntingdon, Bedfordia, Buckingamia,* & *Hertford.* pars.	1255
Sub Ciceſtrenſi, *Hertfordiæ* pars & *Suſſexia.*	250
Sub VVintonienſi, *Southhamton., Surreya, Vecta, Gerneſay, Angleſey,* inſulæ.	362
Sub Sarisburienſi, *Wilton.* & *Bercheria.*	248
Sub Exonienſi, *Devonia* & *Cornub.*	604
Sub Bathonienſi & VVellenſi, provincia *Somerſettenſis.*	388
Sub Gloceſtrenſi, *Gloceſtrenſ.* prov.	267

Paroch.

Sub VVigornienſi, *Wigorn.* & *Warvvici* pars. 241

Sub Lichfeldenſi & Coventrenſi, *Warvvic.* pars, *Stafford*, *Derby*, & *Salopiæ* pars. 557

Sub Herefordenſi, *Salopiæ* pars, *Herfordia*que. 313

Sub Elienſi, *Cantabrig.* & *Ely.* 141

Sub Norvvicenſi, *Norfolcia* & *Suffolcia.* 1121

Sub Oxonienſi, *Oxon.* prov. 195

Sub Petroburgenſi, *Northamton.* & *Rutlandia.* 293

Sub Briſtolienſi, *Dorſettia* & *Glamorgan.* 236

Sub Landavenſi, *Monumethia*, *Brechinia* & *Radnoria.* 177

Sub Menevenſi, *Penbrocia* & *Caermarden.* 308

Sub Banchorenſi, *Caernarum*, *Mona* inſ., *Meriomia*, *Denbia.* 107

Sub Aſaphenſi, *Denbig* pars, & *Flintia.* 121

Sub Eboracenſi Archiepiſc., *Eboracenſis* & *Nottingamienſis* provinc. 581

Sub Ceſtrienſi, *Ceſtria*, *Richmondia*, *Cumbr.* pars, *Lancaſtr.*, *Elintiæ* pars, 25

Sub

	Paroch.
ſub Carliolenſi, *Cumb.* pars, & *Weſtmorlandia.*	93
ſub Dunelmenſi, *Dunelmum* & *Northumbria.*	135
ſub Sodorenſi, Mona inſul.	17
Epiſcopatus 27.	*Paroch.* 9285.

Camden. Numerantur parochiales ecclеſiæ ſub Epiſcopis 9284. è quibus 845 ſunt appropriatæ, id eſt, certis quibuſdam monaſteriis, collegiis, aut hoſpitalibus unitæ, & poſtea ſubverſis monaſteriis feuda facta laicalia.

CANTIVM.

CAntium nobiliſſima provincia ad ſeptentrionem (inquit *Speedus*) Tamiſi, ad ortum Germanico oceano alluitur; ad meridiem Suſſexia & Suthreia terminatur. Longitudo illius à *Langley* in occidente, ad *Ramsgate* in Taneto inſula orientem verſus, plus minus 53 Angl. milliaria. Latitudo autem à Rothero flu. in tractu meridionali ad inſulam Grænam, Boream verſus, non multum ſupra XXVI. Totius denique ambitus quaſi CLX colligit.

Plures in Cantio fluvii ſuſtinendis navigiis idonei. quorum *Meduveagus*, qui mediam interſecat provinciam,

principem locum tenet: præter decem alios, qui in viginti oſtia portuſque excipiendis navibus idoneos exeunt: ex quibus quatuor, *Dubris*, *Sandvvicus*, *Rumneia* & *Winchelſeya*, inter quinque portus numerantur. Guilielmus Victor (inquit *Camden.*) ut Cantium, quæ tanquam Angliæ clavis habetur, ſibi firmius retineret, Conneſtabilem Caſtro Doverenſi, eundemque Limenarcham v portubus ex veteri Romanorum inſtituto præfecit, & quinque portuum cuſtodem (*Lord Warden of the ſiue Ports*) nominavit. Hi ſunt *Haſtings*, *Douer*, *Hyth*, *Rumney* & *Sandvvich*; quibus *Winckelſey* & *Rie* ut præcipua, & alia oppidula ut membra, adjunguntur. Quæ quia bello maritimo operam navare tenentur, immunitatibus gaudent multis & magnis; utique à ſubſidiorum penſitationibus & lege pupillari quoad corpus ſunt immunes, nec alibi quam in ſuis oppidis in jus vocantur: & ex incolis qui Baronum nomine gaudent, in Regum & Reginarum Angliæ inaugurationibus Conopea ſuper eos ſuſtentant, & à dextra Regis ſuam eo die habent menſam inſtructam, &c.

Dividitur hæc provincia in quinque Lathas (vocis etymon prodit Guilielm.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

elm. Lambard. à *ghelatian* , id eſt,
onvenire:) ſubdividiturque in LXVI
Hundreda ſive centurias: atque hæ de-
uo in CCC XCVIII parœcias.

Comitatus iſte (inquit *Speedus*) dua-
us urbibus ſedibuſque Epiſcopalibus
itatus ; viginti ſeptem caſtellis muni-
us ; octo vere regalibus ædibus orna-
us: XXIV oppidis mercatoriis celebra-
us conſpicitur.

Primaria civitas, quæ & metropolis
& Archiepiſcopi ſedes, Cantuaria,olim
Caer-Kent , & Dorobernia dicta ; per-
vetuſta civitas , muro in ambitu ſepta,
fluviis irrigua , ſolique vicini ubertate
& maris propinquitate inclyta : priva-
torum ædificiorum ſplendore omnes
Britanniæ civitates adæquans , ſacra-
rum vero ædium ſtructura & frequen-
tia celeberrimas quaſque ſuperans.

Secunda Roffa (vulgo *Rocheſter*) in
convalle ſedet ; muris male firmis ex
parte cincta, & anguſtior, ita ut potius
caſtellum referat ; ſed ad occidentem,
orientem & meridiem , magnis tumet
ſuburbiis. Iuxta templum flumini im-
minet Caſtrum ſitu atque opere ſatis
munitum . Pontem habet ſaxeum e-
legantis operis; ſub quo Medvveagus
violentus eluctatur;ſtatimque ſedatior,
navale præbet claſſi regiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Inter reliqua oppida primum occurrit Sandvvicum: ad ſeptentriones & occaſum mœnibus, alias aggere, flumine, & foſſa munitum. olim Danorum furores, ſuperiori ætate Gallorum ignes ſenſit. nunc incolis ſatis frequens, atque advenis è Belgio: licet portus ex aggeſtis arenis & magna nave oneraria Pauli IV. P. in ipſo alveo depreſſa, non ſit majoribus navibus opportunus.

Secundo Dubris (vulgo *Dover*) oppidum, portus olim opportunitate (quæ hodie fere nulla) nunc trajectu in Galliam quam ſua vel elegantia vel frequentia celebrius: qua oceanum jam excluſum ſpectat, mœnibus præcinctum fuit, quorum pars aliqua ſupereſt.

Tertio Hithe, unus è portubus olim, licet nunc illud nomen vix tueatur ob arenas accumulatas quibus mare longius excluditur.

Quarto Rumney, è numero quinque portuum, & præcipuum oppidum paluſtris regiunculæ quam vocant *Rumney Marſch*. Sedet editiori tumulo è glarea & ſabulo, portumque ad occaſum habuit ſatis capacem & ad pleroſque ventos commodum, priuſquam mare ſe ſubduxiſſet: quinque habet Ec-

cleſias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cleſias parochiales : Sed portu jam omnium arenis obſtructo priſtinæ frequentiæ & dignitatis multum amiſit. Hactenus oppida quæ ad mare jacent, nunc mediterranea perſequamur.

Quinto Graveſenda, notiſſimum oppidulum, utpote ſtatio inter Cantii promontorium & Londinum; ubi utramque ripam propugnaculis communivit Henric. VIII, quæ hodieque extant.

Sexto Cliff, oppidum ſatis amplum in regiuncula Ho, tanquam cherloneſus inter Tamiſim & Medvveagum ſita.

Septimo Tunbrige, oppidulum non inelegans, cum caſtro adjuncto.

Octavo Maidſton, oppidum frequens & cultum, magnaque longitudine extentum. plurimi hic advenæ è Belgio incolunt: Majorem beneficio Reginæ Eliſabethæ habet, cum antea ſummus magiſtratus Portgreve diceretur.

Nono Ailesford, locus Horſæ & Catigerni interitu nobilis; hujus etiam tumulus barbaro opere juxta cernitur.

Decimo Sittingburne, diverſoriis refertum, medio inter Cantuariam & Roſſam itinere.

Vndecimo Feversham, ſitu percommodo;

modo; uberrima enim hujus regionis pars circumjacet, & ſinum ad res invehendas & evehendas habet opportunum. unde inter vicina oppida hodie inprimis floret.

Duodecimo Ashford, emporiolum ad Stouram fluvium ſitum, qui tamen id nomen non ſortitur niſi poſtquam hoc oppidulum præterierit, ubi è duobus fluviolis coaleſcit.

Decimotertio VVya, alterum emporiolum ſatis frequens.

Decimoquarto Chilham oppidum, quod alii vocant Iulham, à Iulio Cæſare, quem hic caſtra metatum volunt.

Decimoquinto Nevvendene oppidum, ad amnem, qui Cantium & Suſſexiam dividit: olim Caer-Andred dictum indicat Camdenus.

Decimo ſexto Apuldore, ad oſtium Rotheri amnis, juxta inſulam *Oxney*, quam gramine luxuriantem hic amnis complectitur.

Iuxta (inquit *Camden.*) in ſylveſtri regione ſunt Cranbroke, Tenterden & Benenden, & alia vicina oppida, in quibus lanificii ſive rei pannariæ laus inprimis floruit inde ab Eduardi III temporibus, qui propoſitis præmiis & plurimis conceſſis immunitatibus Belgas in Angliam anno regni ſui decimo evo-

cavit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

avit, uti noſtros artem illam panni
nei contexendi edocerent, quæ hodie
nter Reipub. noſtræ columina merito
umeratur.

Caſtella in hac provincia plura ſunt.
nter quæ eminent; Primo Dubrenſe,
onge ampliſſimum, & opere munitiſ-
mum & ſitu; quippe ad oram maris
n rupe alta & omni fere ex parte con-
ragoſa ſitum: olim clavis & repagu-
um Angliæ creditum. Secundo Regi-
æ Burgus, vulgo *Queenborrough*, ca-
tellum elegantiſſimum & munitiſſi-
num, ab Eduardo III conſtructum.
ertio inter Sandvvicum & Dubrim
d planum illud littus & opportunum
num, tria caſtella ab Henr. VIII poſi-
a, *Sandovvne, Dele,* & *Walmere.*

In eadem & Regale palatium ſitum
ſt, quod vulgo *Greenvvich* appellatur;
as ædes primum conſtruxit Humfre-
us Dux Gloceſtrenſis; Henricus vero
II magnifice adauxit; uti jam inter
egias ædes fere primas ferat. Hic in
ucem edita fuit Eliſabetha, quæ Bri-
anniæ, imo univerſo terrarum orbi
ucem regiæ virtutis ſplendore affudit.
Huic à tergo adjacet *Eltam*, ſeceſſus
tem regius, vix trium milliarium in-
ervallo. Nec admodum longe hinc
Otford, regia item domus, à VVarhaeno
Archi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Archiepiſcopo tanta magnificentia ex-
tructa, ut ad amoliendam invidiam
ſucceſſor illius illam cum Henr. VIII
commutarit. Sunt & alii regii hic ſe-
ceſſus, quos prætereo.

SVSSEXIA.

SVſſexia regio item maritima, & jux-
ta Britannicum fretum in longitu-
dinem extenſa. A ſeptentrione Sur-
reyam & Cantium proſpectat; ab occi-
dente Southamtoniam. Longior eſt
ſed anguſtior; in longitudine LXIII
mill. paſſ. continet; qua vero latiſſi-
me, patet paulo ſupra viginti: totius
autem ambitus CL plus minus nume-
rat. Dividitur hęc regio in ſex præcipua
partes, quas peculiari vocabulo vocant
rapos; quorum unuſquiſque ſuum ha-
bet flumen, caſtrum & ſaſtum, præter
centurias ſuas quibus ſeorſim ſingu-
diſtinguuntur: videlicet Rapus Cice-
ſtriæ ſeptem; Arundeliæ v; Bramberi x;
Levveſiæ XIII; Pevenſeiæ XVII; Ha-
ſtings XIII. quæ omnes LVI conficiunt.
In quibus recenſentur Caſtra decem;
oppida mercatoria XVIII; parœciales
Eccleſiæ CCCXII.

Locus maximi nominis in hoc Comi-
tatu eſt Ciceſtria, urbs pulchra & am-
pla, mœnibuſque in ambitu probe mu-
nita

ita. interius jacet ad ſinum maris:
ormæ eſt orbicularis, & ab omni par-
e præterquam à ſeptentrione *Lavant*
vulo alluitur. portis patet quatuor ad
uatuor mundi plagas, à quibus pla-
æ recta ducunt & ſe decuſſant in me-
io, ubi forum celebratur. Eccleſia
on magna quidem, ſed admodum ni-
da cum præcelſa è ſaxo pyramide
urgit.

Secundum locum flagitat *Levves*;
um Ciceſtria, ſi vel frequentiam vel
mplitudinem & ſtructuram ſpectes,
e præſtantia certans: paulo remotius
mari editiori ſitu jacet. Sex in oppi-
o ſunt Eccleſiæ.

Cætera loca ſunt; *Arundel*, ſitu de-
livi poſitum, fama quam re majus;
omitem ſuum habens; & caſtrum
licujus pretii. *Pettvvorth*, interius ſi-
um oppidum. *Haſtings*, unus è quin-
ue portubus; prœlio memorabilis,
uo de regno Angliæ à Guilielmo Nor-
manno cum Haroldo certatum fuit.
Vinchelſeya, olim magni nominis
portuum unus: è cujus occaſu Rhie
n proximo effloruit; cujus portus
ommodus tempeſtate quadã effectus,
ecit, ut incolis, ædificiis & piſcatura at-
que re nautica non parum floreat. In
unc portum ſe evolvit Rother flu.

SVR-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

SVRRIA.

HÆc provincia ad ſeptentrionem a
Buckingamia & Middleſexia T
miſi flu. dirimitur; ad ortum Canti
ad meridiem Suſſexia & Suydthanto
nia; ad occidentem denique Bercher
definitur. Patet in longitudinem xxxi
milliaria; in latitudinem vero, ubi ma
xime, xxii mill. paſſ. ita ut totius am
bitus cxii milliar. contineat. Divid
tur in tredecim centurias. in quibu
oppida mercatoria ſita ſunt viii: Ec
cleſiæque parœciales cxl.

Oppida mercatoria ſunt: *Farneham*
Guilford, forum frequens & diverſo
riis nitidum: *Aclea* ſive *Ockley*: *Rhie*
gat, amplitudine quam ſtructura ſpe
cioſius: *Kingſton*, frequens inprimi
emporiolum: *Croydon*, ſub collibus ſi
tum, & Archiepiſcopi Cantuar. Palatio
& carbonum mercatu notiſſimum
Southvvorck, celeberrimum hujus a
gri emporium, è regione Londini ad
auſtrum, ut pene illius ſuburbium vi
deatur; cæterum adeo amplum & fre
quens ut non multis Angliæ urbibu
concedat: ſui quondam juris, ſed E
duardo VI regnante Londino anne
xum ejus hodie quaſi membrum di
gnoſcitur.

Hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Hæc provincia potiſſimum multis nagnificis & Principe dignis ædificiis otata eſt: Vti ſunt; *Non-Such*, quaſi icas nulli ſecundum, quatuor à Taniſi milliaribus, ab Henr. VIII ſumma nagnificentia & arte conſtructum. *ichmondia*, olim *Shene* dicta, quam niſere incendio abſumtam Henricus II multo ſplendidiorem è cineribus ccitavit. Sedet ad Tamiſim, qui hucſque exæſtuantis maris acceſſu auſcit. *Otelandes*, regiæ ædes ſatis eleantes in medio vivario ſitæ, ubi *Wey* mnis in Tamiſin deſcendit.

HANTONIA.

HÆc provincia à ſeptentr. Bercheria, ab ortu Surria & Suſſexia, ab uſtro oceano Britannico & Vecta inla, ab occaſu Dorſettia & VViltonia erminatur. Patet in longitudinem nilliar. LIV: in latitudinem plus minus xx mill. paſſ. Ambitus totus CLV olligit. Portus habet admodum opportunos. Tractus omnis maritimus, nultis caſtellis bene munitis firmatur. ualia ſunt: *Hurſta*, quod Henric. VIII xcitandum curavit in lingula terræ, nde breviſſimus eſt in Vectam trajeus. *Calshot*, quod Southantonienſis ortus ingreſſum tuetur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Porro in hac provincia oppida mercatoria ſunt octodecim. Quorum princeps VVintonia (vulgo *VVinchceſter*) in amœna ſub collibus convalle ſita. Ejus orientale latus flumine, occidentale caſtello munitur. Mœnium ambitus mille octingentos & octuaginta paſſ. colligit: ſexque habet portas: ſeptem Eccleſias. Vrbs frequens & pulchris ædificiis inſignis.

Secundum locum flagitat Southantona, oppidum civibus frequens, opulentum & elegans, mœnibus è quadrato ſaxo validis circumſeptum; in ambitu mille ducentoſque paſſus continens; ſeptem portis, & viginti novem propugnaculis diſtinctum. Duos habet portus; quinque ſpecioſas eccleſias. Ad occidentalem illius partem elegantiſſimum attollitur Caſtellum formæ circularis, duplici muro cinctum; in ſummo collis clivo ita poſitum ut non niſi gradibus eo aſcendi poſſit; unde amœniſſimus terra marique proſpectus patet.

Tertium, *Portsmouth*, oppidum belli tempore ſatis frequens, quippe Marti magis ſtudens quam Mercurio. Eccleſiam habet opere ſatis vetuſto. Muro ex trabibus multo aggere veſtitis, molo quondam ad ortum æſtivum prope

portam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ortam, & duobus ad portus ingreſ-
m è vivo ſaxo propugnaculis com-
unitum: cæterum ab Eliſabetha Reg.
ovis operibus ita firmatum, ut jam
hil deſit quod in loco munitiſſimo
quiras.

Cætera ſunt: *Alresford*, mercato-
um oppidum ad *Alve* amnis ripam,
aud procul à lacu, è quo ille profluit.
ultun. *Baſingstoke*, forum non in-
equens. *Andover*. *Chriſtchurch*, em-
oriolum frequens. *Farham*. *Havant*,
ercatorium oppidulum. *Kings Clea-*
, mercatus ſatis frequens. *Lymin-*
on. *Odiham*. *Petersfield*. *Ringvvood*;
uod olim magni nominis fuiſſe vi-
tur, nunc tantum rerum venalium
ro eſt celebre. *Rumſey*. *Stockbridge*.
ithchurch.

DORSETTIA ſeu DOR-CESTRIA.

DOrſettia provincia, à ſeptentrione
Somerſettia & VViltonia; ab occa-
Devonia; ab ortu Southantonia; ab
ſtro tota mari terminatur. Patet in
ngitudinem XLIV mill.; in latitudi-
m, ubi maxime, XXIV. Ambitus to-
s eſt CL plus minus. Dividitur in
inque præcipuas partes, quas vo-
nt diviſiones; quæ in XXXIV centu-

rias ſubdividuntur. Oppida mercato-
ria habet octodecim. Quorum prin-
ceps eſt *Dorceſtria*, ad auſtralem Fro-
mi flu. ripam, & prætoriæ viæ agge-
rem, quæ *Foſſevvay* dicitur, poſitum
olim mœnibus cinctum, quorum ad-
huc pars extat. cæterum oppidum nec
magnum nec ſpecioſum. Cætera ſunt
Beamiſter. *Bere*, tenuis mercatus.
Blanford, quod, ex quo noſtra memo-
ria (inquit *Camden*.) fortuito igne de-
flagravit, elegantius ſurrexit, & habi-
tatoribus eſt frequentius. *Birtport*, in
agro optimæ cannabis feraci; ideoque
funibus nauticis ducendis jam pridem
ita celebre, ut non aliis facile Anglica
claſſis inſtruatur. *Abbascearne*. *Cram-
borne*. *Euershot*. *Framton*. *Lyme*, op-
pidulum prærupto in colle ad limitem
Devoniæ, piſcatoribus frequens, na-
viumque ſtationem (*cobbe* vocant) ſub-
jectam habens, ſcopulis & proceris ar-
boribus à vi ventorum ſatis tutam.
Middleton. *Shaffesbury*, edito colli af-
fixum. *Scherborne*, in collis devexo
poſitum oppidum, & hujus Comitatus
hodie frequentiſſimum, & lanificio no-
bile. *Stourminſter*, exile oppidum, à
humiliori ſitu. cui ponte ſaxeo con-
jungitur *Nevvton* caſtrum; ubi mol-
magno labore aggeſta eminet, ſed c-
ſt-

ri ne tantillum præter nomen ſuper-
ſt. *Pole* aſſidet ſinui in quem flu. Fro-
nus ſe emittit. *Warrham* juxta oſtium
acet, oppidum tutiſſimo undique ſi-
u, niſi ab occaſu: ab aliis partibus
rento & Fromo fluminibus, & mari
ircumſepitur. *Weymouth*, oppidulum
d VVey exigui fluvii oſtium. cui è re-
ione aſſidet *Melcomb Regis*, portu tan-
um diviſum. Portus privilegia abju-
icata fuerunt parlamentaria ſenten-
a, poſtea tamen recuperata. Hæc,
uæ olim ſuis ſeorſim privilegiis æmu-
fuerunt, nunc, quod in utriuſque
em ſit, parlamentaria authoritate co-
luerunt, ponte nuper ſunt conjuncta,
& ædificiis plurimum adaucta. Denique
Vinburn, olim Vindogladia, antiquiſ-
imum oppidum, quod ad collis ra-
nentum ſedet, amplum & magna ha-
itatorum frequentia refertum.

DEVONIA.

DEvoniæ occiduum latus Tamara flu. totum perſtringit; orientale omerſettenſi limite perſtringitur: à eptentrione & auſtro Britannico & abriniano freto omnino alluitur. Inter utriuſque littora, à *Cunshere* Boream verſus, ad *Salcomb* portum qui d auſtrum ſe aperit, millia paſſ. nu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

merantur LV: & ab *Hartlando* pro-
montorio in occidente, ad Thoru-
combe in oriente, LIV. Ita ut totius
circumferentia CCII plus minus mil-
liaria efficiat. Regio omnis in XXXIII
centurias dividitur: in quibus ſita ſunt
oppida mercatoria XXXVII, ac CCC XCI
Eccleſiæ parochiales.

Primaria hujus provinciæ civitas e[st]
Exonia (vulgo *Exceſter*) Ptolomæo &
aliis Iſca; ad Iſcam fluvium affidens
peramœno ſitu, in molliter acclivi &
clementer edito colle, tanta ædificio-
rum magnificentia, incolarum opu-
lentia, convenarum commercio & fre-
quentia, ut nihil ibi fruſtra deſideres.
Mœnia ab Athelſtano R. primum con-
dita, circulari fere forma, niſi qua flu-
men ſpectant; portis ſex opportune or-
nata, multis interpoſitis turribus &
ſpeculis. Ambitu ſuo MD paſſ. colligit.
Ad orientalem partem ſeſe attollit ca-
ſtrum *Rugemont*, perjucundoque in
mare fruitur proſpectu: ex adverſo hu-
jus cathedralis Eccleſia magnificentiſ-
ſima conſpicitur. Regitur à majore &
confratribus XXIV. Eccleſias habet XV.

Cætera ſunt (ordinem *Camdeni* ſe-
quor) *Lidſton*, emporiolum tenue ad
fluviolum *Lid*, qui in Tamaram in-
fluit. *Taveſtocke*, ad Teavum fluvio-
lum

um, oppidulum nemorum opportunitate amœnum. *Plimmouth*, quod ſuperiori ſeculo è viculo piſcatorio in amplum oppidum, civiumque frequentia urbis æmulum excrevit. Id portus commoditate factum, qui maxima navigia in ſinum minime deductis velis admittit, tutiſſimamque ſtationem præbet tam in Tamara quam in Plimo flum. Ad vim hoſtilem arcendam ſatis munitum eſt. In medio enim oſtio inſula S. Michaëlis præjacet, quæ & ſuas munitiones habet. Ipſe vero portus ad oppidum ex utraque parte munitur, & catena interpoſita, cum opus fuerit, clauditur, moleſque ad auſtrum objicitur. & in colle proximo caſtrum. *Plimton*, forum ſatis frequens. *Modburg*, oppidum exiguum. *Totnes*, vetuſtum oppidum in declivi collis. *Dermouth*, oſtio *Dert* fluv. in colle porrecto imminet; ex portus commoditate, quem duo caſtella defendunt, mercatoribus & inſtructiſſimis navibus frequens. *Teverton*, pannificio celebre. *Kirton*, mercatus minus frequens. *Columton*, oppidulum ad Columbum fluvium. *Honnyton*, quod ab Otterey amne ſubluitur. *Herton* & *Hertloud* oppidula. *Ockampton*, mercatorium oppidulum. *Prediford*, hominum fre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

quentia ponteque ſaxeo arcuato opere ſatis celebre. *Chimligh. Tavvlon* & *Tavoſtock. Bernſtaple*, antiquioris notæ & ob elegantiam & frequentiam facile primas in ora occidua tenens, & ſemi-circuli forma ad flu. Tavum adſidens ad auſtrum pontem habet magnificum: mœnium, quibus olim cinctum fuit, vix ulla extant veſtigia. Incolæ maximam partem ſunt mercatores. *Bamton*, in confinio Somerſettiæ. Alia minoris pretii prætermitto.

CORNVBIA.

Cornubiæ ſive Cornvvalliæ fines undique, præterquam ab ortu, oceano includuntur; quod ſi Tamara fluvius curſum ſuum ulterius vel per IV milliaria inter agrum hunc & Devonienſem Aquilonem verſus perduxiſſet, inſula potius quam continentis pars cenſeri poterat. Longitudo ejus ab oppido Launſton, ad Bolerium promontorium ſive Antiveſtæum, (vulgo *the Lands end*) ſexaginta mill. paſſ. continet: qua vero latiſſime, ſecundum Tamaram flu. extenditur XL. Vnde anguſtius ſe porro colligit & inſtar cornu tenuatur. Dividitur in Centurias novem; in quibus XXII mercatoria ſunt oppida, & Eccleſiæ parœciales CLXI.

Præ-

Præcipuum hujus Comitatus oppi-
[d]um eſt *Launſton* : oppidulum niti-
[d]um, clivo ſurgenti affixum; quod è
[d]uobus burgis *Dunevet* & *Neuport*
[q]uaſi coaluit. Proximum *Bodman*, in-
[te]r duos colles ſitu non ita ſalubri, ab
[o]rtu ad occaſum protenſum: celebra-
[ti]ſſimum eſt forum, civibus frequens
[&] ædibus ſatis excultum, ſignandique
[ſt]anni privilegio clarum.

Cætera ſunt (ordinem *Camdeni* ſe-
[q]uor) *Mouſehole*, ſinui, qui vulgo
[M]ountsbay dicitur, incumbens. *Pen-
[sa]ns*, emporiolum: & *Merkin*, ſtatio
[p]alefida ad eundem ſinum. *Heilſton*,
[o]ppidum ſtanni ſignandi privilegio ce-
[le]bre. *Falemouth*, portus navium ca-
[p]aciſſimus, & tutiſſimus, utpote altis
[c]repidinibus undique cinctus. In ipſo
[a]ditu, rupis ardua & prærupta (*rage*
[v]ocant) ſurgit: Fauces utrimque mu-
[n]iunt caſtella ab Henrico VIII extru-
[ct]a. Huic aſſidet oppidum *Tregenie*.
[In]terioribus portus hujus ſinubus in-
[c]umbunt, *Peryn* celebris mercatus; *Ar-
vvenack* & *Truro* & *Grampound*: *Fo-
vvy* ad *Favvey* flu. oſtium in crepidi-
[n]e porrectum. *Leſtutthiel* ad eundem
[fl]u. interius jacens, exiguum jam oppi-
[d]um, minuſque frequens; licet ſingu-
[li]s menſibus à Vicecomite hic cauſæ

 diju-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

dijudicentur, metallicorumque præfe-
hic carcerem ſuum habeat. *Leskerd,*
editiori colli impoſitum, caſtro anti-
quo foroque celebre. *Loo*, duo oppi-
dula ad oſtium fluvii ejuſdem nomi-
nis; quæ ponte ſaxeo conjunguntur
quorum occidentale (vulgo VVeſtloe)
maxime floret, licet recentius ſit. *Sal-*
taſsie, mercatoribus ſatis frequens, &
non paucis privilegiis gaudens. *S. Ies*
oppidum in ſeptentrionali ora, lingula
quadam in mare prominens, ſed tenue
alioquin. *S. Columbæ* oppidulum. *Pal-*
ſtovv, emporiolum ad oſtium *Came-*
fluvii. hinc XXIV horis in Hyberniam
trajicitur. *Stratton*, non obſcurus
mercatus. *Tamurlon*, oppidum ad ri-
pam Tamaræ.

SOMERSETTIA.

PRovincia hæc tum opulenta tum
ſpatioſa, à ſeptentrione Sabrinianq
freto pulſatur, ab auſtro Devonia &
Dorſettia, ab occaſu Devonia, ab ortu
partim VViltonia partim Gloceſtria
terminatur. Patet in longitudine mil-
liaria LV. in latitudinem paulum ſupra
XL. Tota circumferentia CCIV milli-
bus plus minus definitur. Dividitur in
centurias XLII. in quibus oppida mer-
catoria XXXIII, & parœciæ CCCLXXXV.

Inter-

Inter civitates eminet *Briſtolia*,non
am antiqua quam ſpecioſa & oppor-
une ſita; aſpectu ita pulchra ut pro
nagnitudine ſua vix ulli Angliæ civi-
ati cedat. Mediam interſecat Avona
uvius, qui per ſubterraneos meatus
mnes urbis ſordes evehit. Non tota
n hoc Comitatu ſedet,ſed pars in Glo-
eſtrenſi. Vnde cum ipſa per ſe comi-
atus ſit, neutrius fere pars cenſetur.
uplici muro quondam fuit circum-
ata; civibus frequens; & advenarum
ommercio Londino facile ſecunda.
ccleſias parœciales habet XXI. & ca-
rum validum adjunctum, quod nunc
udum ruinis fatiſcit.

Vrbium, quæ vere hujus comitatus
enſentur, præcipuæ VVella & Batho-
ia. *VVelles* (inquit *Camd.*) primas in
ac provincia ſibi ſuo jure vendicat
um incolarum frequentia, tum ædifi-
iorum magnificentia. Templum ha-
et ab Ina R. conditum, admodum
pecioſum. Splendidum Epiſcopi pala-
ium inſtar caſtri mœnibus & foſſa
munitum. Iuxta hanc præſtantiſſimæ
unt plumbi venæ,è quibus plurimum
lumbi quotidie eruitur.

Bathonia, antiqua urbs, in planitie
aud ita magna ſubſidet, & ex omni
parte collibus pari quaſi altitudinis
faſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

faſtigio obvallata, è quibus perenniu
rivulorum ſcaturigines in urbem d
ſcendunt, magno civium commodo.
In ipſa urbe tres calidi fontes ebulliun
ceruleo vel marino colore tenues n
bulas exhalantes, (ſulphure enim & b
tumine aqua percolatur,) qui effica
remedio corporibus, quæ pravis hu
moribus torpeſcunt, ſalutares; ſudo
rem quippe proliciunt, & humoru
contumaciam edomant. Vrbs ipſa mœ
nibus cincta, in quibus Romanæ inſcri
ptiones plures inſertæ, quas vetuſta
jam corrupit. Floret lanificio & con
venarum frequentia, qui huc valetu
dinis cauſa, præſertim ſub autumnum
confluunt.

Cætera oppida ſunt: *Dunſtor* ca
ſtrum, loco depreſſiori ſitum; & colli
bus, niſi qua mare proſpicit, undiqu
concluſum. *Melceſter*, Iſcalis Ptolo
mæo, foro & antiquitate ſua tantum
hodie celebre: olim amplum & dupli
mœnium ambitu, ut apparet, circum
datum. *Pedderton*, olim Inæ Regi
nunc tantum foro & nundinis celebr
Odcombe, tenue oppidulum. Martoc
mercatorium oppidulum. *Langpor*
mercatus non infrequens. *Wellingto*
Taunton, elegans oppidum, lætiſſime
que ſitu: hic quippe circumquaque r

gi

virentibus pratis jucunda,horten-
us deliciis florens, & frequentibus
lis ſpectantium oculos mirum in
odum afficit. *Somerton*, olim pri-
arium totius Comitatus oppidum,
nc tantum foro boario,quod à feſto
lmarum ad medium Iunium hic ha-
tur, notum. *Bridgevvater*, oppi-
m magnum & frequens, quod Pe-
edus fluvius, jam plenior, præterla-
ur. *Bruton*, ad Brium amnem. *Gla-
nbury*: ubi antiquiſſimi & opulentiſ-
ni monaſterii rudera viſuntur, poſt-
am ab Henr. VIII dirutum fuit; &
ditus illius annui,qui erant 3500 libr.
rling, in fiſcum redacti. *Philips nor-
n*, forum celebre. *Frome Selvvood*
ppidum è lanificio maximum quæ-
am faciens. *Canesham*: & cætera
inoris notæ.

VVILTONIA.

Rovincia hæc à ſeptentrione Gloce-
ſtria, ab ortu Bercheria, ab auſtro
orceſtria & Hantonia, ab occaſu So-
erſetta & Gloceſtria concluditur; to-
a mediterranea. Patet in longitudi-
em milliar. XXXIX; in latitudinem,
ua maxime, XXIX: ita ut totus ambi-
s CXXXIX mill. paſſ. complecta-
ur. Dividitur in XXIX centurias. in
quibus

quibus oppida mercatoria xix : Eccleſiæ ccciv.

Primaria hujus provinciæ civitas eſt *Sariſburia*, ædificiorum magnificentia & elegantia nulli cedens. Templum illius ſpecioſiſſimum : in quo feneſtræ anni diebus ; columnæ & columellæ marmorato efformatæ, anni integri horis ; portæ xii menſibus reſpondent. Ad Avenæ & Nadderi confluentes ſedet loco humiliori, (quum vetus urbs mille circiter ab hac paſſ. editiori loco ſederit.) Frequentiſſima eſt urbs & omnium rerum copia affluens.

Secundum ab ea dignitatis locum tenet *Ambresburia*, Avenæ adjacens. Haud longe hinc abeſt moles illa, ſive ſepulchrum fuerit, ſive trophæum, quod Stoneheng vocant : Saxa quippe ingentia & rudia, quorum nonnulla xxviii pedes altitudine, vii latitudinē colligunt, coronæ in modum triplici ordine erecta hic cernuntur, quibus alia quaſi tranſverſaria ſic innituntur ut penſile opus videatur.

Cætera oppida ſunt ; *Crekelade*. *Wottonbaſſet*. *Malmesbury*, oppidum elegans, & pannis laneis conficiendis celebre, & opulentiſſimo cœnobio olim clarum, quod Henricus VIII demoliendum curavit, (templo tantum ſuper-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſuperſtite,) & reditus illius annuos ↄccc lib. *ſterling* in fiſcum redegit. *Calne*, antiquum oppidulum, ſaxeo ſolo ſedens, & pulchra Eccleſia ornatum. *Chippenham*; ubi nihil ſpectabile præter Eccleſiam. *Deviza*, caſtrum quondam magnificum, cujus nunc vix rudera ſuperſunt, & oppidulum ſubjectum ejuſdem nominis. *Trubridge*, lanificio inprimis florens. *Bradford*, declivi colli affixum, & totum è ſaxo conſtructum: Avona perſtringitur. *VVetminſter*, antiquum oppidum, & mercatu frumentario nobile: Verlucionem antiquorum credit Camdenus. *Willeyvvilton*, oppidum aquis irriguum; olim totius agri caput, nunc tenue admodum. *Marleborovv*, (antiquis Cunetio,) in collis declivi ab ortu in occaſum protenſum; quod hodie pene concidit. Alia minoris momenti lubens prætermitto.

BERCHERIA.

PRovincia hæc ad ſeptentrionem Tamiſi ab Oxonienſi & Buckingamienſi agro dividitur; ad auſtrum Hantonia, ad ortum Surreya, ad occaſum VViltonia terminatur. Patet in longitudinem ab ortu ad occaſum XL milliaribus. in latitudinem, ubi maxime,

me, XXIV. Ambit centum viginti pl
minus. Dividitur in XX centurias. O
pida habet mercatoria XII; Eccl
ſias CXL.

Readinga oppidum, quod Cune
amnis plurimis divergiis interluit. p
tearum elegantia, ædium ſplendo
ſua opulentia & lanei panni texer
gloria cæteris hujus provinciæ oppi
facile præcellit, licet maxima orn
menta amiſerit. Templum ſpecioſu
& caſtrum vetuſtiſſimum, quod He
ricus ſecundus excidit. Monaſteriu
autem (ſive Abbatia opulenta) jam
regias ædes converſum eſt, quibus
quile pulcherrimum adjunctum, reg
& generoſis equis refertum.

Cætera oppida ſunt: *Farendon*, fo
celebre. *Abbendonia*, oppidum ſa
elegans & frequens admodum. *War*
tage, mercatorium oppidum. *Walleng*
fordia, antiquis Galleva, mœnibus
lim cinctum, quæ mille paſſus coll
gerunt; caſtrum ſedet ad flumen, am
plum & quondam munitiſſimum: urb
olim XII ædes ſacras numeravit; nu
tantum unam & alteram oſtend
Hungerfordia, opidulum tenue & h
mili ſitu. *Nevvbery*, celebre oppidu
ædificiis cultuque inprimis ſpectabil
& lanificio opulentum, ſitu percor
moc

modo in campeſtri planicie & Cuneone flu. interfuſum. *Lamborn*, ad rivulum ejuſdem nominis. *Maidenhead*, ponte ſublicio notum. *VVindeſore*, cui regiæ ædes ejuſdem nominis adjacent, quæ ex clementer edito colle, jucundiſſimo in orbem fruuntur proſpectu. Hic Eduardus III caſtrum urbis æmulum conſtruxit; ad cujus borealem partem, qua flumen deſpectat, Eliſabetha Regina ſubdiale ambulacrum amœniſſimum adjecit: Hic Eduardus III ordinem Equitum Garteri primum inſtituit. Caſtro ſubjacet ad occaſum & auſtrum oppidum ſatis magnum & frequens. è regione trans Tamaſim, qui hic ponte jungitur ligneo, Aetona cernitur, & in ea collegium egregium ab Henr. VI conſtructum.

MIDDLESSEXIA.

PRovincia hæc ad ſeptentriones Hartfordienſi provincia concluditur, ad occaſum à Buckingamienſi Colno fluvio, ad auſtrum à Surreya & Cantio Tamiſi, ad ortum ab Eſſexia Lea flu. dividitur. Longitudo illius inter ortum & occaſum XIX milliaria; latitudo paulo ſupra XVI continet; Ambitus XC mill. paſſuum circumſcribitur.

tur. Dividitur in VII centurias. in qu
bus urbes duæ; & Eccleſiæ parœcial
LXXIII, præter eas quæ ſunt Londini.

Londinum, non modo hujus pr
vinciæ ſed regni ipſius caput, antiqu
ſima civitas, in clivo molliter ſurge
te, Tamiſi adpoſita; qui placidiſſim
rerum in orbe naſcentium mercato
ſtatis horis oceani æſtibus ſuperbi
alveo tuto, præalto,& navium vel m
ximarum capaciſſimo, orientis occ
dentiſque opes quotidie invehit.
Conſtantino magno mœnibus è lapi
ſtructili & latere Britannico obſepta
tradunt, quæ ambitu ſuo tria plus m
nus milliaria colligunt. horum p
tem, quæ Tamiſi prætendebatur, fl
minis alluvio ſubluit; reliqua pars fo
ſupereſt; ad ſeptentriones firmio
quippe anno 1474 reſtaurata; ad occ
ſum & ortum lacera & fatiſcens. L
tent hæc mœnia ſeptem portis præ
puis. Qua murus ad flumen deſin
munimenta fuerunt firmiſſima; qu
rum alterum ad ortum ſupereſt, vul
turris Londinenſis, arx ſane nobili
ma, mœnibus late incincta, turrib
excelſa, vallo latiſque munita foſſ
nobili etiam armamentario & c
mibus aliquot ita inſtructa ut op
dum æmuletur. Cathedrale templu

D. P

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

D. Paulo ſacrum poſuit Æthelbertus
R. Cantii: Turrim habet excelſam, cu-
ius pyramis deflagravit. Præter hoc in
urbe numerantur ſacræ ædes cxxi. in-
tra quidem muros xcvi; extra vero,
ſed intra libertates, xvi; & in ſuburbiis
ix. Dividitur Londinum in xxvi Cu-
rias, quibus totidem Senatores (Al-
dermannos vocant) præficiuntur. Præ-
tor etiam, ſummus Magiſtratus, &
Duumviri, Vicecomites ſive Scherivi,
annuatim à civibus eliguntur. Tamiſis
Ioanne R. regnante ponte junctus fuit
xix fornicibus è vivo ſaxo arcuato, cui
parem longitudine, latitudine, elegan-
tiaque ſtructuræ vix videas. Suburbia
habet urbs ampliſſima, præcipue ad oc-
caſum: in quibus xii ſunt ædificia (Ho-
ſpitia vocant) juri municipali conſe-
crata: quorum quatuor ſplendida ad-
modum & ampla ad forum ſive Cu-
riam (ut vocant) ſpectant (vulgo *the
Innes of Court*); reliqua ad Cancella-
riam. In his nobiles adoleſcentes tanto
numero juris ſtudio vacant, ut nec An-
degavis nec Aureliis concedant. Qua-
tuor illa ſunt, Templum interius, Tem-
plum medium, *Graies Inne*, & *Lincol-
nes Inne*. Hæc ſuburbia continuis ædi-
bus & ſuperbis ſecundum flumen ha-
bitationibus procerum ad VVeſtmo-

naſterium procurrunt. His VVeſtmo
naſterium quondam plus ɔıɔ paſſ. ab
junctum, urbi ita conjungitur ut par
ejus videatur; cum tamen per ſe civita
ſit, & ſuos ſeorſim magiſtratus & pri
vilegia habeat; Templo, foro judicia
rio, & Regia longe celeberrima. Tem
plo per ſe auguſto Henricus VII ſacra
rium admirandæ elegantiæ adjunxit
in ſuam & ſuorum ſepulturam. In ho
templo tumuli Regum plurimorum &
magnatum cernuntur. Ad occiduam
etiam urbis partem alia ſuburbia pro
currunt, vulgo Holburn. Ad ſepten
triones quoque, ubi Hoſpitalariorum
fuit domus, & Cartuſianorum ædes.
Ad circium itidem magna ſunt ſubu
bia; nec minora ad aquilonem & ſub
ſolanum. Qua vero urbs flumen ſp
ctat, nobili illo ponte Southvverkam
conjunctam habet. Præterea Regal
ædes quinque in hoc agro ſitæ ſunt, v
delicet *Enfieldia, Hanvvortha, Withe
hall, S. Iacobi*, & *Hamton Court*, qu
urbis potius quam palatii principis ſp
ciem mentitur, magnificentia ſu
ſplendidiſque ædificiis nulli tota Euro
pa ſecunda, à VVolſæo condita, a
Henrico VIII aucta & perfecta. Si n
bilium ædes recenſere vellem, huj
commentarii excederem modum. it

q

ue hæc de Middleſexia dicta ſuffi-iant.

ESSEXIA.

Sſexia ad ſeptentr. Suffolcienſi & Cantabrigienſi Comitatibus termi-atur; ad occaſum Hertfordienſi & iddleſexia: ad auſtrum Tamiſi flu. à antio dirimitur: orientale autem il-us latus totum ab oceano Germanico ulſatur. Forma fere eſt circulari: pa-tque in longitudinem XXXV milliaria; latitudinem XL. Totus ambitus XLVI mill. paſſ. complectitur. Dividi-ur in XX centurias: in quibus merca-oria oppida XXI; Eccleſiæ CCCCXV.

Præcipua hujus urbs eſt Colcheſtria, ta ad auſtralem ripam Colni fluvii; nuris incincta, quamvis hodie fati-centibus & ruinam minantibus. Col-igit CIↃ IↃ CCCCLXXX in circuitu paſ-us: intrà quem octo pulchræ Eccleſiæ iſuntur, extraque muros aliæ duæ. loret hodie inprimis lanificio, & le-idenſis illis, quas *Bayes* & *Sayes* vo-ant, aliiſque conſimilis texturæ pan-is. Regimen penes Duumviros, quos Ballivos appellant, & Aldermannos XII, dibaphis coccineis veſtibus utentes. Frequens eſt urbs indigenis atque adve-is, qui hic ſuam Eccleſiam habent.

Cætera oppida ſunt: *Waltham*, a
Ley fluvium, qua inſulas diviſo alve
ſpargit. *Barking*, ubi Roding flu. Ta
miſi influit. *Leegh*, oppidum elegan
& ſtrenuis nautis refertum. *Romford*
cui gloria à foro ſuario. *Brentvvood*
Billerecay, forum ſatis frequens. *Ra*
legh, oppidulum non inelegans. *Den*
gy, centuriæ ejuſdem nominis capu
quæ gramine lætiſima, & re pecuari
dives eſt. hic magni illi caſei efformar
tur. *Ithanceſtre*, ad ſinum in quem plu
res amnes confluunt; quod oppidu
hodie dicitur *S. Peters upon the vval*
Taxſted, mercatorium oppidulum i
colle perquam amœno ſitum. *Dum*
movv, oppidum ſitu peramœno in co
le modice declivi. *Chensford*, ſatis am
plum oppidum in ipſo quaſi Comitatu
medio, inter duo flumina, quæ ſe h
conjungunt. *Maldon* (Camalodunū
antiquorum, ut judicat *Camden*.) ho
die populi opulentia & ſua magnitud
ne inter primaria hujus provinciæ o
pida merito cenſetur; ſtatio ſatis com
moda, & incolis ſatis frequens; un
tantum eſt platea CIↃ plus minus pa
in longitudinem protenſa. *Harvvic*
tutiſſima ſtatio ad Stouri flu. oſtiun
VValden vel *Saffron Walden*, à cr
co dictum, oppidum in agro, bland

ſim

ſimo croco ridente, ſitum. Cætera conſulto tranſeo.

SVFFOLCIA.

PRovincia hæc à Norfolcia Ouſa & VVauenera, ab Eſſexia Stouro flu. dividitur: occidentali illius lateri Cantabrigienſis ager incumbit: ad ortum Germanico oceano pulſatur. Patet in longitudinem milliar. XLV; in latitudinem XX mill. paſſuum ubi vel maxime ſe dilatat. Dividitur in tres partes: quarum una *the Geldable*, quaſi tributum pendens; altera, libertas S. Edmundi; tertia, libertas S. Ethelredæ dicitur. quæ ſubdividuntur in Centur. XXII. in quibus ſunt mercatoria oppida XXVIII: parœciæ IↃ LXXV.

Præcipuæ hujus provinciæ urbes ſunt primo: *Ipſvvich*, urbs portu ſatis commodo, vallo & aggere olim præmunita, mercimoniis frequens, magna habitatorum multitudine referta, ædibus amplis & magnificis exculta: perpetua ædium ſeries ab auſtro in ſeptention. extenditur ad CIↃ IↃCCCC paſſus; ab ortu vero in occaſum CIↃ CIↃ C XX. Duodecim habet Eccleſias parœciales, præter alias quæ corruerunt. Corpus politicum conſtat ex duodecim Burgenſibus. (*Portmen* vocant.) è quibus

eliguntur duo Ballivi, totidem Iuſ
ciarii ex XXIV aliis.

Dein *S. Edmunds bury.* Sol (inqu
Lelandus) non videt urbem ſitu el
gantiorem, ſic molli delicata pendet
clivo; & rivulus ad orientem deflu
aut cœnobium illuſtrius, ſive quis d
tationem, ſive amplitudinem, aut m
gnificentiam æquis rationibus expe
dat: Diceres plane cœnobium urbe
eſſe; tot portæ, partim etiam æne
tot turres & templum, quo nullu
magnificentius, cui alia tria egregio
pere nitentia uno & eodem cœmeter
ſita inſerviunt: CIↃ IↃ LX libr. quota
nis ex reditibus & latifundiis colleg
quæ præter ampliſſima donaria Henr
cus VIII everſo cœnobio in fiſcum r
degit.

Cætera oppida ſunt: *Nevvmarke*
forum rerum venalium copia celebr
Sudbury, oppidum populoſum, & pa
nis conficiendis opulentum; quod M
jorem habet pro ſummo magiſtrat
qui quotannis ex VII Aldermannis el
gitur. *Hadleigh*, laneis pannis conf
ciendis hodie celebre. *VVoolpit*, ſiv
VVulpit. *Stovv*. *Needham*. *Mendles*
ham. *Debenham*. *VVoodbridge*, oppidu
lum nitidis ædificiis excultum. *Fram*
lingham. *Orford*, amplum quondam &
frequen

frequens oppidum, ſed nunc portu ob-
limato tenue. *Aldeburgh*, ſtatio nautis
& piſcatoribus ſatis commoda, inde-
que frequens. *Dunvvich*, quondam
magni momenti, nunc tenue oppi-
dum. *Blithborovv*, exiguum oppidu-
lum. *Southvvold*, in planitie, aperto
littore mari objacet; oppidum non in-
frequens, beneficio portus, quem Blith
flu. ibi ſe exonerans præbet; & acce-
dente æſtu ita undis circumfuſum ut
inſula videatur. *Leſtoffe*, vel *Layſtoſt*,
anguſtius oppidum mari impendens.

NORFOLCIA.

PRovincia hæc quaſi inſula, ovali for-
ma, ad auſtrum VVaueneia & Ouſa
à Suffolcia dividitur: ad ſeptentrionem
& eurum oceano Germanico alluitur:
ad zephyrum à Cantabrigienſi pro-
vinc. Ouſæ majoris ramis; à Lincol-
nia Auſona fluv. diſterminatur. Patet
in longitudinem L plus min. milliaria:
in latitudinem quaſi XXX. Totius am-
bitus eſt CCXLII. Dividitur in centurias
XXXII. in quibus mercatoria oppida
XXX: Eccleſiæ IↃC LX.

Inter oppida tria excellunt. Primum,
Norvvicum, peramœno ſitu, in con-
valle ſeu potius levi collis dejectu, ad
flumen Hierum ſive Garinem: ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

orientem Montes & Ericetum Muſc
proſpectans. Sub Eduardo I mœnibu
pulchris & validis obſepta. Parœci
plus minus x x x hodie complectitu
cum ſuperiori ſeculo multo plures nu
meravcrit. Suis opibus, frequentia, æd
ficiorum elegantia, civium ſedulitat
in principem fide, in advenas human
tate, inter celeberrimas Angl. urbes nu
meranda. Forma eſt oblongiori; à me
ridie in ſeptentrionem mille quinger
tos paſſus protenta; latitudine dim
dio minore; ad meridiem ſenſim
quaſi in conum contrahente. Mœni
bus validis (in quibus crebræ diſpoſit
turres & undecim portæ) undique ob
ſepta, præterquam ad ortum, ubi flu
mē (quum ſinuoſo flexu, quatuor pon
tibus ſtratum, ſeptentrionalem urb
partem interluerit) profundo alveo &
præcipitibus ripis defendit. Nonnih
Belgis debet, qui tyrannidem D. Alba
ni & ſanguinarium inquiſitionis tribu
nal pertæſi huc magno numero con
fluxerunt, & opificium levidenſium
quorumdam pannorum primi intu
lerunt.

Secundum Lynne, qua Ouſe fluviu
oceano obnititur, ſinui maris aſſiden
(quem vulgo the VVashes vocant.) op
pidum amplum, profunda foſſa, mœ

nibu

ibus magna ex parte cinctum, duo-
uſque exiguis fluviolis diviſum, qui
ontibus plus minus XV conjungun-
ur: portus ſecuritate, qui aditu facil-
mus, mercatorum frequentia, ædium
ulchritudine, & civium opulentia,
Jorvvico facile ſecunda.

Tertium eſt Yarmutha, portus &
ppidum elegantiſſimum, loci ingenio
c ſolerti opera permunitum. quamvis
nim aquis pene circumvalletur ab
ccaſu flumine quod verſatili ponte in-
ternitur; ab aliis partibus oceano, ni-
i ad ſeptentriones qua continens eſt:
mœnibus tamen ſatis firmis, quæ cum
lumine formam quadrilaterem ob-
ongiorem efficiunt, pulcherrime in-
cluditur; in quibus præter turres, ad
ortum moles eminet, unde tormentis
majoribus in mare ſubjectum, quod
vix L paſſ. abeſt, longe lateque effulmi-
natur. Templum unicum habet, ſed
amplum & excelſa pyramide conſpi-
cuum. Cives rei mercatoriæ & præſer-
tim capturæ halecum dant operam.
itaque hic maximæ & frequentiſſimæ
ſunt nundinæ circa feſtum Michaëlis.
Portus magnis ſumtibus contra ocea-
ni vim defenditur. Oppidani ea huma-
nitate ſunt, ut veteri more, jam inde
à majoribus inſtituto, quoſcunque me-
lioris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

lioris notæ advenas hoſpiteſque comi[...]
ter invitent, conviviiſque laute ex[...]
cipiant.

Cætera oppida ſunt: *Thetfordia*, ſa[...]
tis amplum oppidum & antiquum, ſe[...]
raris nunc habitatoribus. *Dyſſe*, *Hol*[...]
ad ripam flu. Thyrn. *Ailesham*, forum
non infrequens. *Buckenham*. *VVau*[...]
burne. *Claye*. *VValſingham* utrumque[...]
majus, & ſeptentrionale. *Svvaffham*[...]
forum celebratum. & alia minori[...]
notæ.

CANTABRIGIENSIS COMITATVS.

HÆc provincia ab aquilone Lincol[...]
nia & Norfolcia; ab ortu Norfol[...]
cia & Suffolcia; ab auſtro Hartfordien[...]
ſi agro & Eſſexia; ab occaſu Bedfor[...]
dienſi & Huntingdonienſi Comitati[...]
bus terminatur. Ejus longitudo in mil[...]
liar. xxxv porrigitur: qua latiſſime pa[...]
tet, vix xx colligit. Omnis tamen am[...]
bitus per laciniofos anfractus cxxvii[...]
mill. paſſ. complectitur. Dividitur i[...]
xvii centurias. in quibus oppida mer[...]
catoria viii, Eccleſiæ clxiii.

Inter oppida eminent duo. Prim[...]
Cantabrigia, quam vetus Camboritum[...]
opinantur, Saxonibus Granceſtria di[...]
cta. Vrbs hæc, quæ altera Angliæ Aca[...]
demia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

emia, ad Camum ſedet; qui, quum
ccidentale illius latus inſulis ludens
erſperſerit, ad orientem converſus in
artes diſpartit duas, ponteque conjun-
itur, unde recentius nomen enatum.
ltra pontem caſtellum cernitur am-
lum & vetuſtum, quod ſua jam fata
ompleſſe videtur; & collegium S. Ma-
dalenæ ſacrum. Cis pontem, ubi urbis
ars longe maxima jacet, platearum
eſcriptione, templorum frequentia &
VI pulcherrimis collegiis omnia ni-
ent. Primum collegium, quod domus
. Petri vocatur; anno CIↃ CC LXXXIV
xtructum. Dein Aula Clarenſis, anno
IↃ CCC XLVII. Tertio Aula Penbro-
hienſis, anno CIↃ CCC XLVI. Collegium
orporis Chriſti. Aula Trinitatis, an-
no CIↃ CCC LIII. Collegium Caii & Go-
nelli. Collegium regium, anno CIↃ CCCC-
XLI; cui adjunctum ſacellum pulcher-
imi operis. Collegium reginale, anno
CIↃ CCCC XLVIII. Aula S. Catharinæ.
Collegium Ieſu, anno CIↃ CCCC XCVII.
Collegium Chriſti. Collegium S. Ioan-
nis. Collegium Magdalenæ, ann. CIↃ IↃ-
XLII. Collegium S. Trinitatis, anno
CIↃ IↃ XLVI; quod jam novis aliquoties
operibus auctum, ſua amplitudine, æ-
dium pulchritudine, vix alteri in or-
be Chriſtiano cedit. Collegium Ema-
nuelis.

nuelis. & denique Sidnæum.

Secundo, Ely, urbs non exigua, ſ
ſua nec elegantia nec frequentia præc
canda, utpote ob uliginoſum ſitu
cœlo parum ſalubri. Templum tame
habet amplum, excelſum & elegans.

Cætera oppida ſunt: *Roiſton*, in ip
agri limine, notum oppidum, ſed n
vum. *Reche. VVisbich*, Epiſcoporu
Elienſium caſtrum inter flumina & p
ludes ſedens. *Nevvmarket. Littlepor*
& *Lynton.*

HERTFORDIA.

HErtfordienſis Comitatus à ſepten
trione Bedfordiam & Cantabr
gienſem; ab ortu Eſſexiam contingi
ab auſtro Middleſexia; ab occiden
Buckingamia & Bedfordia conclud
tur. Longitudo xxvii: latitudo xxvii
milliar. continet. totus denique amb
tus quaſi cxxx mill. paſſ. Dividitur i
viii Centurias: in quibus ſunt oppid
mercatoria xviii, Eccleſiæ cxx.

Præcipuum hujus oppidum *Hert*
fordia; licet nequaquam dives aut pu
chrum. A Lea amniculo ſubluitur. Ca
ſtrum habet ad Leam, ſitu amœnum
ſed ruinæ proximum.

Cætera ſunt: *Roiſton*, diſtrahend
Byni celeberrimum & frequentiſſi

mum

um. *Baldock. Hitching. VVare*, am-
um & frequentiſſimum oppidum, &
ſpitiis quamplurimis inſigne. *Puc-
ridge. Stortford*, exiguum oppidum.
Albans, ex Verolamii ruinis edu-
um, oppidum elegans & amplum;
i quondam monaſterium fuit opu-
ntum; cujus adhuc templum ſuper-
, magnitudine, elegantia & vetuſta-
ſuſpiciendum. *Hempſteed*, inter col-
ad fluviolum poſitum. *Barckham-
ed. VVatford. Rickemansvvorth. Ber-
t*, foro pecuario celebre. & alia mi-
oris momenti.

BEDFORDIA.

A Septentr. Huntingdonienſi agro,
ab ortu Cantabrigienſi & Hertfor-
a, ab occidente Buckingamienſi &
orthanthonenſi conjungitur. A Bo-
a in auſtrum XXIV; ab ortu in occa-
um XIV mill. patet. Ambitus LXXIII
ill. paſſ. circumſcribitur. Dividitur
IX Centurias. in quibus oppida X,
ccleſiæ CXVI.

Præcipuum hujus oppidum Bedfor-
ia, copioſum admodum & peramœne
tum, Vſa per medium ſe agente, qui
onte ſaxeo ſpecioſo conjungitur. Ec-
leſias habet quinque.

Cætera ſunt: *Potton. Shelfford. Bi-
gles-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

glesvvade, equorum nundinis & pon-
te lapideo celebratum. *Anthil. VVe*
burn. Tuddington. Dunſtable, in ſol
cretaceo ſitum, incolis ſatis frequen
& diverſoriis plenum; quatuor hab
plateas ad quatuor mundi plagas. *Lei*
gton & *Luton*.

BVCKINGAMIA.

AD boream Northamtonenſem &
Bedfordiæ Comitatum contingi
ad ortum Hertfordiam; ad auſtrum
Bercheriam; cætera Oxonienſem pro-
vinciam. Longitudo xxxix mill. paſ
à borea in auſtrum: latitudo xviii mi
liar. capit. Ambitus cxxxviii millia-
rium. Dividitur in viii Centurias
oppida habet xii, Eccleſias clxxxv.

Buckingamia, provinciæ caput, ube
ri ſolo ad Vſæ ripam poſita, qui ho
oppidum pene undiquaque præcingi
ac tribus è ſaxo pulcherrime conſtru-
ctis pontibus jungitur.

Cætera ſunt: *High-vvickham*, am-
plitudine ſua & ædificiorum eleganti
maximis in hoc agro oppidis æquan-
dum. *Colbroke*, ad Cole fluvium; qu
hic in iv alveos finditur, & totidem
pontibus tranſitur. *Amersham*, ſiv
Agmondsham. *Aylesbury*, emporio-
lum amplum, ſatis frequens, amœni

ma pratorum & paſcuorum viridi-
te incinctum. *Stony Stratford*, ad
ſtralem Ouſæ ripam; oppidum ſatis
agnum, quod duas habet Eccleſias.
ulney. & alia minoris momenti.

OXONIENSIS COMITATVS.

Comitatus hic ad ſeptentr. VVar-
vvicenſi & Northantonenſi: ad or-
m Buckingamienſi: ad occaſum Glo-
ſtrenſi concluditur: ad auſtrum Ta-
iſi à Bercheria ſeparatur. Longitudo
ius ad XL fere mill. porrigitur: lati-
do, ubi maxima eſt, vix ad XX. Am-
tus plus minus CXXX mill. paſſ. capit.
ividitur in centur. XIV; in quibus op-
da ſunt X, Eccleſiæ CC LXXX.

Inter oppida eminet *Oxonia*, nobi-
ſima Academia, urbs egregia & niti-
, ſive privatorum ædificiorum ele-
ntiam, ſive publicorum magnificen-
um ſpectes: ſituque perquam amœ-
; planitiem enim ita obvallant ne-
oroſi colles, ut hinc auſtro & zephy-
excluſo, tantum eurum & aquilo-
s admittant. Mœnibus quidem ma-
ma ex parte cincta eſt, ſed quæ jam
tuſtate labaſcunt. In hac hodie vi-
ntur Collegia ſedecim, & aulæ octo.
mirum, Collegium Balliolenſe,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

anno 1269 conſtructum: Mertonen-
ſe, ann. 1274: Collegium univerſitati
Exonienſe: Regium: Reginale: Novum
Dunelmenſe ſive S. Trinitatis: Linco-
nienſe: omnium animarum: Magdal-
næ: Ænei naſi: corporis Chriſti: æde
Chriſti: Bernardi ſive Ioannis Baptiſtæ
denique Ieſu. Quæ omnia magnis r-
ditibus ſunt dotata. Bibliotheca præ-
terea hic longe pulcherrima & inſtru-
ctiſſima, quæ ſplendorem ſuum deb-
Thomæ Bodleio Equiti.

Cætera oppida ſunt: *Burford. VVit-
ney*, antiquum oppidum. *VVoodſto-
ke*; ubi ædes ſunt regiæ magnific-
Banbury; cujus caſei ſupra modu-
laudantur. *Thame*, inter flumina gr-
to admodum ſitu. *Henley*, ad Tami-
ripam peramœno ſitu. *VVatlingto-*
mercatus tenuis: *Chipping-Norton*, &
Hoock-Norton.

GLOCESTRIA.

COmitatus hic ad ſeptentr. VVigo-
rinenſes & VVarvvicenſes conte-
minos habet; ad ortum Oxonienſes &
VVilronienſes; à meridie Somerſette-
ſes; ad occaſum VVye fluvio & Her-
fordienſibus conjungitur. Patet
longitudinem XLVIII millia; in latitu-
dinem XXVIII. Ambit CXXXVIII mi-

pa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

aſſuum. Dividitur in quatuor præcipuas partes; quæ ſubdividuntur in xxx centurias. in quibus ſunt oppida mercatoria XXIV.

Caput hujus provinciæ *Glocestria;* quæ urbs exporrecta Sabrinæ flum. imminet; qua flumine non alluitur, firmiſſimo muro ſepta, templorum numero, & ædium deſcriptione ſatis elegans. In auſtrali parte caſtrum è ſaxo quadrato conſurrexit, jam maxima ex parte caducum. Templum cathedrale habet pulcherrimum, & ſumma arte atque elegantia ſtructum.

Cætera oppida ſunt: *Deane*, juxta quod ſunt opulentæ ferri venæ. *Teukesbury*, amplum & elegans oppidum, tribus pontibus ad tria flumina pervium, laneis pannis conficiendis celebre. *Barckley*, caſtro munitiſſimo nobiliſſimum. *Thornbury*. *Dursley*. *Camden*, mercatus ſatis celebris. *VVinckelcombe*, oppidum ſatis frequens *Stovv in the VVould*, ſublimi ſitu. *Nortleach*. *Cirenceſter*, urbs vetuſtæ memoriæ, cujus mœnia olim in ambitu duo milliaria collegerunt; nunc vix quarta pars intra mœnia habitatur; Lanificio quæſtum faciunt incolæ. Cætera minoris momenti omitto.

HEREFORDIA.

COmitatus hic à ſeptentrione VV
gornienſi & Salopienſi agro incl
ditur:ab ortu Malverni collibus à Gl
ceſtrienſi Com. dividitur : ad auſtru
Monmutenſi coërcetur : ad occaſum
Brechinia montibus & Radnoria de
nitur. Dividitur in centurias XI ;
quibus oppida mercatoria VIII, Ecc
ſiæ LXXVI. Ambitus illius CII millia
occupat.

Præcipuum oppidum *Herefordi*
mœnibus olim ſeptum,quæ etiamnu
integra; in quibus ſex portæ, & turr
ſpeculatoriæ XV. mille quingentos pa
ſus in ambitu colligit. regitur à Majo
& XXXI civibus, qui vulgo Electio d
cuntur.

Cætera ſunt: *Lemſter*, lanæ boni
te & frumento felix. *VVebleya. Le*
burg, Ceddeno fl. appoſitum. *Roſ*
fabris ferrariis notum. *Pembridg*
Kyneton, &c.

VVIGORNIA.

VVIgornia, vulgo VVorceſter, ab
quilone Staffordia, ab ortu VVa
vvico & Oxonienſi provincia, ab a
ſtro Gloceſtrenſi agro concluditur,
occaſum Malverniis collibus ab Her
fordien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

rdienſi agro disjungitur. Ambitus
ius cxx mill. paſſ. comprehendit. Di-
ditur in VII centurias; in quibus op-
da mercatoria x, Eccleſiæ CLII.

Præcipua hujus urbs *VVigornia*, Sa-
onibus *VVirenceaſter*, ad orientalem
abrinæ ripam ſita eſt, & , niſi qua flu-
io alluitur, muro triquetra forma
ngitur; qui in ambitu CIↃ IↃ CL paſſ.
olligit: in quo VII portæ, & turres ſpe-
ulatoriæ v. Flumen turrigero ponte
ungitur. Eccleſiam cathedralem ha-
et pulcherrimam, & minores XI. A-
mœniſſimo loco poſita eſt, commer-
io celebris, & opulentis civibus culta.
olitia ejus optima, quam duo Ballivi,
viginti quatuor civibus electi, duo
ldermanni, duoque Camerarii admi-
iſtrant, cum communi conſilio, quod
x XLVIII civibus conſtat.

Cætera oppida ſunt: *Beavvdley*,
mœniſſime in declivi colle flumini
npendens. *Kiddenminſter*, remotius
ripa; oppidum nitidum, & forum
equens, Stoure fluviolo diviſum. per-
ulchram habet Eccleſiam. *Draitvvich*,
bi tres fontes ſalſi ſcaturiunt, è qui-
us ſal puriſſimus & candidiſſimus ab
ſtivo ſolſtitio ad brumale excoqui-
ur. *Vpton*, mercatus notiſſimus. *E-
eſham*, oppidum ſatis elegans, ſur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

genti à flu. colli impoſitum. *Parshor*
Sturbridge, &c.

VVARVVICENSIS COMITATVS.

PRovincia hæc à ſeptentrione Staf-fordia; ab ortu Leiceſtria & Northantonia; ab auſtro Oxonienſi & Gloceſtrenſi agro; ab occaſu VVigornienſi terminatur. Longitudo illius milliar. XXXIII. latitudo XXV mill. paſſ. Ambitus CXXXV milliar. capit. Dividitur in IX centurias. in quibus oppida mercatoria XV, Eccleſiæ CLVIII.

Præcipuum illius oppidum *Coventria*, urbs tum mœnibus firma, tum ædificiis elegans. in mœnibus XII portæ, & XVIII turres viſuntur. duo habet templa rari operis. hodieque ſatis frequens eſt.

Proximum huic *VVarvvicus*, ad ripam Avonæ fl. ſitu peramœno, ad collem à flumine acclivem, quod valido & ſpecioſo ponte conjungitur; cujus fluenti impetum ampliſſimum & magnificum caſtrum ab oppido arcet. mœnibus olim cinctum fuiſſe videtur, quorum adhuc portæ ſuperant. bina habet ſpecioſa templa.

Cætera ſunt: *Kineton*. *Sovvtham*, mercatus frequens. *Rugby*, forum fre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

equentiſſimum laniis. *Stratford*, ad
vonam emporiolum non inelegans.
itford, ad Avonam. *Henley*, ad Ale-
flu. ripam. *Aulceſter*, tenue oppi-
um, ſed frumentariis nundinis cele-
re. *Kenelvvorth*, cum caſtro pul-
herrimo & munitiſſimo. *Bremicham*,
rrariorum ſedes. *Sutton. Colfield*, lo-
o ſaltuoſo & ingrato ſitum. *Ather-
ton*, mercatus frequens, &c.

NORTHAMTONIA.

PRovincia hæc ad ſeptentrionem à Lincoln. VVellando fluvio; ad or-
tum Auſona (vulgo Neu) ab Huntin-
gdon. ſeparatur; ad auſtrum à Buc-
kingamia & Oxonienſi; ad occiden-
tem à VVarvvicenſi agro clauditur.
Longitudo ejus XLVI milliarium: la-
titudo XX mill. paſſ. Ambitus CXX mil-
liarium. Dividitur in centur. XX; in
quibus oppida mercatoria X, Eccleſiæ
CCCXXVI.

Primarium oppidum *Northantonia*,
amplo inprimis ambitu, venuſtate &
ſtructura pleriſque hujus regni urbibus
minime cedens. Sedet ad confluentes
duorum flu. Ad occidentale illius la-
tus caſtrum ſedet colli impoſitum, cu-
jus muri jam ruinam minantur. huic
ad auſtrum mœnia urbis contigua

ſunt;& in orbem ducto ambitu occurrunt flumini ad ſeptentrionem; colliguntque in ambitu CIↃC XX paſſ.

Secundum, *Petriburgus* urbecula, ubi monaſterium fuit celeberrimum ad Henrici VIII uſque tempora: tunc monaſterio Eccleſia eſt facta cathedralis, quæ, ſi ſtructuram ſpectes, ipſa antiquitate pulchra eſt.

Cætera ſunt: *Tovvceſter*: unica eccleſia ſpectabile. *Wellingborovv. Ketteringh*, forum non infrequens. *Oundle*, elegans oppidulum. &c.

HVNTINGDONIA.

PRovincia hæc ab auſtro Bedfordienſes, ab occaſu Northantonenſes; ut & à ſeptentrione, qua Avona fl. dirimitur; & ab ortu, Cantabrigienſes ſpectat. Dividitur in quatuor centurias; in quibus ſunt oppida mercatoria VI, Eccleſiæ LXXIX.

Hujus Comitatus caput eſt *Huntingdona*, ab aquilone ad leniter acclivem Vſæ ripam poſitum oppidum, magnum & frequens olim, ſed hodie ex XV Eccleſiis omnes, exceptis tribus & matrice Eccleſia B. Mariæ, ſuis ruinis ſepultæ jacent.

Reliqua oppida ſunt: *S. Neoti fanum. Kimbolton. S. Iues: Yaxley*. &c.

RVT-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

RVTLANDIA.

AB aquilone Lincolnienſi agro includitur; ab ortu & auſtro VVelndo flu. à Northantonienſi provinia ſeparatur; ab occaſu, Leiceſtrenſi oërcetur. Patet in longitudinem XII hillia ; in latitudine vix IX. Ambitus L mill. paſſuum colligit. Dividitur n V centurias : in quibus Eccleſiæ LVIII.

Oppida ſunt: *Ockham*, oppidum ſae elegans (quod ſpectat ad Baronem le Exton) & ſpatioſum ; Templum abet pulchrum ; & caſtellum quod etuſtate fatiſcit. & *Vppingham*, aclivi loco ſitum cum frequenti meratu.

LEICESTRIA.

COmitatus hic ad ſeptentrionem Nottinghamenſi, ad ortum Linolnienſi & Rutlandia, ad auſtrum Northantonenſi, ad occaſum VVarvvienſi & Derbienſi provincia terminaur. Patet in longitudinem milliaia XXX: in latitudinem XX. Amitus illius eſt CXCVI millia paſuum. Dividitur in VI centurias ; in uibus oppida mercatoria XII, & Ecleſiæ CC.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Primaria urbs *Leiceſtria*, ſatis antiqua & venuſta : mœnia illius ſub Henrico II diruta; uti & caſtrum. parœciales eccleſias hodie numerat VII.

Reliqua oppida ſunt: *Hinckley*. *Bosvvorth*, antiquus mercatus. *Ashby de la Zouche*. *Mountſorrel*. *Longhborovv*, amplitudine & ſtructura & ſylvarum amœnitate ſecundum locum ſibi vendicans. *Dunnington*, caſtrum. *Melton*. *Moubray*; ubi templum ſpecioſum. *VValtham*. *Littervvorth*. *Hallaton* & *Harborovv*.

LINCOLNIA.

Comitatus Lincolnienſis, qua boream ſpectat, Abo ſive Humber æſtuario coërcetur; qua ortum, oceano Germanico: ad auſtrum à Cantabrigienſi & Northantonenſi agro Auſona fluvio; ad occaſum à Nottingamenſi & Eboracenſi provinciis Duno & Trenta flu. dividitur. Patet in longitudinem milliar. LV: in latitudinem XXXV. Ambitus illius CLXXX mill. paſſ. colligit. Dividitur in tres partes, Lindeſeyam, Keſtevenam & Hollandiam. Lindeſeya ſubdividitur in centur. XVI. Keſtevena in XI. Hollandia in tres. In quibus oppida mercatoria XXX : Eccleſiæ IↃC XXX.

Capu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Caput provinciæ Lincolnia, urbs perantiqua, olim & magnificentior & frequentior: E quinquaginta Eccleſiis, quas olim habuit, præter Cathedralem, hodie tantum xv ſuperſunt. Politia hujus urbis penes Prætorem eſt & duos Vicecomites, quibus adhibentur XII Aldermanni coccinea veſte induti. Poſita eſt in acclivi colle, ubi VVithama in ortum ſe deflectit, & tribus modicis alveis diviſus inferioris urbis partem alluit, & duobus pontibus tranſitur.

Reliqua oppida ſunt: *Croylandia* in Hollandia, oppidum inter paludicolas celebre, inacceſſum, niſi à ſeptentrione & ortu, idque per anguſtos aggeres: tribus conſtat plateis, quæ aquis intercurrentibus diviſæ, & conjunctæ ponte triangulari admirando artificio: incolis ſatis eſt frequens, qui quæſtum faciunt è piſcium & avium captura. *Spalding*, oppidum elegans, rivulis undique concluſum. *Kirckton*, in ſuperiori Hollandia. *Boſton*, ſive *Botolphi*, oppidum ad VVithamæ oſtium, qui ponte ligneo ſublimi ſternitur; oppidum celebre, & portus opportunitate frequens; Eccleſia ſpecioſa & turri editiſſima conſpicuum: ædificiis elegans, & commercio dives. *Stanfordia*, oppidum frequens ad VVellandum fluvium, muroque firma-

firmatum: Eccleſias parochiales habet VII. *Deeping. Burne. Folckingam. Paunton*, ad VVichamæ ripam. *Grantham*, oppidum non infrequens, & templo ſpecioſo exornatum. *Hornca-ſtle. Tattershal*, regione paluſtri ſatis commode poſitum. *Bullingbrooke. Wainfleete. Alford. Louth*, frequens emporiolum. *Grimsby. Thongcaster. Barton*, ubi trajectus celebris in Eboracenſem provinciam. *Merket-Roſin. Glanford*, tenuis mercatus. *Gainerborovv*, ad Trentam. *Burton*. aliaque ignobiliora.

DARBYA.

PRovincia hæc ad ſeptentrionem Eboracenſi agro clauditur; ad ortum Nottingamenſi; ad auſtrum Leiceſtrenſi; ad occaſum Dovo & Goito flu. à Staffordienſibus & Ceſtrienſibus dividitur. Patet in longitudinem inter boream & auſtrum XXXVIII paſſ. millia: in latitudinem circiter XXX. Ambitus illius CXXX colligit. Dividitur in VI centurias; in quibus ſunt oppida VIII, Eccleſiæ CVI.

Præcipua urbs *Darbia*, occidentali ripæ Derventionis flu. impoſita, qui hic pulcherrimo ponte lapideo jungitur. Eccleſias numerat quinque. Regitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tur à duobus Ballivis, qui quotannis è XXIV ſenatoribus eliguntur: præter totidem burgenſes, qui communeConcilium conſtituunt.

Cætera oppida ſunt: *Ashburne. Alfreton. Cheſterfield. VVorkesvvorth*, plumbariis operibus nobile. &c.

STAFFORDIA.

Comitatus hic ad ſeptentrionem concluditur Ceſtrienſi & Darbienſi provinciis; ad ortum Dovo & Trenta fluminibus à Darbia ſeparatur; ad auſtrum VVarvvicenſibus & VVigorinienſibus præcingitur; ad occaſum habet Salopienſes. Patet in longitudinem inter ſeptentrionem & meridiem XLIV milliaria: in latitudinem XXVII. Ambitus CXL millia paſſuum comprehendit. Dividitur in V centurias; in quibus oppida ſunt XIII, Eccleſiæ CXXX.

Caput Comitatus *Staffordia*, oppidum ab Eduardo ſeniore extructum, à Rege Ioanne incorporatum: ad orientale & auſtrale latus à ſuis Baronibus muro foſſaque cinctum: à Sovvo flumine irrigatur.

Reliqua oppida ſunt: *Lichfeldia*, quæ ſuperiorem amplitudine & antiquitate ſuperat; urbs humili ſitu, ſatis ampla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ampla & nitida, in duas partes palude
diviſa, quæ duobus aggeribus conjun
guntur: auſtralis pars major & in va
rias plateas deſcripta; altera minor
templo tamen ſpectatiſſimo inſignis,
quod pulcherrimo mœnium ambitu
cingitur. *VVolver-Hampton. VValſal*
non infimæ ſortis mercatus, juxta Ta
mam flu. *Tamvvorth*, ad Tamæ ripam.
*Nevvcaſtle, under Lime. Stone. Bur
ton*, ſuper Trentam, alabaſtrinis ope
ribus nobile. *Leeke. Vlceſter*, colli mol
liter acclivi aſſidens, re pecuaria magis
dives, quam ſtructura elegans, &c.

SALOPIA.

SAlopienſis Comitatus, vulgo *Shropp
Shire*, ad ſeptentrionem Ceſtria, ad
ortum Staffordia, ad meridiem VVi
gornia Herefordiaque, ad occaſum
Montgomeria & Denbighia termina
tur. Patet in longitudinem XXXIV mil
liaria: in latitudinem XXIV. Ambitus
CXXXIV mill. paſſ. colligit. Dividitur in
XV centurias; in quibus oppida XIV,
Eccleſiæ CLXX.

Præcipuum illius oppidum *Salopia*
vulgo *Shrovvesbury*, ambitu, commer
ciis, & opulentia paucis Angliæ urbibus
cedens: mœnia illius valida CIↄ LX
paſſ. comprehendunt; præter muni
men

entum à Caſtello ad Sabrinam per-
uctum: Sabrina autem duobus è ſaxo
ulcherrimis pontibus in oppidum du-
it: ad boream aſſidet Caſtellum, quod
m ruinam minatur. Vrbs collem oc-
upat ſubrufeſcentem, Sabrinaque duo-
us pontibus pervius, in gyrum ſe a-
ens fere totam incingit. Commerciis
odie dives; huc enim fere omnes
Valliæ commoditates tanquam ad
ommune emporium confluunt.

Cætera ſunt: *Biſchops caſtle. Lud-
ovv*, ad Temdi cum Corvo confluen-
es colle attollitur, majore elegantia
uam vetuſtate oppidum: mœnibus
inctum, quæ plus minus CIↃ paſſ. col-
igunt: Concilium limitaneum hic ce-
ebratur. *Bridgnorth*, ad dextram Sa-
rinæ ripam, muris, foſſa, amplo ca-
tro, & Sabrina, qui hic altiſſimus, tu-
um. *Shipton. VVenlocke. Drayton.
VVem. Oſvveſtre*, urbecula foſſa &
muro incluſa, exiguoque caſtello mu-
nita, pannorum VVallicorum merca-
u felix. *VVhitchurch.* & alia ignobi-
iora.

CESTRIA.

NObiliſſimus hic Palatinus Comita-
tus, ad ſeptentrionem à Lanca-
trenſi flu. Merſeio; ad ortum Merſeio,

Gorto

Goito & Dano flu. à Darbienſi & Stab-
fordienſi provinciis diſcluditur; ad au-
ſtrum Salopienſem & Flintenſem a-
gros attingit; ad occaſum Deva flu. a
Denbigienſi ſeparatur. Patet in lon-
gitudinem inter ortum & occaſum
XLVII milliaria: in latitudinem XXV.
Ambitus eſt CXLII mill. paſſ. Dividitur
in VII centurias: in quibus oppida ſunt
XIII, Eccleſiæ LXXXVI.

Præcipua urbs *Ceſtria*, ſita ad De-
vam flumen, quod ponte ſaxeo VIII
fornicibus ſubnixo jungitur; in cujus
utroque extremo porta ſurgit; unde
perpetuo ductu mœnia urbem cingunt,
forma pene quadrangulari, ſed oblon-
giori; celſa admodum & firmi operis,
quæ II plus minus CIↃ paſſ. in ambitu
colligunt. Ad auſtralem urbis partem
Caſtrum aſſidet validum orbiculari
forma, cujus area quoque circulari mu-
ro incluſa: ad borealem vero Templum
cathedrale. Septem præterea habet pa-
rœciales eccleſias. Portus illius hodie
nonnihil oblimatur.

Reliqua oppida ſunt: *Malpas*, ad De-
væ ripam in edito colle ſitum. *Nant-*
vvich, *Middelvvich* & *Nortvvich*, ſali-
næ nobiles, V vel VI mill. paſſ. à ſe invi-
cem diſtantes: *Nantvvich* autem ma-
ximum & elegantiſſimum oppidum
eccle-

ecleſiam habet unicam perpulchram. *ongleton*, amplum & frequens oppidum. *Maclesfield*. *Knottesford*. *Haulton*, opppidum cum ſuo caſtro. *ondbach*. *Stopford*. *Tervin*. & *Altringham*. &c.

LANCASTRIA.

PRovincia hæc ad auſtrum Merſeio flu. à Ceſtria ſecluditur; ad ortum abet Darbiam; à ſeptentrione Eboraenſem provinciam cum VVeſtmerlania & Cumbria; ab occaſu Hiberni mari alluitur. Patet in longitudiem LVII millia paſſuum: in latiudinem XXXI milliaria. Ambitus ilus eſt CLIII millia paſſuum. Dividiir in VI centurias; in quibus oppida v, Eccleſiæ XXVI, præter capellas uamplurimas.

Primarium oppidum *Lancaſtria*, tu amœnum, ſed non admodum frequens, ad auſtralem Loni ripam. Ome decus hujus oppidi, in templo, caro & ponte conſiſtit. Plateæ plures & n longum protenſæ.

Cætera ſunt: *Rochdale*, mercatus requens, ad Roch flu. in valle ſitus. *ury*, Irevvello appoſitum oppidum. *Mancheſter*, circumvicinis oppidis præcellens; elegantia, frequentiaque, lani-

E ficio,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ficio, foro & templo: Mancunium Antonino. *VVarrington. Ormeskirke*. *VVigghin*, oppidum cultum & copioſum. *Preſton*, amplum, elegans, & frequens oppidum. *Blackburn. Vlverſton. Boulton. Burie. Colne. Lerpoole.*

EBORACENSIS PROVINCIA.

EBoracenſis provincia, vulgo *Yorckshire*, ad arctum Dunelmenſem epiſcopatum objectum habet, perpetuo Teſis flu. curſu diviſum: ad ortum oceano Germanico pulſatur: ad occaſum Lancaſtrenſi agro & VVeſtmerlandia: ad auſtrum Ceſtrenſi, Darbyenſi, Nottingamienſi, & Lincolnienſi clauditur. Patet in longitudinem LXX millia paſſuum: in latitudinem LXXX. Ambitus eſt CCCVIII milliarium. Dividitur in tres partes, *VVeſt-Riding, Eaſt-Riding, & North-Riding*. VVeſt-Riding oppida mercatoria habet XXI, & Eccleſias CIV. Eaſt-Riding & North-Riding oppida XXV, Eccleſias CCCCLIX.

Caput omnium eſt *Eboracum*, urbs peramœna, ampla & magnificentiſſima, opibus civibuſque referta; validiſſ propugnaculis munita, & ædificiis publicis privatiſque ſplendidis ornata. Henricus VIII hic concilium ad ſepten-

trionale

ionalis hujus plagæ cauſas judicandas
nſtituit. Interluit Vrus fluvius, &
uaſi in duas partes ſecat, quæ lapideo
onte conjunguntur: Pars occidenta-
, quæ minus frequens, mœnibus pul-
herrimis & flu. ſepta eſt; Pars orien-
lis, ædificiis denſa & anguſtioribus
ateis concluſa, firmiſſimis itidem
œnibus armatur; & ad ortum Bru-
alem Foſſi profluentis ſatis profundo
veo vallatur; qui in ipſam urbem cæ-
via penetrans, ponte continetur ita
dificiis continuo, ut potius vicus vi-
eatur. Hic & magnificum Cathedrale
emplum viſitur.

Proximum huic eſt Kingſton, ſuper
ullum, vulgo *Hul*, oppidum non ad-
odum antiquum, verum magnificis
dificiis, firmis propugnaculis, navi-
us inſtructiſſimis, mercatorum fre-
uentia & rerum omnium affluentia
mporium hodie longe celeberrimum.
nctum eſt lateritiis muris, & firmis
urribus; civeſque illius opulentiſſimi.

Cætera ſunt: *Sheafield*, ferrariis fa-
ris celebre, & caſtro firmo vetuſtoque
unitum. *Rotheram*. *Doncaster*, ve-
uſtum oppidum. *Tickhill*, vetuſtum
ppidum; caſtro ſatis magno, ſed ſim-
lici mœnium ambitu, & mole edita,
ui arx rotunda imponitur, munitum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Halifax, olim *Horton*, oppidum ce-
lebre, in declivi collis ab occaſu in or-
tum poſitum. *Wakefeldia*, re pannaria,
ſua magnitudine, ædificiorum elegan-
tia, foro frequenti, & ponte inclytum.
Skipton, inter montes latens; oppidum
ædificiis nitidum, cum munito caſtello.
Leedes, oppidum lanificio opulentum.
Pontfrait, agro peramœno poſitum,
ædificiis nitidis excultum, cum caſtro
ſpecioſo & munitiſſimo. *Sherborn*, op-
pidulum frequens. *Otley*. *Wetherby*
oppidum mercatu inſigne. *Ripley*.
Knarresbouroug, rupi aſperrimæ impo-
ſitum. *Rippon*, templum habens ſplen-
didum, & olim lanificio clarum. *Bur-
rovvbridge*, exiguum oppidulum, cum
ponte ſaxeo eximio ſuper Vrum ſtrato.
Selby, oppidulũ non infrequens. *How-
den*, oppidum mercatorium. *Wighton*.
Beverley, oppidum amplum & perfre-
quens. *Cottingham*. *Headon*. *Brid-
linghton*. *Scarborough*, juxta in ſubje-
cto mari; captura halecum uberrima
eſt. *Whitbye*. *Yarum*. *Stokeſley*, em-
poriolum. *Gisboroug*, exiguum nun-
oppidum. *Pickering*, oppidum col-
affixum, & veteri caſtello munitum.
Kirckbymorſide, non infimæ ſortis
mercatus. *Malton*, forum frumenti,
equis, piſcibus & inſtrumentis ruſti-
cis cele-

…s celebratum. *North-Alverton*.
…*brusk*.

Eboracenſis agri pars, quæ ſolſtitia-
…m occaſum ſpectat, *Richmond-Shire*
…pellatur, montoſa fere, & plumbo
…que carbone foſſili fœta. Cujus præ-
…pua urbs *Richmondia*, exiguo mœ-
…ium ambitu incluſa, ſed productis ad
…es portas ſuburbiis ſatis frequens; cum
…ſtro munitiſſimo, quod ex alto Svva-
…m vaſto cum murmure ruentem de-
…icit. Reliqua oppida ſunt: *Midleham*,
…iaque ignobiliora.

DVNELMENSIS EPISCOPATVS.

DIœceſis hæc ad ſeptentrionem à Northumbria Derventione fluvio …ividitur; ad occidentem, Cumbriam … VVeſtmerlandiam attingit; ad ortũ …ceano Germanico pulſatur. Ambitus …lius CIII mill. paſſ. complectitur, trian…ulari fere forma. Oppida habet VI, …ccleſias CXVIII.

Metropolis, Dunelmus, vulgo *Dur…am*, ſitu æditiori & munitiſſimo, ſpa…io tamen non magno, ovali quodam…modo forma; *VViro* flumine ab omni …ræterquam à ſeptentrione circum…unditur, & mœnibus firmatur: ad …uſtralem partem cathedralis Eccleſia

ſurgit turre conſpicua : in medio im
ponitur caſtrum quodammodo in
termedium inter duos pontes è ſ
xo, quibus fluvius hinc ad ortum
illinc ad occaſum conjungitur. ha
bet & ſua ſuburbia cum ſingulis E
cleſiis.

Cætera oppida ſunt : *Bernard-Ca
ſtle. Stayndrop. Darlington. Hartlep
le*, emporium celebre, ſitu percomm
do, & ſtatione fida. *Auckland*, editio
tumulo impoſitum ; ubi pulcherrim
Epiſcopi ædes & inſignis pons viſitur.

VVESTMORLANDIA.

Comitatus hic ab occaſu & bore
Cumbria ; ab auſtro Lancaſtria ; a
ortu Eboracenſi agro & Dunelmen
Epiſcopatu concluditur. Patet in lon
gitudinem XXX milliaria : in latitud
nem, ubi maxima eſt, XXIV. Ambitu
CXII occupat. Oppida numerat IV : Ec
cleſias XXVI.

Primarium oppidum *Kendale*, mer
catura & frequentia, lanificii quoqu
gloria celebre. Forma oblonga jacet a
Keni flu. ripam, qui tribus pontibu
jungitur.

Reliqua ſunt : *Kirckby Stephen* &
Kirckby Landal : *Appelby*, veteribu
Aballaba, agro non inamœno ſitum

 Iſuno flu. circumfuſum, ceterum in-
frequens.

CVMBRIA.

PRovincia hæc ab arcto Scotiam at-
tingit, à qua Kirſopo flu. dividitur:
ad ortum Northumbriam habet &
VVeſtmorlandiam; ab occidente Hy-
bernico mari alluitur. Oppida habet
ix, Eccleſias LVIII.

Primaria hujus urbs *Carleolum*, per-
amœne inter Itunam, Peterillum, &
Candum flu. ſita; firmis mœnibus è ſa-
xo, caſtello, & citadella, quam vocant,
munita. Forma illius oblongior ab oc-
caſu in ortum procurrens. Ad occi-
dentem eſt caſtrum ſatis magno ambi-
tu. In media fere urbe eſt templum
Cathedrale.

Cætera ſunt: *Ravenglas*. *Egremond*,
colli impoſitum caſtrum. *Keſvvicke*,
agro ſatis læto, & æraria ſectura no-
tum. *Cokermouth*, forum copioſum,
oppidumque eleganti ſtructura, ſed hu-
miliori ſitu inter duos colles; quorum
alteri eccleſia, alteri caſtrum impoſi-
tum eſt firmiſſimum. *VVirkinton*, ſal-
monum captura nobile. *Ierby*, forum
non minimum. *Penrith*, emporiolum
celebre, ad occiduam plagam caſtro
regio firmatum; templo ſatis pul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

chro ornatum. *Brampton*, tenuis mercatus.

NORTHVMBRIA.

PRovincia hæc Dervvento & Tina fluv. incluſus, ad meridiem Dunelmenſes ſpectat; ad boream Scotiam; ad occaſum Cumbriam : ad orientem oceano Germanico alluitur. triangulari & fere æquilatera forma eſt, ambituque ſuo C XLV milliaria complectitur. Oppida habet V: Caſtra XXVI: Eccleſias CCCCLX.

Præcipuum oppidum Novum caſtrum, vulgo *Neuvv-Caſtle*, opulentum & frequens; portum quippe habet nobilem, quem Tina efficit, ea profunditate ut maximas naves admittat: mœnia habet firmiſſima; templa quatuor; commercio carbonum foſſilium florentiſſimum.

Cætera ſunt: *Hexam*, ad Tinæ ripam in editiori colle. *Morpit*, celebre oppidulum ad borealem VVentsbec fluv. ripam; cui caſtrum in umbroſo colle adſidet. *Alnevvick*, caſtro egregio firmatum.

Bervvÿck, ultimum & munitiſſimum Angliæ oppidum, Tuedæ oſtio impendens; & longius in mare porrigitur, ita ut mari & Tueda fere circum-

valle-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

alletur: Scotis olim extorta urbs, ſæ-
iuſque reddita, demumque ſub Eduar-
o IV recuperata: ex quo ab Angliæ
gibus, & præſertim Eliſabetha, ita
iit permunita, ut facile omnes ho-
ium minas contemnat.

VVALLIA.

TOta illa pars Angliæ, quæ ad occa-
ſum vergens, & Hybernicum ma-
e, fere Sabrina & Deva fluminibus à
eliquo corpore, quod hactenus de-
ripſimus, dividitur, olim Cambria
icebatur; hodie VVallia. Dividitur
h duas partes, in borealem, & auſtra-
em VVilliam; & in duodecim Comi-
atus: licet unus, nimirum Monume-
henſis, ab Henrico VIII Parlamen-
aria authoritate Angliæ annexus, &
reliquo VValliæ corpore fuit divul-
us.

PENBROCHIENSIS.

Omitatus hic extremum VValliæ
Promontorium ad occidentem
ccupat; patetque in longitudinem
aill. XXVI, in latitud. XX, ambitum
CIII. Dividitur in centurias VII. in
uibus oppida V, Eccleſiæ CXLV. Por-
us habet longe optimos, inter quos
xcellunt Tendy & Milford, quorum
 hic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

hic capaciſſimus eſt; quippe qui XVI ... ceſſus, quinque ſinus, tredecim... navium ſtationes contineat, ſuis n... minibus notas.

Non longe ab hoc portu ſedet Pr... vinciæ caput *Penbrochia*, mœnib... male ſartis firmata, (& admodum i... frequens,) quæ in ambitu ꟾↄ CC... LXXX paſſ. capiunt. ad occidentale l... tus caſtrum habet amplum aggere c... cluſum.

Proximum eſt oppidum *S. David*... urbs æque infrequens, ſylvis minin... tecta, ideo procellis ſemper expoſit... Cathedralem habet Eccleſiam adm... dum ſpecioſam; juxta quam viſitur ... piſcopi palatium, totum è vivo ſa... conſtructum, ſed male tectum, & p... pluens.

Reliqua ſunt: *Fishgard*, aſperæ ru... affixum, cum ſtatione ſatis opportu... *Haverford vveſt*, loco inæquali ſitu... elegantia & frequentia celebre. *Nev*... *port*. & *Tenby*.

CAERMARIDVNENSIS.

PRovincia hæc, vulgo *Caermard*... *Shire*, ab occaſu Penbrochia; ad... ptentrionem Ceretica, interfluente ... vio fluvio; ab ortu Glamorganiæ... Brechinia; ad auſtrum denique oce...

Hyb...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Hybernici brachio concluditur. Patet in longitudinem xxxv milliaria: in latitudinem xx. Ambitus illius eſt c i mill. paſſuum. Dividitur in vi centurias; in quibus ſunt oppida vi, caſtra , Eccleſiæ lxxxvii.

Comitatus caput Maridunum, vulgo *Caermarden*, urbs amœno ſitu, ſuper Tovium fluvium, qui ponte ſtratus. in montis declivi caſtrum ſedet, à cujus ſaxeo muro, alius coctilibus lateribus intermixtus totum oppidum cingit, cIↃ cccc paſſ. ambiens.

Reliqua oppida ſunt: *Kiduvelly*, maris ſinui adſidens; mœnibus ſeptum, & caſtro, quod jam labaſcit. *Landilo*. *Laneithye*. *Langaduke*. & *Lanymthefry*.

GLAMORGANIA.

PRovincia hæc ad occaſum Loghoro flu. à Carmaridunenſibus ſeparatur; ad arctum à Brechinia; ad ortum à Monumethenſibus; ad auſtrum ab oceano concluditur. Patet ab ortu in occaſum milliar. xl; ab arcto in auſtrum non omnino xx. Ambit cxii mill. paſſuum. Dividitur in x centurias: in quibus vi oppida; Eccleſiæ cxviii.

Primarium oppidum *Caerdiff*, urbs nitida, mœnibus & caſtro communita;

præter-

præterlabitur Tavus fluvius, portum
que aperit ſatis commodum. Mœnia
in ambitu colligunt ꟾↄ cccc xx pa
ſuum; munimentum autem ſecundum
amnem alios ccc.

Reliqua ſunt: *Landaff*, ad Taffum
flumen, cum ſuo caſtro & Eccleſia Ca
thedrali; tenuis urbecula & humiliori
ſitu. *Covvbridge*. *Neath*, Antonini
Nidus. *Aberauon*, tenuis mercatus.
Svvei[illegible]*ſey*.

MONVMETHENSIS COMITATVS.

Comitatus hic, Munovv fluv. ad ſe
ptentrionem ab Herefordia; eodem
& Vaga fluvio à Gloceſtria ad ortum
ſeparatur: ad occaſum Renmero flu
vio à Glomorgania: auſtrale latus Sa
briniano freto pulſatur. Patet inter ar
ctum & auſtrum milliaria xxiv; inter
ortum & occaſum vix xix. Ambitu
lxxvii. Dividitur in vi Centurias
in quibus oppida iv, caſtra xiv, Eccle
ſiæ cxxvii.

Primaria urbs *Monmouth*, peramœno
no & opportuno ſitu inter Vagam &
Monnovum fluvios incolis frequens:
olim tota mœnibus cincta fuit, quo
rum adhuc pars ſupereſt.

Reliqua ſunt: *Chepſtovv*, oppidum
clivi

vo à fluvio ſurgenti impoſitum, œnibus magno ambitu incluſum; ſtrumque habet ſpatioſum fluvio im-ndens. *Abergevenny*, muris & ca-o munitum, antiquis Gobanium. *ke*, Antonino Burrium, ad Birthin Iſcam confluentes. *Caerleon*, Anto-no Iſca, exiguum hodie oppidulum; d ex illius ruinis crevit *Nevvport*, ſtro & portus opportunitate non notum.

BRECHINIA.

VVlgo *Brechnock-Shire*, ad boream à Radnoria Clarvveno & Vaga flu. ſcluditur; ad occaſum Ceretica & aermaridunenſi agro prætenditur: ad uſtrum, Glamorgan; ad ortum Monu-ethenſem & Radnorienſem agros vi-nos habet. Longitudo illius XXVIII illia: latitudo XX. Ambitus CII mill. aſſ. complectitur. Dividitur in VI nturias: in quibus oppida III, Eccle-æ LXI.

Caput Comitatus *Brechnochum*, ſtru-ura elegans; mœnibus ovali forma ptum, quæ IↃC XL paſſ. colligunt. Ad ccidentem amplum & magnificum aſtrum adſidet, quod jam labaſcit. oſitum eſt oppidum ad Houthyæ & ſcæ confluentes.

Reli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Reliqua ſunt: *Haya*, peramœne in tri
Vagæ & Dulaſſi fluenta ſedens. *Buel*
ſatis frequens, ſitu amœnum & caſt
firmatum.

RADNORIA.

A Septentrione Monumethenſi agro
ab ortu Salopienſi & Herefordienſi
continetur; ad auſtrum Elarvveno
Vaga flu. à Brechinia dividitur; ad o
cidentem Ceteticam reſpicit. Ambit
illius xc mill. paſſuum. Dividitur in
centurias: in quibus oppida IV, Eccl
ſiæ LII.

Primarium oppidum *Radnoria*, ſit
peramœno ſub colle poſitum; cui am
plum & munitum caſtrum inſidet;
quo ad flumen uſque foſſa munitur.

Cætera ſunt: *Preſtaina*, egregia ſtru
ctura, & incolis frequens. *Knighto
na*. & *Rachader-Govvy*, ad Vagæ ca
taractas.

CERETICA, ſive CAR-DIGANIA.

AD ſeptentrion. à Merionethenſibus
Dovio flumine; ad ortum à Mon
gomerienſibus montibus; à Brech
nienſibus Tovio flumine; ad auſtrum
à Maridunenſibus Tivio flu. dividitur
ad occaſum Hibernico mari pulſatur.

Amb

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

mbitus CIII mill. paſſ. colligit. Divi-
ur in V centurias: in quibus oppida
Eccleſiæ LXIV.

Præcipuum oppidum *Cardigan*, ac-
vi aggeri inſidens; ab auſtro Tuvio
, præalto præcingitur, quod tranſi-
n omnino nullum, niſi per pontem
ipſo caſtro admittit. mœnia etiam
urgentium rupium ope editiora op-
lum undiquaque cingunt IↃC LXXX
ſſ. ambitu. Caſtrum rupi inſidet, am-
um & ſpecioſum olim, nunc vetuſta-
deformatum.

Reliqua ſunt: *Aberryſtvvyth*, ad
vii oſtium copioſiſſimum totius Co-
itatus. *Llanbeder* & *Tregaron*.

MONTGOMERIENSIS COMITATVS.

D boream Denbigienſi agro; ad or-
tum Salopienſi; ad auſtrum Rad-
oria & Ceretica; ad occaſum Merio-
ethenſi circumſcribitur. Dividitur in
I centurias: in quibus oppida VI, Ec-
eſiæ XLVII.

Totius conventus caput Mons Go-
ericus, urbs ſitu amœna, ſalubris,
olliter acclivi rupi appoſita: alteri
item colli inſidet caſtrum elegans &
unitum.

Reliqua ſunt: *Llanfillyn*. *Lanydloes*.

Machen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Machenleth, olim Maglona. *Nevvto*[illegible]
& *Welsh poole*.

MERIONETHENSIS COMITATVS.

AD ſeptentrion. Caernarvoniam [illegible] Denbigiam attingit ; ad ortu[illegible] Mongomeriam. ad auſtrum Dovic[illegible] Ceretica dividitur : ad occidentem [illegible]ceano lavatur. Dividitur in VI cent[illegible]rias: in quibus oppida III, Eccle[illegible] XXXVII.

Oppida ſunt: *Harlech*, ad occidu[illegible] provinciæ latus mariſque littus, pate[illegible] & ventis expoſito loco ſitum, nec e[illegible]gans nec frequens. Caſtrum tamen [illegible]ſidet firmiſſimum ac pulcherrimu[illegible] edito colli impoſitum, & duplici va[illegible] ſeptum ; quod jam ruinam minatu[illegible] *Dolgeſtre*. & *Bala*.

DENBIGHIA.

AD boream oceano & Flintenſi [illegible]gro; ad occaſum Caernarvonia [illegible] Merioneth ; ad ortum Ceſtria & Sal[illegible]pia ; ad auſtrum Montgomeria term[illegible]natur. Ambitus CXIV mill. paſſuu[illegible] Dividitur in XII centurias : in quib[illegible] oppida III, Eccleſiæ LVII.

Primarium oppidum *Denbigia*, pe[illegible]denti rupi affixa ; non magno ſed [illegible]

li[illegible]

lo mœnium ambitu, & ad auſtralem
rtem turrito caſtello munita: ſed
ppidum hoc ob ſitus incommodita-
m fere deſertum, & novum ſub ipſa
pe ſurrexit, quod hodie frequentiſ-
num, ſed nullis mœnibus ſeptum.
Reliqua ſunt: *VVrexham*, in regiun-
la plumbi ferace, turre elegantiſſi-
a conſpicuum. & *Ruthin* ad Cluidæ
ientalem ripam ædificiis & incolis
equens.

FLINTENSIS COM.

D ortum Ceſtria; ad boream Ver-
givio mari; ad occaſum Denbigia;
auſtrum Salopia terminatur. Divi-
ur in v centurias: in quibus tantum
icum oppidum mercatorium; ca-
lla VII; Eccleſiæ XXVIII.
Oppidum id *Caervvick*, quod ne-
e vetuſtum neque elegans. Inter ca-
a præeminent *Flint*, *Harvvarden*,
thlan, *Moli*, *Tovvley*, &c.

CAERNARVONIENSIS COMITATVS.

Septentrion. & occaſu Hibernico
mari; ad auſtrum Mervinia; ad or-
m Denbighia concluditur. Ambitus
us eſt CX mill. paſſuum. Oppida ha-
t V, Eccleſias LXVIII.

Præcipuum oppidum *Caernarvo*[n] pulcherrimo ad mare proſpectu ; orbi[c]ulari caſtri mœnium ambitu contin[e]tur, quod totum occidentale latus o[c]cupat. Ab oceano quotidie arroditur.

Cætera ſunt: *Bangor*, oppidulum t[e]nue, ſed Epiſcopalis ſedes. *Aberconvv*[y] ad Connovii flu. oſtium, tam mœn[i]bus quam caſtro firmatum. *Nevvy*[n] villa mercatoria. & *Pulhely*, ad int[e]riorem maris ſinum.

De Inſulis adjacentibus.

MONA, vel MANNIA.

VVlgo *the Ile of Man*. Ad ſepte[n]trion. Scotiam ſpectat ; ab auſt[ro] alteram Monam, vulgo Angleſey ; [ab] occaſu Hiberniam ; ab ortu Lan[ca]ſtriam. Ambitus illius colligit LXX[X] mill. paſſuum. Longa xxrx ; lata [...] IX mill. paſſuum. Dividitur in duas p[ar]tes, auſtralem & borealem : in quib[us] oppida v, Parœciæ XVII.

Inter oppida præcipuum cenſe[tur] *Ruſſin* ad auſtrale latus ſitum, ubi [ſe]des Epiſcopi Sodorenſis. Frequenti[ſſi]mum *Duglas*, ob portum optimum [&] aditu facilem. Cætera ſunt: *Laxito*[v]*ne*, *Peeltovvne*, & *Ramſey*.

IN[SVLA]

INSVLA SACRA.

ANglis *Hōly-Iland.* Ab occidente & auſtro Northumbriam ſpectat; ad ro-auſtrum Farne inſulam. circuitus ius haud ita magnus. Vnicum tanm habet oppidulum, cum portu non commodo.

FARNE.

NOrthumbriæ quoque obtenſa; in ambitu XV mill. paſſ. colligens. Paus habet ædes, oppidum nullum.

MONA ſive ANGLESEYA.

Nſula anguſto freto ſeu flum. Menai à Caernarvonia diviſa, cætera Hiberco mari pulſatur. Ambitus illius LXX us minus mill. paſſ. continet. Dividir in VI centurias: in quibus II oppia, & Eccleſiæ LXXIV.

Primarium oppidum *Bellus Marius*, ad orientalem illius partem, amœo ſitu, licet paluſtri loco; caſtro ſpeoſo munitum.

Secundum Nevvburg, ad occaſum cet, ab arenis multum damni patitur.

CÆSAREA ſive IERSEIA.

NOrmanniæ adjacet verſus auſtrum, ambitu capiens XXXVIII milaria: ovali fere forma. Peramœna in-

ſula, variis frugibus & pecore abu
dans. Duodecim numerat parœcias,
quatuor caſtella. Commodas hab
ſtationes, inter quas ſecuriſſima eſt
auſtrali inſulæ parte inter oppidula
Hilarii & S. Albani.

SARNIA ſive GARNSEYA

Hæc xx milliar. à Cæſarea abeſt v
ſus occaſum æſtivum, alteri r
magnitudine nec bonitate æquanda
quidem tantum numerat parœci
portus tamen commoditate altera lo
ge eſt celebrior, mercatorumque co
merciis frequentior. Atque hæ duæ i
ſulæ ſolæ Regi Angliæ è Ducatu N
manniæ reliquæ.

VECTA.

Vulgo *VVight*. Inſula Southan
nienſi Comitatui ex adverſo ob
cet, exiguo freto ab illo diviſa, ita
quondam continens fuiſſe videatur.
gura pene ovalis. Patet in longitu
nem xx mill. paſſuum: in latitudin
XII. Ambitus LX plus minus. Opp
hic tria; Eccleſiæ XXXVI.

Primarium oppidum *Novus port*
opportuno loco ſitum; & habitato
bus frequens. Cætera ſunt: *Sandon*
Yarmouth.

II. CC

II.
COELI SOLIQVE RATIO in genere atque in ſingulis provinciis.

CAmden. Qui cœli ſpacia terræ tractibus accuratius compararunt, Britanniam octavo Climati ſubjecerunt, parallelis decimo octavo & viceſimo ſexto incluſerunt. Diem maximum horarum æquinoctialium XVIII cum ſemiſſe putant. At Belerium in convexo terræ ſitu ſub ultimo occidente XVI temporibus, L ſcrupulis; Cantium XXI temporibus ſecundum longitudinem deſcribunt. Latitudinem in auſtrali ora L gradibus, X ſcrupulis. Tarviſium LIX gradibus, XL ſcrupulis metiuntur. Vſque adeo ut hic ſitus Britanniam definiat cœlo & ſolo juxta feliciſſimo & mitiſſimo. Cœlum ita mite & temperatum eſt, ut æſtates minus fervidæ ſint. calores enim mitigant perennes auræ, quæ cum terræ naſcentia recreant, tum homini pecorique ſaluberrime & jucundiſſime adblandiuntur: & hyemes ſunt clementiſſimæ; frigoris etenim vim (ut taceam aërem craſſiuſculum) frequentes & ſedatæ pluviæ

ita diſſolvunt, mareque circumfuſu
ita moderato tepore terram fovet,
multo remiſſius ſit apud nos frig
quam in nonnullis Galliæ & Italiæ r
gionibus. Solum ab omni frugum g
nere ita beatum, ut Cereris ſedem fuiſ
dixerit Orpheus, & occidentalis imp
rii quaſi horreum & cella penuar
fuerit. Atque hæc in genere dicta ſun
to. Singularum provinciarum dote
nunc proſequemur.

Cantiana provincia (inquit *Camden*
eſt inæqualis. ad occaſum planior &
ſylvis umbroſa; ad ortum, collibu
molliter ſurgentibus excelſior. Incola
qua à Tamiſi ad auſtrum patet, in tre
areas ſive portiones (gradus vocant
diſtinguunt. quarum ſuperiorem ad
Tamiſim ſalubrem ſed minus opulen-
tam eſſe ferunt; mediam & ſalubrem
& opulentam: inferiorem vero opu-
lentam ſed inſalubrem, utpote quæ
maxima parte ſit uliginoſa (*Rumney*
marsh vulgo) ſed luxurianti gramine
lætiſſima. Pratis tamen, paſcuis, ar-
viſque ubique fere læta, pomis ad mi-
raculum abundans, nec non ceraſis.
Villas & oppida habet frequentiſſima,
ſtationes ſatis tutas, ferri venas non-
nullas, ſed aërem craſſiuſculum ob ha-
litus ex aquis evaporantes.

Suſſe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Suſſexiæ cœlum ſalubre, quamvis a-
liquatenus caliginoſum, ob nebulas
aſcendentes è vicino ab auſtro mari;
quod prodiga ſatis manu tam piſces
quam volucres marinas illi porrigit:
parcius vero vel portus excipiendis vel
ſtationes continendis navibus ſubmi-
niſtrat; quaſque exhibet, non minus
inconſtantes & incertas ſitu, quam pe-
riculoſas acceſſu. Solum pingue & fœ-
cundum, magnam abunde rerum om-
nium copiam ad humanos uſus pro-
fundens; idem tamen viatoribus in-
commodum, præſertim hibernis men-
ſibus, ob altum cœnum. Fert frumen-
tum, pecudes, ſylvas cæduas. ferrum
non ejuſdem ubique bonitatis, in uni-
verſum tamen minus tenax, quam Hi-
ſpanicum.

In Surria aura gratiſſime ſuaviſſi-
meque ſpirat; ager refertior feris & vi-
variis, quam ſegetibus, licet qua ad Ta-
miſim pertingit & ſegetibus & paſcuis
abundet.

Hantoniæ aër temperatus, ſed craſ-
ſior ob vicinum mare & multitudinem
fluviorum: ſolum frugibus & pecore
abundans; paſcuorum amœnitate læ-
tum, ſylvarumque denſitate amœnum.
Commoda quæ paſſim ex hoc agro
percipiuntur, conſtant è lana, pannis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

& ferro: panni illi vulgo Kerſeiæ d cuntur, & magnum quæſtum provin cialibus miniſtrant.

Dorſettiæ aër laudabili & ſalubri e temperie: gleba ſatis pinguis plurima commoditates præbet, totuſque ade ager ſedet amœniſſime: Interior enim tractus multis perennibus fontibus r gatur, qui per convalles delapſi taſ dem in unum ſe colligunt & mare pe tunt. Commoda hujus agri ſunt la næ atque ſylvæ: Mare vero Iſidi plocamon, fruticem marinum ſin foliis, corallio non abſimilem, pro fundit.

Devoniæ cœlum ſubtilius, ſalubr tamen: ſolum montoſum, ſylvis veſti tum & frugiferum; modo nec ruſtic opera deſit, nec ſumtibus parcatur præſertim in partibus remotioribus mari; unde multo cum labore nec mi nori impenſa arenam petunt, quæ ſu perficiei terræ inſperſa, ad fœcundita tem efficax eſt, & glebis quaſi animam infundit. Commoditates hujus pro vinciæ è lanis & lanificio conſtant. Hic enim optimæ ſubtiliſſimæque texturæ, quas Kerſeias vocant, conficiuntur. Magnetes è rupibus ſuper Dartmore effodi ferunt.

Cornubiæ aër, reciprocis fluctibus

tan-

nquam follibus ab ambiente eam quore aſſiduo æſtuantibus perpurga-ir, unde adeo purus ſubtiliſque fit ut lutaris admodum evadat; acrior ta-en & penetrantior eſt, ita ut aptior t ad conſervandam quam recuperan-am valetudinem. Adventus veris tar-or quidem quam in regionibus ma-s ad ortum ſpectantibus, ſed æſtas mperato ſuo calore tarditatem illam fovendis terræ frugibus apprime mpeſtiva illarum maturitate com-enſat. Hyems longe quam alibi mi-or. Cæterum ventis procelliſque val-e obnoxia eſt regio. Solum fere cre-ris montibus attollitur, anguſtis bre-ibuſque vallibus diſtinctum; quarum perficies tenui gleba operitur; quam arina alga (*orevvood* vulgo) & fera-i quadam arena, incolæ ſupra quam redi poſſit pinguem fæcundamque fficiunt. Divitiæ vero multo majores x æris ſtannique fodinis eruuntur: uippe cum hæc regio prima ſit quæ as opes aperuerit. Commoditates hu-is provinciæ terra mariq; variæ. nam ræter alios piſces, piſciculi quos *Pil-hards* vocant, immenſa copia hic ca-iuntur: aëris ſtannique metalla jam iximus: etiam aurum & argentum; mo & adamantes in cautibus repe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

riuntur. Opulentus præterea ager fru-
mento & pecore.

Somerſettenſis provinciæ aura len-
& delectabilis æſtivis menſibus ; h-
bernis pluvioſa ; unde terra hyeme i-
cœnoſa & uliginoſa, ut viæ admodu-
difficiles ſint & impeditæ : Solum ta-
men admodum fæcundum ; undiq-
paſcuis & pratis renidens: unde peco-
frumentoque abundat: nonnullis loc-
& plumbi venis ſcatet : & adamant-
fundit prope Briſtoliam , ſed minim-
pretii.

VViltoniæ aër dulcis , jucundus , -
ſalubris ; ſolum omnium rerum cop-
egregie fertile.

Bercheriæ cœlum ſatis temperatum
ſuave & amœnum;ſolum frumenti f-
rax; &, ut compendio dicam , provi-
cia hæc nulli , frumento , pecore , -
quis , ſylviſque concedit : orienta-
tamen illius pars minus laudatæ f-
cunditatis.

Middleſexia ſumma eſt cœli temp-
rie, ſolo abunde fertili ; paſcuis & fr-
gum bonitate adeo dives , ut triticu-
hinc proveniens potiſſimum reg-
menſæ inſerviat.

Eſſexiæ cœlum temperatum & am-
bile: ſolum pingue & fæcundum;nc-
nullibi tamen ſiccum & ſterile. Co-

mc-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

oda quæ ex hoc Comitatu prove-
ant, multa magnaque ſunt; ſylva-
m, frugum, pecorum, croci; cujus
ſeptentrionalem tractum magnus
& quæſtuoſus proventus. Oſtrea ad
us oram optimæ notæ. Caſei inpri-
is celebrantur.

Suffolciæ cœlum ſalubre & jucun-
m: ſolum dives & ferax, omnibus
ous abundans. Quæſtus incolarum
ſtit è frugum copia, pecore, lanificio,
ſcuis, ſylvis: caſei hic item laudatiſſi-
conficiuntur.

Norfolciæ aër ſubtilior paulo & aſpe-
r, præſertim ad mare & in campeſtri
gione; hinc veris & meſſis adventus
ior. Solum pro ratione locorum va-
um, ſub oppidis fere lætum & ferax;
uis ſatis irriguum & ſylvoſum; ſupe-
us ad ericeta nudum, aridum & ſte-
e. *Marshlandia* & *Fleg* ſupra mo-
m opulenta: illa quidem paſcuis,
c frumento fælicior.

Cantabrigienſis provincię aër minus
udabilis: quippe qui à vicinis paludi-
s inficiatur. Solum varium, palu-
eque: auſtrale tamen campeſtre &
umenti ferax: mediam interſecat Ca-
us fluvius, ad utramque ripam pratis
paſcuis veſtitus. Commoda hujus
ovinciæ ſunt frumentum & crocus.

Hert-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Hertfordiæ cœlum temperatum & ſalubre: ſolum pingue, frumenti fera pecorumque dives, nulliusque rei a vitam neceſſariæ indigum.

Bedfordia fere tota campeſtris e cœlum benignum; ſolum ſatis fera præſertim qua Vſa irrigatur.

Buckingamia cœlo gaudet præſta tiſſimo; ſolo divite, pingui & ferac frumentum, gramen & margam ſe cretam abunde proferente. Chilter collibus media dividitur. Innumer ovium greges alit, quarum vellera mo lia & tenuiſſima.

Oxonienſis ager omnibus numer abſolutus, tam cœli temperie quam ſoli feracitate atque amœnitate.

Gloceſtrenſis aër ſuavis & ſalutari ſolum fœcundiſſimum & omnium fr gum feraciſſimum, adeo ut olim h vineta extitiſſe memorent, & Malme burienſe vinum hujus provinciæ Gall co comparent. Commoda hujus pro vinciæ, fruges, ferrum, vellera.

Herefordia, cœlo ſaluberrimo; ſol frugibus & pecoribus ita fertili, ut nu Angliæ parti concedat.

VVigorniæ, cœli temperies grata & propitia: ſolum ita fertile ut nulli An gliæ parti concedat, Pirorum hic ma ximus proventus, è quibus *Pyrry* pe

tur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

m conficiunt, guſtu jucundum &
ubrem. Multos ſalſos fontes habet.
VVarvvicenſis Comitatus gaudet o-
timo juxta cœlo atque ſolo, null us
i indigus. Commoda agri partim fru-
ienta: partim lanæ optimæ: quibus
ccedit & ferrum.
Northantoniæ cœlum ſalubre; ſo-
um dives & fertile, & paſcuis dives.
ræcipuæ illius divitiæ fruges.
Huntingdonia ſementi ſatis apta,
aſcendo pecori ad ortum, ubi palu-
ris eſt, maxime idonea.
Rutlandiæ cœlum ſalubre, ſolum fru-
iento dives, nec pecori inidoneum.
Leiceſtriæ aër lenis, ſalubrisque; ſo-
um partim campeſtre, partim frumen-
arium; ſylvarum indigens, qui defe-
tus carbone foſſili ſuppletur.
Lincolnienſis provinciæ aër in orien-
ali & auſtrali tractu craſſior & nebu-
oſus; alibi temperatus & gratus. So-
um ad occaſum & aquilonem uberri-
mum; paſcuis, arvis & pratis undique
diſtinctum: ad ortum vero paludo-
ſum & ſalſum, frugibus ferendis in-
eptum.
Darbienſis aër benignus & ſalubris.
Solum opimum, præſertim in orientali
& auſtrali partibus: ad aquilonem &
occaſum in montes aſſurgit. Præcipuæ
com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

commoditates fruges & pecudes; n
lares lapides, & plumbum.

Staffordia cœlo fruitur perſalub
licet in boreali plaga aër ſit ſubtilior
acrior, ventique frigidiores. Solum
ſeptentriones ſterilius, in medio ſylv
ſum, ad auſtrum frugibus & paſcuis
tiſſimum. Præcipuæ commoditate
frumento, pecore, & ferro.

Salopia cœlo fruitur ſalubri; ter
illius dives, tritici & hordei abunde
rax: Sabrina irrigatur.

Ceſtria cœli ſolique ratione cum op
mis provinciis comparari poteſt. a
optimus & ſaluberrimus: ſolum pi
gue, ferax & amœnũ. præſtantiſſimi
caſei cõficiuntur. Commoda illius co
ſtãt è farre, pecore, ſalinis, metallisqu

Lancaſtriæ aër ſubtilior, & ſalubri
ſolum non admodum frugiferum, ſ
boum prægrandium copia nobile.

Eboracenſis provinciæ aër temper
tus; ſolum mediocriter fertile, frumen
ti, pecorumque, quantum ſatis eſt, ſup
peditans.

Dunelmenſis diœceſeos aër acric
& penetrans; ſolum varium; oriental
pars campeſtris; auſtralis montoſa; ver
ſus occidentem petroſum eſt ſolum
re pecuaria tamen & carbone foſſili in
colis quæſtuoſum.

VVeſt

VVeſtmorlandiæ aër ſubtilis & pe-
trans ; neque inſalubris. Solum ma-
na ex parte ſterile, nonnullibi tamen
is ferax.

Cumbriæ aër ſubtilis & penetran-
or. terra metallis opulenta, præſer-
n cupro, & plumbo nigro: inſignes
im in hac provincia æris fodinæ, non
ne auro & argento.

Northumbriæ aër ſubtilis; terra neu-
quam dives, cum neque gleba ſege-
m ferax ſit, nec ſolum pecori alendo
oneum: maximæ illius divitiæ ſunt
rbones foſſiles, quorum immenſa hic
pia.

VVALLIA.

Enbrochenſis provincia, optima aë-
ris temperie, frugibus ferax & pe-
ore dives.

Caermardunenſis aër ſalubris & a-
nœnus; ſolum frugibus & paſcuis læ-
um.

Glamorganiæ cœlum temperatum,
lum maxima ex parte montoſum;
bi vero ſubſidet, ſatis frugiferum.

Monumethenſis provinciæ cœlum
emperatum & ſalubre; ſolum mon-
oſum & ſylvoſum, ubique tamen fœ-
undum.

Raduonæ aër ſubtilis & frigidior;

terra

terra jejuna, non tamen omnino ſ
rilis.

Cardinganiæ cœlum frigidiuſculu
ſolum aſperum & inæquale: quæſ
incolis è pecuaria; habet & plum
venas.

Merioneth aſperrima eſt regio, n
cœlo jucundo, nec ſolo fœcundo; inc
læ pecuariam exercent.

Denbigiæ aër ſalubris: ſolum ver
occaſum ſterile; in medio, qua ſubſid
fœcundiſſimum; ad occidentem mo
tibus aſpera eſt, licet agricolarum ind
ſtria non inculta.

Flintenſis aër ſalubris, ſed frigidio
ſolum frumenti & graminis ferax; r
gio pecorum dives.

Caernarvoniæ aër acris & penetra
tior; ſolum fere infœcundum, & mo
tibus editum.

Ioh. Barcl. Anglia felicibus paſcuis
ad multas, variaſq; arbores commo
humo, commeantium oculos pulche
rima viriditate mulcet; gratuitis etia
bonis plebis animos in ſegniciem e
olvens. Pabulum illic paſſim pinguibu
campis abundat, boum equorumqu
armenta ad perpetuam ejuſmodi an
malium aviditatem explens; alibi au
tem ſiccioribus arvis, & humili gram
ne induentibus terram, ſupra fide

multo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ultos greges educat; excuſatque uti-
ſimam & ad ovilia factam ſterilita-
m. Ne hyemis quidem rigor aſſueta
pero aëri pecora (niſi forte ſupra mo-
m inhorruerit) in ſtabula aut ovilia
ducit. Iis ſufficere ſolent nuda ſub
o cubilia, herbæque quas hybernus
por alit. Quippe hyemes non illic
o plaga & Septentrionis vicinia aſ-
ræ, cum vehementer Gallicam oram
atiant, qua Britanniæ adverſa eſt,
ultoque rigidius Batavorum cœlo in-
bent. In tanta aëris indulgentia Bri-
nnicus ager omnis generis ſemina fa-
e concipit, atque ſervat; Proceras
bet lauros: Roriſmarini planta apud
ultras gentes ipſa cura qua educatur
eciosa, hîc vulgaris, & nonnunquam
ſepes velut ad hortorum cuſtodiam
pata. Vitem alere poteſt, uvaſque ad
aturitatem perducere. Nam & Can-
amœnitas crebro collium dorſo ſuſ-
nſa, & VVintonienſis regio, cum cæ-
is ad Meridiem Ortumve ſpectanti-
s, olim vineta habuere, quæ deinde
ſcuorum utilitas, viliuſque redemp-
m ex Aquitania vinum, exemit. Lupi
oque ea inſulæ parte exacti, nudos
eges, & vix alicui moloſſo creditos,
n infeſtant. Nam diligentia antiquo-
m, cum graſſaretur luporum rabies,

G curam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

curamque paſtorum aut fatigaret a
falleret,totum in iis ſedibus tam per
cacis feræ genus extinxit. Ita fortu
per patientiam pecorum ſub dio d
rantium,& mirabile luporum exitiu
profuſas nec æſtimatas opes videt
indulſiſſe. Cibo, corio, vellere, ve
exudantis terræ muneribus, populus
ocio, & plerumque oblivione labo
diteſcit. Ne quidem in colendo cro
labor, quem optimum habent; fa
herba oblatas in floribus opes non
ullius curæ aut induſtriæ præmiun
aperiente.

III.

DE MORIBVS INCOLA-
rum tam in communi quam particulari.

IOhan. *Barcl.* Anglis ut plu
mum gravis animus, & i
velut ad conſilium ſeduct
ſeipſos, & ſuæ gentis mo
ingenia,animos,eximie mirantur:D
ſalutant, aut ſcribunt, deſcendere
verba imaginariæ ſervitutis quæ i
rum ſeculorum blandicies invenit,
forte externis moribus imbuti, n
ſuſtinent. Populus rei maritimæ
dioſus, neque aliud tantæ inſulæ v

d

us munimentum quam tot nauta-
um ſedulitas. Nec in caſtris quam na-
ibus pejor miles, præſertim ſi externo
ri aſſuevit, cibiſque, quos ſæpe inex-
ertos avidius Angli guſtant. Nam hæc
ulæ incommoda à Britannia delatas
giones non ſemel abſumſerunt, &
aſſem Elizabethæ Reginæ auſpiciis
uſitaniæ littoribus applicitam, cum
ngli ſtragem hoſtium & vaſtitatem
ciſſent, nimius æſtus, & ſuavitas po-
orum, ac baccharum, quas illa plaga
abet, pene totam debellavit. Diſcri-
ina omnia, & adeo mortem, impetu
lus quam judicio ſpernunt: Et hinc
tiliſſimos militum dixeris, ubi ducum
orum conſilio reguntur: Sua autem
onte ruentes, & illa audaciæ caligine
leni, de ſe ſæpius poſt funeſtos exitus
ueri, quam de fortuna debuerunt. In
elgio, cum ſtudia partium nuper &
rma ſævirent, milites Hiſpanicarum
artium aliquot à Batavis capti erant,
: ſuſpendio conficiendi; (ita viſum re-
erre vicem hoſti, qui captivos eodem
thi genere perdiderat) ſed in omnes
evire non placuit. Ex quatuor & vi-
inti (tot enim capti erant) octo ad la-
queum deſtinantur, cæteris incolumi-
as promiſſa eſt. demiſſæ igitur in caſ-
idem ſortes, juſſique ſinguli ſuum fa-
G 2 tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tum extrahere; qui teſſeram ſuſtuliſ
nulla nota inſignem, periculum effug
ret; qui ferali imagine impreſſam, ſ
tim ab infelici arbore penderet. Or
nium mentibus ingens periculi ima
inerrabat: quidam præcipue Hiſpan
votis lachrimiſque miſericordiam pl
rimorum, etiam aliquorum riſum e
cuit. Erat in illa ſorte ac periculo A
glus è militum vulgo, qui ingenti vi
neglectu acceſſit ad caſſidem, & teſſ
ram nil cunctatus adduxit. favit ſo
erat illa ſalutaris. Exemptus pericu
accedit ad Hiſpanum, adhuc fatali ca
ſidi manum credere dubitantem; d
cemque aureis pactus, (fides Numini
Iudices rogat, ut Hiſpano extra alea
miſſo ſibi iterum liceat fortunam e
periri. Furioſo, vitamque tantulis nu
mis æſtimanti, Iudices annuerunt:
is rurſus felici teſſera evaſit; non h
gemina modo, ſed & ſimplici ſalute i
dignus, quam adeo vilem habuerat.

Leges quibus utuntur Angli, Galli
lingua, ſed veteri, & ab hoc ſeculo a
horrente, ii tradiderunt, quos No
mannia ad eorum ſceptrum tranſm
ſit. Paucæ illæ etiam, & plerumq
ambiguæ. De cætero conſuetudo,
conſulta ſapientum, ſufficiunt mag
aditu ad lites, & infinitam judicu

po

teſtatem. & arcanum populi inge-
um tanquam Neuſtricæ originis &
bitus retinens, ad ſubtilitates aper-
m eſt, quæ litibus forum implent. Et
de vulgatam fabulam crediderim, in-
lè Anglis caudas.

Conſuetudinum autem ac legum,
æcunque à majoribus inoleverunt,
leo patientes ſunt, ut jam olim ſanci-
s, rudi adhuc tam peccantium vitio
uam legum ſanctitate, etiamnunc
utare aut delere, religio illis ſit. Vn-
e enim, niſi ab hac majorum incauta
nitate, lex viget, ut maritus jubeatur
olem agnoſcere, hæredemque habe-
, anno poſt aut amplius natam, quam
ſe ultimo ab uxore diſceſſerit; modo
nſtet interim à Britannicis littori-
us, in exteras regiones non evectum?

In Philoſophia autem, ac Matheſi,
rrarumque & Aſtrorum ſcientiis,
ulla eſt tam prodigioſa ſententia, quæ
on ex hac regione authores invene-
t, vel turbam amatorum, vividam
uidem, ſed modum curioſæ ſubtilita-
, & per innumeras diſputationes ef-
uſæ, non invenientem. Terram cir-
umagi, non cœlum; Solem cum ſyde-
um lata ſerie non inhærere cæleſtibus
lobis; ſed & globos ejuſmodi nuſ-
uam eſſe; & quicquid Philoſophi deli-

raverunt, multi ex his opinantur, au
credere ſimulant; tanquam altius ſi
praque vulgi ingenium ſpiraturi, ſi v
deantur communem ſapientiam u
prophanam vilemque negligere; alti
in arcana Naturæ, quæ pauci depr
henderunt, intuentes.

Sed ut nihil animos magis agi
quam religionis ſenſus; ita multo
crius ejuſmodi diſputationibus incur
bunt. Nec quicquam in Numinis cul
modicum poſſunt, qualemcunque ſi
ſpeciem pietatis perſuaſerint. Prior
bus ſeculis aucti opibus homines, in ſ
litudinem & eremum jurantes; ade
ut opima pars regni, fundorumqu
huic pietati conceſſerit; nimis timid
& periculoſo voto, tam illorum qui d
bant, quam eorum quibus hæc ip
concedebantur; cum illi pene rempu
blicam exhaurirent, iſti autem in lu
xum ſe agi tantæ fortunæ vitio ſine
rent, mox in invidiam ſecum quoqu
Sacra tracturi. Et hanc quidem coler
di Numinis rationem jam Anglia pu
blice ejuravit, multi autem ſic in con
trarium divertere, ut quo longius à ve
ſtigiis patrum abſunt, eo ſe propiore
cœlo credant. Nec id tamen public
conſilio, aut ſi deprehendi contigeri
palam inulto; ſed eluſis per privata
ſuper

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

[ſu]perſtitiones animis, novamque, ac [p]ropriam, & per hoc ſibi gratiorem [p]ietatem fingentibus. Itaque quos hæc [c]œpit ſuperba ſuavitas præter cæteros [ſa]piendi, in varia nomina abierunt, le[g]esque diverſas, non ipſa hominum [a]uthoritate, aut numero, ſed pertina[c]ia ſancitas. & quod miſerabili riſu di[g]niſſimum putes; crudelibus edictis il[l]æ ſectæ invicem ſæviunt; unos ſe cœ[l]eſtium rerum participes; exortes cæ[t]eros omnes eſſe. Forte in unam ſuperſtitionem conſenſerat cum duobus liberis pater, è plebe vir, ſive vulgus intra opum, aut ingeniorum, humilitatem æſtimes. Illi tres unam rempublicam ſectamque faciebant. (& ſæpe non pluribus hæ religiones conſtant.) Tandem pervicacius inter ſe de divina re agentibus, deceſſit primum à filiis pater, non quod meliora ſentiret, ſed diverſa; & ab illis de communione ſanctorum (nam ſic nugatores dicebant) ejectus eſt. Porro ſancti non his alii præter ſeipſos erant. Mox autem & diſciſſis mentibus alter fratrum alterum à cœleſti conſortio excluſit. Sic de anguſta eccleſia, & trium hominum numero definita, tres quoque eccleſiæ natæ ſunt; prodigioſo ſcelere, & in amentiam prono. Nec perfunctorie veſani

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

pro ſomniis ſuis pugnant. Novæ i
dies ſectæ rapiuntur ad tribunal, i
quibus nihil ſimile præter unam con
tumaciam Iudices vident. Fæda, indi
gna hominibus ſentiunt. Non ulliu
præeunte veſtigio errantes, ſibi qui
credant authores ſunt: non torment
perhorreſcunt; non ſalubribus conſi
liis aut prudentiæ acquieſcentes, ign
quoque conſumpti, ſeipſis furori ſu
litant.

Iam vero peregrinis cum hoc popu
lo agentibus ingens cautio eſſe debet
ne ex paucis, ac fortaſſè plebeiis, totam
gentem æſtiment. ſed neque una inſti-
tuenda eſt ratio qua mores tam diver-
ſos excipiant. Ferox vulgus ubi vino
aut ira incaluit, nonnunquam ſuper-
biam tumoremque in hoſpitum inju-
riam vertit: In tanto turbine animo-
rum eos per æmulæ ſuperbiæ contu-
maciam laceſſere velle, paulo aliquid
ſupra dementiæ malum eſſet. Ne tunc
quidem tempeſtivum eſt tuam cauſam
fidenter orare, in ſævo ægroque tu-
multu; multo minus magnitudinem
animi oſtentare defenſionem meditan-
tis. Leni & placido queſtu melius ex-
armaveris irruentes: nec ignobiles pre-
ces erunt, quibus primum æſtum miti-
gabis in furorem euntium. Nam hic

torrens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

orrens ſi nullo obice irritetur, mo
méto languebit. Et hæc quidem timidæ
rudentiæ cautio adhibenda, ubi in op-
idis agriſve multitudo in advocatio-
em eorum qui in te primi deſæviunt,
ut concurrit, aut timeri certe po-
eſt. In ſolitudine autem, & ubicun-
ue non impari certamine potes in-
ruentes refutare, tunc exerenda eſt,
ltem ad ſpeciem, vis animi contume-
as non ferentis; qua terrebis non vera
irtute inſultantes, & injuriam pati
am idoneos quam inferre. Magiſtra-
us porro, ac judices, peregrinorum
ueſtibus faciles, haud inultam popu-
rium in illos injuriam ire ſinent; Si
odo non peccaverit multitudo,
uam accuſari pronum, plecti autem
bique difficile, &, ut plurimum, ne-
s. Et adeo hoſpitalia tribunalia in ea
ente erecta ſunt, ut ſive externus a-
or ſit, faventes judices habeat, ſive
no crimine cum indigena reus, cive
l virgas furcamve deſtinato, ipſe in-
rdum nihil acerbius jubeatur quam
Britannia excedere. Patriciis quoque
nimus ad excipiendos peregrinos
onte factus; & famam illius comita-
s cum honeſto ambitu quærunt; ut
eminem poſſit peregrinationis Bri-
nnicæ pœnitere, niſi averſis incultiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

que moribus in barbariem natum, au
indignum qui Optimatum conſorti
miſceatur. Cum his tamen qui ſui fa
ſtigii gravem cultum ipſo geſtu atqu
verbis magnifice adornant, ex adverſ
componendus eſt gradus ad certame
majeſtatis, ne te forte aut ex ſua grav
tate, aut ex tua oratione æſtiment; qu
non Italicæ, Gallicæve humilitatis m
re, demittenda eſt. Evileſces alioqui
apud homines non aſſuetos huic gen
ri humanitatis per alternas blanditi
mentientis.

Idem. Sed nec plebis ſuperbia ace
bior peregrinis quam in patricios ſu
gentis exerta eſt; qui opulentiam ſu
patriæ luunt ruſticorum faſtidio
ipſos pene primis ordinibus ſtirpibu
que æquantium, & indignationis ſu
tam precioſam cauſam odiſſe inte
dum non verentur. Summa tam
apud omnes nobilitatis reverenti
quam intra brevem eorum numeru
æſtimant quos Dominos vocant.
ſunt Duces, Marchiones, Comites,
Barones: Ducum & Marchionum o
nes liberi, ex Comitũ filiis major na
illis quoque Epiſcopos Majorum pie
adjunxit. Apud hos proceres ad om
obſequia deſcendere non indignum;
ipſi velut in terram poſitos conte

pl

plantes, ſuum faſtigium non ignorant. Nec illæ dignitates emptionis cõmercio producuntur in vulgus, nummorumque fortunam: ſed ſucceſſionis ſerie tranſeunt in hæredem; vel beneficio Regis novi quoque Optimates in hos gradus adoptantur. Et ne hoc inane exiſtimes decus: multa publice conſtituta tam ambitioſo nomini reverentiam cultumque conciliant. Si contigerit æri alieno impares eſſe, urgentibus creditoribus in eorum corpora nullum jus eſſe poteſt; quamquam in Anglia debitores etiam in judicium non vocatos ſæpe carcer accipiat. Sed hoc illuſtrius, quod maximorum criminum accuſati, ſcilicet in ipſam rempublicam iniiſſe conſilia, de equuleo ſecuri ſunt. Veritatem ab iis per tormenta poſſe exprimi noluere, qui leges condiderunt.

Wilhelmus Lambard. in Cantii luſtratione. Accuſanda omnino eſt vetus ἀξενία vel potius μισοξενία, id eſt, inveterata ferocitas & crudelitas Anglicę nationis erga advenas & peregrinos.

Idem. Operæpretium foret in memoriam revocare quas tragœdias in hoc regno ediderit naturalis hæc noſtra inhoſpitalitas, & peregrinorum odium atque contemtus, tam ſub re-

gno

gno Iohannis, Henrici, Eduardi ſecundi, Henrici VI, quam nuper: ut deinceps infamiam hanc diluamus, & præſertim jam melioris religionis radiis illuſtrati nos erga advenas geramus humanius, ut Iovem Hoſpitalem propicium habeamus.

Cantii incolis *(inquit Camden.)* ea humanitatis laus, quam Cæſar olim tribuit, etiamnum jure debetur, ut virtutem bellicam taceam, quam tantam in Cantianis fuiſſe monachus quidam ſcripſit, ut in procinctu, exercitus frons illis tanquam triariis merito inter Anglos debeatur. Quod etiam comprobat in ſuo Polycratico Ioan. Sarisburienſis: Ob egregie (inquit) virtutis meritum, quam potenter & patienter contra Danos exercuit Cantium noſtrum, primæ cohortis honorem & primos congreſſus hoſtium, uſque in hodiernum diem in omnibus prœliis obtinet. Iidem Guilielmo Normanno ea lege ſe dediderunt, ut patrias conſuetudines illæſas retinerent, illamque inprimis quam *Gauelkind* nominant. Hac terræ, quæ eo nomine cenſentur, liberis maſculis ex æquis partibus dividuntur, vel fœminis ſi maſculi non fuerint. Hac hæreditatem, cum XV annum attigerint, adeunt, & ſine domini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

mini conſenſu cuilibet vel dando vel vendendo alienare licet. Hac filii parétibus furti damnatis in id genus fundis ſuccedunt, &c. Hac maritus uxoris decedentis, ſive liberos ex ea ſuſceperit ſive non, terras hujus generis accipit ex ſemiſſe quandiu manet innuptus: itemque uxor mariti decedentis, quandiu manet innupta, & honeſte ſe gerit; nam ſi uterum gerere deprehendatur, amittit.

Cornubienſes (inquit *Camden.*) ut omni humanitate exculti: ita fortes, ſtrenui, & ſtatura ſatis procera, toroſisque membris; & qui palæſtrica (ut illa virilia pilam jactandi certamina taceam) ita excellunt, ut eam laudem aliis gentibus & arte & virium firmitate præripiant. Sermo ipſorum ab Anglico diverſus, utpote ejusdem originis cum VVallica, licet dialecto nonnihil differat, & facilior ſit pronunciatu; licet nec Anglicum vulgo ignorent, quem tamen rudiori quodam accentu nonnihil deformant.

VViltonienſes bellicoſi, ita ut cum Cornubienſibus & Devonienſibus ſubſidiariam cohortem in prœliis obtineant.

Norfolcienſes fide in principes ſuos commendantur; plurimæ hic gene-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

roſæ familiæ; quarum centum, inquit
Speedus, numquam ſe majeſtatis læſæ
reas fuiſſe jactare poſſunt.

Ceſtrenſes nulli nationi bonitate &
præſtantia cedunt; regio nobilitate &
viris bellicoſis fœta. fœminæ forma
præſtantia & pulchritudine facile cæ
teris præſtant.

Northumbri bellicoſi ſunt, & opti
mi velites, quippe Scoticis bellis ex
erciti.

IV.

THOMAE SMITHI DE REPVBLICA ET ADMI nistratione Anglorum,

Libri primi

CAP. I.

Rerumpublicarum atque administra tionis varias eſſe formas.

QVI de rebuſpublicis hactenu
ſcriptum aliquid literis conſi
gnarunt, in tres imperand
formas puriſſimas & gener
maxime præcipua eas contulerunt. pri
mam, ubi in poteſtate unius ſumma re
rum eſt, μοναρχίαν Græci dicunt: al
teram in paucorum arbitrio poſitam

ἀρι

ριστοκρατίαν, tertiam populo deſti-
tam δημοκρατίαν nuncupant. In
oc ipſo autem (*imperare*) ſupremam
ngeque eminentem jubendi authori-
tem omnes intelligimus. atque illa
ipubl. pars præeſſe dicitur, ad quam
tandi, puniendi, & dirigendi jus ſpe-
at. Quod regit, conſtituit, & ad im-
rii rationem gubernat, in quavis re-
blica juſtum & legitimum eſſe per-
betur, inſtar regulæ cujuſdam, per
am cuncta opificia exigi debent at-
ie examinari. non illam volo Leſ-
am, quæ ad lapidem inflectitur, ſed
ormam potius, qua cujusque operis
ctitudinem artifices architectique ad
uſſim deprehendunt; illo nimirum
nſummatiſſimum opus abſolvente,
ui ad propoſitam rectitudinem quam
roxime adſpiraverit.

CAP. II.

Quid in quavis republica juſtum & legibus conſentaneum.

Atis jam conſtat, ex cujuſque reipu-
blicæ commodo eſſe (perinde atque
rum omnium) ſi in ſtatu ſuo perfe-
iſſimo conſerventur. quamobrem,
ui ad clavum ſedet, ſi quod utile eſt
nperet, ejuſque imperium, qui ſic ad-
miniſtrat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

miniſtrat rempublicam, ſi juſtum put[e]tur, conſentaneum eſt, Thraſymach[i] definitionem, id nempe juſtum eſſe quod imperanti magiſque viribus po[l]lenti ſit emolumento, (quum de civita[te] aut republica dictum uſurpemus) ni[ſi] maligne interpretemur, non adeo [à] veri ſcopo alienam eſſe; quod Plato ex[i]iſtimavit. Cæterum, ut aliud eſt reip[.] utile, aliud quod ſpeciem habet; ſic al[i]quid ſuapte natura juſtum eſt, aliqui[d] quod juſtitię imaginem æmulatur. Ita[] que non minus agere poſſunt rerum[] publicar. moderatores quæ interdum [] obſint, quam qui juſtitiæ tenaciſſimu[s] eſt, ex propoſito non malo peccare[,] dum quæ male habent corrigere, & pu[]blicum commodum promovere, pr[o] virili parte adlaborat. nam quando pr[æ]ter leges conſtitutas aliquid molitur[,] non injuria ex legum decreto ſuppl[i]cio eſt addicendus, utpote qui in leg[es] ipſas commiſerit.

CAP. III.

Rerumpublicarum diviſio alia.

CAeterum res iſta adhuc alia dubita[]tione premitur; ex his quippe gu[]bernandi figuris, quæ ex unius arbitri[o,] paucorum, & populi voluntate depen[]dent, qui rem ipſam ſeorſim & pen[i]tit[]

ius inſpexerunt, aliam faciunt diviſio-nem, ſectiſque bifariam ſingulis, juſtam & legitimam hanc, illam iniquam & malam putant. Atque ubi unus aliquis d gubernacula accedit, rex vocatur el tyrannus; ubi pauci, optimorum rincipatus vel nobilium & præpoten-ium factio; ubi multitudo, reſpublica πολιτεία δημοκρατικὴ, vel impoten-s plebeculæ dominatus, δημοκρατία πάντων.

CAP. IV.

Varietas rerumpublicarum exemplis confirmata.

N rebuspub. multa diuturnitate pro-ductis, & ipſa quaſi ſæculorum vetu-ate caneſcentibus, harum adminiſtra-onum mutationes conſpicuas effecit ngi temporis varietas. Et Romæ qui-em, Romulus, Numa, Servius, manu gia imperarunt; Tarquinius, Sylla, æſar tyrannica. Sub primis illis Con-libus optimorum principatus emi-uit. Patres, interempto mox Tarqui-o, indomitam imperandi libidinem quæ paucorum fuit) ſibi rapuerunt; uemadmodum etiam ante conceſſam opulo Tribunitiam poteſtatem, & in ſo Decemviratu. ſed maxime capi-les fuerunt Tresviri, Cæſar, Craſſus,

Pompejus; tum Octavius, Antonius,
Lepidus. Pulſis Decemviris, populari
ſtatim inſtituto vivebant, & longo de-
inde poſt tempore, lege præſertim Ho-
ratii, ſive, quod alii putant, Hortenſi
promulgata; *Quod plebs ſciverit, id po-
pulum teneat*. Ante occupatam à Sylla
rempublicam & paulo etiam ante C.
Cęſaris dominatum, arbitratu ſuo cun-
cta moderata eſt multitudo. neq; enim
ferre ætatem poteſt juſto plus inſole-
ſcens vulgi rabies & injuria; ſed cogen
te ad id temporum ſtatu, uterum qua
de tyranno gerit. Harum rerum viciſ-
ſitudines, Athenæ, Syracuſæ, Lacedæ-
mon, & reliquæ cumprimis antiqua
urbes expertæ ſunt. cui fato alias quo-
que regiones fuiſſe obnoxias, quis un-
quam dubitaverit? ea ſiquidem eſt hu-
manæ vitæ conditio, ut in uno fortu-
næ tenore non permaneat. NASCENDO
denaſcendo, incrementa nunc, rurſu
decrementa capiendo, variis demu
vicibus & alternationibus nunc mor
cauſam nunc ſpem vitæ facientibus, a
extremum fati diem pervenimus.

CAP. V.

De quæſtione recti æquiq; in omni repub

QVOD ſi igitur improbus aliqu
rempublicam procuraverit, ſic

illis, quas recenſui modo, formis no-
ſſimis uſu venit (nolo enim hujuſ-
odi ſtatus tam perturbatos meo cal-
ılo comprobare) ubi leges pro illo rei-
ıblicæ ſtatu conſervando ſanciuntur;
ıæſtionis eſt, utrum ſine ſummo ſce-
re mos gerendus ſit necne, an præ-
t illam reipublicæ formam aboleri
ıt retineri, denique ſit necne boni vi-
& civis officium, eam ſartam tectam
otius quam funditus deletam velle?
ım magnis & exaggeratis animis id
onſilium allubeſcere perſæpe compe-
o. Dion res novas contra Dionyſium
olitus eſt. itidem Thraſybulus, Bru-
s & Caſſius; quorum iſti Cæſarem, il-
triginta tyrannos extinctum ivit. in-
que adeo nata ſunt non mediocria
rumpublicarum agitandarum ſemi-
ı; de quibus, pro eo ac proſpere aut
ıus evenere, vulgus judicat; docti
mporum potius opportunitates con-
iaque contemplantur. illud vero ex-
oratiſſimum eſt, leges patrias aut mu-
re, aut ad earum obſequium ſeſe non
commodare, negotium ſemper cum
riculo fuiſſe conjunctiſſimum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

CAP. VI.

Compoſitas eſſe plerumque, non im-permiſtas reſpublicas.

TAmetſi igitur triplicem admin ſtrandarum rerumpublicarum fo mam eſſe ſtatuimus, quæ per diviſi nem bimembrem ſex fiunt: non tame in eam ſententiam accipi vellem, qua reipublicæ aut civilis cujuſquam mod rationis ſimplicem aut impermiſta rationem uſpiam gentium reperer verum ex inſtituto ſapientum hoc pr fectum eſt, qui prima quatuor corpo ſeu elementa, ignem, aërem, aquar terram, & in humano corpore conſ tutiones etiam quatuor, flavam biler ſanguinem, pituitam, melancholiar in quibus nullam abſque alterius co plexu liberam aut non caſtigatam (pugnante, ut fit, natura) quærendo i veſtigaveris, ſubtiliter invenerunt. tionis enim ea vis eſt atque efficacia nativum cujuſque rei ingenium ita eſt ſincerum illibatumque contemp tur. Rempublicam ita nullam offe des, quæ ex illis quas ſupra diximus f mis illibatam ſervet integritatem:, illarum quaſi contubernio vitiata, nus nomenque partis, quæ plus pot ſequitur.

CAP. VII.

Regis definitio & Tyranni recitantur.

REum ſummam ad unum aliquem delatam poteſtatem regiam eſſe erhibent, qui vel natalium ſplendore el ſuffragiorum prærogativa,per con- ntientem Populi voluntatem, eam deptus, patriis legibus atque ex arbi- io boni viri ipſam adminiſtrat,ad pu- icum ipſius compendium & ſuum militer attentus. Tyrannum appel- nt, qui per vim abſque conſenſu po- uli nactus principatum, leges pro libi- to figit & refigit, accitis in conſilium ec ſemel civibus, & rem communem is gentilium familiariumque com- odis poſtponit.

Inter iſtas boni principis & tyranni ſſignatas deſcriptiones triplex eſt diſ- riminis nota : adquirendi dominatus odus, adminiſtrandi forma, ipſe de- que adminiſtrationis ſcopus in quem llimat. ſic ut tyranni perſonam in- uas, dum affectas imperium; regiam, um geras. quod in Octavio & for- ſſis in Sylla etiam obſervabis. quip- ambo crudelitati & tyrannidi nihil liqui facientes, ad eum honoris api- m aſcenderunt, unde poſtea reipu- icæ in meliorem imaginem tranſmu-

randæ vehementer viſi ſunt inſudare
Alium, titulus regem facit, regime
tyrannum. quales Neronem, Dom
tianum, & Commodum fuiſſe, nar
rant hiſtorici. quippe illis jure ſucce
ſionis Imperatoria purpura deſignat
eſt. in principalibus officiis poſtea ve
ſati, fœdiſſimę tyrannidi ſe dediderun
id quod Neroni à quinquennio, D
mitiano Commodoque perbrevi ter
poris intervallo, recentibus honorib
auctis, contigiſſe conſtat. Alii deniq
regnum per legitimos tramites adeur
ac finem ſibi rege dignum ob ocul
proponunt, quos adminiſtrandi tam
ratio tyrannos efficit, quales à Cæſa
& Octavio permultos Imperatores
pontifices Romanos etiam nonnul
fuiſſe nimis liquet.

Atque hanc exlegem poteſtatem
bi ex plebiſcito debitam aſſerunt Im
ratores. quod omnium primus C. G
ſar aut Octavius adeptus eſt, utp
quum ei & in eum omne ſuum im
rium & amplitudinem populus c
tulerit. Papæ poteſtas CHRISTO niti
(in cujus univerſum jus ſucceſſiſſe
gloriatur) cui omnis poteſtas data
in cœlo & in terra. qua tamen in re
bem Chriſtianum, in ſacroſancta C
cilia coactum, parum ſibi obſequ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

em habuit; qui eam poteſtatem vel ἀριστοκρατίαν vel legitimum regnum eſſe jubet, & ſolutam illam legibus au-toritatem, ceu injecto in os fræno, temperandam ſtatuit. Non deſunt, qui eandem ſuper Galliæ regibus, nonnul-iſque Italiæ principibus & aliarum re-rumpublicarum præfectis ſententiam ferunt, quando ab his ſine conſenſu populi leges conſignari & reſignari, pe-cunias & ſtipendia populo tributim indici pro ſua & amicorum opinione, liquidiſſime conſtat. *Populum* interea (non abhorrente ab ingenio verbi ſen-ſu) integrum reipublicæ corpus voco, tribus quaſi claſſibus diſtinctum: qui Ludovicum ejus nominis XI incre-pare ſubinde non veretur, quod ille re-giam Galliarum adminiſtrationem in παμβασιλείαν nulliſque legum repa-gulis coërcitam potentiam primus di-citur invexiſſe. ſolitus eſt quippe jactan-ter affirmare, ſua potiſſimum opera re-gnum Gallicanum quaſi de tutela ad plenam pubertatem redactum eſſe.

CAP. VIII.

De rege abſoluto.

NOn deſunt etiam, qui παμβασι-λείαν Græcis nuncupatam, non

tyrannidis ſpeciem aliquam, ſed puram putam regiæ dignitatis amplitudinem, eamque cuilibet Principi indultam eſſe licentiam, modo ſuo jure uterentur, prolixe affirmant.

De poteſtate regia (βασιλείᾳ νομικῇ) legum habenis repreſſa nihil inpræſentiarum habeo quod definire velim. Cæterum immunis illa poteſtas, quemadmodum in difficillimis belli temporibus, ubi omnia armorum ſtrepitu circumſonant, legibuſq; indictum ſilentium videas, non poteſt eſſe non valde opportuna; ita in pace eam ſi adhibeas, vide ne tibi exitio ſit, & populum in diſcrimen perducas. hujus rei cauſa, ſi Platonem conſulas, humanæ naturæ labes eſt quædam & corruptela, quæ effrænem illam nulloque legum nexu obligatam ſublimitatem, niſi nimio interdum faſtu arrogantiaque intumeſcat, ferre non poteſt.

Sapienter idcirco Romani Dictaturam nemini ultra VI menſium moram decretam voluerunt. (nam ſine provocatione Dictator imperabat.) quam Græcorum nonnulli legitimam pro tempore tyrannidem appellitarunt. Ariſtoteles (ſi ſatis memini) qui cæteris rerumpublicarum ſcriptoribus judicii diligentiæque palmam præripuit,

uit, ad unius regiæ adminiſtrationis
ormam, hanc retuliſſe videtur. cæte-
um in idem redit. primis ſiquidem
emporibus penes Reges ſummum jus
uit: quos vel gentilium ſuorum anti-
uiſſimos Principes (quales Adamum,
Noachum, Abrahamum, Iacobum,
ſavum) fuiſſe conſtat, in liberos &
mancipia ut par eſt libere dominantes:
el apud barbaras & ſtupidas nationes
n illo rudi ſæculo aliquis enituit, qui
rudentia uſus ſingulari, res plurimas
ro multitudine alenda tuendaque ex-
ogitavit, juſtitiam coluit, reliquiſque
omnibus ita præſtitit, ut cæteri, ſi cum
lo conferrentur, mera eſſent jumenta:
ui propter illam naturæ præſtantiam,
ributam in reliquos poteſtatem, de-
uncto quin etiam peneque adhuc ſpi-
anti divinos honores adſcriptos, VA-
isque honorem inditum, quis dubi-
et? hinc eſt, quod Iudæi Moſem, Io-
uam, ſuoſque Iudices, ut Samuelem;
omani Romulum, Numam; Græci
ycurgum, Solonem; Zamolxim Thra-
es; Arabes Machometen; iſtis hono-
ibus inſigniverunt.

Hoc genus imperii tyrannidem
ræci vocant. quod nomen plerique,
um regnare cœpiſſent, propter inſo-
entiam & ſuperbiam, inſignem injuſti-

tiam, neglectum reipublicæ ſtudium
infame ſuis facinoribus effecerunt; cæ-
dibus, adulteriis, rapinis, non in res &
fortunas modo, verum etiam in libe-
ros & uxores, per ſummum dedecus
graſſantes. unde non paviſſe populum
(quod boni paſtoris eſt officium) ſed
deglubiſſe, immo lurconum & helluo-
num more totos devoraſſe, proprium
videbatur tyrannorum inſtitutum. in-
ter quos etiam, alios, qui divinam reli-
gionem & cultum omnem numini
contemſerunt, alios, qui dæmonum
more vitam inſtituentes nefandis ſce-
leribus ſeſe obſtrinxerunt, & tamen in
ſacroſanctum Deorum cœtum referri
ambiverunt (Dionyſium, C. Caligulam
Domitianum in teſtes appello,) neſcire
nemo poteſt. ex quo factum videmus
illam adminiſtrandi ſpeciem, ſub ini-
tium non malam, abutentium vitiis
maculam contraxiſſe; adeoque Græce
Latine, Anglice, tyrannum inter & re-
gem improbiſſimum omnino non di-
ſtingui, quando neque ſalutem publi-
cam procurare, & ſuas amicorumque
fortunas amplificare, fœdam & crude-
tam libidinem explere, poſthabita inte-
rim omni numinis religione, & concul-
catis legibus, nihil intereſſe exiſtimat

CA

CAP. IX.

De Regis etymo, & adminiſtratione Anglorum.

MAjores noſtri & Saxones, quibus nos patrii ſermonis originem & natales noſtros debemus, voce diſſyllaba, ejus ſummam authoritatem, quem illi *Kyning*, Angli monoſyllaba *Kyng* dicunt, efferre ſoliti ſunt. cujus verbi originem, utrum ab eo, quod plus ſapiant & intelligant, an quod plus cæteris poſſint Principes, haud facile dixerim. illud certi juris eſt, quædam utriuſque vocabuli quaſi veſtigia, uſu pene quotidiano detrita, adhuc uſurpari. nam & virum prudentem ſcientemque *a cunning man*, &, Poſſum hoc facere, *I can doe this*, Angli ſuo ſermone retinent.

Quantum ego antiquas recentioreſque hiſtorias non ſegniter evolvendo poſſum conſequi, non reperio gentem hanc noſtram alia præterquam regia authoritate uſam eſſe: qua ab initio in plures partita principatus, dum diverſi pro ſe quiſque regia manu provinciam ſuam gubernarunt, nec ſuperiorem aliquem, cui obſequium & clientelam perſolverent, agnoverunt, per bella demum inteſtina & civilia victo

victo jus omne detractum penes vi-
ctorem fuit, totumque in Monarchæ
arbitrium ceſſit. Cæterum neque ju
regni cuiquam in terris Imperatori
Pontifici, Principi, acceptum referun
Reges Angliæ, utpote Dei beneficio
populique voluntate & conſenſu lecti
& renunciati. quanquam IOHANNES
facta in ipſum nobilium conſpiratio-
ne, & Delphino ipſis ſuppetias feren-
te, graviter afflictus, rebuſque ſuis pror-
ſus diffidens, quodque infenſiſſimum
ſibi adverſarium pontificem Roma-
num expertus eſſet, qui ipſis animabus
& conſcientiis ſubditorum domina-
batur, ubi parendi neceſſitatem ſibi
impoſitam vidit, ſceptrum in Pandul-
phi manus tradidit, rurſumque ab eo
ceu pontificis vicario, fidem certam-
que penſionem in ſingulos annos pa-
ctus, accepit. Sed factum illud poſtea
neque populi juſſu confirmatum, ne-
que III Ordinum in conſeſſu Parla-
mentario decreto comprobatum, Re-
gem ipſum, nedum ſucceſſores, obliga-
re non potuit.

*De prærogativis Regis vide lib. II.
cap. IV.*

CAP.

CAP. X.

Quid ſit reſpublica, & quæ ejus partes, explicatur.

ATque ut propoſiti noſtri ratio ma-
gis eluceſcat, adhibenda præterea
ſt reipub. in partes ſuas alia diviſio.
Remp. igitur, hominum liberorum
n unum coactam multitudinem, mu-
uis inter ſe voluntatibus & pactis con-
entis conſtantem, ut ſe domi militiæ-
ue ſartam tectam tueatur, eſſe defi-
imus. Nam copias militares nemo (ut
pinor) rempublicam dixerit, quæ
oſtquam rem ſtrenueque fortiterque
eſſerint, ſocietati ſuę confeſtim renun-
iant. Quod ſi aliquis v aut x ſervorum
lo in poteſtate haberet (quemadmo-
umRomæ nonnullos fuiſſe perhibent
iſtoriæ, qui tot mancipiorum grege
bundabant) quibus juſtum & clemen-
em dominum ſe præberet, non pro-
terea fundatam ex hac colluvie civita-
em diceres, tametſi per urbes viroſque
eſcripta eſſet. quicquid enim per ſer-
os adquiritur, totum id in peculio do-
nini eſt. accedit ad hæc eorum inſuper
uthoritas, qui his de rebus graviter
cripſerunt, ſervos domeſticos (ſi vitæ
 rationis uſum excipias) patrisfami-
as inſtrumentum aſſerentes, ut fabri
ſecu-

ſecurim,ſerram,celum,&c. quibus ipſ
ſic proſpicit, non ut ipſorum utilitat
& commodo ſed ſui ipſius inſerviens
Non abſimili ratione dicam, aratrum
currus, equos, boves, aſinos, in boni
agricolæ eſſe, in quibus ille curandi
licet exactam operam & diligentiam
adhibuerit, conflari tamen ex his rem
publicam quis poteſt ſic deſipere u
unquam opinetur? domini quippe re
agitur, non jumentorum, quibuſcum
nulla juris humani aut officiorum ci
vilium intercedit communio. vaſa ſ
cum figulo litigent quis ferat? quin po
tius inſulſas querelas illas, Cur in han
imaginem me finxiſti, aut cur me con
fregiſti, non execretur? par eſt omni
no mancipiorum conditio. ære noſtr
redemta ſunt: (vitæ rationiſque bene
ficium illis non detraho) inſtrumenta
ſunt: illa ego ex jure Quiritium mea eſ
ſe ajo: caput in ordine civium non ha-
bent: in patrimonio meo ſunt & cenſu
meo. Quod niſi alia adminiſtrandi ra
tio apud Turcas ſit quam ut præ ſe ſuiſ
que cæteros omnes vernarum loco ha
beant, (quod de illis ſcriptum inveni
mus) jure dubitem, utrum illi inte
ſubditos regi an inter ſervos domin
ſubjectos habendi ſint, quibus Turc
præter fas & jus omne pro libito &

volun

oluntate præeſt. hoc unum affirmare
ıſim, antiquiſſimorum Græcorum
eminem imperium tam herile & bar-
ırum reipublicæ aut πολιτείας ap-
ellatione ornare voluiſſe.

CAP. XI.

Familiæ origo & initium.

Orro ſi ea, de qua diſſeruimus, ſo-
cietas inter liberos homines con-
ahatur, quin ad minimum ex duo-
us tantum componatur, ratio ipſa
enuit.

Finitimus naturæ ordo ab individua
ri & uxoris conjunctione auſpicatus
uberiorem inter homines benevo-
ntiam conciliandam valet. utrique
rum familiarium præfectura incum-
t, pro vitæ inſtituto multum diverſa.
rilis muneris eſt, rem familiarem au-
ere, in publico verſari, vim & inju-
as propulſare; fœminei, parta conſer-
are, domi ſe continere, ſobolem &
miliam alere, mundiciem & elegan-
am in ædibus curare. ita quippe na-
ıra comparatum eſt, ut ſua ambobus
fficia recte accommodentur. ita vi-
ım, ſeverum, fortem, intrepidum,
ormæ negligentem, liberalem videas;
eminam, imbellem, timidam, orna-
ım, formæ indulgentem, parcam
& te-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

& tenacem. alter alteri ſic præſtat in-
genii & ſapientiæ dotibus, quæ utriuſ-
que ſunt propriæ, ut quæ ſuo incum-
bunt muneri felicius expediant. abſ-
que hac viri & mulieris copula huma-
num genus citiſſime abſumeretur. At-
que ad hanc ſocietatem colendam non
inſtituti, ſed à natura ſic imbuti ſu-
mus, ut Philoſophorum omnium faci-
le princeps non dubitarit affirmare
hominem uni potius velle quam plu-
bus adhærere. ac licet inter cuncta ani-
malia homo maximam prudentiæ &
aſtutiæ ſpeciem præ ſe ferat, non ta-
men uſpiam abſque officiorum civi-
lium commercio vitam tranſigere po-
teſt. homo ſolus, ut placet Ariſtoteli,
aut belluinam aut certe divinam con-
ditionem æmulatur.

Ac mihi quidem videtur, in famili-
ſic conſtitutis primam ariſtocratiæ ſpe-
ciem inter homines eluxiſſe, in qua
pauci præſtanteſque viri in republica
cum imperio ſunt, nunc jubentes nunc
parentes invicem.

Id quo facilius temperari poſſet, DEUS
OPTIMUS MAXIMUS pro immen-
ſa bonitate ſua, viro ingenium, robur
animumque addidit, ut fœminas pro-
pter rationem & vim dicto redderet
audientes; mulieri decus, venuſtatem

len-

ocinantes verborum blanditias, ut
r ſummam benevolentiam viris et-
n præciperet. ita fit, ut dum quiſque
utuas obſequendi imperandique o-
ras tradit, rem domeſticam & fami-
rem ſimul ambo adminiſtrent. Sub
niliæ jam appellatione, virum, uxo-
n, liberos, mancipia, famulos, pecus,
bellectilem, reliquaque, quæ in bonis
enſeri ſolent, complector univerſa,
amdiu juncta ſimul permanent. Sed
que hoc Ariſtocratia, niſi contracta
verbum ſimilitudine, vocari poteſt.
enim domus una, & minuta quaſi
ntilla, illius imperii ſpecimen nobis
præſentans.

CAP. XII.

Regni origo & initium.

QUoniam vero commune rerum o-
mnium eſt, ut ab ipſo ſtatim ortu
amplificationem capiant aut dimi-
tionem; aucta jam (ut fit) & per
creationem prolis numeroſiore fa-
familia, ut ſub eodem tecto non fa-
omnes contineantur, liberis quo-
e ipſis ad juſtam proceritatem pru-
atięq; quaſi metam matureſcentibus
iccirco imperium magis expetenti-
s, parētes eos per paria domo propel-
t, ut tanquam novi ſurculi alibi ra-

dices agant altiſſimas.ibi vero ex libe
nova ſtirps producitur, indeque a
ex aliis prodeunt familiæ. unde p
unius primum, deinde per alterius
ſitionem, poſt interjectum aliqu
temporis intervallum, contubernia
villam, villæ denique in civitatem p
germinarunt. ſic, ubi cives,pagani,
lici, in unum convenerunt, ſinguli p
communi ſalute excubantes, arcti
moque ſocietatis vinculo inter ſe co
gati, & ſupremo generis autori ceu
renti principatum deferentes,genti
men dederunt. Ex hoc fonte man
mihi videntur non urbium aut op
dorum modo ſed imperiorum etiam
nationũ omnium ſcaturigines. qua
diu enim proavus ille in vivis erat
ad rempublicam capeſſendam non
ne ineptus, flagitium certe quam q
morte vindicandum eſſet atrocius
miſiſſet, ſi liberorum quiſquam
ipſo vel in certamen honoris & di
tatis venire ſuſtinuiſſet, à quo viv
beneficium hauſiſſet.

Talis proinde mihi videtur vivu
expreſſum abſoluti Principis exem
& imaginem præ ſe ferre. quippe
filiorum & nepotum loco omnes
gebat, illos non minus quam ten
corporis ſui particulas fovebat,den

on

..tia eo melius procurabat, quo cæte-
..ſu & ætate plus pollebat. viciſſim
..ſum ut parentem optimum ſuſpi-
..ant, propter conſilii prudentiæque
..ionem reverebantur, illius dicto
..ultabant, non aliud oraculum in
..s arduis conſulebant, diras & im-
..ationes ejus, non minus quam ſi
..enda eſſent numinis divini effata,
..ebant. quos ille diſciplina magis
..n ſupplicio in officio continebat;
..s nimirum id quod res eſt, quibus
..ecti eſſent, ſe quoque iisdem pœ-
..angi & conturbari.

CAP. XIII.

..tus optimatium origo & initium.

..d poſtquam ille è vivis exceſſiſſet,
..tim filii fratreſque, non eam cui-
..n reverentiam exhibentes quam
..ant ſeni, neque parem aut ſpem
..iduciam de cujuſquam prudentia
..evolentiaque habentes, exortis in-
..am vel inter fratres ipſos litium &
..entionum ſeminibus, quo tamen
..orum injurias propulſare poſſent,
..erunt conſilium ſimul capere, at-
..alternis vicibus imperii molem ea
..ſuſcipere, ut neque poteſtas ſolitu-
..vel mora corrumperetur, neque
..um aut omiſſum ſe quiſquam in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

dignaretur. atque ſic inventa eſt r… qua, ſi quiſquam propter inſcitia… munere magiſtratus obeundo fu… incautior, aliis exemplum præbere… in eundem imperitiæ ſcopulum ite… impingerent. interea, ubi uſus effla… bat, ſuper communi ſalute & pri… negotiis ſententiæ patrumfamilia… gabantur: unde ad paucos & in ſu… mo primores viros, natalium cond… ne (tametſi non facultatibus) facil… ferendos, pervenit imperium in … prios lares. ſpectabant ad illos e… crebrę pro cauſa publica diſquiſiti… & legum condendarum ſumma au… ritas. ita penes optimos quoſq; & … dentiſſimos reipublicæ moderatio… quibuſcum cæteris ſi maxime vel… nullus erat certandi locus, occaſio… la, niſi omnem pariter ætatis, co… opum, generiſque prærogativam… præripere vellent. anxie ſcilicet id… bant patres & præfecti, quo gen… non ſecus quam liberos quam nep… alerent & foverent. nam qui in … rum jura ſuccederent, qui famam… menque ad poſteros propagarent, … que ex mortalibus facerent imm… les, alios non habebant.

Atque in eam curam vehement… cubuerunt majores noſtri, ut gen…

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

s eadem virtute contra peregrinas
incultas nationes, quibuſcum nul-
h ſermonis aut ſacrorum conſuetu-
em haberent, quaſi cum beluis de-
eliaturi defenderent.

Hinc, niſi falſum conjicio, imperandi
ma profluxit, quæ in paucorum ar-
rio poſita, grçce ἀριστοκρατίαν, 'ati-
ſtatus optimatium nomen ſortitur.

CAP. XIV.

Status popularium origo & initium.

Am vero, ut ſuus cuique rei terminus
tempore eſt aſſignatus, ſublatis è
edio fratribus, & in magnam indies
altitudinem ſuccreſcentibus eorum
eris, languenteque inter tot æquales
ſeniorum (ut fit) vel mortem vel
ium quę patribus debita eſt reveren-
, ſingulis quoq; pro officio præmium
ucationis ſuis parentibus maioribus-
e adſcribentes; in tam numeroſa pro-
ubi tanta eſſet æqualitas, fieri omni-
non potuit, ut paucorum imperio
nnes ſe ſubjicerent. nam cum duæ
otiſſimum res ſint, de quibus inter ſe
omines contendunt, honorem intelli-
o & utilitatem, nemoque ingenui ſal-
m fidentiſque animi non gravetur in
tero ſe eſſe neglectum; per ſummam

inde neceſſitatem ad id impulſi ſun
magiſtratuum præfectorumque cre
dorum jus penes partem eſſet nu
roſiorem. ita ſeu vice ſeu forte fact
cuilibet rempublicam capeſſendi p
ſtas decerpendique ſi quod inde e
naret commodum. quiſquis dum
tales ſuos ad illum primum generis
thorem referre poterat, credebat ſe
ratione nemini eſſe inferiorem. pro
rebus pręclare geſtis aut cuncti aut t
tus ſane numerus quantus dici puſi
non poterat inſtabant. quod ſi ſu
reliquos imperium habere pauci
luiſſent, conſpirantes inter ſe cæter
los confeſtim ſuperare aut extrema p
coëgiſſent. ex quo non temere acci
vertendam eſſe denuo reipublicæ f
mam, quemadmodum prius ab un
arbitrio in paucorum, ita ab his in m
torum manus perventuram. Singu
tamen cœtum civilem conſervandi,
nationis authoritatem tuendi, ſeq
contra alios defendendi, ſemper ide
ſtudium fuit; certantibus interim int
ſe de poteſtate & imperio, quis int
illos de republica melius meritus au
ret: cujus rei non aliunde argumentu
deducebant, quam ex magiſtratu be
defuncto.

Atque, niſi me fallit animus, prim
iſ

e eſt & naturæ maxime conveniens
opularis imperii ortus. quod Græci
ημοκρατίαν appellabant, Latini fu-
us rempublicam; alii, populi cenſuſ-
ie poteſtatem: ſed quam Latine, ipſi
iderint.

CAP. XV.

Rempubl. populi ingenio eſſe accommodandam.

EX his quæ dicta ſunt, liquido con-
ſtat, mutationes in formis politicis
natura potius quàm ab ambitione
alitiave profectas eſſe, & accommo-
atam populi ingenio adminiſtratio-
em eſſe debere. atque, quemadmo-
um ſingula hęc tria rerumpublicarum
enera cauſas in natura poſitas habent,
a, ubi pro civium indole, id quod ma-
ime convenit, adhibetur, (ut ſi veſtem
orpori aut aptum pedi calceum in-
uas) mox illud civile corpus tranquil-
um eſt, & oblectationem haurit ex illa
uiete cum utilitate conjuncta. quod
per ſpeciem politiæ à civium mori-
us abhorrentem eos gubernare velis,
um veluti calceus, ſi pede minor erit
ut major, ipſi incommodus eſt & in-
er eundum obeſt; ita ſi quis, contra
uam ipſi volunt, per ſummam tyran-
idem civibus imperitaverit, (ſit licet

eximię alioquin bonitatis aut labeſcant ilico, aut ſerviliter ſe gerant, aut nunquam prius deſiſtant, quam regem ipſum & qui eos debellarunt aut ſe denique perdiderunt. Eſt etiam aliud genus hominum, cui ſi præfuerit nemo quaſi jugo ſolutum quid faciat plane ignorat. itaque per inſolentiam, ſuperbiam, deſidiamque, ad facinora & omne genus ſceleris proripiunt, & ſpargunt ſe diffunduntque, aut ſtolida quadam ambitione & privatis inimicitiis mutuo ſe perimunt. Ea vero, quæ diximus, pleniſſime confirmant omnium ætatum gentiumque conſcriptæ hiſtoriæ, ut de Græcis, Romanis, Samnitibus, Danis, Vandalis, reliquiſq; conſtat.

Cæterum nollem quenquam ſic exiſtimare, quaſi omnes rerumpublicarum adminiſtrationum formas per hujuſmodi propagationem & ſobolem gemmaſcere affirmaverim. ſæpe etenim poſtquam diu bello diſceptatum eſt imperator, qui exercitui è diverſis nationibus conflato præfuit, captus ejus loci quem expugnavit amœnitate, dum illic moratur, rempubl. & regnum fundando ponit. ita Gothos & Longobardos in Italia, in Gallia Francos, in Hiſpania & in aliqua Galliæ parte Germanos, in Britannia majore, cui nunc

nomen

nomen eſt Anglia, Saxones feciſſe conſtat. quando autem Princeps ille moritur, tum nobiles, re primum deliberata, regem alium deſignant; aut ſummum reipublicæ in plures præfectos partiendo deducunt; atque ita feciſſe Longobardos in Italia, in Anglia Saxones, recepimus: aut imperium populare amplectuntur; ut Helvetii in ſuis diœceſibus: vel poſtpoſito multitudinis principatu, dominium ad paucos referunt; quod Patavini, Veronenſes & Veneti facere conſueverunt.

CAP. XVI.

Partes & perſonæ reipublicæ diſtinguuntur.

SEd ut omnia clarius eluceſcant, exoritur alia in partibus reipubl. diviſio. parum quippe eſt, ſi quis eam pluribus familiis prognatam, unde villis origo eſt, arbitretur; aut ex oppidorum vicorumque multitudine regnum enaſci; quodque pro civibus tantum liberi habendi ſint, non ſervi, quibus, cen inſtrumentis & facultatibus aliorum, nulla eſt in caput liberum poteſtas; quodque fœminas itidem arcuerimus, quæ, ſi naturam ducem ſequantur, domi ſeſe continere, liberos tollere, rebus cæteris non immiſceri, inter cives ma-

giſtratu non fungi didicerunt; niſi ubi
potior habenda eſt ratio generis, quam
ſexus, quam ætatis, quando hono
ſtirpi adhæret; ut Regem, Ducem, Co
mitem eſſe. (quod tamen de Regina
abſoluta, Duciſſa, & Comitiſſa dictum
puta, quæ non quod Regi, Duci, Co
miti nupſerunt, hunc titulum præfe
runt, ſed quod ad eas ceu ad proxima
legitimaſq; hæredes jure ſanguinis per
tineat. eadem namque apud illas in re
gno, ducatu, comitatu authoritas eſt
quæ viris juſta ætate, ipſi licet fœmina
puerive fuerint. plus enim valere de
bent ille natalium ſplendor & jus, plu
regni ſalus & incolumitas, quam vel te
nella infantum ætas nondum tractan
dis regni gubernaculis idonea, aut ſexu
fragilitas publicis negotiis non adſue
facta: à quarum latere viros cordato
graveſque nunquam diſcedere omn
arbitramur; qui optima quæque ſugge
rendo, ubi uſus poſtulat, ſicubi qui
deeſſe vident, ipſi explent.) Totum ho
quod ſupra nominavimus ſatis non eſt
ſed eorum, qui in republica verſantu
alii munera in civitate ſuſtinent, a
expertes ſunt: illi magiſtratus, hi pr
vati dicuntur. Huic non abſimile fu
illud Romæ diſcrimen, inter patriti
& plebeios longo inter ſe tempore di
ſidente

ſidentes, ubi interim hi per multos annos ab omni officio excluſi ſunt, donec par atque æqua fuit apud utroſque magiſtratus conſequendi authoritas.

Erat quidem & alia diviſio, in ſenatores, equites, & plebem; ut apud Græcos illa in εὐγενεῖς καὶ δημοτικοὺς, hodieque apud Gallos, *les nobles & le populaire, gentils-hommes & vilains.* ſed hic in Anglia in quatuor genera diſtribuuntur: nobiles nempe, cives, plebeios, artifices & operarios. Inter nobiles primo loco REX, tum Principes, Duces, Marchiones, Comites, Vicecomites, Barones recenſentur. atque hi κατ' ἐξοχὴν ipſa *Nobilitas* vocantur, & porro *Domini virique Nobiles* audiunt. hos proxime ſequuntur Equites aurati, Armigeri, & Generoſi.

CAP. XVII.

De primaria nobilitatis Anglicæ parte, quæ eſt nobilitas major.

DVces, Marchiones, Comites, Vicecomites, Barones, aut iis honoribus à Principe affecti ſunt, aut quia hæredes filii ſunt & parentes ſuos proxime attingentes, illa dignitate exornantur. nam & Ducis filius natu maximus ipſo patre ſuperſtite *Comitis* nomen uſur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

uſurpat, & Comitis filius nomen titulumque *Vicecomitis* aut *Baronis* (imo etiam pro indulta dignitatis conditione *aliud*) ſortitur. dumque de promovendo aliquem ad novos honores loquimur, ipſos intelligimus donationis codicillos,in quibus propter obſequium & operam narratur Princeps aliquem velle decorare. ſed illa amplitudo in prolem maſculam ut plurimum traducitur. Cæteros nobilium filios ſummo jure *Armigeros* eſſe dicimus. pervulgato tamen ſermone quoſvis Duce & Marchione prognatos,ut & filium Comitis ætate provectiorem, DOMINOS appellamus. quæ vox niſi aliquibus interdum ad ſummum officium evectis conveniret, ad alium certe quam ad præcellentem Baronum ordinem non pertineret.

Barones noſtri Romanis ſenatoribus reſpondent, illorum patriciis noſtri nobiles, quando patriciatus vel ſenatores vel ſenatorũ filios deſignabat.

Senatorum cenſus aliis temporibus alius fuit. apud Anglos nemo ad Baronis faſtigium efferri ſolitus eſt,ſi annuis reditibus auri puri cIↄ libras vel marcas erogare non potuerit.

Vicecomes, Comes, Marchio, Dux, quoniam honore cæteros longe antecellit,

cellit, etiam amplificatam pro dignitate fortunam habere eum neceſſe eſt. quod ſi de proventibus illis propter inopiam aliquid decedat (quis enim præſtare poteſt diuturnam divitiarum poſſeſſionem?) jacturam tamen fieri dignitatis leges non ſinunt. quanquam ſi inſigni aliquo damno affectus fuerit, ut Senatores Romani à ſenatu amoti ſunt, ita nullus huic locus in ſupremo Comitiorum conclavi reliquus erit.

Additamentum, in quo Nobilitas major paulo plenius explicatur.

NObiles in Anglia dividuntur in majores & minores. Majores ſunt Duces, Marchiones, Comites, Vicecomites & Barones, qui vel hæreditario jure his titulis gaudent, vel iiſdem virtutis ergo à Rege ornantur.

Dux primus eſt poſt Principem dignitatis titulus; olim quidem officii, non honoris: utpote qui primum honorarius eſſe cœperit tempore Otthonis magni. In Anglia poſt Normannorum ingreſſum hic honor à Regibus nulli fere habitus ante Eduardi III tempora, qui filium Eduardum Cornubiæ Ducem creavit, per ſertum in capite, annulum in digito, & virgam argenteam.

genteam. (poſtea fuit aurea.) Idem & filios ſuos Leonellum Ducem Clarentiæ, & Ioannem Ducem Lancaſtriæ, per cincturam, impoſito capitibus pellito pileo, cum circulo ex auro & margaritis, & charta tradita, creavit. Exinde jam plures hęreditarii Duces creati cum hujuſmodi verbis in charta: *Nomen, titulum, ſtatum, ſtylum, locum, ſedem, præeminentiam, honorem, authoritatem, dignitatem Ducis damus, concedimus, atque per gladii cincturam, cappæ & circuli aurei impoſitionem in capite, & traditionem virgæ aureæ, realiter inveſtimus.* Nihil autem interea his aut territorii aut muneris vel jurisdictionis confertur. Expiravit autem hic titulus in Anglia anno 1572. Nec revixit niſi nuper in filiis Regis Iacobi, & dein Buckingamio. Ducis autem filius primogenitus ipſo patre ſuperſtite Comitis nomen uſurpat.

Marchio. Hic titulus (inquit *Camden.*) ſerius ad nos pervenit; nec ante Richardi II tempora; qui Robertum Vere Oxonii Comitem, delicias ſuas, Marchionem Dubliniæ deſignavit, merumque erat honoris nomen. Creantur autem per gladii cincturam, ac cappę honoris ac dignitatis impoſitionem, chartamque traditam.

Comes.

Comes. Saxones noſtri, (inquit *Cam-en.*) quos ſua lingua *Ealderman*, La-ine *Comites* & *Conſules* dixerunt; eoſ-emque *Eorlas*, id eſt, honoratos, ſua ngua Dani vocarunt, ut author eſt thelvverdus; quo nomine emollito *arles* hodie nobis appellantur. Diu ne ſimpliciter hoc nomine appellati uere, poſtea vero loci adjectione, cui ræerant. Poſt VVilhelmi Normanni dventum, primum feudales, hæredi-arii; & patrimoniales eſſe cœperunt; rimo ſine loci nomine, dein loci no-nine adjuncto, & tertio Comitatus enario (id eſt, tertia parte mulcta-um Regi ex placitis accreſcentium) lis aſſignato. Primis temporibus tan-um gladio accingebantur; acceſſit poſt-a impoſitio pilei, cum circulo aureo, qui nunc in coronam radiatam muta-ur, & trabea honoraria. Comitis fi-ius primogenitus patre ſuperſtite Vi-cecomitis aut Baronis titulum uſurpat. lim Comes etiam Caſtro Comitatus otiebatur: ſed hodie (inquit *Spel-mannus*) nemo eſt (quod ſciam) qui um Comitatus titulo caſtri potiatur Comitatus; vel ex nomine ſuæ digni-tatis, alicujus uſpiam aut imperii aut uriſdictionis. Confertur itaque jam Comitivæ gradus ei, cui in Comitatu illo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

illo nihil poſſeſſionis eſt: ſed Rex è ſu
illic reditibus annui quid concedit, pu
ta 20 libras, aut ſimile quid.

Poſt Comites (inquit *Camden.*) *V*
cecomites ordine ſequuntur; Vetus o
ficii ſed nova dignitatis appellatio, &
Henrici VI tempore primum apud no
audita.

Barones denique. Id nomen prim
non magni honoris fuit, cum etian
melioris notæ cives ita vocarentur: ſe
labentibus annis, ut Romæ olim ſena
tores è cenſu lecti, (*Camdenum* audis
ſic Barones in Anglia habiti fuerun
qui per integram Baroniam terras ſua
tenebant, ſive XIII feuda militaria &
tertiam partem unius feudi militari
quolibet feudo, ut habet vetuſtus libe
computato ad XX *libras, quæ faciunt* CC
marcas. Ea enim erat valentia uni
Baroniæ integræ; &, qui terras & redi
tus ad hanc valentiam habuerunt, a
Parlamenta ſummoneri ſolebant. Digni
tasque videtur fuiſſe cum jurisdictio
ne, quod curiæ Baronum, quas vo
cant, quodammodo probant. Ipſaqu
Baronum multitudo perſuadet, tale
fuiſſe dominos qui jus in ſua dition
dicere poſſent. cujuſmodi apud Ger
manos *Freyherren* ab Henrico III Reg
CL numerati: plenaque honoris tur

appel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ppellatio fuit, cum nomine *Baronagii*
Angliæ omnes ſuperiores ordines, Du-
s, Marchiones, Comites, & Barones
ontinentur. Sed ad ſummum hono-
m pervenit ex quo Henricus III ex
nta multitudine, quæ ſeditioſa erat,
ptimos quoſq; reſcripto ad Parlamen-
ria comitia evocavit; quod Eduardus
& ſucceſſores, conſtanter obſerva-
nt. Inde illi ſoli Regni Barones ha-
ri cœperunt; donec Richardus II,
annem de Beauchamp ab Holt, Ba-
nem de Kidermunſter diplomate da-
creavit. Iam inde Reges literis &
onoraria trabea impoſita ſæpius hunc
onorem detulerunt. Vtraque forma
odieque in uſu, & per diplomata, &
r ſummonitiones ad Parlamentum;
ſic creati vocantur Barones Parla-
enti, Barones regni, & honorarii; ad
fferentiam illorum qui adhuc ex ve-
ri formula Barones dicuntur, ut illi
Buxford, de VVatthon, &c. Hi par-
mentarii Barones non nudo tantum
omine gaudent, ſed omnes ſunt Re-
ni Angliæ Pares, & Conſiliarii nati;
ocanturque à Rege his verbis ad tra-
andum de arduis regni negotiis &
nſilium de iis impendendum. Pluri-
is gaudent privilegiis. A Paribus ſuis
ntum judicantur, & de ipſis judicant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

non jurati ſed honoris intuitu.
proditiones capite ſolum truncant
principe ſuſpendii pœnam remitter
In feloniis tamen laqueo necant
quia ibi nihil remitti poteſt niſi
mors. Ab arreſtatione & compreh
ſione Ballivorum ſunt immunes,
pacis violatæ cauſa. Inter duodece
viros juratos non aſciſcuntur, &c.
pud Anglos (inquit *Smithus*) nemo
Baronis faſtigium efferri ſolet, ſi ann
reditibus auri puri cIↃ libras vel n
cas erogare non potuerit. quod ſ
proventibus illis propter inopiam
quid decedat, jacturam tamen fa
dignitatis leges non ſinunt. quanqu
ſi inſigni aliquo damno affectus fu
ut ſenatores Romani à ſenatu ar
fuerunt, ita huic nullus in ſupre
Comitiorum conclavi locus fuerit.

CAP. XVII.

*De ſecundaria nobilitatis Angliæ pa
quæ eſt nobilitas minor: & primu
de Equitibus.*

EQVES AVRATVS nemo na
tur, non REX ipſe, non Princ
primogenitum Regis filium VVal
que Principem, PRINCE An
κατ' ἐξοχὴν denotat: quamvis R

hanc ipſe vocem ſibi cum liberis ſuis ducibuſq; communem audire non dedignatur. atque in eo, quod nunc dicturus ſum, non plane alienus eſt à noſtro Gallicus loquendi mos. nam cui proximæ ſunt in regno ſuccedendi partes, ſi hæres filius fuerit, DELPHINVS, ſin regibus propinquitate conjunctus, MONSIEVR. apud nos Anglorum REGIS filius ætate major, THE PRINCE appellatur.

Cæterum Equites, vel ante pugnam virtutis augendæ gratia, ut fortunam belli alacrius periclitarentur, vel à pugna, re præclare fortiterque geſta, viriles animos cohoneſtandi ergo; vel in pace denique, propter aliquam fortaſſis operam inſigniter navatam, vel ſpem bonam quæ de illis concipitur, militari cingulo exornantur. ſed neque omnes eodem modo fiunt. nam interdum, qui REGIS judicio admodum probantur, ipſe equites eſſe jubet. interdum ex mandato & authoritate REGIS, interdum pro legati arbitrio, qui copiis militaribus cum ſumma poteſtate præeſt, inſigniuntur.

Atque iſte ordo aliqua ex parte Equitibus Romanorum reſpondere videtur. nam in pleriſq; convenit, quantum noſtra reſpubl. illam exprimere valebat,

licet in nonnullis fuerit alienior. ſiq
dem ita natura fert ut rerumpub.nu
ſibi diu conſtare poſſit, nedum alt
congruere. & ob ſocietatem civile
aliquid accedere vel de ea viciſſim d
trahi fatale eſt: proque temporum d
verſitate alios mores poſtulante, a
hominum ingeniis res novas ſubin
affectantibus, quod vituperio dignu
eſt emendatur. Equites Romani ex ce
ſu, hoc eſt, pro modo facultatum & r
rum ſuarum eligebantur. idem etia
plerumque in Anglia ſolet obtinere, u
hanc fortunæ amplitudinem annui
lorum reditus ſuſtinere queunt. Nequ
tamen omnes Equites legebantur, q
cenſum equeſtrem poſſidebant: quem
admodum neque in Anglia uſuveni
ſolet. illorum etenim dignitatem har
propriam eſſe REX voluit, quos il
potiſſimum honore proſequendos ſta
tuit. penes arbitrium Principis in utr
que republ. fuit equitum numerum de
finire. illud autem, in quo noſtros a
equitibus Romanis ſuperari facile con
cedo, equus fuit publicus. nam noſt
pacis militiæque temporibus ſuis ſum
ptibus equum alunt. Cenſum eque
ſtrem apud Romanos diverſis tempor
bus haud uniusmodi fuiſſe accepimu
ſed in Anglia ex antiquæ legis inſtitut
qu

ai XL libras *ſtarling* in ſingulos an-
os queat expendere, inter ipſas REGIS
augurandi ceremonias, ejuſve filiæ
uptiis; aut ea tempeſtate, ubi filii Prin-
ipis equeſtri dignitate inſigniuntur,
ut ſicubi magnæ rerum occaſiones ſe
gerunt, edicto REGIS eques jube-
ur eſſe, aut [ſi nolit*] mulctari pecu-
iis; quas plerique interim non tam
onorum, [*quorum ſumptus ipſa
ulcta graviores eſſe reputant*] quam
ivitiarum cupidi libentius perſolvunt.
onnulli, qui illo honore indigni cen-
ntur, tametſi divitiis abundant ſatis
c illam dignitatem ambiunt maxime,
c voto ſuo privantur & XL librarum
tarling diſpendio plectuntur. has ſi
d ejus temporis examen aliquis ſub-
ucat, in quo mos iſte primum ſuccre-
rit, haud pauciores centum & viginti
ibris noſtratibus inveniet: quod ego
uſius in illo libro declaravi, qui de pre-
io nummorum circumfertur. Viden-
ur Romani in duos ordines rempubl.
uam diſtribuiſſe, cum SENATVS PO-
VLVSQVE ROMANVS inter ſcri-
endum uſurpabant; adeoque populi
voce, equites plebemque complexi
unt. ſic, ubi SENATVS POPVLVS-
QVE ANGLICANVS dicimus, equi-
es, armigeros, reliquos item nobiles,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cum civibus, municipibus, & plebeiis, una voce denotamus. In L L. ſanciendis conveniunt in *Senaculum* Reguli una cum Archiepiſcopis & Epiſcopis, præſentibus pro tempore & præſidentibus ipſis REGIBVS & REGINA. Equites, cæteraque nobilium multitudo, cives quoque & municipes, ſuper graviſſimis regni negotiis ad deliberandum adhibiti, ſeorſim in domum aliam congregantur, quæ *populi concio* appellatur, ut clarius poſthac deſcribemus de Parlamento acturi.

Dubitationi locus eſſe poſſit, unde hoc nomen *Knight* factum ſit, etſi quid præterea amplius ſignificet quam apud Latinos *miles*, quod reſpondet Anglicano *à Souldier.* vox iſta *Souldier*, ex eo potius deducta videtur, quod eſt *Sould* & *Paiment*, hominemque ad pugnam conductum, & ſtipendiarium indicat; tametſi Cæſar in commentariis ſuis eos *ſoldures* vocat Gallice, qui vinculo quodam & juramenti inter ſe ducemque ſuum religione conjunguntur. quam ſi Germani rationem ſequerentur, fieri potuiſſet, ut qui operas & virtutem ſuam ſtipe non locaſſent, verum propter aliquam generis ſui efferendi ſpem (utpote homines ex eadem gente prognati) ſuis impenſis victitabant, &

hujuſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

uſmodi juramento perſanɫte ſe
ingentes militabant , fortaſſis hi
τ' ἐξοχὴν *Knights* aut militum no-
ne perhiberentur: quando apud Ger-
nos aliqui *Landts-Knechte* dicun-
r, quaſi cohortis gratuitæ milites :
anquam hodie pleraque illorum pars
mercenaria. aut forſan, quod qui cir-
Principem proximi erant, quaſi ſer-
de reliquis lecti, & delibati ſatellites,
ermanico ſermone *Knechte* appella-
, (quod perinde eſt ac ſi ſervum dicas)
uia fideliter deſerviebant, in argumen-
um honoris cœpta eſt deinceps vox u-
rpari & notam viri militaris. in hac re
uod ad linguam noſtram toties mu-
atam attinet, ſententiam meam non
ero. illum nunc dierum Anglice voca-
nus *Knight*, quem Galli *Chevalier*, Lati-
nique *Equitem* aut *equeſtris ordinis*.

Et quoties equeſtri dignitate quiſquã
decoratur, genu nixus, enſeque evagi-
nato in tergum aut in humeros ictus
eſt, loquente in hæc verba Principe,
Soyez chevalier, au nom de Dieu, cui
olim *Divi Georgii* adjiciebant; & priuſ-
quam in pedes ſe attollit, *Avancez*. At-
que iſte cingendi uſus uti jam obtinet,
ita ſemper cingendi equites, non crean-
di, phraſis longe fuit antiquiſſima.

Equites Balnearii, in ipſis Regum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſacrandorum celebritatibus, non ſi[illegible] prolixis & curioſis ceremoniis in[illegible]gniuntur.

Equites Vexilliferi in acie fiunt, a[illegible] ſciſſa ſcilicet vexilli cuſpide in forma[illegible] ſigni militaris. unde ex equite cœlibe i[illegible] eum honoris gradum ſic promove[illegible]tur, ut in vexillo inſignia ſua perin[illegible] expandendi jus & authoritas illis co[illegible]ſtet, atque ſi Barones ipſi forent. ſe[illegible] exolevit iſte fere per Angliam ordo.

Cæterum, quacunque demum ratio[illegible]ne in claſſem equitum quis cooptetu[illegible] communem ſtatim dignitatis titulu[illegible] uxor illius cum Baronis conjuge ſorti[illegible]tur, quando utraque *Domina* nuncu[illegible]patur. ipſe tamen Baronis appellation[illegible] non gaudet, ſed adjectam vice prono[illegible]minis ſyllabam habet *Sir.* veluti, ſi prius Thomæ, Gulielmi, Iohannis, au[illegible] Richardi nomine appelletur, deinceps dominus Thomas, dominus Gulielmus, dominus Iohannes, dominus Richardus audit; qui titulus equitibus in Anglia defertur. Et ordini quidem equeſtri explicando, quæ hactenus diſſeruimus, ſatis inpræſentiarum eſſe poſſunt. ſupereſt adhuc aliud equitum genus, quod *aureæ periſcelidis* dicitur.

EDVARDVS III poſtquam multis, iſque perinſignibus victoriis potitus

eſſet,

ſſet, quippe *Iohanne* Galliarum, *Iacobo* Scotiæ, regibus captivis in turre Londinenſi ſimul detentis, *Henricoque* notho Caſtellano è regni finibus ejecto, *Petroque* auſpiciis VValliæ Principis Duciſq; Aquitaniæ, cui *Nigri* cognomentum fuit, demum reſtituto, conſortium illuſtre excogitavit; factoq; per ipſum è regno ſuo cæteriſque ditionibus, adeoque ex univerſo orbe Europæo, virorum delectu, ſplendoris virtutumq; luminibus maxime inſignium, eo honoris titulo decoravit, faſciaque inſuper auro gemmiſque diſtincta donavit, fibulaq; aurea in ſiniſtro crure, indies geſtitandis; adjecit inſuper cycladem, togam, pallium, torquemque, reliquaſq; id genus veſtes habeatas, materia juxta atq; opere ipſo ſpectabiles & heroicas & tam auguſto ſodalitio percommodas, quas feſtis ſolemnioribus pro ſe quique induerent. Ejus ſodalitii principem locum REGI REGINAEVE illorumve poſteris aſſignandum, reliquos autem illius ordines, ſex ſcilicet viginti, ſtatutis quibuſdam & legibus devinctos, fratrum ac conſodalium numero habendos eſſe. Cæterum, quoniam non tam politiæ aut gubernationis in republica ſpecies aliqua eſt, quam ornamentum, ceſſo ulterius ſuper hac re aliquid adtexere.

CAP. XIX.

De armigeris.

ESCVIER aut *Eſquier*, quem vulgo *Squire* appellamus, dictio plane eſt Gallica, & ſcutigerum aut armigerum designat, & in univerſum illos, qui nobilitatis ſuæ ſpecimen, ex qua emanarunt, in inſignibus gerunt. hi diſtinctum aliquem reipublicæ ordinem non faciunt, ſed in claſſe nobilium reponuntur, nihilque ab iis differunt, niſi quod (ut ego ſentio) inſignia ferunt generis ſui claritatem repræſentantia, ut propterea cinctura aut creatione opus non habeant. aut etiam ex eo nomen invenerunt, quod quum in principio dominis aut equitibus ephebi eſſent honorarii aut ſcutigeruli, converſus eſt in honoris titulum officii modus, per quem etiam à gregario milite diſcernerentur.

CAP. XX.

De nobilibus minorum gentium.

GEntlemen, id eſt, nobiles, ſunt, quos natalium ſeries dignitaſque claros efficiunt, Græcis εὐγενεῖς dicti, Latinis nobiles, Gallice *nobles*. Εὐγένειαν Latini definiunt præſtantiam alicui collatam, quod ejuſmodi majoribus eum naſ

con

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ntigerit, quorum longa ſeries divitiis
virtutibus floruit: aut, ut rem pau-
abſolvam, diu fundatam in eadem
milia cum virtute rerum abundan-
am. quod ſi hanc præclaram ſuorum
cellentiam poſteri quoque imitentur
obſervent, vere nobiles atq; εὐγενεῖς
bentur: ſin minus, majorum tamen
& fama illos aliquandiu obducit,
nſimilem in modum atque ea, quæ
ro circumlinuntur, tantiſper donec
auratio deterſa fuerit, ęris proprii for-
am non perdunt. quod diximus, ipſa
etur ratio. nominis quippe etymolo-
a, verbi efficaciam ſatis declarat. nam
itine quidem gens ſtirpē vel cogno-
en ſignificat, quemadmodum apud
omanos, Corneliorum, Sergiorum,
ppiorum, Fabiorum, Aemyliorum, Pi-
num, Iuliorum, Brutorum, Valerio-
um, quos qui per virilis ſexus cogna-
onem contigerunt, & familiæ nomen
ud ſe retinuerunt, agnati gentiles vo-
bantur. iidem manente patrum ſuo-
um gloria, hujus aut illius proſapię no-
les fuerunt. quæ res litem inter Ro-
anos excitavit maximam, ubi novi
uidam homines recenter exhibitę vir-
utis ergo receptiores apud populū fo-
ent, quam vetuſtus ille natalium ordo
er ignavam flagitioſamque nepotum
vitam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

vitam obtritus illos efficere potuiſſet
hac de cauſa Cicerones, Catones, Ma
riique, plurimum cum antiquis illi
conflixerunt. unde Iuvenalis:

Malo pater tibi ſit Therſites, dum
modo tu ſis
Æacidæ ſimilis, Vulcaniaque arm
capeſſas,
Quam te Therſitæ ſimilem produca
Achilles.

Sed Principibus (idem etiam rebuſ publicis uſu venire ſolet) neceſſarium omnino eſt, virtutem præſentem decorare. Et quamvis ratio magis expoſita ſit illuſtri loco natis virtutem conſequendi, cum exemplo majorum, quo adduci, tum beneficio rectæ educationis, quo valere poſſunt, cui denique accedit inſitus quidam amor clientum & vicinorum (pro eo quod ipſorum ædes incolant) nobiles ſuos maxima benevolentia proſequendi, & ad patrum veſtigia premenda incitandi: tamen ubi hæc omnia defuerint, quemadmodum (quod valde deplorandum eſt) pro ingenio rerum humanarum mundique novis ſemper mutationibus obnoxii deeſſe plerunque videmus, tum majorum ſuorum poteſtati æqualem Princeps apud ſe & reſpublicas retinet: nam veluti prudens agricola loco vete

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

is labantis novam arborem inſerit, ubicunque locorum invenerit: ita apud Principem, ubi virtutem aliquam egregiam intuetur, ipſam exornandi authoritas ſemper fuit. Nobiles, Armigeros, Equites, Barones, Comites, Marchiones, Duces promovere, quando illorum merita tanto faſtigio ferendo eſſent, hoc certe nihil uſitatius fuit. ſed REGI pro more debentur Equitum cinctura, Baronum & ſuperiorum dignitatum creatio. nam quantum ad nobiles ſpectat, vili pretio hic in Anglia ſunt. quiſquis enim legibus patriis operam navat, quiſquis in Academiis incumbit literis, quiſquis artes liberales profitetur, neque (ut verbo dicam) manuum labore vel artificio aliquo victum quæritat; ille, ſi perſonam ſuſtinere, & impenſas quas ſolent nobiles facere velit, *Dominus* vocabitur, (quæ vox nobilibus armigeriſque tribuitur) & nobilis ipſe recenſebitur. verum enim eſt vulgo quod dici ſolet, *Tanti eris aliis, quanti tibi fueris.* quin etiam, ſi opus fuerit, fecialium Princeps, inſignia pretio tibi divendet, quæ tametſi tum primum facta & compoſita ſunt, quaſi rem literis diu conſignatam, publicarum tabularum crebris revolutionibus oſtentabit ſe reperiſſe: ſin illud

fide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

fide magis integra præſtabit, in hu
modum præfabitur: *Tibi bene meri*
eximiiſque dotibus exculto, ob res pr
clare fortiterque geſtas, pro mea, Prin
pis, fecialium & inſigniorum authori
te, tibi, inquam, tuiſque hæredibus
hæc inſignia. qua re ſemel confecta p
to illum *armigeri* nomine poſſe in
gniri, quando illis poſtmodum uti
inſignibus. Hos interdum per lu
brium novos homines appellitant.

CAP. XXI.

Nobiles creandi mos apud Anglos an improbandus.

DE hujuſmodi nobilium apud n
creatione, ſit necne proba & le
tima, diſceptari poteſt. atque, ut e
ſententiam meam dicam, plane opin
vitio carere. namque Principi noſt
incommoda non eſt, quemadmodu
in Gallia. in plebeios quippe aut ag
colas nihilo plus ex cenſu conſtitutu
eſt quam in nobiles. quid, quod, u
recenſentur hominum facultates, i
majora indicuntur onera? quæ eo a
crius ferunt, ne, ſi velint abnuere, a
quid de dignitate ſua detractum ſi
velle videantur. Immo ubi aliquid i
præſentandum eſt, delectus militu
habendus, aut ſumptus villæ facien

in partem impenſæ majorem veniant, niſi fidem & authoritatem ſuam labefactatam malint. Quod ad externam illorum ſpeciem attinet, habitus nobili conveniens gerendus eſt, quo facilius dignoſcatur. plebeio aptandus eſt plebeius, balatronibus denique qui eſt balatronum proprius. quod ſi in militiam proficiſcendum ſit, arma & veſtimenta quantivis pretii ſibi comparabunt pro illa vitæ conditione quam ſuſtinent. porro animum virilem, inſignioris diſciplinæ judicia, ſpiritum acriorem, beneficentiamq; magis profuſam exhibere eos oportet. ad hæc attendi ipſis ſunt ſervi aliquot otioſi, qui præterquam quod interdum famulantur, nihil aliud agant. unde ſibi ipſis obſunt, ſi majores pennas nido extendant: alteri ſane nocent nemini. nam politiam & imperium reipublicæ nemo ex iis contingit, qui adeo mirifice ſibi placent, quique altiores cothurnos induunt quam fortuna fert. id illorum eſt negotium, quorum ita cognita & ſpectata fuit ſapientia, ut ad tale munus deſtinarentur; de qua re poſtea diſſeremus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

CAP. XXII.

De civibus & municipibus.

PRoximus à nobilibus locus civibu iis & municipibus aſſignatur, qu non modo civitatis & magiſtratus jur ornantur, ſed re etiam onera perferr valent. deſervire autem reipublicæ ho neceſſe eſt, in villis, oppidis, aut muni cipiis ſuis, in quibus habitant. in Co mitatibus haud magno æſtimantur niſi quod ad publica regni comitia Parlamentum nempe, legum ſancien darum ergo convocantur. Ex his, qua tuor urbes antiquiores, duos oppid deſignant, cum authoritate ſuffragan di urbis illius aut municipii nomine quo delegantur.

CAP. XXIII.

De plebeiis.

SEcundum Barones, Equites & Ar migeros, maximam reipublicæ pro curationem obtinent plebeii; immo plus operæ inſumunt reliquis omni bus: id quod deinceps apparebit. Eum ego *plebeium* voco, quem leges noſtræ *hominem legalem* appellãt, voce in for- mulis & inquiſitionibus tritiſſima, qu ſtatim ut natus eſt ingenuus eſt, qui- que ex fundo ſuo quotannis ſummam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

quadraginta ſolidorum ſterlingorum poteſt erogare, hoc eſt, ſi rationem ſupputes præſentis monetæ, VI libras Anglicanas.

Hoc genus hominum aperte profitetur ſe nobiles non eſſe, ſed honorem & obſervantiam omnem illis defert, qui vere nobiles ſunt aut eſſe præ ſe ferunt. pluris tamen habentur, quam operarii aut artifices, quibus etiam præponi ſolent. opulenti plerumque ſunt, familias alunt, & conquirendis divitiis acriter incumbunt. nobilium villici ſunt, pecuniarii, nundinatores, boni patresfamilias, ſervos pigros & inertes (quod nobiles faciunt) non habentes, ſed qui ſuum ipſi victum & herilis partem aliquam quæritent. ex quo fit, ut prædivites evadant, & nobilium fundos perdite & profligate viventium indies poſſint redimere. quod ſi filios ſuos in Academiis bonis literis aut patriis legibus informandos curaverint, aut reditus ſatis amplos illis reliquerint, unde abſq; eo ut opus manibus faciant commode vivant, mox in claſſem nobilium eas referunt. *Domini* appellatio, quæ nobilium eſt propria, in illos non confertur: ſed ejus loco nominibus illorum præponimus *Goodman*, quaſi bonũ virum dixeris. nam ſi *Lutherus*, *Finchius*,

Vitus, *Brunus*, vocentur, in colloquiis (qui vicinorum mos eſt) boni viri titulo ſinguli cohoneſtantur. quod tamen in magnis negotiis aut in juris formulis uſu non ſolet evenire. in his enim diſtinctionis gratia ſi Eques fueris, in hũc modum ſcriberis: *Dominus Iohannes Finchius eques:* ſi Armiger, *Iohannes Finchius armiger*. ſi denique extra nobilium ordinem fueris, *Iohannes Finchius plebeius*. Armigeri dicuntur, qui tametſi ipſi nobiles fuerint, & in prima nobilium ſerie collocandi, gradum altiorem ſibi non vendicant. Inter agricolas, operarios, infimamque plebeculæ fæcem, qui è vulgi gregibus exempti ſunt, quaſi proprium à nobilibus locum occupantes, plebeii nominantur. Hos Cato ille ſenex, *Aratores* nuncupat, & *optimos cives in republica*, taleſque, quos eſſe plurimos rerumpublicarum ſcriptores laudi ducunt. recenſet etiam Ariſtoteles diſertis verbis hoc hominum genus, qui ſuis rebus ipſi vacant; ad reipublicæ procurationem & ad judicia non accedunt niſi vocati; his ubi liberantur gaudent; nobilibus & præfectis eam præſtant obedientiam quam debent; in bello itinerum laborumque juxta ſunt patientes; quippe qui pro dominis, quibus etiam prædi-

ſu-

a accepta referunt, dimicare conſueti
erint, pro ſobole & uxoribus, pro pa-
ia, pro laude & gloria denique in re-
tum comparanda, præſertim cum
aros ſe ſuis dominis futuros & eo-
um liberis intelligunt, quando in ca-
itis diſcrimen pro illorum ſalute ſe
onjecerint.

Et nobilitarunt iſti Angliam virtute
a, non quod ingenio, imperio, aut
iribus, cum nobilibus eſſent conferen-
i: ſed quia & numero vincant, & vo-
ptati dominorum auſcultent, & cor-
oris robore polleant, & labores im-
igre ſubeant, & denique aut præeun-
em aut comitantem pleno gradu ani-
oſe ſequantur. lente etenim feſtinant
lias, utpote qui rei militaris ſcientiam
audquaquam profiteantur. Hi quon-
am arcu & peditatu fuerunt perinſi-
nes, Galliæque adeo univerſæ timo-
em virtute ſua incuſſerunt, potius ex-
rema pro ſe quique perpeſſuri, quam
t per inertiam equitem aut nobilem
eſererent, ſub cujus ſigno militabant:
ui tunc temporis ut plurimum pa-
ronus illorum extitit. id quod etiam
dmittere nunquam potuerunt abſ-
ue ingenti dedecore, rerumque & for-
unarum ſuarum diſpendio & jactura,
œnas nimirum meritas ignaviæ &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

timiditatis exſoluturi. quæ quidem o
mnia ſicut à majoribus ſuis acceperun
ita per manus viciſſim poſteris tradid
runt. Celebrantur apud Anglos plebei
quemadmodum in Gallia nobiles. mu
tuis enim cladibus alteri affecerunt a
teros, dum hi inde peditatu, inde illi ſu
periores evaſerunt equitatu. Ac nobil
plerique omnes cataphractarii ſunt,
equo merent, plebeii peditum agme
efficiunt, nobiliumque auſpicia ſequun
tur. pugnaque inita Duci conſcenſo
quo aut pedibus obambulantes, q
mos REGVM Angliæ ſemper fuit, ho
rum copiis ſeſe immiſcent, plane dive
ſa ab exemplis Gallorum ratione, qu
rum Reges in bello tutiſſimum fac
ſibi locum inter equites conſtituun
non obſcure (ut facile conjicis) hoc p
cto innuentes, quibus uterque plu
mum confideret.

Plebeii hominis conditionem fac
lius intelligas quam etymologiam
Nam ut *Yeoman* eundem accipias cu
eo, qui eſt *Toungman*, ratio ipſa rep
gnat: quando *Teoman* neminem di
mus, niſi qui uxorem duxerit & lib
ros ſuſceperit, atque aliquam autho
tatem quaſi & exiſtimationem in
vicinos obtinuerit. ſermone Teuton
co *Ioncker*, hominem ſplendidum a

mec

ediæ conditionis nobilem aliquem olent deſignare. veriſimile eſt, noſtrates, quum fiduciam generis ſui præ ſe on ferrent, ubi accepiſſent apud Belas, inferioris notæ nobiles *Ionckerman* ppellari, in acie, quaſi per ludibrium ut jocum, invicem ſic ſe appellitantes, oſtquam domum rediiſſent, hoc cognomento gaviſos fuiſſe. quæ vox cuuſcunq; demum poteſtatis apud Teuones ſit, virum certe nunc apud nos opulentum probeque ex ære ſuo victiantem, nata eſt ſignificare.

CAP. XXIV.

De quarta hominum ſpecie, qui non præſunt.

QVarta in claſſe hominum reponuntur *capite cenſi, proletarii aut opera*, (nam illud iis apud antiquiores Romanos nomen fuit) operarii, inopes agrarii, mercatores, propolæ, emphyteutæ, agricolæ fundani: artificum genus omne, ſutores, veſtiarii, calceolarii, fabri lignarii, laterum coctores, & cæmentarii, &c. iſtis nullum eſt in noſtra republica ſuffragiorum jus; neque pluris æſtimantur, quam quod in partem veniunt eorum, qui dominio ſubjiciuntur. tametſi in civitatibus & municipiis, ob defectũ plebeiorum, ex talibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

conſtent XII-virum inquiſitiones. i
villis etiam æditui fiunt, & cereviſia
riæ bonitatis exploratores, interdun
conſtabularii; quod munus, utpo
rempublicam propius attingens, ab ini
tio tam humilis ſortis homuncionibu
delegatum non fuit.

Quocirca de republica populariu
loquentibus ejus adminiſtratio pene
tria hominum genera videtur ſtare
Principem Monarcham, ſummun
nempe dominum, REGEM puta aut (
fœminæ diadema obtigerit) REGI
NAM, cujus nutu & authoritate omni
reguntur: tum majorum aut mino
rum gentium nobiles, Regulos ſcilice
& Dynaſtas, qui Baronum ordine com
prehenduntur, & quos honore domi
norum dignamur, Equites auratos, Ar
migeros, reliquamque inferiorum no
bilium multitudinem: tertium genus
è Plebeiis conflatur. horum unuſquiſ
que in judiciis, cenſuris, magiſtratibu
creandis, tributis indicendis, ipſiſque
legibus ſciſcendis autoritatem obtinet
id quod deinceps exponemus.

THO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

THOMAE SMITHI DE REPVBLICA ET ADMI-niſtratione Anglorum

Libri ſecundi

CAP. I.

Leges Regni Anglicani definiuntur in genere, & dividuntur.

LEGES Anglicanæ duabus in rebus maxime verſantur: judicio & uſu ſive praxi.

In illo ſpectantur
- *Perſonæ,*
  - *Iudices.*
  - *Iure-conſultus.*
- *Locus,*
- *Res &*
- *Modus.*

In hoc perſonæ ſimul cum ipſorum officio occurrunt conſiderandæ. ſunt autem perſonæ hæ, *tabelliones publici, advocati, & leguleji,* quibus illud incumbit ex officio, ut cauſas ad ſententię examen expediant. *Tabelliones publici,* lites in judicio pendentes in teſtatum redigunt, actiones inſtituunt, fori decreta, relationes, & ſententias, ſcriptis conſignant. *Advocati,* utpote in juris doctrina bene verſati, cauſam Iureconſultis adornant. *Leguleji* uſu & experientia magiſtra edocti, quis cuiq; foro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

conveniat litium perſequendarum ordo & modus, formulas inde ſuper clientum ſuorum negotiis acquirunt; horum poſtulationibus invigilant, ne per incuriam ex mora damnum ſentiant; ſportulas & honoraria pro fori conſuetudine perſolvunt; remque ad judicii calculum ſubeundum præparant.

Loca, quæ judicio deſerviunt, ipſa ſunt fora, in quibus leges ſententiæque feruntur; Parlamentum, Cancellarii Curia, Subſellia Regia, Acta Forenſia, Quæſtorium, Pupillorum Curia, Camera Stellata, libellorum ſupplicum Curia, & Ducatus Lancaſtrenſis.

Ius & æquum ferendis legibus *materiam* ſuppeditant.

Modus ipſe nunc ſequitur.

CAP. II.

De Parlamento ejusque poteſtate.

IN comitiis Parlamentariis poſita eſt omnis auguſtæ abſolutęque poteſtatis vis. quippe quemadmodum robur & virtus Angliæ dicuntur in acie reſidere, quia illic cum dynaſtia cęteraque nobilitate plebeque REX ipſe adeſt: ita quoties in pace de rebus arduis deliberatio inciderit, Dynaſtæ Regulique præſtantioris in republ. partis vice defunguntur; equites, armigeri, nobiles, & plebeii,

reli-

reliquæ multitudinis locum obtinent; Cleri nomine conveniunt prçſules: mox animam quaſi & colophonem addit Juſſus Principis. Quod bonum felixque Regno totique reipublicæ ſit monent, ſimulque ſuper eo conſilia communicant; tum poſt bene longum deliberandi ſpatium, ter recitata pro more loci ſchedula, & in utraque domo rationibus agitata, ſeorſimque ambarum partium calculis comprobata, Regio demum aſſenſu confirmatur. quodque ſic geſtum eſt, Principis & univerſi Regni factum interpretamur. proinde nullus poſtea cuiquam oboriri debet querelæ locus; ſed quia reſcindi amplius non poteſt, & promulgatis ſemel legibus omnes tenemur acquieſcere, firmum, ſtabile, & SANCTUM appellamus; & legis apud nos vigorem habet, quicquid hujusmodi conſenſus perfecerit.

Parlamentaria comitia veteres leges jubent eſſe irritas, novas inducunt; præſentibus juxta ac futuris modum conſtituunt; jura & poſſeſſiones hominum privatorum commutant, ſpurios natalibus reſtituunt; cultum divinum ſanctionibꝰ corroborant; pondera & menſuras variant; jus in Regno ſuccedendi præſcribunt; incerti juris controverſias dirimunt, ubi nihil lege cautum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

fuit; cenſum agunt; capitationes & ve-
ctigalia indicunt; delictorum gratiam
faciunt; afflictas & majorum ſcelera-
bus perditas familias erigunt; vitæ ne-
ciſque poteſtatem in eos obtinent, quo-
ad hujusmodi diſquiſitiones Princeps
avocaverit; atque, ut concludam bre-
viter, quicquid in centuriatis comitiis
aut in tribunitiis populus Romanus ef-
ficere potuiſſet, id omne in comitiis
Anglicanis, tanquam in cœtu Princi-
pem populumque repræſentante, com-
mode tranſigitur. intereſſe enim in illo
conventu omnes intelligimur, cu uſ-
cunque amplitudinis, ſtatus aut digni-
tatis, Princepsve aut plebs fuerit; ſive
per teipſum hoc fiat ſive per procura-
torem. nam omnibus peræque gratum
eſſe oportet, quicquid ex Senatuscon-
ſulto Parlamentario profectum eſt, ut
quod pro imperio & poteſtate decernat
ſereniſſimorum Principum majeſtas, E-
piſcopi Regulique, Equites & Cives, qui
eo à provinciis & municipiis ablegati
plebem referunt.

In legibus condendis aut omnes in
eandem ſententiam deſcendunt, aut
major numerus, adhibito prius aſſenſu
Principis. Qui munus aliquod in comi-
tiis obeunt, ſunt Oratores, Scribæ duo,
quorum alter domui ſuperiori additus,

alte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

iter inferiori, ipſique Arbitri. Ora-
oris eſt ſchedulas quæ in Parlamento
xhibentur verbis ornare & propone-
e. à Rege quippe Reginave huic offi-
io deputatur, tametſi voluntate do-
nus approbetur. Scribæ Parlamento
unt ab archivis, & Senatusconſulta
uſtodiunt, tam quæ prœlo excudun-
ur, quam quæ propter hominum pri-
atorum utilitates in vulgus non emit-
untur. Arbitrium penes illos eſt, quos
omini civeſq; peritiſſimos eſſe legum
omponendarum artifices cenſuerunt
uper ejuſmodi negotiis, quæ in ſchedu-
is proponuntur, quæque illorum ju-
iciis diſpiciantur.

CAP. III.

De Parlamento habendo modus.

PRincipis accerſitu per literas ſtato
die, quaſi XL plus minus dierum cur-
iculo interjecto, ad comitia evocan-
ur Duces, Marchiones, Barones, cæte-
iq; ſive Eccleſiaſtici ſive Politici domi-
ni, quibus ſuffragandi jus eſt. quinetiam
eſcripta Principis ad ſingulos provin-
iarum Vicecomites ablegantur, ut fa-
cta in conventu provincialium electio-
e duorum equitum, hi vicibus illorum
urrogentur, diſceptent, & totius pro-
vinciæ nomine ſentẽtiam interponant;
porro

porro oppida urbeſque ſingulæ, qu
antiquitus municipes ad Parlamentur
emittebant, ſic agere delectum eoru
jubentur, ut poſthabita cunctatio
omni, poſſint ſe in primo comitioru
die præſentes ſiſtere. Equites, qui cauſ
provincialium procurant, à plebe no
bilibusque deſignantur, qui ſtato die i
eum finem conveniunt. Quod ſi cu
quam abeſſe per id tempus contigeri
illi ſuffragandi jus nullum eſt. in pleb
eos recenſitos volo, qui ſolidos XL i
ſingulos annos de cenſibus proprii
queant expendere. His itaque in unun
coactis, duo, qui plurium calculis fue
rint approbati, *Equites Parlamentari*
eligũtur. Conſimili ratione ad hoc mu
nus in ipſis urbibꝰ municipes creantur

Conveniunt in ſenaculum ſuperiu
Princeps cæterique Dynaſtæ trabeat
primo comitiorum die, ubi poſtquan
rem divinam fecerint, præſentium no
mina in tabulas referuntur; quique ve
morbo ſontico impediti, aut juſtis d
cauſis (quas æſtimãdi arbitrium eſt) in-
tereſſe ipſi non poſſunt, de præſentibu
aliquem *procuratorem* ſibi adſcribunt
unde omnes per ſe vel per proxeneten
ſuum adeſſe illic intelliguntur, Princep
inquam ipſe, Barones, Archipræſules
Præſuleſque, & (monaſteriis nondum

diru

tirutis) Abbates, qui ſuffragium in co-
mitiis obtinebant. Locus, in quem con-
veniunt, tapetibus & picturis textilibus
ſplendide obducitur, ſoliumque REGE
dignum in medio conſpicitur. demiſ-
ſiore in loco à REGE proximus ſedet
Cancellarius, Principis orator & inter-
pres. dextrum latus Archiepiſcopi Epi-
ſcopique, ſiniſtrum Duces & Barones
occupant. inter utrumq; ordinem me-
dii ſunt conſeſſus judicum, quique ſunt
REGI ab epiſtolis, & Cancellario ab ar-
chivis, laneis de more ſaccis inſidentes,
ut, ſicubi de jure controverſia oboria-
tur aliqua, aut de literis quæ hinc inde
inter Principes miſſitantur, deq; iis, quę
in ſenatu geruntur (neq; enim ſuffragari
cuiquam horum licet) appoſite reſpon-
deatur. atque hoc *ſuperius ſenaculum*
nuncupatur, in quo pro ſe prius ſingu-
li, deinde pro illis etiam, quorum vices
repræſentant, ubi ad quæſtionem ven-
tum eſt, conſenſum diſſenſumq; ſuum,
PLACET, NON PLACET, quam pauciſ-
ſimis exprimunt. Interea *Equites mu-
nicipeſque Parlamentarii* (id enim illis
nomen inditum eſt, & numerum qua-
ſi CCC aut CCCC plus minus homi-
num conficiunt) in aliud conclave vi-
ritim convocantur; qui poſtquam, cu-
jus provinciæ oppidive mandato rem
gerant,

gerant, rite interrogati fuerint, illico vi-
rum aliquem idoneum & diſcretum ju-
bentur eligere, qui *Comitiorum Rogator*
ſit, eumque coram Principe ſiſtere.

Quo ſemel peracto, comitantibus
univerſis ad ſeptum quoddam in ima
parte ſupremi ſenaculi collocatum, ibi
Principem commendat, & ſibi ſemper
aliquid deeſſe cauſatur, quare tanto o-
neri ferendo impar ſit, Principemque
rogat, ut illos ad eligendum alterum
impellat. Ad hæc Principis verbis re-
ſpondet Cancellarius, eumque tantum
encomiis effert, quantum ipſe ſe vitu-
perando depreſſerit, gratiaſque plebi
agit, quod tam prudentem, circumſpe-
ctum & diſcretum virum elegerint, &
abire interim jubet de legibus pro ſalu-
te reipubl. deliberatum. Tum *Rogator
comitiorum*, plebis nomine REGI ſuppli-
cat, ut conclave inferius immunitati-
bus & privilegiis antiquis perfruatur;
ut, ſi libere ſententiam in quacunque
tandem re diſputanda dixerint, REGIA
MAIESTAS idipſum non ægre ferre nec
propterea ſuccenſere dignetur; ut, ſi
forte in illo caſu aliquis deliquerit, aut
quod dedeceat dixerit feceritq;, aut ali-
quem eo loci convocatum offenderit,
pro vetuſta conſuetudine, pœnas de
illo repoſcant; ut, ſi dubium occurrerit,
unde

nde conſilio colloquioque REGIS aut
aronum opus fuerit, eo uti liceat:
uibus præter fraudem plebis nomine
gaviſuros ſpondet, curamq; inſuper
am adhibituros, quam fidos & pera-
nantes in Principem ſubditos adhibere
eceſſe ſit. Cancellarius pro eo ac vide-
itur verbis regiis reſpondet. Atque his
egotiis ſic tranſigendis unus dies, in-
erdum biduum abſumitur.

Præter Cancellarium adeſt ἀναγνώ-
ης quidam qui ſchedas legit, ex quo
arlamentarius appellatur. quicquid
amque in conſultationem venit, ſcri-
to prius excipitur, dein, utrum anti-
uanda ſuffragiis an accipienda lex ſit,
n utramq; partem diſſeritur. quo per-
cto, aliæ rurſus ſchedulæ publice reci-
antur. Quod ſi quas ſemel aut bis per-
ectas eſſe contigerit, adeoque judiciis
orum nonnihil adprobatę videantur,
adhibita etiam quando opus fuerit ali-
ua verborum aut ſententiarũ caſtiga-
ione) ſciſcitatur ab illis Cancellarius, ſi
abulas ea de re conficere, hoc eſt, in
membranam referre placuerit. ita ter-
um lecta ſchedula conſertiſq; ſermo-
ibus agitata, Cancellarius quærit, ſi
em ſuffragiis cõmittere velint: & per-
pere ſe annuentibus, *En legem ſuper*
ac vel illa facti ſpecie vobis propoſitam,
inquit,

inquit, *diſerteque pro more hujus loci in hac domo promulgatam, velitis jubeatis eam veſtro conſenſu ſcitam eſſe & confirmatam, an non?* Diremptis igitur ſuffragiis ita acceptam improbatamque eſſe accidit, ut major minorve calculorum multitudo decreverit, &, ſi in ſuadenda lege pars major vicerit, ſtatim ſchedulæ ἀναγνώστης in hæc verba ſubſcribit, SOIT BAILLÉ AUX COMMUNS. cumque opportunum videbitur, hujusmodi ſchedulas, quibus aſſenſi ſunt, per aliquot ex illis, qui ſaccis laneis inſident, ad plebem perferri jubent, qui petita prius venia domum ingreſſi, Comitiorum Rogatorem honorifice ſic compellant: *Inſignis Domine Orator, Senatui Patribusque authoribus hoc expedire Reipublicæ videtur, ut hoc* vel illud *conſultum* (ſimul ſumma rerum capita deſignat) *legis vigorem habeat, voſque plurimum rogatos volunt, ut mature, qui opus facto ſit, in commune conſulatis.* Quo dicto confeſtim abeunt.

Illi ubi diſceſſerunt, rurſus opertis foribus, quid dixerint, Orator domui exponit, & niſi aliis negotiis interim diſtineantur, ſententiam illorum ſuper illa ſchedula diligenter exquirit. Conſimili etiam modo ſedens in ſubſellio quodam eminentiore Orator, ubi a

omn-

[o]mnibus ſpectari poſſit, ſcribam ſuum
[e]t ἀναγνώστην verius habet, cui id
[m]uneris datum eſt, ut ſchedas vel in
[i]ſo concilio propoſitas, aut eo à Baro-
[ni]bus ablegatas, renunciet. ſiquidem
[ut]rique domui poteſtas ſemper æqua
[co]nceditur, quod æquum videbitur
[pr]oponere, ſeu novam legem ſciſcere
[ſiv]e reſcindere antiquam voluerint.
[ter]diebus per triduum ſingulis ſuper
[re]citatis ſchedulis conſulitur, priuſ-
[qu]am ad quæſtionem deveniatur. In-
[ter] diſſerendum conſulendumque ra-
[ti]o perinſignis in ſenaculo inferiori
[o]bſervatur. aperto capite ſurgens, ali-
[qu]id ad rem allaturus intelligitur. ubi
[pl]ures ſtare cœperint, quem primum
[ſ]tiſſe animadvertunt, illum præcipue
[au]diunt, tametſi alius rogatum, alius
[ab]rogatum legem venerit. etenim O-
[ra]torem quilibet, non alius alium allo-
[qu]itur, quod præter morem fieret. ab-
[h]orret quin etiam ab omni conſuetu-
[di]ne, ut aliquem ſaltem nomine deſi-
[gn]es, (abſque eo quod periphraſi in-
[ta]rdum denotet; verbi gratia, *Qui*
[ſu]aſit diſſuaſitve, hanc vel illam ra-
[ti]onem adduxit) cujus partes ipſe in-
[fi]rmas. atque ita perpetua oratione &
[n]on per dialogos interpolata pergis ad
[e]xitum uſque perorando.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Qui ſemel orationem habuit (u
ſtatim confutetur) eodem die reſpo
dere non poteſt etiamſi ſententia
mutare vellet. itaque bis in die ci
idem negotium nemini permiſſum
verba facere, ne ea fortaſſis occaſio
ſolidum diem altercando duo obſt
peri conſumerent. poſtero die licet,
& unica tantum vice. opprobria a
dicteria invicem ejaculari fas non e
id præter uſum eſſe reclamantibus u
verſis. quinimo ipſe factum obſerva
eum qui verbum immodeſtius a
concitatius adverſus Principem aut
natum effutiverit, non interdici o
tione modo, verum in turrim con
ſtim abripi. unde in tam conferta m
titudine & in tanto animorum & v
luntatum diſſenſione haud temere
rem ſermonis parſimoniam mo
ſtiamque reperies. nihilominus blan
comique oratione rationes ſuas pro
ac poſſunt ac res poſtulat vehemen
que inſtituunt.

A meridie comitia amplius non
bentur. Oratori nulla eſt perorandi
teſtas. cæterum ubi ſemel lecta eſt ſc
dula, quam breviſſime ſimpliciſſi
que eam enarrat. id muneris ad e
pertinere omnes arbitrantur.

Si populus ratum habuerit, c
pa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tricii autores extiterunt, tali ſubſcri-
tione confirmatur: LES COMMVNS
NT ASSENTÉS. viciſſim, ſi Senatus id
tum habuerit, cujus populus author
erit; communi calculo conteſtatur:
ES SEIGNEVRS ONT ASSENTÉS.
uando Senatui Populoque idem non
nvenit, deliguntur ex utraque domo
onnulli, qui ſuper propoſita quæſtio-
diſceptent, mutuoque ſententias
as exponant. tum poſtea alter alterius
pinioni ut plurimum adſtipulatur.
In concilio ſuperiore vota ſua pro ſe
iſque facit, atque eorum nomine
uorum vices quiſque ſubit. ubi Can-
llarius quæſivit, num rem ſuffragiis
ntari velint, poſt renunciatam ter
hedulam, PLACET, NON PLACET,
ferentibus ſingulis, abſque diſputa-
one uberiore prout pluribus viſum
erit, ſic pergitur. In ſenaculo inferio-
nulli ſive equiti ſive municipi electo
ffragium ſuum alteri conferendi jus
. eorum qui præſentes adfuerunt ra-
ſolum habetur, apud quos pars ma-
r ſemper obtinet. renunciata bis (pro
ore) ſchedula, ſcriptis deinde con-
gnata, repetita poſtea & ſatis agitata,
rator percontatur, an caput negotii
nctis & ſuffragiis cerni expetant. ubi
nuerint, ſublata in manibus ſche-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

dula ait: *Quotquot petitioni adquiev*
rint abnuerintve, clare affirmanto. tu
quibus arridet legis promulgatio, E
IAM; quibus diſplicuerit, NON voci
rantibus, è majore acclamatione vel
antiquata lege vel de accepta cognoſc
tur. quod ſi adhuc nõ ſatis conſtet ut
pars vicerit, diremptis mox ſuffragi
Orator interloquitur: *Qui legem ſ*
ſcendam cenſetis, deſcendite, & qui n
ferendam, accumbitote. hinc ſecernu
ſe in partes, & pro ſuffragiorũ nume
legis poſtulatio valet aut reſcinditur.

Vſu venire interdum ſolet, ut pa
aliqua ſchedulæ comprobata, ſuper
tera dubitatio ſuboriatur, quæ ſi e
meretur, perpaucos foret habitura a
verſarios. quamobrem arbitros ex
traque hominum claſſe, tum qui fere
dam, tum qui non ferendam judica
rint, ad colloquia ſeponunt, qui ſup
ea re amplius cognoſcant, quique d
ficultatem omnem amoveant, & dei
ceps ejus rei ſicuti geſta eſt formam
cæteros referant. qui tametſi maxi
inter ſe conſpirent, reliquæ domui pr
judicium nullum afferre poſſunt. na
poſtrema promulgationis vice (arb
trorum conſenſu haud quaquam o
ſtante) ratum id illi pro libito irritu
ve habebunt.

Itaq

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Itaque hoc pacto fit, ut nulla pro-
ulgatio, Decreti, Conſtitutionis, aut
icti Parlamentarii, vim ſortiatur,
nec utraque domus aſſenſum præ-
erit. immo neque hactenus ſubſiſtit,
ſi Princeps ipſe, ultimo conſeſſus
e, auguſtam purpuram indutus, &
equentiſſima nobilium corona ſti-
tus, Oratore una cum univerſo po-
li cœtu ad ſeptum accedente, & ſum-
as gratias ſimul cum Cancellario Se-
tus Populique nomine referente,
o eo quod tantam Reipublicæ ad-
iniſtrandæ rationem Princeps
nbuerit, & ad ardua ſtatus univerſi
egotia conſtabilienda reformanda-
ue ipſos convocaverit, aſſenſu ſuo
nfirmet.

Ibi vero Cancellarius regiis verbis
atritiis cæteroque Populi cœtui gra-
as agit ob fidem induſtriamque in
ublicos uſus erogatam, quibus, ut
uæque fert occaſio, ſe reſponſurum
romittit, ſimulque ſe paratum eſſe,
ui juſtam animi ſui ſententiam tranſ-
ctis in Parlamentaria convocatione
egotiis accommodet, quo animam
uaſi vitamque ab authoritate Regia
t unanimi Regni ſponſione emanan-
em ſtatuta hauriant. Tum cujuſque
onſtitutionis caput & titulus hac

quaſi forma recitatur: DECRETV
EST, &c. DECRETVM EST, &c.
mulque obſervatur, quod PRINCE
dicto comprobet. nam in hujuſmo
ſic ait: LE ROY aut LA ROYNE
VEVLT. habenturque tum conſumm
tæ Regni Anglicani Conſtitutiones,
quam fieri poteſt opportune typis e
cuduntur, niſi in eo genere ſint, ut
pud Romanos, quæ privilegium al
quod cuique privatæ perſonæ indu
gent. ſolent enim iſta exſcribi ſolu
& Parlamentario ſigillo communir
Quibus PRINCEPS derogatum vul
haud pluribus verbis utitur, quam
ROY aut LA ROYNE S'ADVISERA
quæ propterea extincta penitus aboli
taque cenſentur.

Hæc eſt præſcripta ſupremæ augu
ſtiſſimæque totius Angliæ Curiæ fo
ma, cujus authoritate, quod antea mo
nui, cuncta apud nos confirmantu
quæ recenſui hactenus. neque alius al
quis modus ſupereſt, quo vel vitam
membra aut fundos cujuſque homi
nis Angli quiſquam eripiat, niſi aliqui
prius in ea cauſa ſancitum fuerit. Nun
age, de partibus ſeorſim conſiderati
pauliſper, ſi placet, diſſeramus.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

CAP. IV.

De Monarcha, Rege Reginave Angliæ.

Rinceps (quem ego nunc & antehac
ſæpius Angliæ Monarcham appello)
EX REGINAve ſummam pacis belli-
ue denunciandi poteſtatem habet.
ellum indicit, fœdus aut inducias rur-
um paciſcitur, vel ſuo vel conſilii ſan-
ioris arbitratu. *Sanctius conſilium è*
obilibus, Baronibus, Equitibus, Ar-
nigeriſque, prout libet, colligit, qui in
ies ſingulos aut quoties neceſſitas po-
ulat ſuper graviſſimis regni negotiis
eliberatum conveniunt, ut deinceps
rincipi quam optime conſulant. qui-
us ille ſi videtur aut univerſis aut ali-
uibus ſumma legationum capita ab
xteris Principibus profecta exponit;
teras ad ipſum aut ad eos qui ipſi ſunt
b epiſtolis ſuis ablegatas communicat;
n utriſque quicquid tacitum vult apud
e ſolum retinet, tametſi interim ſa-
ramento conſiliarii obligentur, quot-
uot in illum cœtum cooptantur. Qua
n re abſolutiſſimum eſt præ Veneto-
um ducatu aut Lacedæmoniorum
principatu hoc Regnum Angliæ.

Militiæ quoque & in caſtris Prin-
ceps abſolutam poteſtatem nullis le-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

gum repagulis coërcitam habet. eju
placita vim legis ſuſtinent. ſine aliqu
proceſſus judiciarii formula, hos mor
te mulctare poteſt, illos pœna; ubi qui
deliquerint, corporis quantumlibe
caſtigare. Vſurpari quoque interdum
iſta ſuprema authoritas ſolita eſt, an
tequam belli facies ſe aperuerit, in ſu
bitis nimirum rebellium motibus, ſe
bonis & cordatis viris parum appro
bata, qui malum talis exempli exitum
animo prævidentes, lege potius quam
armis litem decerni voluerunt. Ab
ſoluta hæc poteſtas *Caſtrenſis* appella
tur, quia ſemper fuit eritque apud mi
litum turmas oppido neceſſaria. nam
quid facias obſecro, ubi tempus lo
cuſque, telæ judiciariæ moram non fe
runt, & ejuſmodi ſe exhibet negotium
quod vindictam flagitat, ut miles de
bito obſequio cultuque contineatur
abſque quo rem Imperatorum quiſ
quam haud magni momenti unquam
perficiet.

Ab authoritate principali pende
publica monetæ æſtimatio, quæ eju
imagine tituloque excuditur. forma
pondus, argenti puri aut impuri fu
ſio, ad nutum etiam ſolius Principi
ſpectant. nam cui tandem plus quam
Principe fidem populus adhibeat

quan-

quando pecunia ſignata metalli pretium & pondus nata eſt demonſtrare, quod effigie ipſa & nota Principis ſatis indicatur? quod ſi populum dolo circumvenire, & pro auro aut argento aurichalcum exhibere, aut ſupra juſtum pretium nummos augere velit, ipſe fallitur, dum alios per fraudem decipere machinetur. eadem quippe ratione cenſus & reditus ſuos refundunt, & illum denique ad cariorem annonam adigent, ſic ut debito talento inæqualis proportio compenſetur neceſſe ſit. eſt enim recta & definita inter copiam & egeſtatem rerum habitudo, quemadmodum in pecuniis ipſis.

Cætera menſuræ genera ſive aridorum ſive liquidorum, non edicto Principis, ſed Senatusconſulto Parlamentario conformari aut mutari conſueverunt.

Poteſtatis Monarchicæ leges relaxandi jus eſt, ubi æquitatis benignitas moderationem patitur; quin & gratiam pœnæ in delictis faciendi, ubi ad fiſcum res ſpectare dignoſcitur. cæterum in actionibus publicis aut popularibus, ubi inter Principem & delatorem per partes mulcta adjudicatur, ſuam duntaxat remittit. quando actio criminalis per viam inquiſitionis intenditur

 (quod

(quod hodie *ad inſtantiam Principi*
dici ſolet) ſub hujuſmodi formula re
condonatur, *modo ſtet rectus in Curia*
id eſt, *dummodo delinquenti in poſte*
rum nullus objiciat aliquid. quo fit, ut
quamvis indulgentiam à Principe na
ctus fuerit, ſi tamen is qui damno af
fectus fuerit perſonam accuſatoris ſu
ſtinere voluerit (Anglice vocatur *th*
Appeale) quod in quibuſdam caſibu
admittitur, impunitatis conceſſio nihi
conducat.

Abs donatione Principali emanan
primaria & ſuprema *Officia & Regn*
Munera, tam ad judicia, quam ad di
gnitatem, ſive ad clerum denique au
populum ſpectantia. quinetiam deci
mas & primitias proventuum Eccleſia
ſticorum Princeps percipit: exceptis A
cademiis, & collegiis quibuſdam.

Formulæ etiam omnes, ſive brevia
ſententiarum executiones, mandata,
regio nomine proficiſcuntur.

Et in Anglia (ſic loquimur) ſubdito
rum vita & membra ad ſolum Regen
pertinent. id ſi explices, perinde eſt a
ſi dicas; juriſdictio modica ne dum
maxima cuiquam præterquam REG
competit nemini. indeque opinor na
tum, quod quoties pro vita aut mem
brorum mutilatione aliqua cauſam i
judici

judicio dicimus, *coronæ jura* tractare perhibemur, quando in alterius nomine, quam qui coronam regni geſtat, alia fieri nullo modo poſſunt.

Similiter ignoſcendi poteſtas Principum noſtrorum eſt peculiaris, tametſi anteactis temporibus Palatini Comites quidam, Ceſtrenſis, Dunelmenſis, Elyenſis, & limitanei VValliæ Reguli, hoc ad ſe jus attraxerunt, quorum poteſtas hodie omnis evanuit.

In Principis peculio tutela pupillorum pupillarumque eſt. Neque ejus injuſſu nuptias contrahunt, qui fundos fiduciæ contractæ nomine conceſſos ab eo in capite (ut cum Iuriſconſultis loquar) occupant. Præterea cuſtodia idiotarum morbique vitio inſanientium omnium ad ipſum pertinere agnoſcitur. Hoc per conſenſum trium ordinum in Comitiis Parlamentariis ſemel impetratum, (tametſi mali nonnihil in rempublicam invexiſſe adeoque ab omni ratione alienum eſſe exiſtimatur) regnique imperiali diademati connexum, diſſolvere tam quiſquam poteſt, quam clavam è manibus Herculis extorquere; juſteque adminiſtratum non hercle video quid ſecum afferat incommodi.

Superſunt etiam hujus ordinis con-

ſimilia iura privilegiaque, quæ *Regalia* appellantur, quæ in codicibus Iureconſultorum noſtrorum uberius referuntur.

Atque (ut rem conficiam) vita, caput, & authoritas in principe eſt omnium, quæ in republica Anglicana geri ſolent: neminique major cultus aut reverentia, quam ANGLIAE REGIBVS exhibetur. Eum nemo alloquitur, niſi in genua procidens: nemo inter epulandum in menſa miniſtrat, niſi ſub ſpecie adorationis quaſi: omneſque regni incolæ coram eo capita aperiunt. immo in *Camera præſentiæ*, ubi auguſtum curule collocatur, nullus ambulare, nullus (etſi abſente REGE) ibi loci permanere, niſi nudo capite unquam audebit, præſertim regni ſubditus. nam exteros advenaſque pro more gentis ſuæ facile excuſamus; id quod ab humanitate noſtra profectum eſt.

Additamentum.

SEcundus à Rege eſt filius ejus primogenitus; qui veteribus Anglo-Saxonibus *Ætheling* & *Clyto* dicebatur. Poſt Normannicam victoriam primo nullus certus titulus fuit attributus, quam *filius Regis*, & *primogenitus Regis Angliæ*: dein Eduardus I, filium Eduardum

lum *Principem Walliæ* & *Comitem Ceſtriæ* dixit; Eduardus porro II Eduardum filiolum decennem *Comitem Ceſtriæ & Flint;* qui regno potitus filium item Eduardum *Cornubiæ Ducem* creavit: (Ex quo tempore primogenitus Regis Cornubiæ Dux natus cenſetur:) pauloque poſt, eundem *Principis Walliæ* titulo ſolemni inveſtitura adornavit. Ex hoc ſucceſſores Regni deſtinati Principes VValliæ nuncupati fuerunt. Donec tandem, Anglia & Scotia in unum coaleſcente, Iacobus Rex Henricum filium *Principem magnæ Britanniæ* appellaret.

CAP. V.

Quibus in rebus reſpublica à ſe maxime invicem diſtent.

POſtquam igitur de Parlamento ſatis diſſeruimus, in quo omnis regni vigor, hoc eſt, REGIS, Senatus, Populique, repræſentatur, deque REGE ipſo, anima nimirum, & ſummo Reipublicæ gubernatore; jam, quemadmodum ab hoc fonte emanet in cæteros artus vis & poteſtas ad rempublicam in diverſis partibus bene temperandam, opportunus hic eſt (ut mihi videtur) enarrandi locus.

Principio rerumpub. omnium com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

mune eſt, ut quinque potiſſimum in rebus vel ſibiipſis conveniant, vel cum aliis comparatæ diſſideant. I. in legibus nimirum ſanciendis. II. in bello gerendo aut in fœderibus cum hoſte feriendis. III. in cenſu publico procurando. IV. in magiſtratibus creandis. V. & in juſtitia denique adminiſtranda. Primum tertiumque ab ipſo REGE in Parlamento, ſecundum & quartum ab ejus abſoluta ſolum authoritate peragitur. Supereſt ut quintum explicemus.

CAP. VI.

Tres eſſe judicii formas in Anglia.

EX uſu patrio & Angliæ conſuetudine invaluit, ut tribus potiſſimum modis ſententiæ quæ ſummum controverſiæ finem imponunt pronuncientur: in comitiis Parlamentariis, in certamine ſingulari, & in juridicis conventibus.

CAP. VII.

Iudicium Parlamentarium.

MOdus ſententiæ in Parlamento ferendæ, ſive inter privatos ſive Principem inter & privatum, ſive civiliter agatur ſive criminaliter, ſuper hereditatem an ſuper feudum lis oriatur

e latum quidem unguem ab ea, quam
odo dixi, ratione diſcrepat. nam litis
mma paucis in ſchedula comprehen-
, ter in domo renunciatur, cui Sena-
s Populuſque aſſenſum præbent, de-
ique ultimo accedit adſtipulatio Re-
a. Cæterum rara eſt hujuſmodi ſche-
ularum, ut illic tranſigitur, adproba-
o. nam auguſta illa Patrum Munici-
umque corona, quum multis gravi-
uſque regni negotiis avocetur, priva-
rum litibus & controverſiis haud lu-
enter vacat.

CAP. VIII.

Iudicium ex duello.

DVellum nunc dierum non admo-
dum frequens eſt, partim refragan-
ibus Papa cleroque, & tanquam ſce-
ſtum quid execrantibus, (quibus ela-
ſis retro ſeculis, clientelam obſe-
uiumque diu exhibuimus) partim
uoniam, ut ſermo, ſic mores, judicia-
ii proceſſus figura, quæque in judiciis
dhiberi ſolent, hoc habent, ut cum
empore indies commutentur. ſed ta-
en in deſuetudinem penitus abiviſſe,
ondum potui intelligere, & propterea
mortuum non ſentier eſſe, ubi quis
ffagitaverit. Forma in Britoni Com-
entariis refertur.

CAP.

CAP. IX.

Iudicium inquiſitionis ſive duodecem-viratus: de tribus partibus ad judicii conſtitutionem pertinentibus.

PRiores illæ duorum judiciorum ſpecies abſolutæ plane ſunt, neque pe appellationem reſcinduntur, quemad-modum neque ea, quæ per judices i conventibus ſuis explicatur. quando quidem vero judicandi forma, qua hi in Anglia utimur, non parum ab ea eſ diverſa, quæ vel in Gallia, Italia, cæte riſque locis, ubi civilia Romanorum jura vigent, uſurpantur; non abs re a lienum fuerit, extra propoſitum nego tium aliquid adjicere, quo quæ à m dicentur poſtea facilius intelligantur.

Actiones Anglice *Pleas* appellamus & parum Latine *placita*, nomen ex ab uſu trahentes. nam eam demum ſen tentiam, quæ rem univerſam definit multo verius *placitum* aut ὁριστὸν di xeris. quod Galli recte intelligentes ſuprema judicum ſuorum decreta ſu lingua *arreſte* aut *arreſt* vocant. ſe nos actionem ipſam *placitum* dicimus non ſententiam; & *placitare* ſatis in eleganter pro agere aut litigare.

Sed duorum, qui in omni judici ſolen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

lent contendere, alterum actorem, in cauſis criminalibus (ſi accuſato-m ſe profiteatur) *partem appellan-m*, ipſumque accuſationis negotium *pellationem* dicimus: alterum, (qui cipit) *reum*, &, ſiquidem criminis a-ujus arceſſitus fuerit, *captivum*: ne-ie enim alia ratione licebit cuiquam uſam agere, niſi prius ſe captivum dat. Iudex apud nos *Iudge* dicitur. d tamen eos, qui ſententiam capita-n pronunciant, quique reum aut ab-lvunt aut condemnant, judicum no-ine non inſignimus, ſed duodecem-rum; qui mos etiam in negotiis civi-us juxta ac criminalibus peræque ſervatur.

CAP. X.
De Actionibus.

Ctiones, aut verius accuſationes, *Co-ronæ Placita* vocantur, ſuntq; ejuſ-odi omnes, quibus vitæ periculum t membrorum damnum cuiquam entamus: &, ſi rem ipſam altius roſpicias, haud vanum nomen il-inditum reperies. Etenim, ſi apud cogites, atque in animum tuum in-cas, vitam corpuſque tuum in arbi-o & poteſtate principis legumque e poſita, quoties ſit ut ſubditorum

N alia-

aliquis vita ſpoliatur aut male mulcta-
tur, protinus ipſe REX damno affici-
tur, & juſtam habet inquirendi cau-
ſam, quo pacto ſubditus ad id infortu-
nium devenerit. rurſum, quoniam ſol-
licitudini Principis incumbit, ut rem-
publicam ſibi concreditam bene regat,
vitam opeſque ſubditorum tueatur &
defendat. qui contra fecerit, & per vim
pacem interturbaverit, in commiſſum
incidit: ideoque ubi quis ex ſententia
duodecemvirum ſic deliquiſſe cenſeba-
tur, tum ad Principem res ſpectare in-
cipit; & quiſquis pro captivo cauſam
dixerit, increpabitur, tanquam qui ad-
verſus Principem peroraſſet. Nihilomi-
nus captivo permiſſum eſt, ut omnes
rationes & exceptiones afferat, quæ ad
cauſam ſuam ſuſtinendam maxime va-
lent: dumque pro ſe agit, attente be-
nevoleque interim audietur. ſed ubi a-
licujus criminis reus poſtulatur, patro-
num aut defenſorem (quem tamen in
civilibus negotiis, utputa pro fundi
cenſu, jure aut poſſeſſione, etiam ad-
verſus Principem, litigans foret habi-
turus) nullum conducet.

Actiones civiles bifariam dividun-
nam in rem vel in perſonam intendun-
tur. *Perſonales* ſunt contractus, inju-
riarum actio. *Reales* aut poſſeſſionem
attin-

ttingunt,aut poſſeſſionis tuendæ gra-
ia inventæ ſunt,aut *in ipſam rem* quas
os *juris formulas* appellamus. nam
uod ex jure Quiritium actio formula-
ue patrio ſermone *Writte* dicimus,
iorem Græcorum etiam in hoc imi-
iti, qui verbum verbo reddentes no-
iinant γραφὴν, id nos *breve* ſed in-
enuſto vocabulo nuncupamus. & ve-
iti veteres illi Romani, actiones alias
x jure Civili, ex jure Prætorio alias
Prætor ſiquidem dabat actiones &
ormulas actionum) derivabant: ita a-
ud Anglos conſimilis plane eſt mos.
ſt enim ubi è *Cancellaria*, eſt ubi è *Cu-
ia communium Placitorum* & *ſubſelliis
egiis* deſumi ſoleant.

CAP. XI.

De præcipuis Tribunalibus & Curiis.

HIſtorias veteraque Regni monu-
menta non incogitanter perlegen-
i occurrit, curias & fora antiquitus,
egum præſertim,à *Gulielmi Rufi* tem-
oribus aut non ita multo poſt ſemper
1 Comitatu fuiſſe. quod ubi mole-
ias ſumptuſque populo creaſſet, Sena-
usconſulto decretum eſt, ut judicia
oco fixo ſtabilique dehinc celebraren-
tur, longoque tempore in *aula Weſt-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

monaſterienſi haberi conſueverunt quam ille Palatii ſui aulam exædifica verat. ibi Tribunalia viſuntur tria. a dextram, ubi limen ingreſſus fueri *Curiam communium Placitorum* aſpici illic civiles cauſæ perorantur. hinc ul ad extremum perveneris, *ſubſellia re gia*, in quibus negotia criminalia quo tidie tractantur. lævaque inde ſupre mus Angliæ Cancellarius ſedet, archi vorum regis cuſtode cinctus, cæteriſ que Romanæ juriſprudentiæ Antece ſoribus Cancellariæ magiſtris; Latin fortaſſis haud incommode *Aſſeſſore* interpreteris.

CAP. XII.

De temporibus, in quibus jus dicitur: d Cancellario Angliæ & Cancellaria.

SVbnaſci poteſt interim prima dubi tatio, quomodo Anglia univerſa i maximam longitudinem latitudinem que protéſa, tot Comitatus provincia que in ſe complectens, coram tribu Tribunalibus negotia ſua poſſit expe dire? altera, quum *ſubſellia regia* in cau ſis criminalibus cognoſcendis, *commu niumque Placitorum Curia* in civilibu agitandis exerceantur, quis reliquus ſi Cancellariæ locus?

Quod ad priorem quæſtionem atti

net

et, eo magis videbitur difficiliore e-
odatione perplexa, ubi fora non ſem-
er, immo neque per anni trientem a-
erta dixero. cæteris enim civitatibus
c rebuſpublicis ad forum judiciaque
unas ferias, meſſem vindemiamque,
i exemeris, aut urgentem aliquam per
uam recludi ea neceſſe ſit occaſionē,
uod *Iuſtitium* appellant) patentibus,
ontra apud nos rariſſime aperiuntur.
d quod quatuor duntaxat anni vicibus
quas *terminos* appellant) fieri conſue-
it: circiter decendium à feſto Michaë-
is per V aut ad ſummum VI ſeptima-
nas: elapſo ab ipſis natalitiis menſe,
hebdomadas III: diebus XVII à feſto re-
urrectionis interjectis, tres ſeptimanas
c dies reſiduos : ultra ſextiduum de-
que aut ſeptiduum plus minus à ſab-
batho Trinitatis, duas ſeptimanas &
dies reliquos. extra hanc deſcriptam
temporis periodum nulla eſt vel cauſas
dicendi vel actiones in quenquam in-
tendendi præbita conſuetudo. Hoc per-
exiguum temporis intervallum, & ad
unum locum deſtinatum, populo per-
quam injurioſum videatur, qui juſti-
tiam tam lente exhibendā ſine graviſ-
ſimo diſpendio expectare non poteſt.
Huic ego objectioni deinceps accura-
tius reſpondendum ſtatui. interea loci

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

reſponſum illud Catonis obſtrepentibus os obturavit, quod ille roganti cuidam, ut fora perinde ac theatra linteo velamine contegerentur, quo actores reique cauſis commodius abſque ſanitatis ſuæ præjudicio (Solis quippe radiis in capita eorum Romæ ferientibus) perorarent, *Nequaquam vero*, inquit Cato. *nam quod me ſpectat, optarem potius, ut qua ad forum iter eſt, ferreis muricibus inductum eſſet, ut ferramentis illis acuminatis tam dolerent pedes quam caloribus ardeant capita:* ociosos nimirum eos arbitratus ardeliones, & reipublicæ infeſtos, qui contentionibus adeo ſtuderent. nam qui laboribus & paci ſe darent, lites domi magis vicinorum & cognatorum arbitrio extinctas mallent, quam pecunias ſuas procuratoribus & advocatis (quos nos legum conſultos & ſervientes dicimus) impendere. eos ille cives reipublicæ utiles duxit, qui domeſticis negotiis invigilant, non qui formulas ſectantur, & texendis litibus incumbunt, homines quantavis miſeria & incommodo digni.

Ad alteram de Cancellaria propoſitam quæſtionem ſic habeto. Leges noſtræ, quæ jus patrium ſive municipale dicuntur, quaſi jus civile dicas,

cas, ἀκριβοδικαίᾳ, quod jus ſummum interpretamur, nituntur; earumque ἀξιώματα ita rigide ſumuntur, ut à vocum tenore diſcedendum non putent. quocirca uti illud auxilio Prætoris indiguit, qui jus ſummum moderari potuit, actiones ubi deficiebant concedere, pro re nata ſcriptæ legis duritiem mitigare, exceptiones metus, doli mali, minoris ætatis, veluti remedia ſuppeditare, æquum bonumque conſervare: ita idem eſt Cancellariæ noſtræ munus & officium: & eandem prorſus authoritatem, quam Prætor ante Cæſaris ætatem habuit, obtinet. & actionem in Curia Cancellariæ exhibenti (enarrato prius quod perpeſſus eſt incommodo) perinde atque in foro ſolemni ſuccurritur. quoniamque omni ope ex præſcripto legum municipalium deſtituitur, Cancellario humilem in modum ſupplicat, ut ſecundum quod æquum bonumque videatur ei proſpiciat. ideoque Cancellariæ Curia apud vulgus, *conſcientiæ Curia* audit. neque enim Cancellarius prædura verborum in legibus ſtructuræ aſtringitur, ſed ex æquo & bono & ex arbitrio boni viri judicat. atque in hoc foro vulgaris agendi cauſas forma in uſu non eſt, ſed ex ſcripto, quemadmodum in

aliis etiam regionibus & ſecundum jus civile: neque duodecemvirum ſed teſtium fide res examinantur. Hinc emanant quaſi ab ipſa Principis perſona *Brevia* quæ vocantur *Originalia*, quorum forma modusque copioſe in codice *de natura Brevium* declaratur. hinc delegationes, diplomata, indulgentiæ, inquiſitiones. Huic foro præſidet Angliæ Cancellarius. adſeſſores ſunt archivorum cuſtos, & VI magiſtri Cancellariæ, qui plerique omnes Doctores ſunt juris Civilis, &c.

CAP. XIII.

De judicibus, formaque jus dicendi reddendique apud populum Anglicanum uſitata.

E Numero Iureconſultorum aut ad legem ſervientium (cauſidici vocantur aut advocati) duos doctrina, ætate, prudentia & uſu rerum ſpectatiſſimos REX eligit, (quorum alter juſtitiarius principalis *Regiorum ſubſelliorum*, *communium Placitorum* alter) cæteroſque ad numerum uſque ſenarium & interdum ſupra. qui à Principe honorarium habent. Faſtis diebus, & diſtinctis ſubſelliis diſcumbunt. ibi de omnibus negotiis quæ coram afferuntur cognoſcunt: & in civilibus, utpote in cauſa

pecu-

ecuniaria, fundo, poſſeſſione, ſcripto artim, partim advocatorum concertione eo uſque proceditur, donec auſæ jugulum petitum fuerit, quod atini *ſtatum cauſæ* (conteſtationem lis non intelligo, ſed, uti apud Rhetos, conſtitutionem) nos exitum cauſæ icimus: ſiquidem ibi locus eſt, ex quo mnis exit quæſtio; conſimilem plae in modum, atque aqua arcto vaſe oncluſa inde per foramen exilit. ilm punctum ſi dextre tetigeris, dicto tius tollitur omnis conflictatio. Duex autem eſt ſtatuum genus. alterum n facto, in jure alterum cernitur.

CAP. XIV.

De ſubſelliis Regiis.

Vbſellia Regia (vulgo *Bancus Regius*) ex eo ſortita ſunt appellatioem, quia ibi ipſi Angliæ REGES ſedere onſueverunt; cauſæque omnes Coroam attingentes, quæque ad inſtanam REGIS fiunt, ibi expediuntur. In oc foro judicat principalis Angliæ juitiarius una cum reliquis adſeſſoribus collegis ſuis, &c. *qui plerumque quauor, aut paulo plures, prout Regi viſum erit.*

CAP. XV.

De Curia actionum civilium.

COmmunium Placitorum Curia,
qua diſceptantur privatorum h
minum lites ex quacunque juris noſt
parte natæ, idcirco ſic dicta eſt, qu
exactæ legum municipalium admin
ſtrationi ſubſervit. Ei foro principa
(ut loquimur) juſtitiarius, (*vulgo C*
pitalis juſticiarius communium placit
rum) una cum tribus adſeſſoribus præ
eſt. Servientes ad legem, quorum
pro REGIS arbitrio major minorv
numerus, omnes ſacramento obligan
tur ad præſtandum operam & conſi
lium conſultoribus ſuis in hac Cur
litigantibus. ET CAETERA.

CAP. XVI.

De quæſtione duplici { *facti &* / *juris.*

SI quæſtio juris exiſtat, id eſt, ſi utr
que pars litigantium ſuper facto co
veniat, aſſeratque ita ad ſe rem pert
nere, ut in ea ſemper jus ſuum perſequ
cupiat, tum in jure *a Demeurer* ſiv
ἀπορία dicitur. ubi, ſi anceps aut pe
plexa ipſis judicibus quæſtio videatu
ut in *ſcaccarium* veniat diſceptand
jud

judices eo conveniunt; eorumque reſponſa & decreta legis vigorem obtinent, ac pars adverſa in perpetuum cauſa cecidiſſe judicabitur. quod ſi inter *ſervientes ad legem* aut cauſidicos in dicendo jure quæſtio aliqua non perinde difficilis emergat, tum judices (de quorum peritia non ambigitur) procedendum eſſe monent. quod ſi in eadem porro ſalebra hæſerint, & nequicquam progrediantur, intentata actione excluduntur, reuſque impune diſcedere permittitur. atque hoc obtinere ſolet, quoties ſuper aliqua in jure controverſia oritur dubitatio. imo etiam obtinet, ſi ſuper jure nulla ſuboriatur quæſtio, ubi ſecundum materiam in libello, exceptione, replicatione, triplicationeque contentam, judex negotium confeſtim expedit. & moris eſt, ut in facto, quod negari non poteſt, ambo conſentiant. nam ſi factum aliquod infectum eſſe inficiatur: verbi gratia, quod tale aliquid non ſcripſerit; quod adverſarius ad talem parentem genus ſuum non refert, per quem rei vindicationem ad ſe pertinere aſſerit; aut quod inſtrumenta talia non ſint probatæ fidei; quod ſibi prius donatum eſt tale aliquid quam alteri; aut ſi alium hujuſmodi obicem aliquem objecerit,
qui

qui actionem poſſit excludere; reuſqu
ſuper eo litem conteſtetur (hoc card
cauſæ dicitur) moxque ita omnis quæ
ſtio in jure ſubticeſcat: tum prout ſu
per illa facti quæſtione Duodecemvi
pronunciant, ita litigatorum alterun
neceſſe eſt cauſa ſua cadere. ſic præte
morem juris civilis (ubi primum pe
teſtes, indicia, torturas, facti verita
exploratur, deinde ſuper jure ab advo
catis in foro diſceptatur, quorum cele-
bre eſt axioma illud: *Ex facto jus ori-
tur*) hic in Anglia coram judicibus
de jure primum inſtituitur diſputa-
tio, & omnes fere actiones, ſive capi-
tales ſive civiles fuerint, eo referun-
tur, donec tandem ad factum aliquod
perveniant; quod ut examen Duode-
cemvirum ſubiverit, damnum in cau-
ſa aut victoria ſequitur. Quod ſi exce-
ptionum copia eorum alter abundave-
rit, quæ negotium principale perime-
re poſſunt, unam è multis ſeligere
eum oportet, quam perſequi volue-
rit: quam niſi plene comprobaverit,
aliam deinde non licet iterum pro-
ponere; ſed victus victori condemna-
bitur.

Qua quidem ratione ipſe, qui in
Gallia & alibi quoque gentium, edicta,
ordinationes, telam judiciariam ab-

umpendi cauſa conſtituta viderim, ercule ſapientius aut juſtius nondum quoquam excogitatam invenio. Il-s forſitan, quibus modus iſte inuſita-us eſt aut inauditus, non perinde omplacebit;quare à mea ſententia fa-ile diſcedent. ſed perpenſa melius re, uin æquiſſimum judicaturi ſint, ni-il dubito. Hactenus, qualem in ſtatu ris decidendi modum obſervamus, ocuimus: ſupereſt ut quo modo in fa-ti quæſtione procedendum ſit nunc abjiciamus.

CAP. XVII.

De Vicecomite, & fiſci ſive ærarii Curia.

ROmani veteres, ut magiſtratuum juſſa & mandata melius exeque-entur, lictores, viatores, accenſos ios, habuerunt. jus civile ex eo tem-ore alios ſortitum fuit. ſed magiſtra-uum aut judicum juſſa hic in Anglia lerumq; per Vicecomitem executioni andari ſolent. Vicecomitem,qui Co-itatus procurationem ſuſcipit, Quæ-orem provinciæ interpretamur. ad lum ſpectat, omnia vectigalia capere, tque acceptorum rationibus in fi-cum reddendis teneri.Fiſcus Principis ut ærarium publicum (linguaque

mihi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

mihi plane incognita *Scaccarium*
quod nonnulli primis temporibus *St*
tarium dictum autumant) perpetuu
& ſtabilis locus eſt, in quem cenſuu
& redituum Principalium, tam qu
ex patrimonio proveniunt, quam q
aliunde ſolent obvenire, qualia ſu
telonia, vectigalia, decimæ, decima
quintæ, indictiones, capitationes, &c
referuntur.

Rationibus reddendis præſunt tr
buni ærarii, quorum ſub imperio *Ra*
tionales conſtituuntur. ſed illi Princ
pem in hoc negotio locum obtinen
dicique poſſunt *Iuridici Rationale*
Anglice Barones de Scaccario appella
mus. Inter eos qui præſunt, eſt Tribu
nus, aut Iuridicus rationalis primus
aut Baro primarius, una cum aliis ſib
aſſidentibus, Cancellario ſcaccarii, Ca
merariis duobus, Procuratore generali
Supremus Angliæ Quæſtor, aut tribu
nus ærarii maximus, cæteris præeſt o
mnibus. illi pecunias publicas & theſau
rum regium cuſtodiendi cura incum
bit. illi plurimi inferiores miniſtri (quo
ipſe aſſignat) in çalculis ſubducendi
ſubjecti ſunt, tam in taberna moneta
ria, quam in ærario &c. Cancellariu
proquæſtor eſt, & Curiæ præſidet. ipſ
officiarios etiam nonnullos ſuo arbi-
tratu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

atu conſtituit. Tribunus ærarii vel
ıro principalis de cauſis omnibus ad
ınc Curiam pertinentibus cognoſcit,
liquos tres Barones aſſeſſores habet.
ocurator generalis vel ærarii, quod-
ınque ad REGEM jus ſpectat, tue-
r; locationum formulas, petitionum
cauſarum omne genus, quod in hoc
ro diſceptatur, recognoſcit. Sunt
ii præterea procuratores, qui acto-
m litibus promovendis inſervire ſo-
nt. Superſunt duo monitores, Pipæ
cilicet vocantur) clerici duo, decima-
m & primitiarum duo. Monitores
chivis ærarii præſunt, decreta & ju-
cum placita tabulis excipiunt. Prin-
pi unus, ſupremo Quæſtori deſervit
ter. Clerici Pipæ (ut vocant) chartas
cationum componunt. Illi in ſe re-
piunt rationes Vicecomitis compu-
ndas. accipiunt quoque literarum
bligationes, aliarumque ſatisacceptio-
um indices. In loco primitiis reci-
iendis deſtinato numerantur ab Epi-
opis, Decanis, cæteriſque viris Ec-
leſiaſticis, quæcunque ex jure pri-
nitiæ debentur. Alii etiam officiales
unt, qui pecunias numerant & colli-
unt. Et quæ in hoc foro tractantur,
juſmodi ſunt, quibus mulcta impin-
itur: qualia ſunt, alienarum poſſeſ-
ſionum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſionum per vim occupationes, fu
dorum abſque Principis venia alien
tiones, bonorum publicatorum acti
nes; & in hac Curia rationes, expe
ſæ, ſolutiones vectigalium regioru
pertractantur. Quorum res hic a
tur, in jus per formam citationis, qu
ſub pœna dicitur, vel per ſtatorem v
cantur.

In hac Curia quadruplatores etia
cauſas ſuas inſtituunt, quibus (ubi vic
rint) lucri pars aliqua adjudicatur. L
tes omnes pro more legum Anglican
rum deciduntur ex Duodecemvirur
ſententia.

Qui Comitatus procurationem ſu
cipit, vulgo Latine Vicecomes dicitu
quaſi vicarium Comitis aut Procomi
tem dicas, capeſſens ea mandata & ju
ſa tribunalium judicumque, quæ ipſi
olim Comitibus incumbebant, qu
Principi in bello deſerviebant, aut in fa
mulatu ejus ſemper adhærebant. ex
quo liquido apparet, ad Comites ſpe
ctaſſe, ut ſententias judicum executio-
ni mandarent, & regia vectigalia in æ-
rarium redigerent. Si quæ animadver-
ſio pecuniaria (quæ Latine *mulcta* dici-
tur) in hac Curia cuiquam indicitur,
aut ſi in ſolvendo ſolidum nō ſolvitur,
(Latine *reliqua* dicuntur) Vicecomitis

eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſt, ea fide bona colligere, & in fiſcum
eferre. Nam quantum ad ordinarios
ındi patrimonialis reditus, & ſæpe-
umero indictam populo pecuniam,
lii ſunt qui repetunt, & in ærarium
ependunt. Nec deeſt Vicecomiti etiam
ıus vicarius, juris non ignarus, & ap-
aritores quoque complures, quos *er-
ıntes* vocant, qui per integram Pro-
nciam, quis cujuſque fundus, cujuſ-
ue nomen & facultates, probe ſciunt,
ex mandato Vicecomitis ad inquiſi-
ones citare ſolent. atque ob eam
uſam ad Vicecomites, qui juris pro-
ie ſunt officiales & miniſtri, *formulæ*
legantur. quando ſuper eo an fa-
um aliquid ſit necne ambigitur, ad
icecomitem eo loci, ubi fundus eſt,
quo litigatur, formula quæ dicta eſt
ENIRE FACIAS, ablegatur. tum eo-
em modo, ALIAS, PLVRIES, aut DI-
RINGAS. quod ſi per contumaciam
atus aliquis abſuerit, & ob id mul-
atur, Vicecomitis eſt, bona pignori
cipere, & in ærarium perducere. neq;
inus officium ejus eſt, tam Eirenarchis
conventibus, qui ſingulis anni qua-
antibus celebrantur, quam Iudici-
ıs, qui *itinerantes* ſunt, adeſſe, quoties
Provinciam ad actiones tam civi-
quam criminales expediendas (quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

quotannis bis fieri ſolet) proficiſcun-tur; & ſicuti carceris cuſtodia penes illum eſt, ita ſicubi capitis damnatus eſt aliquis, eum ultimo ſupplicio afficiendum curare.

CAP. XVIII.

De Duodecemviris.

CUjus ordinis & ſtatus in republica Duodecemviri ſint, à me ſuperius eſt declaratum. Vicecomes ſemper XXIV ad comparendum monere ſolet, ne forte nonnullis morbo laborantibus, aliis juſtam abſentiæ cauſam adducentibus, Duodecemvirûm numerus expleri non poſſit. tametſi enim Duodecemviri appellentur, ut ſint XVI, XX, aut integer XXIV numerus, parum refert. pauciores eſſe quam duodecim nullo modo debent. *Inquiſiti*[o] legitimum eſt per Duodecemviros judicandi genus.

In actionibus civilibus, quæ ex dominio aut contractu aut poſſeſſione deſcendunt; ubi, qui inquiſitionem conſtituunt, comparuerint, uterque litigantium contra quemlibet aut quotcunque voluerit, exceptiones pro libito poteſt intendere. verbi gratia; quod in prædiorum fructibus uſque ad talem ſummam expendere non poterit, quo

con-

onſanguineus eſt, aut largitionibus &
ercede corruptus, aut adverſarii fa-
ulus, aut deniq; inimicus, &c. deque
tegro numero qui ſuperſunt duo, in
eteros cenſuram & examen exercent.
poſt interpoſitas recuſationes, tot re-
udiari contigerit, ut juſta plenaque
on ſit inquiſitio, plerisque in caſibus
o die nihil agitur, in aliquibus ex *cir-*
umſtantibus impletur numerus. ibi,
oſtea jurisjurandi religione obſtringũ-
ur ad facti veritatem dicendam ſecun-
um probationes in judicium dedu-
tas, & conſcientiam ſuam. tum Iuris-
eriti, facti ſpeciem aperiunt, & quan-
um valent in gratiam clientis expo-
unt. tum depromuntur inſtrumen-
a, teſtes juramento onerantur: & co-
am judicibus teſtimonium dicitur,
on pro more juris civilis, ſed publice,
t non Duodecemviri modo aut judi-
es parteſque intelligant, ſed qui cir-
umſtant univerſi. premitur mox teſtis
nterrogatoriis ab adverſario vel cauſi-
ico propoſitis, ut hominem pudore
fficiant. atque hoc utrumque Cæſa-
ei juris Profeſſoribus novum fortaſſis
ideatur. Ciceronem tamen & Quin-
ilianum quiſquis conſuluerit, non alie-
um fuiſſe apud Romanos hunc teſti-
nonium perhibendi modum, facile
 intel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

intelliget. tum ubi ſatis peroratum eſt
reſque teſtibus confirmata, judex ſub
verborum compendio, propoſita à ju-
reconſultis in utramque partem argu-
menta, Duodecemviris alte à capite re-
petit, teſtium dicta commemorat, rur-
ſuſque facti ſpeciem inculcat. mox hi
in Cameram non longe diſtantem ſub
cuſtodiam prefecti alicujus ablegantur,
& abſque potu, pane, & foco tantiſper
aſſervantur, donec in eandem omnes
ſententiam conceſſerint, unumque ali-
quem ipſorum Viceoratorem ſubſtitue-
rint. confecto negotio iterum redeunt,
& quid illis juſtum videatur, breviter
enarrant. Cui res per Duodecemviros
adjudicata eſt, illos in prandio accipere
ſolet. quod unum pro mercede illis elo-
catur, emenſo interdum XX, XXX, aut
XL milliarium ſpatio. Prætereundum
obiter non fuit, Duodecemviros o-
mnes ex eodem Comitatu eſſe oporte-
re, ex eademque centuria, ubi vel fun-
dus, ſuper quo naſcitur controverſia,
eſt, vel ubi rei eſt domicilium.

CAP. XIX.

De Centuriis aliisque Comitatus partibus.

COmitatus partes, pro diverſa lo-
quentium conſuetudine, alias ha-
bent

ent appellationes, *Hundredum, La-*
hum, Rapum, Wapentachium. Centu-
ia (vulgo *Hundredum*) pars eſt Comi-
atus interdum decima, interdum duo-
lecima, decima tertia, decima ſexta,
igeſima, aut trigeſima. quæ ex eo no-
nen invenit: ſive quod centum oppi-
la quævis centuria primo continebat,
edacto nunc ad pauciora numero; ſi-
e quod centum milites, tum ubi opus
rat, Regi ſuppeditabant. *Lathum* &
Rapum obſequii eſſe nomina exiſtima-
i. olim namque ſub primam majo-
um noſtrorum egeſtatem, totidem
illas conveniſſe arbitror, ad compor-
andas domini ſui ſegetes, & in hor-
eum quod *a Lathe* dicitur referendas,
ut ad ſegetem demetendam, quod vul-
o *Reape* dicitur. *Wapentachium* è Da-
orum aut Saxonum ſermone emana-
it. totidem quippe ex oppidanis in u-
um locum convenerunt, ubi armo-
um (Anglice *Weapon*) delectus habe-
atur; quique idoneis fidejuſſoribus de
robe & pacate in poſterum vivendo
on ſatisdabant, illis arma detrahe-
antur. *Weapen* aut *Wapen* Anglice te-
orum genus omne complectitur, mu-
ronem, pugionem, haſtam, lanceam,
alcem, arcus, calamos. De loci no-
mine, in quo conſcripta eſt hujuſmodi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

multitudo, aut ubi obſequia operæque præſtari ſolebant, Hundreda, (Latine *centuriæ*) Latha, Rapa, VVapentachia appellantur: quæ principio celebriores (ut credi poteſt) villæ fuerunt, tametſi hodie (vide quid temporis poſſit diuturnitas) nullius oppidi veſtigium appareat.

Cuique centuriæ ſive Hundredo duo aſſignantur *Conſtabularii* præcipui, qui in reliquos inferiores imperium aliquod exercent. ab Eirenarchis deliguntur iſti Conſtabularii. habet & quæque Centuria Bailivum ſuum, qui vel per Dominum aliquem (ſi poteſtatem obtinuerit) aut per Vicecomitem conſtituitur.

CAP. XX.

De Curia Baronis.

ALienum videri poteſt, quod cum Anglia omnis in XXVI Comitatus, & quilibet rurſum Comitatus in centurias, centuria denique in parochias diſtinguatur, jus tamen uno in loco, hoc eſt, in *aula Weſtmonaſterienſi* ſolummodo dicatur, idque ſtatis temporibus vix anni quadrantem attingentibus, adeo ut non temere ſuſpiceris, parum in hoc regno juſtitiæ litatum eſſe, immo injuriis exponi omnia. verum longe

onge aliter res ſe habet. nam Populus
quali juſtitiæ diſtributioni aſſuefactus
in quo eadem eſt divitum & egeno-
um conditio) reſectis quoque judicia-
ii ſtrepitus ambagibus, neque poſt la-
am ſemel ſententiam permiſſa provo-
atione, Curias etiam minores habent,
n quibus lites exercere poſſint. in ſin-
ulis Comitatibus, tribus quibuſque ſe-
ptimanis, negotia XL ſolidorum non
uperantia Vicecomes ipſe, & in cen-
uriis aliquibus Balivi, dirimendi ha-
bent poteſtatem.

Etiam prædiorum Domini pro ar-
bitratu ſuo id ſibi habent indultum
privilegium, ut apud illos in foro ſuo
udiciario, quod *Curia Baronis* dicitur,
hujuſmodi controverſiæ quædam ex-
plicentur. ibi, qui Dominum illum a-
grorum ſuorum recognoſcunt, ſuper
facti veritate inquirunt: quæ inquiſitio
homagium appellatur. hi nomina ipſo-
rum, qui ab exitu noviſſimæ Curiæ
mortem obierunt, quique jure emphy-
teutico obligati ſunt, deferunt, hære-
deſque, qui loco parentum ſuccedere
debent, in Curiam producunt: ſi qui
agri alieni limites interceperint aut in-
terclu ſerint, hîc denunciantur. habent
quoque nonnulla ſuis legibus ſancita,
quarum violatio animadverſione pe-

 cuniaria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

pecuniaria in Domini uſum applicanda coërcetur. cæterum illis ſolum his Curiis opus eſt, qui otium & quietem amant, quique vicinorum arbitrio rem componi malunt quam (poſthabita interim agricolatione) per inextricabiles legum mæandros provolvi. nam liberum cuique eſſe poteſt, cauſam in iſtis curiis aliquantiſper diſceptatam, in aulam VVeſtmonaſterienſem promovere. Habent etiam civitates & oppida quædam hoc beneficium, de quibus tamen (ſi videatur) ad aulam etiam VVeſtmonaſterienſem lites transferri poſſunt.

Henricus VIII Præſidem, Conſiliarios, Iudices conſtituit. unum VValliæ finibus præfecit, in Borealibus Angliæ partibus Ludlovvi collocavit alterum. quibus in locis negotia quamplurima expediuntur: quæ duæ Curiæ Parlamentis Gallicis quodammodo reſpondent. quod ſi majoris momenti negotium aliquod inciderit, ad aulam etiam VVeſtmonaſterienſem, judiceſque illius fori ordinarios, aut pro re nata ad Cancellarium revocari poteſt. Cauſæ in his curiis nunc pro more legum municipalium, nunc pro Cancellariæ inſtitutis tractantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

CAP. XXI.

De die (quem appellant) legitimo.

NOn cuivis manuerio annexa eſt ejuſmodi curia, quam nos *leete* aut *avv day*, Latine diem legitimum ap-ellamus, niſi vel Principum gratia, vel ongi temporis cõſuetudine præſcripta. nſignis & exploratæ ergaPrincipem fi-uciæ argumentum, & paucis delega-am fuiſſe poteſtatem reor, ut obſequii icramentum nomine regio exigerent, dejuſſorum nomina caperent, qui pro de & probitate ſua ſatisdarent, conſpi-ationes deferrent, pugnas, homicidia lenunciarent, panis cereviſiæque boni-atem explorarent, cæteraque menſu-arum genera examinarent. Sæpe fit, ut ui extra limites *Curiæ Dominicalis* ſive ut nunc loquimur) *Curiæ Baronum* unt, ut ad Curiam de *Leete* accedant, ſtringantur, quod bis in ſingulis annis tatis temporibus celebrari ſolet.

Leete & *lavvday* idem valet quod (ſi erbum verbo interpreteris) legitimus ut juridicus dies. *Lavv* apud antiquiſ-imos Saxones *Lant* aut *Lag*. indeque er corruptelam loquentium factũ eſt eete, ſubintellecto vocabulo *day*. quod c nos in hodiernum uſque diem reti-iemus, & conjunctim pronuntiamus.

CAP. XXII.

*Quemadmodum in cauſis capitalibus ju-
dicium inſtituatur: deque Eire-
narchis.*

OPeræ pretium erit, priuſquam d
rerum capitalium judiciis aliqui
afferamus, de tribus potiſſimum perſo
nis, *Eirenarchis*, *homicidii Quæſitore*
Conſtabulariis, verba facere.

De minorum majorumve gentium
nobilibus, id eſt, Ducibus, Marchioni
bus, Baronibus, Equitibus, Armigeris
Generoſis, Iureconſultis, ſpectatæ vir
tutis & prudentiæ ergo, quique intr
Comitatum incolunt, Eirenarchæ deli
guntur. & interdum primores quidam
è nobilibus, honoris gratia, non pe
unum aliquem Comitatum, ſed per uni
verſam Angliam ad id munus nomi
nantur. id tamen omnibus peræque eſ
commune, ut pro Principis beneplaci
to (ſicubi commodum videbitur) à po
teſtate poſſint ſubmoveri. Rariores ab
initio fuiſſe conſtat, utpote intra Comi
tatus ambitum, nunc quatuor, octo de
inceps, amplificatis demum facultati
bus, doctrina adminiſtrationiſque lau
dibus perinſignes, xxx aut xl. quod ſi in
ampliorem aliquando numerū excre
ſcant, qui reipubl. negotiis tractandi

incum

umbant , equidem quid in eo inſit
commodi,non intelligo.Inter hos in
dem delegatione nominantur non-
lli, qui ob ſingularem iis fidem con-
editam, in numerum *de Quorum* re-
nuntur .adeoque conſtitutis manda-
Principis XL aut XXX Eirenarchis,
loſdam præſtantioris notæ de nume-
Quorum adhiberi neceſſe eſt . Dele-
tionis forma talis eſt. *Quorum nos*
B.C.D.E.F. unum eſſe volumus. Eire-
archæ ad furum, latronum, erronum
jurias compeſcendas, conſpiratio-
s, vim, congreſſus illicitos, cætera-
ue id genus maleficia coërcenda deſi-
nantur. penes illos poteſtas eſt, (quo-
es illis ſupplicatum fuerit) pacis reiq;
ublicæ perturbatores in carcerẽ conji-
endi, Conſtabulario aut Vicecomiti
nandandi ut eos deducant, Ergaſtula-
io ut cuſtodiat & in conventibus juri-
icis ſiſtat.conveniunt quater in annos
ngulos, id eſt,quolibet anni quadran-
e ſemel,ut in maleficia & crimina ſtel-
onatus diligenter inquirant. Viceco-
nitis eſt, aut ſaltem vicarii ipſius,qua-
uor inquiſitiones XXIV virorum in-
genuorum (nam ex XXIV inquiſitio
nunc conflatur) centuriatim colligere,
& unam inſuper è ſingulis, quæ inqui-
itio grandis dicitur, per univerſum

Comi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Comitatum cogere. hi poſtquam co
venerunt, jurejurando adiguntur
inquirendum in hæreticos, proditor
latrones, ſicarios, homicidas, raptor
monetæ adulteratores, repetundaru
reos, catervas & illicitos congreſſu
poſſeſſiones per vim adquiſitas, lud
vetitos, cæteraq; quæ reipublicæ pace
interturbant. Si quem culpæ obnoxiu
cognoverint, ipſi ultro deferunt: ſin a
aliis defertur, caput accuſationis ab E
renarchis pro tribunali ſedentibus pr
mum relegitur, ut ex eo melius intell
gatur, an præſcriptæ juris formulæ re
ſpondeat necne. tum uni ex inquiſito
ribus iſtis traditur. quique in alterum
paratus eſt dicere, ſtatim à præſtito ju
ramento documenta ſubminiſtrat, qui
bus illum reum peragere conatur. quod
ſi illis ſuper veritate criminis object
conſtiterit, hoc unum dorſo ſchedul
adſcribunt. *Billa vera*, hoc eſt, ſcriptum
verum, aut *accuſatio juſta*, aut *reus eſt
qui accuſatur ibi*. qui ſic arguitur, dela
tus aut in judicio poſtulatus dicitur.
forma accuſationis talis eſt, *Inquiratur
pro domino Rege*. Si de crimine non ſa
tis evidenter apparet, adverſa parte
accuſationis inſcribunt, *Ignoramus*.
eamque Eirenarchis dilaniandam tra-
dunt. qui ſic arguitur, ſtatim evadit

non

in damnatus. Quod ſi in hunc mo-
m poſtulatus fuerit, nec dum in car-
rem conjectus, Vicecomes ipſum ſta-
n inventum cuſtodiis aſſervari jubet:
non offenderit, per præconem edici-
, ut actutum ſeſe dedat, alioqui pro-
ptione mulctandus. ſic trina vice
omulgatione facta, quarta exactus
actus in exilium, bonis omnibus
opter contumaciam relegatus ſpolia-
r. quę tamen ſententia per benignita-
m Regum interdum mitigatur, ſi vel
e poſtea in judicio ſe ſtiterit, vel cau-
m abſentię veriſimilem afferre potue-
. Conventus Eirenarcharum iſti qua-
in annos ſingulos indicti, *Trimeſtres*
ſsiones appellantur aut *Inquiſitionum*
ſsiones. nam inquirunt ſolum, &
ntes, niſi quod cuſtodiæ mandantur,
llum hic ſupplicium ſubeunt. atque
is reos in jus adducendi modus *ad*
ſtantiam REGIS nuncupatur, Rege
mirum actoris, & captivo rei partibus
fungente. Sæpe etiam ex juſſu RE-
s Eirenarchæ conveniunt: ut ſi bel-
m ingruat, videant ipſi, ne quid reſ-
blica capiat detrimenti; interdum
militum copias conſcribant; inter-
m ut ſtipendiis artificum & ope-
riorum immodicis aliquid detra-
nt; interdum ut cultum nimium
luxum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

luxumque in veſtibus cohibeant, p
hibitos ludos reprimant, ſceleratoru
in tabernis cereviſiariis conventus c
cumſcribant, errones caſtigent, &
uno verbo abſolvam, quicquid è rep
blica fuerit ut procurent. Sub æſtate
ſæpenumero (nam illo potiſſimũ ter
pore plebs incompoſite & incondite
tumultuatur) articulos quoſdam de
ſanctionibus, per quas mulcta deli
quentibus irrogatur, Princeps ſim
cum conſiliariis ſeligere ſolet, & ad i
ſolentiam vulgi refrenandam apud I
renarchas deponit. qui re mature de
berata pro ſe quiſque in partes region
ſibi demandatas regii mandati perim
plendi cauſa ſecedit. poſt aliquod ten
poris intervallũ congrediuntur iterun
Principemque certiorem ſuper iſtis n
gotiis faciunt. nullibi (quod ego crede
gentium, ſuaviorem, ſapientiorem au
benigniorem gubernandi viam mort
les excogitarunt, per quam ratio initu
potius ne ſubditi peccent, quam ul
peccaverint ut puniantur. nam ub
primariis optimiſque hanc poteſtate
concreditam vident, qui quid facto c
pus eſt ipſi ſuggerunt, &, ſi res tuleri
delinquentes denunciant, debitoq; ſu
plicio afficiunt, ut injectum nimiæ ipſo
rum licentiæ frenum facile tum intell

gan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

nt, terror in omnes, pœna in paucos
nit, ſimulque priſtinus legibus ſplen-
r denuo accedit cum perpetua in-
mpoſitæ multitudinis moderatione.
eterum quemadmodum incompara-
i reipublicæ bono accidit, ſi tam ſa-
ore inventum re ipſa uſurpetur; ita ſi
ntemni aut diſſimulari cæperit, &
o forma tantum adimpleri, atque
t Galli loquuntur) *par maniere d'ac-
it*, præſentem reipublicæ ruinam, ta-
etſi primum non intellectam, ſecum
eret. cujus quidem culpa, ſi negliga-
r, tam ad eos qui præſunt quam qui
rent (ad illos, ſi delectum optimum
on adhibeant, ad hos, ſi præcepta pro-
nus non exſequantur) pertinere
oteſt.

CAP. XXIII.

De ſontis inſecutione.

Ervetuſta Anglorum lege ſancitum
eſt, ut ſi aliquis damnum ex furto
aſſus, aut qui ipſum ſpoliatum vide-
t, ſontem per acclamationem inſe-
uatur, Conſtabularius ejus villæ, cujus
pem implorat, auxilia ciêre furemque
perquirere debeat; quod ſi furem illic
on deprehenderit, in proximam com-
igrare, & Conſtabularium ad feren-
as ſuppetias iterum invocare. itaque
oppi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

oppidatim per acclamationem iſta
tantiſper furem perſequuntur, done
ipſum prehenderint. Parœcia, ſi qu
diligentem operam in perſcrutand
non adhibuerit, ſed evadendi copia
furi conceſſerit, Regi mulctam pecu
niariam perſolvit & ſpoliato damnu
reſarcit. unde lictoris munere quiv
Anglus defungitur, & quiſquis ſegne
aut minime diligentem operam adh
buerit, non famæ modo verum etia
pecuniariæ animadverſionis periculu
adit. In furem ſic deprehenſum quem
admodum ſtatuatur, ipſe poſtea ſubj
ciam. Homicidium eodem modo inſ
ctantur. Quamprimum coram Ejrena
chis ſontes adducuntur, examini ſta
tim ſubjiciuntur. Ipſam examinatio
nem aut confeſſionem literis excipiun
ſyngraphaque obligant ſpoliatum au
Conſtabularium quotquot teſtimo
nium aliquod perhibere poſſunt, u
reum in proximis juridicis conventi
bus accuſent. ad quod præſtandum x
xx, xxx, xl, c librarum mulcta, pro
cujuſque qualitate tenentur. idque
ipſius Eirenarchæ manu conſignatum
niſi comparuerit, ad mulctam exigen
dam ſufficit.

Cap

CAP. XXIV.

De Homicidii Quæſitore.

QUod ſi virum,fœminam,puerum-
ve per vim trucidari contigerit,la-
ate adhuc homicida, antequam ho-
cidii Quæſitori facta ſit videndi ca-
ver copia,nemo illud ſub terram au-
recondere. Quæſitor homicidii ex
nore nobilium claſſe ſolet deligi , ab
um peritia non plane alienus.tum ſi
vim interfectum , ſive cultello, ve-
no, fune, ſubmerſione,incendio,ſuf-
atione, aut alio quovis demum in-
tunio, ante adventũ Quæſitoris ho-
cidii ſepeliverint , (quod nemo ho-
num audet) exhumandum ſtatim &
mini ſubjiciendum curat , indeque
odecemviros virtute juramenti co-
ut,qua ratione tam lethale periculũ
unctus adiverit , ipſi pronuntient,
s aut perpetrarit, aut modum faci-
ris ſubjecerit. In anguſtias loci reclu-
iſti non ſolent , ſed pro libito exſpa-
ntur , quinimo poſt xx aut xxx die-
n ſpatium, prout facti veritas incla-
cit aut obſcuratur,ſentẽtiam dicunt.
quo interdum mortuum ſeipſum
erfeciſſe, interdum fratrem, mari-
m, uxorem,ſororem,familiarem aut
ernum (juſtitia divina id retegente)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

perpetrati homicidii reos eſſe inno ſcit. Quiſquis hujuſmodi ſuſpicione boraverit, carceri confeſtim mancip tur: valetque in vim inquiſitionis prolata ſentétia. Modus cogendi Du decemviros, cadaverq; defuncti à Qu ſitore quem *Coronner* appellamus ſpiciendi, ſententiæque proferendæ, publica platea ſolet peragi, & in *Co na Populi.* ſed ego inde nomen *Co natoris* Quæſitori inditum æſtimo v rius, quoniam cujuſque ſubditi m & internecio ad *Coronam* ſpectare i telligitur, Rege nimirum robur ſuu potentiam, coronamque ex virtu populi ſui colligente.

CAP. XXV.

De Conſtabulariis.

COnſtabularii, qui cuſtodes pacis pud veteres legum noſtrarum bros appellantur, majore olim qua nunc dignitate fuerunt. quibus (ut c di poteſt) par fuit cum Eirenarchis gnatio atque authoritas. Si qui tum tum aut turbam excitent, rixantibus terminantur ut ab armis deſiſtant, cemq; regiam colant: renuentibus ponit ſe effuſa multitudo, atque eo ordinem per vim redigunt. Simil Conſtabularius etiam, ſi quis furti,

mici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cidii, ſicariatus, ſuſpectus fuerit, eum
prehendere & (quod plus eſt) in ædes
enas intrare poteſt, ut ſontem inqui-
, atque, ſi illi videbitur, ſub numellis
 cuſtodia retinere, donec corã Eire-
rchis examen ſubiverit. Quoniam
o quævis villulæ plerumq; duos ha-
nt Conſtabularios, qui de numero ar-
cum & operariorũ ad id munus eli-
ntur, qui neq; rerum uſu neque ſcien-
neq; authoritate valent, hanc omnẽ
eſtatem in manus Eirenarcharum
ignant, quorum mandata tantũ exe-
untur. nam quoties furti aut cædis
quis inſimulatur, quoties ſervus au-
gerit vitamq; inertem vixerit, ut in il-
n ſuſpicio mala conveniat, mox ad
nſtabularios reſcribunt Eirenarchæ,
ecipiuntque ut illum ad ſe adducant;
orum imperium ipſi non defugiunt:
s vita poſtquam probe eſt ab Eirenar-
is excuſſa, in poteſtatem Conſtabula-
rum iterum redditur, inde in carcerẽ
legandus, & cõventibus juridicis da-
nandus aut plane abſolvendus. Con-
bularii iſti (qui Anglice *Headborovves*
alibi *Thitingman* vocantur) illis non
t diſſimiles, qui in vicis Gallicanis
ſules vocantur. ſolent creari in curiis
minorum ſuorum, (quas *Leete* ſupra
cimus) & in eodem officio plerumque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

toto triennio vel quadriennio imme-rantur. quid ſibi velit vox iſta *Hea*-*borough*, perfacile eſt ſcire, quando e ſermone noſtro, caput aut principiu Burgi, veluti *Tithingman*, decuriæ pr-fectum denotat. nam *Conſtable* qua *Kinningſtable* inde mihi natum vid-tur, quod per Principem in officio con-firmatus eſt ad pacem conſervandam & quæ ad Coronam ſpectant cauſas ex-pediendas. hi Eirenarchas, quod ſupr monui, dignitate proxime attingeban

CAP. XXVI.

De conventuum Iuridicorum celebrati-ne, & quemadmodum in cauſis cri-minalibus procedatur.

QUo pacto fures, ſicarii reliquiq; fla-gitioſi deprehendi & cuſtodię man-cipari ſoleant, uſque dum juſtitiæ ſatis fecerint, quomodo per acclamationẽ indicia, & Eirenarcharum & Conſtabu-lariorum operam & induſtriam in ju-dicium vocentur, & in *conventibus tri-meſtribus* aut ab homicidii quæſitore rei peragantur, enarratum eſt antea.

E quibus apparet, delationem aut in judicium poſtulationem nihil aliud eſſe quam Duodecemvirorũ præjudicium quod finem tamen principali negotio nullum affert, ſed conjecturam aut opi-

nionem

onem verius. quocirca de abſentibus am inquiritur & de non citatis. nam metſi aliquis delatus fuerit, ſi nemo um in judicio ſtantem reum peregeum, nemo illi aliquid objecerit, cõfeſtim ſolvitur. qui ſemel delatus eſt, abſque ut ſe judici ſiſtat, immunis non evat. Duodecemvirorum calculo deferr, Duodecemvirorum calculo aut mnatur aut abſolvitur. Cęterum ubi carceratus omnino non eſt delatus, d in carcerem ex vehementi aliqua ſpicione traditus, neque quiſquam ilm facti inſimulat, Præcone judiciao clara voce hæc verba recitante, *A B vinctus, ad ſeptum Curiæ adſtat, ſi uis illum criminis poſtulare voluerit, ccuſationem nunc inſtituat, nam vinus liberationem expectat*, ſi nemo eum um incuſaverit, in libertatem priſtiiam aſſeritur, poſtquam ergaſtulario ua ſtipendia perſolverit. qui ſic libeantur, voce pręconis liberati dicuntur.

Quotannis bis à Principe rus ableganur in ſingulos Angliæ Comitatus de oro VVeſtmonaſterienſi quidam Iudies & Iuriſconſulti (quos nos *ſervientes ad legem* dicimus) ad cognoſcendas & confirmãdas cauſas capitales, aſſidentibus ſibi Eirenarchis. progrediuntur de Comitatu in Comitatum iſti judices,

donec præſtitutum itineris ſui orbem impleverint. ſcripto edicunt ſub finem cujuſque termini, quo die & loco conventus celebrabuntur. ſtato die Eirenarchæ conveniunt, qui ejuſdem Comitatus fuerint, & Vicecomes, qui pro tempore judices accipit, & impenſas pecuniarum de Scaccario repoſcit.

Vicecomes (ad expediendum cauſas criminales) quatuor, quinq; aut ſex inquiſitiones ad manum habet, ut illo die preſto eſſe poſſint. habet etiam totidem ad ferendam in cauſis civilibus inter privatos homines ſententiam coactas quas noſtri cauſas *Niſi prius* dicunt, quia illæ dictiones formulæ inſeruntur.

In Prætorio, aut loco aperto publicoque tribunal exædificatur; cujus medium quaſi locum occupant duo Iudices; ab alterutra parte, pro dignitate ſua Eirenarchæ aſſident; demiſſioribus ſubſelliis reliqui una cum generoſis quibuſdam & ſcribis ſuis conſident. pro tribunali ad menſam appoſitam, Cuſtos Rotulorum, Fiſcalis, Provicecomes, & qui ſcribendo negotia expediunt, diſcumbunt. Juxta menſam, area Duodecemviris accipiendis idonea, intra ſeptum concluditur. nam ad extremum quaſi terminum ad ſeptum aliud captivi vinculis concatenati ſiſtuntur.

Tum

Cum facto per præconem ſilentio,
amobrem eo venerint,alter judicum
ponit, ſimulque orationem habet.
ox captivi ſuis nominibus evocan-
, juſſi ut quiſque appellato ſuo no-
ne reſpondeat. Atq; ubi delationum
rmas *Cuſtos Rotulorum* produxerit,
lices unum è captivis, duos aliquan-
aut tres deſignant,quos per examen
diciarium explorare ſtatuunt. dein
riba captivum hac quaſi verborum
rma alloquitur: *AB procede ad ſe-*
um. attolle manum. Tu AB,de tali op-
do & Comitatu, reus peragеris, quod
li die,locq tali, alienum equum qui ad
nc vel illum pertinuit, ſic coloratum,
nti æſtimatum, per vim contrectave-
s, & ſubduxeris; id quod pacem ſupremi
omini Regis noſtri conturbat. quid ad
oc reſpondes? Furti teneris an non? ſi
on reſponderit aut non appoſite re-
ponderit, reus non reus (poſtquam ſe-
nel atque iterum interrogatus fuerit)
anquam per contumaciam mutus cō-
lemnatur, horrendo poſt natos homi-
nes exemplo afficiendus: ſupina nimi-
rum facie ſuper aſſerem ſtratus, atque
alio illi ſuperimpoſito cum tanto lapi-
dum aut plumbi pondere,donec colliſa
corporis compage miſero per vim inſi-
gnem vita eripitur. hoc genus mortis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

animoſis quibuſdam arridet. nam ſceleris non damnatus, familiæ generiſque vitium non patitur, neque bona ipſius fiſco adjudicantur.

Si accuſationis capita vera eſſe fateatur, Duodecemvirorum ſententiam non experitur, quando in confitentem reum nullæ ſunt partes judicis niſi in condemnando.

Si reum ſe eſſe pernegaverit (qui perpetuus eſt furum, graſſatorũ & ſicariorum mos, tametſi factũ coram Eirenarcha prius nõ inficientur, aut in flagranti crimine deprehendantur) Scriba forenſis ipſum interrogat, quomodo decerni velit, monetq; reſpondendũ eſſe, *Dei populiq; judicio.* id poſtquam reſpõderit, nempe, *Dei populiq; judicio decerni volo,* Scriba ſontem ſic alloquitur: *Talis criminis delatus es: dicis te reum nõ eſſe: interrogatus, quomodo decerni velis, Dei populique calculo aſſeruiſti: Ecce tibi hi probi viri populum repræſentant, & ſi adverſus aliquem objicere quicquam poteris (ſpecta illos diligenter) eloquere. nunc enim vitæ neciſq; tuæ negotium agitur.*

Tum primum in Decemviratu inquiſitorem evocat: *Accede ad ſacrum codicem.* deinde juramenti religione obſtrictum monet, ut fidelem ſe inter Principem captivumque inquiſitorem præbeat:

beat:

at: nullaque à reo propoſita exce-
ione, alterum, deinde iterum alte-
m, uſque dum numerus duodenarius
mpleatur, appellando producit. &
:rumque captivus nihil habet, quod
quiſitoribus objicere poteſt; quippe
ii in illum diem tantum eliguntur,
noti captivo, & qui perinde capti-
ım non norunt, ſed prope locum ha-
tant, ubi flagitium deſignatum eſt,
boribus quotidianis exerciti, quibus
ılla cum ſceleratis interceſſerat fami-
ıritas aut conſuetudo. Completo jam
quiſitorum numero, ſcriba præco-
em jubet numerare. ipſe ſuo quem-
ue nomine vocat. præco clara voce
numquemque repetit, dicendo, *unus,*
uo, tres, quatuor, donec numerus
uodenarius abſolvitur: ſubjicitque ad
nem numerationis ſuæ; *Boni viri &*
ſti. deinde ait, *Si quiſquam judicia*
xhibere, aut in captivum paratus eſt
icere, nunc in forum prodeat. nam de
aptivi liberatione agitur. Si nemo
rodeat, judex percontatur, quis illum
n carcerem ablegarit; qui ſæpe Eire-
ıarcharum eſt aliquis. hic formam ex-
minis producit, ſubterque nomina
orum, qui ſe cum indiciis præſto eſſe
bligaverint: qui ſi non compareant,
eus abſolvitur, etiamſi delictum à ſe

 admiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

admiſſum ultro apud Eirenarcha
faſſus fuerit; verum qui accuſatione
inſtituere debuerunt, damno pecuni
rio mulctantur. Quanquam hoc rar
ſolet uſu evenire, niſi aut in rebus va
de minutis, aut in abſentia Eirenarcha
Vbi vero apparuerint qui reum crim
nentur, primum examinis formam l
gunt, quam ab Eirenarcha habent. tu
qui bonis ſuis ſpoliatus eſt, mox Co
ſtabularius, & quotquot in fure depr
hendendo adfuerunt ſinguli, ad verita
tem dicendam juramento onerantu
Statuuntur iſti in loco fori tam oppo
tuno, ut uno quaſi obtutu judices, E
renarchas, inquiſitores, & captivu
contemplari, loquentes exaudire, a
ipſis viciſſim intelligi queant. quærit
ſpoliato judex, ſi captivum bene nove
rit, & ſpectare ſedulo jubet. ſpoliatu
affirmat ſe bene noſſe, pernegat capti
vus. ille ſignis ſcientiam ſuam confir
mat, *Quin ut te neſcirem, perdite? i
fortunas meas tali in loco involaſti, pu
gnis & verberibus male mulctaſti, e
quum ſurripuiſti & crumenam, talem
tunicam induebaris, talem tibi ſodalem
adſciviſti.* captivus inficiatur omnia
atque ita paulatim altercationibus li
producitur. poſtea quicquid in capti
vum paratus eſt dicere, ſpoliatus enun
ciat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

at. eum Conſtabularius, hunc cæte-
etiam, qui proferre poſſunt indicia,
o ordine ſequuntur. his ita peractis,
n ſuperſit etiam adhuc alius, quæri-
r. negant illi.

Tum inquiſitores judex ſic alloqui-
r: *In captivum ſatis accepiſtis quid
ici poſſit. contra pro ſe quid ille valeat
icere intellexiſtis. juramenti veſtri &
ficii probe memores eſtote, Deum au-
borem ſequimini.* hoc pacto, in duos,
tres interdum Duodecemviri inqui-
unt. nam ſi in plures inquirendi illis
oteſtas mandata foret, veniam à ju-
ice deprecari ſolent: *Reverende Do-
ine Iudex, ignoſcas; judicium memo-
iamque noſtram ſatis oneravimus.* ita-
ue ſæpe in unum aut ad ſummum ul-
ra duos non inquirunt.

Secedentibus in ſcriptis nihil præter
pſam accuſationem proponitur. ejus
ummam Scriba quam pauciſſimis ite-
um repetit: monetque ut, ſi reum cri-
ninis eſſe arguerint, quid ipſe in bonis
rædiiſque habuerit ſub ipſum depre-
enſi flagitii tempus, inveſtigent: ſi
uid compererint, palam indicent, ſin
inus, ipſum quoque affirment. &, ſi
eum criminis exiſtimaverint, porro,
n admiſſo facinore aufugerit necne,
eſpondeant. Congregatis in hunc
modum

modum Duodecemviris, ſtator ſive Bailivus aliquis inſervit, à colloquio ipſorum cæteros prohibet, curat inſuper, ne panis, potus, eſca, focus inferantur, donec in eandem omnes ſententiam deſcenderint. ſi qua hæſitatio injecta fuerit, aut plenius ſuper indiciis edoceri cuperent, fas eſt ut in eo erudiantur. Novum fortaſſis iſtud videbitur, ut in vitæ neciſque judicio, nihil ſcripto conſignatum, præter inquiſitionem ipſam offeratur; quinimo qui leges Imp. Romanorum obſervaverint, hoc illis valde videbitur inſolens.

Quicquid ſupereſt negotii, coram Iudicibus, Eirenarchis, inquiſitoribus, captivis, adſtantibuſque, palam expeditur. quique teſtimonia perhibent, publice ita, ut omnes dictorum ſuorum conſcios habeant, proferunt. conſimilis plane mos eſt, captivos reliquos judicandi.

Antequam inquiſitores munus ſibi impoſitum expediverint, prandendi eſt hora. de prandio in eundem locum redeunt, ſi de captivis in unam ſententiam inquiſitores non convenerint. in cauſis actionibuſque civilibus examinandis tempus producitur. Simulatque poſt multam deliberationem in unam ſententiam Duodecemviri conceſſerint,

t, Bailivum mox ablegant, monent-
e, ut ipſorum nomine judicem ad-
rogatum ut ipſis audiendis vacare
gnetur. neque hercule id mirum eſ-
poteſt, quando ipſi interea, dum in
nclavi ſic aſſervantur, à conditione
ptivorum non plane alieni ſunt. ad
ɔtum accerſuntur iterum captivi,
odeuntque inquiſitores ſuis quiſque
ominibus evocatus. Tum ſcriba, an
unam ſententiam convenerint, &
uis ipſorum vice reſponſurus ſit, inter-
ɔgat. reſpondent, ETIAM. qui prolo-
uitur, inquiſitorum quaſi anteſigna-
us eſt, & ſæpe non alius quam qui ju-
ando cæteris præivit. Tum captivus
ıbetur manum attollere, ad quem
riba ait: *Tu nomine A, delatus es, de
ali loco, adductuſque in judicium:
eum te eſſe inficiaris: rogatus qua ratio-
e decerni velis, DEI POPULIQUE
ARBITRIO reſpondes: Populi vi-
em boni iſti viri repræſentant. Ad ea
roinde, quæ dicturi nunc ſunt, animum
idvertito.*

Tunc ad inquiſitores converſus ſci-
ſcitatur, nunquid ſontem aut inſon-
tem illum arguerint. reſpondet (qui
primum juratus eſt) REUS aut NON
REUS: illo condemnatur, hoc abſolvi-
tur. Quod ſemel Duodecemvirum
pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

pronunciatum, non judices, non Eirenarchæ aut reſcindere queant aut mutare. Scriba, quid in bonis prædiisve tempore deſignati flagitii captivus habuerit, quærit. Reſpondent plerumque, ſe neſcire. neque certe adeo eſt opus, ut id quæratur, quando Vicecomes & fiſcalis, in bonis iſtis fiſco ſubſignandis, non indiligentem operam ſolent impendere.

Qui Duodecemvirum calculo reus eſt, an habeat aliquid quod cauſetur, quæritur. ne victus à judicio abeat turpiter, *Cleri privilegium* ſibi concedi poſtulat, ſi ſciat legere. pleriſque enim in flagitiis, ut in furto boum, ovium, pecuniæ, in quibus vis nulla per viam regiam euntibus affertur, non invaſio nocturna, neque formido aliqua incuſſa, non adeo acerbæ ſunt leges noſtræ, ut in primum delictum animadvertant. itaque quoties hoc *Cleri beneficium* imploratur, Epiſcopi partes ſunt, ut ſua vice aliquem per literas ſubſtituat, qui hanc legendi peritiam arbitrabitur. captivo aliquis in Pſalterio locus perlegendus traditur. tum legere incipit, interdum (bone Deus) ſatis imperite. Commiſſarium Epiſcopi Iudex interrogat, *an legat ut Clericus*, qui reſpondet; *Etiam legit; Non legit.*

ſi af-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

affirmaverit ipſum poſſe legere, Iudex ad ſententiam capitalem ferendam non procedit. ſin negaverit poſſe, mors ſub hac ſententiæ forma adjudicatur. *Tu talis criminis delatus fuiſti, & in judicium adductus reum te non eſſe aſſeruiſti, Dei Populique arbitrio tuam innocentiam ſpectandam propoſuiſti. illi ſontem eſſe pronunciant. quod ulterius cauſeris non habes. jura volunt, ut unde exiviſti, eo loci iterum remigres; inde ad locum ſupplicio deſtinatum deduceris, ubi ſuſpendio vitam finies.* tum Vicecomiti imperat, ut ſententiam executioni mandet. Qui *Cleri privilegium* ſibi concedi poſtulat & impetrat coram judice, ferro candenti in manu ſtulatur, ſignaturque his duabus literis T aut M, quæ furem aut homicidam declarant. ex eo tempore in cuſtodiam Epiſcopi deditur, ſecunda Duodecemvirorum Clericorum inquiſitione liberandus. quod ſi iterum ſic deliquerit, & ſi characterem inuſtum viderint, actum de illo eſt. res ad reſtim rediit.

Quiſquis inquiſitorum calculo juſtus eſt declaratus, ilico abſolvitur, & è cuſtodia liberatur, numerato quod neceſſe prius eſt ergaſtulario ſuo ſtipendio. Quod ſi quenquam intellexerit, qui ipſum ſic detulerit, habet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

unde damnum ſuum cumulate repoſcat.

CAP. XXVII.

Peculiares ſuppliciorum formæ ſontibus irrogatæ, nullibi præterquam in Anglia cognitæ.

GEnus ſupplicii aliud, in homicidas, graſſatores, ſicarios, raptores, cæteraque ejuſmodi facinora quæ majeſtatem non imminuunt, præter ſuſpendium non habemus decretum. defunctorum corpora ſepeliendi cuique conceditur facultas. caput amputare, equuleo ſubjicere, in fruſta ſecare, in rotam confringendum aliquem exponere, nobis inuſitata ſunt. nec alibi tamen infrequentiora ſunt homicidia.

In poteſtate judicis non eſt, ut pœnæ malum intendat aut diminuat. ad Principem, & ad eos, qui ab intimis conſiliis fuerint, hoc referri debet, quorum juſſu aliquando fit, ut inſignium ſicariorum corpora, catenis patibulo affixis, donec computruerint, ſuſpendantur.

Si maritum uxor interfecerit, viva incendio concremabitur.

Si dominum ſervus, crati ſuperimpoſitus ad locum ſupplicii deducetur. *petit treaſon* dicitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Si quis venenum propinaverit, in
ortem concoquendus datur. ipſe co-
tus, vel veneno interficiendi, vel in-
diandi, niſi morte ſecuta, moribus &
ſtitutis Anglicis, capitalis non eſt,
ia Princeps ſubditum non amiſit, &
am, niſi morte ſecuta, amittendam
iſſe non placet. In homicidio defi-
ando, omnes peræque pro homici-
s habentur, & morti adjudicabun-
r, etiam ſi quis vel lucernam tantum
æbuerit, quo id flagitium maturius
rpetretur. ipſa quippe pœnarum
itigatio (ita cenſemus) judices cor-
mpit.

Equuleo aliquem torquendum ſub-
ere, ut inter confeſſionem crimen
cias, præter morem gentis Anglica-
e eſt, & ſervile aliquid ſapit. nam qua
re reipublicæ unquam inſerviverit,
i membra ſic protenſa atque ultra
ſtam menſuræ longitudinem produ-
a habuerit? nam ſi inſontem eſſe
ntingat, quæ par eſſe poteſt compen-
io, ut illi de injuria ſatisfiat? ſi mo-
oporteat, quod genus feritatis eſt,
um prius excarnificare? Etenim ex-
eſſa per tormenta confeſſio nihili
timatur. nam ſi in ipſo judicio fatea-
r, Duodecemvirorum ſententiam
n ſubit, ſi factum inficiatur, nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

obeſſe poteſt, quod prius culpam agno-
verit. Anglis innatum eſt, ut morte
ſpernant, cruciatum non ferant. idci
co potius quidvis à ſe geſtum profite
buntur, etiam patris ſui internecion
quam ut cruciatui hujuſmodi obnox
amplius eſſe velint. neque enim mo
tem perinde horrent noſtrates, atq; l
viſſimum tormenti genus. nullibi ge
tium ſontes ad ſupplicium perducto
qui magis animoſe atque intrepide
gerant, quam in Anglia obſervabis. Cō
tra populus tam horrendam feritate
videre non aſſuefactus, ex hac miſeri
dolorem hauriret, Principem quoqu
& Iudices abominaretur, qui tale genu
crudelitatis inveherent. Duodecemv
ri quoque ſua ſponte abſolverent reo
Perantiqua etiam apud Anglos ſancti
eſt, ut ſi incarceratum aliquem equule
ſubjiciat ergaſtularius, ob eum fine
ut criminis participes indicet, mor
mulctetur. Et ſi rem ipſam putare v
lumus, equuleo & tormentis quid e
opus? nam ut captivus fateatur aut di
fiteatur, abſque mora, ſi Duodecemv
rorũ calculo condemnetur, diem ult
mum obire neceſſe eſt. ſontes quoqu
quum viderint aliter fieri non poſſ
quum populares & contribules ipſ
rum fuerint, quorum fidei vitam ſua
cor

oncrediderint, ſponte ſe ipſorum ſen-
entiæ ſubjiciunt, & ob admiſſum faci-
us divinam miſericordiam implo-
ant. Animoſa & libera, vitæ ſanguiniſ-
ue profuſa eſt Anglorum natura. ſed
nim contumelias, verbera, ſervitutem
erre nullo modo poteſt. in hunc mo-
um ab antiquiſſimis Principibus aliti
tque educati ſunt, ut milites potius
renuique evaderent, quam ſervili
gnominia ſe contaminarent.

Duodecemviris, ſimul atque ſenten-
am dixerint, abeundi copia concedi-
ur: neque in illorum commodum ce-
it aliquid, præterquam quod Principi
atriæque ſuæ inſerviverint.

CAP. XXVIII.

De crimine læſæ majeſtatis, & qua ratione major nobilitas dijudicetur.

ETiam in proditoribus examinandis
idem modus obſervari ſolitus eſt.
d pœna pro ipſorum merito multo
t aſperior. Primum ſuſpenduntur, vi-
entibus videntibuſq; viſcera eximun-
ır, cervicibus ſecure amputatis, parti-
s in quatuor partes membris, & di-
erſis in locis palo affixis.

Illud eſt eximium majorum gentium
obilium beneficium: ſi quiſquam Du-
um, Marchionum, aut Baronum, in

Parlamento locum occupantium di gnitatem adeptus, læſæ majeſtatis au criminis capitalis inſimuletur, æqua lium pariumque ſuorum ſententia ju dicatur. hoc eſt, cogitur è nobilibu inquiſitio, quorum quiſque (ut fit i Parlamento) facto à novitiis initio ſententiam pro ſe dicit. pro tribunal ſedet, qui ſupremi Conſtabularii perſo nam gerit per eum diem, peractoque judicio, ſcipionem quem habet in ma nu confringit, officioque ſe abdicat. In cæteris quid eſſe poſſit diſcriminis al ea quam ſupra expoſuimus forma, non intelligo.

THOMAE SMITHI DE REPVBLICA ET ADMI-niſtratione Anglorum,

Libri tertii

CAP. I.

De appellatione provocationeque, quæ ſententiam ſuper cauſis criminalibus inique latam reſcindit.

SI Duodecemvirum inquiſi tiones nimis rigide contra præſumptam probationum vim & mentem cenſuiſſe vi debuntur; ut, ſi reum ultimo ſupplici afficien

fficiendum ex indiciis leviſſimis ar-
uerint, aut ſi reus Iudicum & Eirenar-
harum ſententia alias ob cauſas ve-
iam mortis meruiſſe putabitur; di-
ittitur quidem inquiſitio, & judices
ro eo quod reum capitis pœna mul-
tandum declararent, ipſum *amplia-
unt*, hoc eſt, carceris cuſtodiæ tantiſ-
er mancipabunt, donec Regem cer-
iorem totius negotii fecerint, ab ipſoq;
eniam reus impetraverit. nã quod ad
ppellationes provocationeſque, quæ
pud alias nationes frequentes ſunt,
æ apud nos locum nullum obtinent:
ed lata ſententia confeſtim abſque hoc
ppellationis beneficio executioni per
Vicecomitem mandatur. quod ſi ca-
ptivi poſt denuntiatam mortis ſenten-
iam, vel fuga ſalutem quæſiverint, vel
liud lethi genus obiverint, grandis
ecuniarum ſumma Vicecomiti pro ar-
itrio Principis irrogatur. Sin vero per
iquidiſſimas probationes & luce meri-
diana clariores Duodecemviris de cri-
mine conſtiterit, & ipſi ſontem abſol-
vant tamen, (id quod aliquando con-
ingit, poſtquam nimis incenſum ju-
dicem aut Eirenarcharum aliquem vi-
derint, aut teſtificationes aut allegatio-
nes ſuſpectas habuerint) captivi libe-
rantur. Verum Duodecemviri à judi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cibus non verbis modo increpantur, ſed pœna etiam minaciter illis intentata jubentur, ut in Camera ſtellata aut in Senaculo ſuper facto reſpondeant. quanquam præter comminationes plerumque nihil fit. nam Duodecemviri benigne humaniterque pro ſe reſpondent, id ſe ex conſcientiæ religione feciſſe, & propterea judices, ne in malam partem interpretentur, imo ſi quid erratum fuerit, eos ut mites & clementes experiantur, demiſſe rogant. Verumtamen noſtra memoria contigiſſe obſervavi (ſed Elizabetha nondum imperante) Duodecemviros in carcerem conjectos & magna pecunia mulctatos, quod reum aliquem læſæ majeſtatis, propter inductas probationes, non pronunciaſſent. alios etiam ignominiæ publicæ nota affectos, quod ſontem abſolviſſent, memini. ſed à pleriſque etiam tunc temporis parum comprobata hujuſmodi facta, immo contra pleriſque vim & tyrannidem ſapere, & à libertate & moribus Anglorum plurimũ abhorrere viſa ſunt. quamobrem id raro uſu evenire ſolet, etiamſi Duodecemviros largitionibus interdum ſic corruptos eſſe contingat, ut æquiſſima illos puniendi ratio Principi non deſit. quippe homines ſunt, &, pro conditione humana,

mana,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ana, gratiæ interdum, interdum pre-
› obnoxios eſſe, quis poſſit inficiari?

CAP. II.

causis civilibus quis ſit remedio locus, ſi præter leges pronuntiatum fuerit.

N cauſis civilibus res aliter ſe habet. nam lite ſemel conteſtata, Duode-emviris convocatis, reque argumen-s & probationibus hinc atque illinc onfirmata, ſi Duodecemviri iniquam ntentiam tulerint, adverſus eos inſti-ui poteſt formula (quam noſtri Attincturam & vulgo *Attaynt* dicunt.) uumque prima illa inquiſitio ex Duodecemviris plebeii ordinis conflетur, ecunda hæc ex XXIV generoſis colligitur, qui Comitatum omnes, centuriamque (ſaltem duodecim) in qua undus eſt, incolant. cauſa coram iiſlem judicibus rurſum dicitur. rei partes non modo ille ſuſtinet, qui fundum ad ſe pertinere ajebat, ſed etiam Duodecemviri priores.

In hoc attincturæ negotio, præter ea quæ primum propoſita ſunt, allegari nihil debet. quod ſi primam ſententiam à XXIV viris comprobatam eſſe contingat, actor non modo cauſa ſua excidere, verum Principis fiſco mul-

ctam perſolvere, reo denique damna reſarcire judicabitur. Sin priorem ſententiam everſam & reprobatam eſſe accidat, tum prior inquiſitio *Attincta*, perjurii infamiæq; damnata cenſebitur. quod niſi Senatusconſulto Parlamentario ſub imperio Henrici VIII conſtitutum aliter fuiſſet; quo Principi, victoque, in quem ſententiam tulerunt, præter alias pœnas irrogatas v minas coguntur refundere, ſi ſumma de qua certatur XL libris ſit minor, ſin major, xx; agrorum etiam ipſorum depopulatio ad Regem ſpectaret. Verum quæ diximus perraro fiunt: partim ideo, quod generoſi illubenter ferunt bonis viris proximiſq; ſuis hujuſmodi infamiæ maculas inuſtas eſſe, maluntque pœnam ipſam potius pecuniariam ſubire: partim quod rem ipſam commodis utrinque conditionibus tranſigi curant: niſi vel fidẽ prioris inquiſitionis inſigniter precio labefactatam viderint, vel pars alterutra adeo obfirmaverit animum, ut æquiſſimis poſtulatis acquieſcere recuſaverit. & ſi generoſos ſuper hoc judicio convenire contigerit, priorẽ ſententiam pro virili confirmabunt. ubi aliter faciunt, aperte ſubeſſe oportet illuſtres aliquot injuriæ atque injuſtitiæ cauſas, de quibus tametſi ſatis conſti-

terit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

erit, tamen ſi ante judicis pronuntia-
um partes inter ſe paciſcantur, aut liti-
antium alter intermoriatur, ſententia
n rem judicatam non tranſit. Si priuſ-
uam ſententia lata fuerit aut execu-
ioni mandata, ejuſmodi aliquis error
n ipſa formula, vel in ordine judiciario
eperiatur, qui poſſit revocari, (per for-
nulam, ut appellant; erroris) res inte-
ra de novo diſceptanda proponitur,
c quicquid geſtum eſt reſcinditur.

Sed illud nobis cum cæteris rebuſ-
ublicis, ubi leges civiles dominantur,
ommune eſt, quod *de nullitate proceſ-
us* dicitur, & peræque in foro capitaliũ
riminum quam actionum civilium
actenus eſt uſitatum. aliud appellatio-
um genus, quo tela judiciaria in im-
néſum diducitur, noſtris legibus plane
ſt incognitum. Interim per querelam
c preces Regi aut Cancellario oblatas,
nodus eſt aliquis vel retardãdi vel pro-
ucendi proceſſus judiciarii; ut ſi pro-
ationes amiſſas, nimiam popularium
ratiam & adverſarii potentiã cauſeris.
uem enim lapidem homines inquieti
ntactum relinquant, ut vicinis ſuis per
tigia creent moleſtiam, ſuiſq; demum
otis ipſi potiantur? quibus non ſecus
tque muſcis & pediculis indulta à Deo
ſt licentia, ut eos maxime exagitent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

qui in rem Reipublicæ mentem omnem atque operam intendunt. infeſtum eſt hoc hominum genus toti viciniæ ſuæ, & formidatum, ab illis ſolum cultum qui lites litibus nectendo ſaginantur. Sed veluti iſtos res ſua ſolet interdum deficere, dum ut alii patrimonium ſuum conficiant moliuntur: ita probe noti non modo opum ſuarum jacturam ipſi faciunt, ſed quæ eſt Principis & fori æquitas, præter infamiam & opprobrium etiam in ære & in corpore pœnas luunt. quod mihi opus Rege dignum videtur: Reipublicæ certe tam beneficum & ſalutare, quantum in re adeo exigua ad ſubditorum quietem & educationem bonam aliud procurari non poteſt.

CAP. III.

De Accuſatione.

SI quiſquam patrem meum, filium, uxorem, fratrem, aut conſanguineum proximum occiderit, penes me eſt ipſum vel deferre, facta inquiſitoribus denunciatione, (utcunque Conſtabularii aut Eirenarchæ manus effugerit) atque ita efficere ut in exilium agatur, vel intra anni unius & diei ſpacium reum poſtulare. quod ſi ipſe primum denunciem, non mea amplius ſed Prin-

cipis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ipis refert. utpote cujus officium in
Deum, patriam & ſubditos eſt, in ſon-
es & pacis perturbatores pro juſtitia
nimadvertere. quod ſi reum ipſe accu-
ıre malis, poſthabita interim ea quam
ixi perſequendi forma, reo hoc acce-
it commodum, ut Duodecemvirum
ıquiſitioni ſeſe explorandum dedat
quod ſupra à me fuſe eſt enarratum)
ut duello quæſtionem dirimat. cujus
ertaminis aleam, ipſi per ſe aut per
ugiles (ἀθλητὰς interpretantur) ni-
ıirum lectos, bene pingues, agiles, ad
rma tractanda idoneos, (quos Galli
droicts aux armes vocant) per μονο-
μαχίαν experiuntur: in quibus rerum
mnium ſumma eſt æqualitas. & pro-
t victoriæ palmam Mars adjudicave-
t, ita leges decernunt, illum ut *per-
ctum reum*, hunc ut *calumniatorem*
xtremo ſupplicio afficiendum.

Habet hoc certaminis genus diver-
ım aliquid à communi inquiſitionis
ɔrma, in qua reum mori (aut ali-
uando vivere) contingat, actorem
unquam. ſed in hoc majus periculum
ıbeſt, æqualitas eadem. alterutrum
ıim occumbere neceſſe eſt. brevi ta-
ıen ſpatio definitur. diluculo incipit.
b occaſum Solis aut citius (prout ſe-
cundior

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cundior fortuna afflaverit) terminatur. videtur hoc valde militare, (cujuſmodi omnis fere eſt Anglicana politia) nec plus cum juriſconſultis quam cum medicis commercii habere, negotium cito expedire, deinde domum redire, ſuaque opera & labore Reipublicæ inſervire. Pontifices Romani & Eccleſiæ proceres, qui imperium in conſcientias noſtras diu exercuerunt, & ad certum moderationis ſtatum rem conati ſunt reducere, hoc judicandi genus frigidis argumentationibus è Theologia & Philoſophia petitis plurimum inſectantur: quippe non repugnat ratio, ut ab iis quæ ab inſtitutione noſtra diſſident, abhorreamus. Certum tamen illud eſt, in republica militarem in modum compoſita nonnulla pacis & quietis bono tentanda eſſe, quæ in umbra & in muſæo clam diſputantibus non perinde arrident. utut res ſe habet, diu inuſitatum manſit hoc certaminis genus, ex hiſtoriis potius quam ab experientia noſtra petendum. attamen in hodiernum uſque diem, legis vigorem retinet.

Quod ſi ſicarius aut homicida (illum alterius vitæ inſidiatorem, & ut Gallice dicitur *de guet appen lam*, hunc qui ex calore iracundiæ hominem occide-

ſiderit, appellamus) mortis veniam à Principe impetraverit, (nam id benignitas Regia interdum patitur) cui ſic illata eſt injuria, ſontem vel in judicio Duodecemvirali deferendi, vel cum ipſo ſingulari certamine depugnandi liberam habet optionem. & ſi poſt interpoſitam hujuſmodi accuſationem reum admiſſi criminis affinem eſſe contigerit, tametſi data eſt ad ignoſcendum venia, capite plectetur. Tantum juſtitiæ effuſoque per vim ſanguini Principes legeſque noſtræ indulgere voluerunt.

CAP. IV.

De Curia Cameræ ſtellatæ.

SVpereſt adhuc in Anglia forum aliud, quale alibi gentium (quantum intelligere potui) non reperitur. faſtis diebus (eos ſic appello, quibus in *aula Weſtmonaſterienſi* jus dicitur) ſingulis ſeptimanis, diebus Veneris & Mercurii, poſtridie eius diei quo terminantur, Cancellarius, Barones & quotquot in ſanctioribus conſiliis Principis ſunt, & Barones ſive nobilitas major, qui conſiliarii Regni non ſunt, itemque Iudices, (principales nimirum duo juſtitiarii) ab hora nona ad undecimam uſque in loco quodam conſidere ſolent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cui Cameræ ſtellatæ nomen ob feneſtrarum multitudinem vel inſignitum variis ſtellarum iconibus deauratis tectum.

Si plures per vim ad agendum aliquid convenerint (*Riot* Anglice dicimus) coram hoc judicio ſiſtuntur. Enimvero (quantum ego conjicere poſſum) hujuſmodi turbæ & tumultus in aliam cauſam referri non poſſunt, quam quod bellis externis, per Galliam, Scotiam, & Hiberniam, aut civilibus domi, noſtrates exercitati, quæ propria eſt militarium nationum labes, plurimos belli duces militeſque pepererunt, qui poſtquam aliam militiam foras non invenerunt, ſe ſuis viribus oppugnant & deprædantur, tam ad vicinos domi opprimendos quam vim ab hoſtibus illatam propulſandam juxta parati. ex quo gens noſtra ſic aſſueta domique inſolentior facta, legibus & inſtitutis politicis ægre ad obſequium revocata (potentioribus pugnas ſæpenumero cientibus, & injuriam tenuioribus inferentibus) leges bonas ordinandi occaſioné præbuit: primum, ne cui fas eſſet, ultra definitum clientum numerum retinere: tum in conventibus juridicis, de iis qui turbas & tumultus excitant inquirere: ſi quis per vim alic-

ienum fundum occupaverit, Eirenar-
ais vim illatam poſſe reprimere.
Præterea, quoniam non tenuioris
ɔrtunæ homines ſed potentioris & o-
alentioris, ſolent hujuſmodi facta per-
etrare, quibuſcum fruſtra in judicio
omines gregarii aut generoſi conten-
ant, ſi coram ſenatoribus Regiis que-
ela fuerit delata, reus in Camera ſtel-
ta cauſam dicturus accerſitur. ibi
lendorem quaſi & majeſtatem regni
otius quum repræſentatam viderit,
niſi quod Princeps abeſt) ferociam ili-
ɔ deponet, & ad reſpondendum (cu-
ſvis loci aut ordinis fuerit) evocatus,
nta cum gravitate, rationum & ar-
umentorum veritate, ab illuſtriſſimis
iris urgebitur ut animum deſpondere
ane neceſſe habeat. quod ſi parum
extre pro ſe reſponderit, (nam præſta-
aliud, præſertim in tam aperto illatæ
iolentiæ negotio, vix quiſquam poſſit)
carcerem prope amniculum, qui
leete dicitur, pro judicantium arbi-
io & voluntate tantiſper ablegabitur,
onec libertate ſua aliquamdiu orba-
ıs, & expenſarum ſumma fatigatus,
ındem amicorum ſuaſu & conſilio,
l dictamen rationis ſe accommoda-
erit. plerumque (ſi ita videbitur con-
ultum) grandem pecuniæ vim in æra-
rium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

rium Principis refundere cogetur, & actori damna reſarcire: tametſi cauſa, propter quam hujuſmodi tumultus excitati ſunt, ad juris communis deciſionem interim remittatur. ſcopus quippe hujus fori præcipuus hic eſt, faſtum & arrogantiam nobiliorum mitigare, qui quod plebeios opibus longe fortaſſis ſuperant, jura & leges ſibi natas valde indignantur.

Fori hujus originem repetere, antiquitatis eſt, ſed incrementum & authoritatem, ſub id tempus, quo Cardinalis VVolſeus, Antiſtes Eboracenſis, Cancellarii munere gaviſus eſt, accepiſſe conſtat: ad quem tanquam ad authorem ejus initium referre nonnulli ſolent, quia poſt aliquam temporis interpolationem, intermiſſa ejus authoritas ſub hoc præſule incrementum cepit. quod fieri oportere res ipſa exigebat. nam qui partem Angliæ ſeptentrionalē incolunt nobiles & generoſi à Rege & juſtitię tribunalibus procul diſſiti, bella prope continua inter ſe geſſerunt, jus in ferro conſtituentes, ad inferendum & injurias vindicandum clientium & famulorũ ſuorum auxilio muniti. hanc inſolentiam Henricus VIII Princeps nobiliſſimus minime ferendã ratus, illos viritim ad aulam evocavit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

qui poſtquam ſtellionatus poſtulati, verbis acriter correpti, & in carcerem conjecti aliquamdiu fuiſſent, (relanguecente ſimul cum pecuniis animo) in numerum & ordinem ſe componere inceperunt, & ex eo intelligere, ſibi nunc obtigiſſe Principem, qui legum habenis & obſequio ſubditos ſuos temperare noverat. hinc effloruit hujus fori dignitas, quæ in diem hodiernum uſque ſarta tecta conſervatur.

Qui judicio præſunt in hoc foro, ſunt ſupremus Angliæ Cancellarius, Quæſtor, Conſiliarii omnes, & Barones. ET CAETERA.

In ſententia dicenda major pars judicantium minorem vincit.

Pœnæ, quæ irrogantur, ſunt carcer, pollistrigium, mulcta pecuniaria, & ſæpe una cum carcere animadverſio pecuniaria.

Citari ſolent, vel *ſub pœna*, vel per *manuum injectionem*, vel *Edicto de Rebellibus*, vel *Delegatione ſuper Rebellibus*. *Sub pœna*, libelli aut præcepti formam habet. *Edictum & Delegatio ſuper Rebellibus*, ad cogendos in curiam contumaces, qui comparere per contemtum renuunt, accommodantur.

Hujus fori apparitores ſunt, cuſtos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

carceris qui *Fleet* dicitur, aut ſerviens ad arma.

Negotia quæ in hoc foro tractari ſolent per ſtatuta definiuntur, hujuſmodi ſunt; virginum impuberum præter parentum aut tutorum conſenſum abductio, falſarii, literarum adulteratores, nobilium calumniæ, ſeditionum rumores, turbarum & tumultuum conventicula, fraudis dolique mali architecti, & quæ in Epitome *Raſtalli* recenſentur reliqua.

CAP. V.

De Curia Pupillorum & emancipationis.

LAtine pupillus, Græce ὀρφανὸς dicitur, quem nos Anglice *Ward* dicimus. ejus cuſtos, Latine tutor, Græce ἐπίτροπος appellatur. pupillum intelligimus impuberem, & poſt fata parentis ſuperſtitem.

Romani duas in ſpecies diſtinxerunt, pupillum & minorem; illum donec XIV, hunc donec XXV annum ætatis impleverat. pupillus ſub tutoris imperio, minor ſub curatoris degebat. tutores curatoreſq; rationibus cenſuum pupillorum reddendis obnoxii erant extantque ſuper hac re paſſim per co-

dice

ces legum civilium diſperſæ conſtitu-
ones. adeoque oneri putabatur eſſe,
toris aut curatoris munus ſubire, ne-
tium ſollicitudinis & curæ plenum,
ilitatis & commodi plane expers, &
opterea excuſationi rationes pluri-
æ inventæ.
Apud nos diverſum eſt inſtitutum.
m pupillum ſub poteſtate habere
rutile eſſe exiſtimatur. ſiquidem do-
inus ille, à quo pupillus prædium ha-
t, ſimulatque de obitu parentis cer-
r factus eſt, manum ilico in corpus
pilli injicit, prædium occupat, cujus
mmoda ad ipſum ſolide perveniunt,
ſque eo ut rationes geſtæ admini-
rationis referat, modo pupillum edu-
verit. accedit inſuper, quod fœminæ
v annum ætatis attingenti, viro XXI,
torem virumque collocat. ſi matri-
onium ſic oblatum contrahere repu-
averint, pretium vel valorem dotis
t donationis propter nuptias perſol-
re coguntur, cujus æſtimatio ex præ-
i & cenſuum valore dependet. Et
od hactenus dixi, de illo tutelæ ge-
re dictum velim, quod Gallice *garde*
ble vocatur, quibuſq; per *Servitium*
ilitare fundi elocantur. nam aliud
t obſequii ſive ſervitii genus (Gallice
ard Roturir non incommode inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

pretemur) nos *tutelam in ſocagio*, id eſt per *ſervitium ſocæ* (* aratri *) vocamus. proximo conſanguineo obvenit hujuſmodi tutela, ad quem hæreditas pertinere non poteſt, utpote ad avunculum ubi ex patre provenit, vel patruum, ubi ex matre. de rationibus reddendis tenentur iſti tutores (qui mos eſt legum civilium) pupillo, poſtquam adoleverit. à tutela niſi exactis XXI annis nemo eſt liber. quam nos ætatem juſtam perinde, atque illam XXV apud Romanos dicimus. fœmina quia expletis XIV annis nubilis eſt, & marito tempeſtiva qui *Servitium militare* præſtare poſſit, emancipatur. & quia uxores ſunt in poteſtate virorum, (quod deinceps confirmabimus) ut ſub alterius etiam præſidio aut imperio ætatem agant, videtur ab omni ratione alieniſſimum.

Arbitrantur nonnulli hanc tutelæ ſpeciem valde iniquam & immodicam & naturæ longe diſſentaneam eſſe, liberi nimirum hominis, non ſecus atque equi aut bovis auctionem facere, & ita ſubinde dominos & cuſtodes mutare, quorum arbitrio corpus opeſque ipſorum regerentur, reditus affligerentur, denique ad ejus voluntatem, in fœdere conjugali contrahendo ſe accommodare qui prædii eſt Dominus; aut (quod

eſt

t multo indignius) ejus, qui pretio upillum mercatus eſt, &, ſi repudiave- t, præterea grandẽ pecuniæ ſummam ro reddenda libertate numerare. Ex oc fonte pravam generoſorum adole- entium educationem ajunt emanare, ræmaturos concubitus, & inauſpica- os connubiorum hymenæos. nam de- uncto ſemel patre (cujus in procuran- a filii ſalute ſollicitudo eſt naturalis) on matri, non patruo, non conſan- uineo proprio, (infanti, ut credi par ſt, inſtituendo maxime intentis) ve- um prædii domino, Regi Reginæve, Duci, Marchioni, aut cuivis alteri, ejus rocuratio debetur, aut emptori alicui c propolę, non corporis modo ſed ma- rimonii deligendi ſumma poteſtas. Ad Principẽ quia plurimi pupilli ſpectant, ut vendendi aliis ſunt aut donandi. d alios quod attinet, lucrum haud ſe- us ex tutela quam ex bove aut alio pe- ore ſibi comparant: quibus ingenitum upillorum rem provehendi nullum ſt ſtudium. nam qui tutelam nundi- antur, ægre patiuntur pupillos ſuos o- eram alicui ſcientiæ aut ſtudiis diffici- ioribus navare aliquam, ne mortẽ aut gritudinem ex nimio labore contra- ant, unde pecuniam omnem fruſtra & naniter abſumptam eſſe contingeret,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

niſi elocata prius in matrimonium fi lia, ſorore, aut conſanguinea. ita qu patrem habuit hoſpitalem, quique fa miliam numeroſam bene potuit alere ubi ad plenam pubertatem pervenerit ſylvas exciſas, ædes dirutas, attritum peculium, proſciſſos ad ſterilitatem a gros videre, (quod caput rei eſt) cenſum annuum ſuppetiarum nomine domi no perſolvere, & *ouſter le main* perſe qui cogetur, (hoc eſt) ut fundi poſſeſ ſiones ſibi adjudicētur, aut niſi poſt ex actum cōplurium annorum ſpatium immo (quod plus eſt) interdum nun quam ſortem paternam conſequetur. Hoc extremis difficultatibus laboran ti Henrico III ad tempus conceſſum fuiſſe nonnulli arbitrantur, gliſcente inter Regem & Barones bello: auctum deinde & majoribus incommodis affe ctum, & in plures perſonas propaga tum, qui ultimam regno, nobilibus, & libertati Anglicanæ cladem & perni ciem afferat, fieri nullo modo poſſe ſunt qui ex adverſa parte reſpondent nullam pupillo creatam eſſe injuriam nam vel pater fundos acquiſivit, vel a majoribus tali ſuperimpoſito onere quaſi per manus accepit, & quia per ſervitium militare prædia ſibi deber vendicat, (quod in armis & vi bellica

poſitum

poſitum eſt) quando per ætatem id præſtare non poſſit, æquiſſimum eſſe, ut fructus ad Dominum redeat, ex quibus equitem militemque æque fortem & valentem queat ſuſtentare.

Qui Romæ antiquiſſimi equites deligebantur (aſſerente Livio) equum publicum, in quo ſtipendia merebant, viduarum & pupillorum ſumptibus ſubminiſtratum habuerunt; ut propterea res nova cuiquam non videatur, quæ Servio Tullio in Republica prudentiſſima comprobata fuit. nam puerorum educationem, ad formam militárem olim inſtitutam, quamobrem nunc quiſquam calumnietur, ratio ſubeſſe nulla poteſt. veriſimilius tamen ab omnibus putabatur, viros nobiles, equites fortes & ſtrenuos belli duces, operam daturos, ut pupillos ſuæ fidei concreditos ſuis artibus & virtutibus imbuerent, & in familias genteſque per matrimonium infererent, unde amicitias plurimorum colligerent. & vero quis rectæ generoſorũ educationi melius proſpiciat, quam qui tales ſervitio militari ſibi obligatos habuerit? aut quis magis velit quam qui inde obſequium ſibi præſtari ſperaverit?

Quod ab Henrici III temporibus hanc tutelam nonnulli deducunt, à

veri ſcopo alienum videtur. nam per Normaniam, cæteraſque Galliæ provincias etiam nunc obtinet. atque ex eo ſtatuto, quod de re pupillari ſub Henrico III ſancitum invenimus, ſi quis diligentius introſpexerit, modum tutelæ potius aſſignatum deprehendet, indeque argumentum capiet, tutelam longe antiquiorem fuiſſe. cæterum de hac quæſtione alius erit diſputandi locus. in præſentiarum hæc habui quæ enarrarem.

Hujus fori *præſes* eſt pupillorum & emancipationum cuſtos.

Officiarii ſunt, pupillorum procurator, curator rationarius, quçſtor, ſcriba, duo procuratores communes, inferiores miniſtri, nuncii, apparitores. *Procuratorem* eum appello, qui titulum & jus Regium defendit, datum cuſtodi pupillorum adſeſſorem. *Curatorem*, qui emancipationes confirmat. *Rationarium*, qui ſubducendis rationibus præeſt, & citationum formulas explicat. *Quæſtorem*, qui pecunias fiſco applicandas colligit. *Scribam*, qui acta judiciaria & decreta fori literis conſignat.

Negotia, quæ in hoc foro tractantur, ſunt ex tutelis, nuptiis, ſuppetiis pupillorum, & demandata illis poſſeſſione, commoda emergentia.

Cita-

Citatio generalis in hoc foro delega-
o eſt, edictum, monitio de comparen-
o coram cuſtode pupillorum. Specia-
s citationum formulæ ſunt, *Diem*
auſit extremum, Devenerunt, Melius
quirendum, Datum eſt nobis intelligi,
Quæ plura. ſuper iſtis omnibus viden-
us eſt Stanfordii Codex, qui de præro-
ativa Regia inſcribitur.

Hinc emancipationum omnium ge-
us emanat & *parvi ſacculi ſcribis* com-
nendatur.

Quando juſtam ætatem hæres de-
laraverit emancipationem ſuam per-
ecutus, tum clientelam ſuam coram
rincipis delegato agnoſcere oportet,
c prȩmium domino Privati Sigilli per-
olvere.

CAP. VI.

De Curia Ducatus.

CVria Ducatus Lancaſtrenſis etiam
ad Regem ſpectat, in qua actiones
n perſonam & in rem, quæ fundos Du-
ales quoquo modo attingunt, diſce-
tantur.

Hujus fori præſes eſt Cancellarius, aſ-
dentibus Procuratore Ducatus fiſca-
, ſcriba, curatoribus quamplurimis,
uobus Procuratoribus communibus,
ationariis aliquot, Adſeſſoribus & ju-

riſconſulto Regio. *Cancellarii* munu eſt, æqua lance inter Principem ſubdi toſque diſtribuere. *Procuratoris Ducatus fiſcalis*, jura regia promovere, Cancellario adſidere, & quod juris eſt ſubmonere. *Scribæ* eſt, acta & archiva conſervare, & citationum formas explicare. *Curatorum* (quorum unus reliquis præeſt) fundorum limites metari & definire. *Rationariorum* (inter quos unus cæteros antecellit) calculo redituum acceptorum præſidere. *Procuratorum communium* eſt, litigantium votis & querelis inſervire. *Adſeſſorum* eſt, difficiles legum nodos explicare. *Iuriſconſulti Regii* officium eſt, jus Principis promovere. Spectat ad hoc forum *Procancellarius*, qui Comitatui Palatino Lancaſtriæ inſervit, cujus officium eſt, citationes originales decernere.

Citationis forma *ſub pœna* nuncupatur.

CAP. VII.

De Curia libellorum ſupplicum.

IN hoc foro querelarum & ſupplicationum omne genus Regię majeſtati exhibitarum ad audiendum & diſcutiendum proponitur, extra quas in jure dicendo nullam authoritatem obtinet. cui nomen *pauperum & indigentium*

ſtri

i ob eam cauſam inditum eſt, quia
ſque mercede aut pecunia jus ſuum
ique tribuatur. *Curia* quoque *Con-
ientiæ* appellatur.

Huic judicio præſunt libellorum ſup-
icum magiſtri duo, qui, quid æquum
bonum ſit, tam ex jure Cæſareo
uam ex municipali dijudicant.

Officiarii ſive miniſtri ad hanc cu-
am ſpectantes ſunt, Scriba, Examina-
or, Procuratores tres, Nuncius ſive
pparitor unus. *Examinatoris* eſt, te-
tes juramento onerare, eorumque di-
ta literis conſignare. *Procuratorum*,
egotiis litigantium expediendis inſer-
ire. *Apparitoris*, in jus reum vocare.

Quæ in hoc foro agitantur negotia,
unt quæ per preces aut libellos ſuppli-
es Principi offeruntur, ſed potiſſimum
etitiones indigentium. Citationis for-
ma, eſt vel *ſigillum privatum*, aut *edi-
ctum de Rebellibus*; quorum ea vis eſt
qualem antea in proceſſu Cameræ ſtel-
atæ fuiſſe diximus.

CAP. VIII.

De uxoribus & nuptiis.

ANglorum uxores (quod ſupra et-
iam attigimus) in poteſtate mari-
torum ſuorum ſunt, non ea ratione,
quaſi maritis in uxores ſuas, pro more
Roma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Romanorum, vitæ neciſque indulta ſit licentia, (nam Principi ſoli id licere diximus & legibus ſuis) ſed quoniam ante nuptiarum ſolennia quodcunque acquiſiverint, peracta mox nuptiarum celebritate id maritis omne acquiritur: ſive æs ſignatum, argentum, aurum cælatum, gemmas, pecudes, aut quicquid eſt bonorum mobilium intelligas. ad fundos & prædia & hæreditatem quod attinet, ad proximum ſucceſſorem pervenire leges volunt.

Vxoribus neque mariti res neq; ſuas donare aut alienare licet. in bonis mobilibus conſtanti matrimonio jus nullum habent, niſi quale ſervi aut filiifamilias peculium ſibi vendicant: in quibus ſi teſtamento nihil legetur, nihil debetur, quemadmodum neque filio ipſi. cætera penes executores ſunt, ſi teſtamentum ſuum aut voluntatem ultimam condiderit. Attamen Londini & in aliis etiam permagnis urbibus mos inolevit, ut, poſtquam aliquis mortem obierit, bona ipſius omnia in tres partes dividantur. funebribus impenſis & legatis triens impenditur: trientem alterum uxor ad ſe rapit: tertius demum triens inter liberos per capita diſtribuitur. quare ibi loci ultra trientem bonorum aliquid legare fas non eſt. ſin te-

ſtamen-

mentum nullum ſcripſerit, quicquid
æter impenſas funebres ſupereſt, in-
r uxorem & liberos ex æquo dividi-
r. Lege municipali cautum eſt, ut ſi
is inteſtato moriatur, tum judex lo-
ordinarius (quem Epiſcopum eſſe o-
nes intelligimus) interdum Archidia-
nus, Decanus aut Canonicus aliquis,
r privilegium aut longi temporis prę-
riptam conſuetudinem, defuncti bo-
a, viduæ, puero aut conſanguineo
roximo, pro ratis portionibus inter
os, quibus ex æquo & bono debentur,
dminiſtranda concedat. Ordinarium
ero loci judicem tanta gravitate pru-
entiaque informatum exiſtimamus,
ui, pro ea ac tam abſolutæ authori-
ati conveniat, per trientes & ſemiſſes
onorum, quod juſtum eſt, exequa-
ur. Majores noſtri ubi paganiſmum
xuiſſent, & Chriſtiano cultui ſe ad-
ixiſſent, tantum fiduciæ & religionis
aſtoribus ſuis adſcripſerunt, ut illo-
um arbitrio id ratum eſſe voluerint.
eque abſimile vero eſt, eos bene ſe
eſſiſſe, neque ſuis ipſorum commodis
liquid indulſiſſe: id ſemel ordinatum
pud nos permanſit intactum: tametſi
jus poteſtatis corruptelam & abuſum
uibuſdam Senatusconſultis parlamen-
ariis Henricus VIII caſtigavit. Sed ut è
diver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

diverticulo in viam iterum redeamus, uxores maritorum poteſtati ita ſunt obnoxiæ, ut non ſolum completis nuptiarum ſacris in manus ipſorum bona harum perveniant, ſed patris (ut primum viro nupſerint) gentiſque cognomen amittant ilico, & maritorum aſſumant, quaſi in ſolum externæ familiæ tranſplantatæ, ut ſi prius uxori meæ *Philippæ Vitfordiæ* nomen fuerit, *Philippæ Vitfordiæ* amplius non erit, ſed *Philippæ Smithæ*, &, ſi ad alia vota poſtea convolaverit, nomen cum viro ſemper permutabit. Quod ſi Baroni aut Equiti nubat, ex quo conjugio ſimul cum viri cognomento titulum *Dominæ* aſſumit, quum ad ſecundas nuptias viri ignobilis deſcenderit (vide quantum fœminis concedamus) *Dominæ* appellationem ſemper retinebit.

Credo ego, apud antiquiores Romanos nuptias, quæ per *conceptionem in manum* & *per æs* & *libram* contrahebantur, uxores in poteſtate virorum conſtituiſſe, quarum etiam apud vetuſtiorum legum noſtrarum Codices expreſſa ſunt veſtigia. convenerat enim in mariti manum ex traditione parentis uxor; Templi limen ingreſſura, ſuper Codicem ſacrum, aurum argentumque vir exponebat, quaſi eo precio emptu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

pturus; vicem *libripendis* ſacerdos
plebat. Ratas apud nos eſſe impe-
mur nuptias, poſtquam in eccleſia
ram presbytero teſtibuſque nonnul-
celebrantur. hoc pacto vir & uxor,
neficiorum omnium participes fiunt
æ jura noſtra elargiuntur, ex eaque
pula prognati liberi *legitimorum* jus
tinent. adeoque, ſi mihi continget,
per defuncti viduam uxorem duce-
ſub obitum viri ſui prægnantem, ſi
olem poſt nuptiarum ſolennia pepe-
rit, leges mihi heredem adjudica-
nt: ita rigide vulgatum axioma in-
rpretamur; *Pater eſt quem nuptiæ
monſtrant.* Illis rationibus, quibus
ra natalium ſpuriis reſtituit *Iuſtinia-
us*, (legitimos *muliers* aut potius *me-
eurs* appellamus) nullus eſt in Anglia
lictus locus. nam neque Pontifici,
nperatori, Principive, ſed Parlamen-
riis Comitiis id permiſſum eſt, ut
urios beneficiorum illorum affines
ciant, quæ ex legibus noſtris prove-
iunt.

Quamvis in manu & poteſtate viri
xor fuerit, non tamen quaſi in erga-
ulo concluſa, aut ſatellitio munita, ut
n Italia & Hiſpania fieri aſſolet, ſed
uæ eſt per Galliam uxorum libertas,
am apud nos prope aſſequuntur. ve-
rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

rum domeſticorum procuratio illis in
cumbit, munus certe idoneum & op
portunum, quod ad uxores Græcorum
etiam pertinuiſſe, Ariſtoteles & Plato
affirmarunt. nam virorum eſt, legibus
& armis ſuum tueri, & forenſibus ne
gotiis implicari.

Videri fortaſſis poſſunt iniquiores eſſe
in fœminas leges noſtræ; viros ſuos ta
men ex morbo decumbentes, lectoque
affixos tam blande & benigne norun
permulcere, ut, cum nihil in bonis ma
ritalibus ſibi ex jure vendicant, ex do
natione virorum ſuorum poſſideant u
niverſa. & perpaucæ ſunt, quæ ſenten
tiam teſtamẽtariam aut non exſequan
tur, aut ſibi aſſignatam liberorum edu
cationem & bonorum adminiſtratio
nem non habeant, niſi quod Londin
aliter uſu & moribus receptum ſit.

De bonis mobilibus ſermonem ha
ctenus produximus. Si uxor ex hæredi
tate fundum aut prædium ſecũ ad nu
ptias afferat, ejus ex aſſe fit hæres filius
natu maximus, aut inter filias per capi
ta diſtribuitur. quin etiam moris eſt, u
fundum dotalem aut aliunde emptum
viro diſtrahendi aut alienandi nulla ſi
authoritas, tametſi uxor aſſenſum ad
hibuerit, neq; ipſi etiam fœminæ (con
ſtante matrimonio) niſi coram judice

remo

motis arbitris examinatæ. Si proles
illa ex illo cõjugio naſcatur,prædium
proximos hæredes ex jure nuptiali
venit. ſi primum mortem obierit
or, ſin aliquem naſci contigerit, qui
vitalem eſſe clamando demonſtret,
ndi uſus fructus ad virum recidet,
metſi infans cõfeſtim morte abſuma-
r. Atq; hoc *humanitas Anglicana* di-
ur. Pari ratione, ſi vir fundum jure
reditario obtinuerit, aut aliunde e-
erit, atque uxore ſuperſtite diem ex-
mum clauſerit, ejus fundi trientis
usfructus ad uxorem quoad vixerit
rtinebit. ſi quos ſuſcepit liberos, tum
reliquo beſſe hæres inſtituitur filius
tu maximus; ſi nullos,ad proximum
e municipali ſucceſſorem fundus de-
lvitur. ſi uxori non probatur hæc
viſio, liberum ei erit trientem loco
nationis propter nuptias in præſtan-
ſimis mariti prædiis petendi jus.

Quę de nuptiis diſſeruimus hactenus,
eo jure, quod in bonis mobilibus &
mobilibus occupamus,ſecundum le-
m noſtratium uſum intelligi debent.
m ſi privata pacta aut conventa in-
virum & uxorem, inter parentes a-
coſque ſuper matrimonio fiant, ſer-
ntur. & de uxoribus & de nuptiis
s eſſe poſſunt quæ nunc diximus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

CAP. IX.

De liberis.

Liberi noſtri in poteſtate parentum
ſuorum non ita conſtituuntur, u
olim apud Romanos, ſed ut primum
ad pubertatem pervenerint, peculium
ſuum donandi, vendendi, aliud emen
di, plenum jus habent. nam ante illam
ætatem, per quam ſapere incipiunt
quid aliud ſunt quam partes parentū
Emancipationi nullus eſt in Anglia lo
cus, quemadmodum neque *ſuorum ha
redum de inofficioſo teſtamento, nequ
præteritorum liberorum non emancipa
torum querelis*. Extra cauſam matri
monii nullus eſt legitimandi libero
modus. quare adoptio arrogatioqu
quid velint, plane neſcimus. Per ſu
premam voluntatem liberrimum e
teſtandi diſponendique in bonis mob
libus arbitrium. neque ad eas cerem
nias teſtamenta noſtra aſtringuntu
quas leges civiles poſtulant; ſed ju
militari conduntur.

In *rebus ſoli*, id eſt, in fundis legand
ratio eſt admodum diverſa. nam u
pater mortem oppetit, ad filium na
maximum fundus hereditarius perv
nit, ad ceteros filios filiaſque omnin
nihil, niſi patre adhuc vivente aliqu

pſorum uſus donetur, aut in teſta-
nto ſcripto ſignato traditoque co-
n teſtibus (quod Iureconſulti *Diviſe*
rant) aliquid relictum ſit de ſumma
editatis delibandum: alioquin aut
ri natu majori inſervire, aut rem
cunque modo comparare hos ne-
e eſt. ſi defuncto liberi maſculi non
erfuerint, ſed filiæ, fundus in illas
aliter derivatur. Quanquam jure
inario & municipali, prædiorum
verſum jus, ad filium natu maxi-
m pervenire diximus, æquo tamen
e in quibuſdam Angliæ partibus, filii
nes hæreditatem adeunt, quod jus
plerisque *Cantii* locis uſitatum eſt,
Gavelkind dicitur. In quibuſdam lo-
filius natu maximus omnem hæ-
itatem cernit, in aliis aliter uſu ve-
verum iſta ad communem Rei-
blicæ adminiſtrationem & politiam
ſpectant, ſed particularem potius
ſuetudinem, extraque legum no-
rium orbitam evagantia dici poſ-
. De Republica interim ex com-
niter contingentibus ſermo eſt.

CAP. X.

De ſervitute & ſervis.

Poſt abſolutum de omnibus libero-
rum hominum generibus tractatũ,

 ſuper-

ſupereſt,ut de ſervis aliquid adjiciam
quorum in Digeſtis & Codice Iuſtinia
plurima ſit mentio. Duplex fuit ſerv
rum apud Romanos ſpecies. alii ſiqu
dem *ſervi* dicebantur ære redempti,
bello capti, teſtamento relicti, aliis d
nique rationibus acquiſiti, ut vernæ
ancillis noſtris nati. hi omnes, *mancip*
ad perſonam hæredeſq; ſuos immed
te pertinentia dicuntur: alii *adſcripti*
glebæ aut *agri cenſiti*, qui non perſon
verum prædio annexi erant, hodieq
apud nos tanquam hæredii aut præ
partes cenſentur. de utroque gene
quotquot ſunt, numerum nullum co
ſtituunt, & in primo genere novi
minem, in altero perpaucos, ut de
ſermonem ampliorem inſtituere,
ſit operæ pretium, tametſi leges noſt
utrumque genus agnoſcant.

Servi plurimis rationibus apud n
iisque longe facilioribus manu mittu
tur, quam quæ legibus civilibus præſc
buntur: & libertate donatus, non
bertus manumittentis, ſed liber hon
evadit. Cæterum, ex quo fidem Ch
ſtianam amplexi ſumus, quæ per Ch
ſtum omnes nos fratres efficit, & c
ram Deo Chriſtoque conſervos, relig
hominum animos invaſit, ne, quos fr
tres agnoſcere & Chriſtianos oportet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſt, per Chriſtum ſempiterna ſalute ga-
iſuros, prædura ſervitute opprimere-
nus. Hinc effectum eſt,ut ſancti patres,
nonachi, fratresq; in arcanis illis con-
cientiæ colloquiis, & inſtante potiſſi-
num mortis periculo, confitentes im-
ulerint, ut ſtatu liberos & ingenuos
x ſervis redderent; quum interim illī
atres nihil tale præſtarent; ſed depræ-
andis diripiendiſq; Eccleſiis ſuis inten-
, mancipia eccleſiaſtica non liberarēt,
rvos ſuos in ſervitute retinerent;quo-
um exemplis Epiſcopi inſiſtentes, ab
ta crudelitate, niſi precio conducti,
ut calumniis impetiti, ſero deterrerī
otuerunt.Dein æquatis ſolo monaſte-
iis, & in manus laicorum recidenti-
us, libertatem omnes adepti ſunt.

Non eadem atrocitate in ſervos no-
ros atque olim à Romanis Græciſque
n ſuos ſævitum fuit;cui rei ipſorum co-
mœdiæ teſtimonium perhibent:verum
ro dominorum arbitrio, fundis qui-
uſdam gaudere, rem uberiorem com-
arare ipſis permiſſum, ut detonderi à
ominis aliquando poſſent, non ſecus
tq; Galli faciunt, qui ſubditorum ſuo-
um (quos appellant ſubjectos) facul-
ates,ſicubi excreverint,ſolent reſecare.
Cenſeo equidem, in Anglia Galliaque
tranſeunte à paganiſmo in Chriſtia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

niſmum religione, quam humanit
& æquabilitas ſumma conſequuta e
aſperrimam ſervitutis conditionem
paululum mitigatam, & rationem i
ventam,qua ſervi glebę adſcriberentu
& ad benigniorem vitæ ſtatum tra
ferrentur, ut ad id non gravate facie
dum inducerētur. quod ſub gentiliſn
ut præſtarent, niſi per omnium ex
dium & internecionem,nulla vis potu
efficere. nam quamvis ſacris lotionib
quotquot abluimur, in Chriſto fratr
appellemur, atque ex eo parem libert
tem obtinere videamur, tamen eode
lavacro ſervos liberoſque intingi, qu
leſque accepit, tales quin relinquat B
ptiſmus,quis unquam inficiabitur?Illu
certi juris eſt,leges civiles, verbo divin
non diſſidentes,& inter homines pac
conventa, hoc ſacro myſterio tantu
abeſſe ut aboleantur, ut opinione me
confirmentur magis. Nihilominus t
men viri boni beneficium ex ſervitut
iſta paulatim ſibi compararunt, qu
Ethnici uſi ſunt, quamque Chriſtian
pariter ac Turcæ in bello captos exer
cent. Turcas & Ethnicos eos voco qu
ab omni cultu Chriſtianorum abhor
rent,in unum Deum vel in plures fidu
ciam referentes, quorum imagines di-
vinis honoribus proſequuntur. nam
Iudæo

udæorum lex probe omnibus cognita
t, ipſique (quantum ego intelligere
otui) pro ſervis ubivis gentium æſti-
nantur, neque imperium aut principa-
um aliquem obtinent, ſecundum ſa-
roſancta prophetarum vaticinia mul-
o ante id futurum prædicentia, poſt-
uam Chriſtum ipſis promiſſum & ob-
atum indigniſſime repudiaſſent. nam
uando illum agnoſcere noluerũt, ani-
marum ſuarum pręſidium & honorem
n hoc mundo abjicientes & ſacroſan-
ctum Dei Euangelium nihili facientes,
jus aliquis in nobis, qui Gentiles fui-
mus, divina bonitate fructus efflorüit,
peperitque in nobis humanitatem, be-
nignitatem, manſuetudinem, decus &
ſanctam ſcientiam,&c. Sed (ut ad inſti-
tutum negotium pedem iterum refe-
ramus) quanquam iſta Chriſtianorum
perſuaſio, quæ fratrem in Chriſto pro-
creatum, inſtar pecudis ſervilem in mo-
dum tractare ſubveretur, & Chriſtianæ
Religionis ſumma benignitas, regna
Turcis & Barbaris non adjacentia per-
vaſit, ipſiſque hominum conſcientiis
ſcrupulum injecit, ne ſervos aut man-
cipia amplius apud ſe retinerent: inſi-
gnis tamen effecit neceſſitas, ut ſervi-
tutis ſpeciem quaſi & imaginem reti-
neremus, ut neque ſervis auxilium, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

liberis hominibus obſequium non deeſſet. Quocirca alii ſervos eſſe omnino noluerunt: *adſcriptitios glebæ* voluerunt, ſimul ut miniſteria ſubirent, ſimul ut agri inſalutares, & infœcundi, ſolitudinem non paterentur. alii viam excogitarunt, ut non perſona, ſed fundus, hujuſmodi operas & obſequia præſtaret; ut, fimum in agros exportare, terram colere, ſementem facere, ſegetem demetere, ad curiam venire, fiduciam juramento teſtari, & pro domini voluntate fundum poſſidere.

Iſte poſſidendi modus *ſervilis* in jure noſtro appellatur. habet tamen fundus (ubi rem altius inſpexeris) aliquam ſervitutis notam, etiam qui libertatem præ ſe fert maximã: non eam modo quam agri humiliores & depreſſiores debent eminentioribus, dum manantem inde aquam & ſordes accipiunt, neque eam, quam Iuſtinianus in tit. de ſervitutibus prædiorum ruſticorum & urbanorum clare deſcripſit; ſed ipſum poſſeſſorem quadam ſervitute fundus afficit. nam ab omni opere & obſequio (regem ſi excipias) fundũ immunem nemo poſſidet. cæteri omnes fiduciarii ſunt poſſeſſores, & ſervitutem debent, hic prædii domino, ille viciſſim alteri ſuperiori, donec per quoſdam gradus ad ipſum prin-

principem aſcendas. Quamobrem, ſi quis morte defungatur & prædium obtinuerit, quod ſuperiorem non recognoſcat: illud regi (ut loquuntur) acceptum refertur. quod à militari ſervitio non longe abeſt: trahitque ſecum jus clientelare, tutelare & nuptiale. hoc eſt, fidelem ſe futurum domino ſuo jurabit; filiuſque ipſius poſt obitum patris in nuptiis ſuis contrahendis ad domini arbitrium & conſenſum ſeſe accommodabit.

Fidelitatis ſive fiduciæ juratus apud Laïcos eſt longe liberrimus. nam qui in puram eleemoſynam & liberum (ita loquimur) maritagium erogantur, ab alia cauſa ortum habuerunt. hoc eſt, juramenti religione ſe obſtringit, non niſi de fide præſtanda deque operis & obſequiis domino perſolvendis. idcirco prædia, quæ libera ſunt, feudataria ſunt, hoc eſt, fiduciæ nomine poſſidentur, & ſacramento fidei poſſeſſorem obligant de reditibus & cenſu exhibendis, miniſteriis præſtandis, conditionibus demum omnibus implendis, quæ in prima *donatione* recenſentur. Ideoque (præter unum Principem) cæteri veri domini non ſunt, ſed fiduciarii domini ac poſſeſſores. Iſta interpretatio quam Littertoni ad veritatem ac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

cedit propius, qui *feudum* idem eſſe quod hæreditas per errorem arbitratur, refragante apud omnes linguas verbi ſignificatione. magni ingenii, doctrinæque viris celeberrimis hoc vitium propter linguarum inſcitiam obrepere ſolet, maximeque ſi vocum deductiones non advertant. Fides (Gothi primum in Italiam ingredientibus in *fede* verſa eſt: hodieque Itali dicun in fide *en fede* aut *à la fe:* ex eoque quod Latino-Barbarum vocabulun indoctus aliquis jurisconſultus, dun voluit exprimere prædium ſub fiduciæ nomine alicui donatum, *feudun* aut *feodum* appellavit, verbi natura cla rius, in quod nos *fef feoff* aut *feoffre* eluceſcit. nam ultimum hoc *fiduciari* *poſſeſſores* aut *fideicommiſſarios*, il priora *dare in fiduciam* aut *fidei com* *mittere* denotant. Eodem errore lapſu eſt in *Withernam* aliiſque obſoletis vo cabulis Littertonus. *Withernamium* lis interpretatur *vetitum namium*, ſi qua lingua, ipſe hercle ignoro. quo tamen Germanice ſi efferas, eſt vetuſ ſermone Saxonico *Wythernempt*, ho eſt, alterum accipere, aut viciſſim rap re. barbare Repreſſalia dixeris. qu modo aliquis pignus à me accipit, a que extra territorii limites abducit, e

vic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

viciſſim aliud per mutuam deprædationem contrectem, atque intra ejus territorii fines, cujus ſum incola, inferam, ut per æqualem injuſtitiam jus æquale obtineam. *Repreſſaliorum* & *Vithernamii* jus idem non eſt, ſed natura plane eadem, eademque verbi utriuſq; propria ſignificatio. Sed ut, unde digreſſa eſt, eo revertatur oratio, perſpicuum eſt, liberos homines ſuique juris, & maxime ingenuos, ſervitutis habitum, per annexam prædiis conditionem, quendam induere, hoc eſt, poſſeſſores, præter cenſuum & redituum in ſingulos annos præſtationem, fidem, officium, cultum, obſequium (ut libertus olim & cliens patrono) domino ſuo debere: quod quoniam perſonis non adhæret, ſed fundo ejuſque culturæ, non liberum hunc aut clientem dixeris, illum patronum, ſed feudatarium, & feudi dominum. nam dimiſſa ſemel fundi poſſeſſione, ſervitutis & obſequiorum omnis obligatio confeſtim tollitur.

¶ Frequens etiam in Anglia eſt aliud ſervitutis genus, quod (*apprentiethood*) tyro dicitur. ſed pactionibus hoc conſtat, & ad tempus contrahitur, &, quam diu manet obligatio, *vera eſt ſervitus.* nam quicquid proprio Marte aut ex domini

domini artificio & peculio acquiritur, totum illud acquiritur domino. extra heri ſui ædes non licet pernoctare, neque in ſuo peculio negotiationem exercere, aut uxorem abſque domini venia ducere, ſed miniſteria domeſtica obire, præceptis herilibus auſcultare, pœnas ut libet hero luere, veſtem victumque domini ſumptib⁹ quæritare. Herus interim artificium ſuum edocere obligatur, pro quo ſeptem aut octo annos, interdum novem aut decem, prout inter ipſum & pueri parentes amicoſve conventum eſt, inſervire tenebitur. eſtque pro *emptitio ſervo*; quod Polydorus obſervavit. tametſi ex illo fonte nomen non deducitur, neque ex vi verbi colligi poſſit. nam *apprendre* Gallice (ſi Latine reddas) ediſcere ſonat, & *apprentize* apud Gallos, quibus hoc cum multis aliis acceptum referre oportet, quaſi Latine *diſcipulus*. ſimiliter ille cui obligatur, non dominus, ſed herus, quaſi præceptor aut informator appellatur. ſimul atque de pactis convenerit, literis conſignantur & utriuſque ſigillo muniuntur, & in matricula ad firmiorem cuſtodiam conſcribuntur. Abſque eo, quod talem ſervitutem Londini ſerviveris, totque annos in ſervitute impleveris, nullus, tā-
etſi

etſi Londini natus & parentibus Londinenſibus ortus, civitate donatur; id quod in aliis urbibus uſu etiam confirmatum eſt.

Præter hanc Tyronum ſervitutem, alii ſtipendiis conducuntur, qui ſervi etiam vocantur, quorum mitior eſt quam Tyronum conditio, & ad definitum aliquod ſpacium operã tantum ſuam inſtar ſervorum & ancillarum elocant, ad alia quod attinet, libertatis diminutionem nullam patiuntur.

Sed ſervis, operariis, aliiſque qui operam ſuam mercede conducunt, ſi cœlibes fuerint, commune eſt, ut per integrum anni ſpatium heris ſuis inſerviant, & ſervitutis onus niſi ab hero prius impetrata licentia abjicere non poſſint, herumque ſuum ſuper diſceſſum per anni quadrantem certiorem faciant, ſi infra tempus conſtitutum abire moliuntur. id niſi fecerint, altero quoque anno ſervire neceſſe eſt. Et cœlibes qui nemini inſerviunt, numellis & verberibus caſtigantur, niſi herum aliquem potuerint deſignare, cui operam navare ad unius anni ſpatium compellantur. Et ſi cœlebs aliquis aut conjugatus, qui ſe ſuis cenſibus alere non poteſt, otioſe aut ſegniter vixerit, in carcerem conjicitur aut tanquam

erro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

erro punitur. tantum ab otio & inertia abhorret politia noſtra. hocque Eirenarchis non leve mandatum imponitur. Inhumanitatem putant eſſe & inimicitiæ non obſcurum genus, ſi quiſquam generoſi alicujus ſervum (utcunque herili obſequio liberatum) in clientelam ſuam receperit, niſi id à priore domino factum intellexerit. Quod de ſervis hactenus, id ipſum de ancillis dictum putate. Atque ita ex præſcripto ſervitutis ordine, pauperem indigentem juventutem ſervire oportet, ſi unde ſe alat ſuſtentetque non habuerit.

Ita, quoniam verorum ſervorum penuria laboramus, efficit neceſſitas, ut liberis hominibus tanquam ſervis utamur, quibuſcum tamẽ liberalius quam cum ſervis agitur. Primum hoc atque ultimum ſervitutis genus, apud illas nationes uſitatum eſt, quæ veterem illum ſervorum & mancipiorum morem rejecerunt. Atque alii quidem aliter faciunt, aut liberaliter, aut ſerviliter ſervitutem pro ingenio populi inſtituendo.

CAP. XI.

De foro ſpirituali & eccleſiaſtico, quod Curia Chriſtianitatis appellatur.

N quatuor potiſſimum cauſarum generibus Archiepiſcopi Epiſcopique eculiarem juriſdictionem ſortiuntur; n teſtamentis & legatis; in decimis mortuariis; in nuptiis, adulterio aut rnicatione; & in iis demum omniıs, quæ ad ordinem & decus eccleſiaicum conſervandum, & religionem onſtabiliendam pertinent. nam maores noſtri rempublicam primo ordiarunt, poſtea fidei Chriſtianæ nomen ederunt, & *politiam* ſic conſtitutam um ea quam Apoſtoli, Doctores 'heologique religionem invexerunt, mper retinuerunt, quicquid ad conientiæ forum pertinebat, illis, utpote eritioribus & ob vitæ ſanctimoniam norumque probitatem laudatiſſimis, uibuſque confidebant maxime, delegabant.

Quamobrem hæc negotia in ipſoum curiis pro more legum civilium ut municipalium per citationem, liellum, litis conteſtationem, teſtium xaminationem, exceptiones, replicaiones, allegationes, per ſententias,

per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

perque appellationes tam à gravamine quam à ſententia definitiva, expediuntur, ſuoſque Procuratores, Advocatos, Adſeſſores, Ordinarios, Commiſſarios habent, &c. quæ longe ab ea forma judiciorum abſunt quam ſupra expoſuimus. Nam ſi teſtamentum adulterinum aut ſuppoſititium eſſe dixero, actionem in Curia Eccleſiaſtica proponere oportet. ſi rem aliquam à teſtatore mihi legatam petiero, id ipſum obtinet. Sin executorem aut adminiſtratorem condixero, (qui in jure noſtro eandem perſonam repræſentat, quam in jure Cæſareo hæres aut bonorum mobilium poſſeſſor ab inteſtato) illi in cauſa debiti à defuncto præſtandi coram judice laico lis eſt intendenda.

Adeo diſtincta eſt utriuſque juriſdictio, ſuiſque quaſi finibus forum alterum ab altero diviſum, ut qui Romæ aut in alio quovis foro Eccleſiaſtico, actionem ob eam rem intentaverit, quæ in Angliæ foro Laico judicium experiatur, pervetuſta Anglorum lege graviſſimam *Præmunire* pœnam ſuſtinebit, hoc eſt, bona ipſius omnia fiſco adjudicantur, corpus carceri mancipatur, tantiſper donec aliter Principi viſum fuerit debitur. Iudex etiam, Scriba, Procurator

tor, adſeſſor, qui vel admittunt vel
urpatam illam juriſdictionem tuen-
r, conſimili pœna plectuntur. Vtrum
ic ſanctioni ſtatutariæ de *præmunire*
men obtigerit ab eo, quod Regni ju-
dictioni & authoritati ante proſpe-
m fuerit, hacque conſtitutione illa
aſi vallo quodam munita ſit, an
od periculum prædicendo quaſi præ-
oneat, ne quis in commiſſum inci-
t, nihil nunc habeo quod definiam.
b imperium Richardi II ſancitam
nc legem primum accepimus, ob
m maxime finem, ne quid per ambi-
nis aut avaritiæ alluvionem foro Ec-
ſiaſtico accreſceret. nam *Curia iſta*
riſtianitatis ab ea quæ *Curia Regis*
ginæve appellatur, multum abeſſe
tpote externa) cenſetur, & à forma
litiæ & adminiſtrationis noſtræ lon-
diſſidet.

Verum in præſentiarum Curia hæc
rinde atque cæteræ omnes, virtu-
n, vim, authoritatem, imperium, ju-
lictionemque ſuam, præterquam Se-
iſſimæ Majeſtati, & diademati Re-
q, poſt immortalem Deum poteſtati
principi accepta refert nemini. Id
ierum eſſe concedas (quod eſſe con-
t veriſſimum) tum ſanctioni ſtatu-
iæ de *præmunire* nullus per Angliam

locus relinquitur, quando alibi *quam*
in Curia Regis ac Reginæ jus nullum
dicitur.

Adminiſtrationis & politiæ Angli
canæ formam quaſi in tabula, aut, u
Ariſtotelis more dicam, ὡς ἐν τύπῳ
breviter vobis ad intuendum propo
ſui. quid ſuum habeat, quidque ab ali
rebuſpublicis, Gallorum, Italorum, H
ſpanorum, Germanorum, diverſum
quæ civilibus legibus Romanorum i
Pandectas & Codicem à Iuſtiniano r
dactis reguntur, enarravi; non ad eum
modum, quem Plato in ſua republic
aut in primo regno Perſarum deſcr
bendo Xenophon, nedum in Vtopi
Thomas Morus ſecuti ſunt. efforma
runt illi ſcilicet rerumpublicarum ico
nes, quales neque olim fuerunt aliqu
nec in poſterum erunt, ſtudio (ut vid
tur) aut tempus fallendi aut ingeniu
ſuum oſtentandi. Ego vero Anglican
reipublicæ, ſicuti nunc eſt, ſtatum
adminiſtrationem exhibeo, die nim
rum Martii XXVIII, anno ſalutis hu
manæ MDLXV, Regni Elizabethæ
ctiſſimæ sereniſſimæque Principis He
rici VIII F. anno ſeptimo, poſtqua
ipſe ætatis meæ annum LI complev
ſem, & apud Carolum Maximilianu
Galliarum Regem inclytum, ſub imp

i ſui annum quaſi quartum legatio-
e functus eſſem. quamobrem, vere
ripſerim necne, non erit difficile judi-
um, utpote quod in oculos pene o-
nium incurrit, & ipſis quaſi manibus
alpari poſſit. Quandoquidem igitur
erum eſt hoc reipublicæ exemplar,
am cæteris etiam quæ nunc ſunt re-
mpublicarum formis (quarum apud
ptimæ fidei hiſtoricos plurima fit
mentio) conferamus, quaſque habeant
ifferentias videamus, ut quis domi
hilitiæque commodiorem in populo
ubernando rationem modumque in-
eſtigaverit intelligamus. Erit hoc ho-
ini philoſopho negotium non inde-
orum, & politico non inutile, qui
ecta conſilia ad Principis populique
alutem procurandam adhibere vo-
uerit.

V.

DE OPVLENTIA ET POtentia Regni Angliæ.

OPulentia regni Angliæ è variis æſtimari poteſt. Et quidem

Primo, ex eo, quod ſolum abunde producat in omnibus pene provinciis ea omnia quæ ad vi-

tam humanam neceſſaria ſunt, præte
oleum & vinum, (licet & vinum ali
quando produxiſſe memoretur,) & e
quæ magis ad voluptatem, quam ne
ceſſitatem. ſunt comparata.

Secundo è metallorum copia, qua
terræ venis in plurimis provinciis con
tinentur; quorum ea quæ nobiliora
ſunt, puta aurum aut argentum, ad
modum parce; cætera vero, ferrum
ſtannum & plumbum, abunde hic ege
runtur.

Tertio è tenuiſſimarum lanarum
immenſa copia; & pannificio, quod
hic ſupra modum floret, & quidem
adeo, ut nulla alia regio in terris plures
aut meliores pannos texat, quorum
hodie, creſcente in dies induſtria, in
credibilis eſt varietas.

Quarto è commerciorum opulen
tia; quæ ex eo naſcitur, quod magna
optimi ſtanni & plumbi copia, ingenſ
que numerus pannorum omnis gene
ris quotannis in omnes pene Europa
atque adeo totius orbis partes eveha
tur, præter alias omnis generis merces.
Hoc noſtro tempore (Camdeni ſun
verba, ad annum M D L X I V, è ratio
num tabulis) commercium inter An
glos & Belgas XII milliones aureorum
in ſingulos annos ſuperavit, & pann
Anglie

nglici (ut plumbum, ſtannum & cæ-
ra taceam) Antvverpiam quotannis
portati v millionibus aureorum
nt æſtimati. Sed ut propius ad no-
ra tempora accedamus, anno CIↃ.
Ↄc XIII ex indubitatis rationibus con-
itit, anno ſuperiore merces è regno
varias orbis partes evectas æſtima-
as fuiſſe 2090640 libris ſterlingenſi-
us. Anno itidem CIↃ IↃC XXI æſti-
natæ fuerunt 1944264 lib. ſterl.

Quinto è navigandi peritia, & na-
alium ſociorum naviumque copia.
uibus fit ut ex hoc regno in omnes
ene mundi partes navigationes ma-
mo inſtitorum quæſtu inſtituantur;
maxima vis omnis generis mercium
xterarum in hoc regnum importe-
ur. Nam anno CIↃIↃC XII (uti è pu-
licanorum tabulis conſtat) merces
coticæ in regnum illatæ, 214151 libr.
erling. fuerunt æſtimatæ: anno au-
m CIↃ IↃC XXI 2619315 lib.

Sexto ex auri argentique copia. nam
cet utrumque parciſſime ibi naſca-
ur, tamen maxime hic eſt aureorum
que argenteorum nummorum ab-
ndantia: ſuperioribuſque annis ob-
rvatum accepi à fide dignis, intra
inquenniũ monetæ regiæ cuſæ fuiſ-
aurea quidem numiſmata ad pon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

do 6214, argentea autem 311384. Mirum autem, Hiſpaniam, cum tantum auri atque argenti quotannis ex America accipiat, fere æneis nummis abundare; Angliam vero jam ſero tandem pauculis æneis nummulis uti cæpiſſe. Præterea in hoc regno non modo in nobilium ſed & plebeiorum ædibus tanta eſt argenteę ſupellectilis frequentia, ut incredibile pene videatur: obſervatumque, quotannis ſupra viginti quinque millia librarum argenti in nova opera profundi.

Denique ex immenſis multorum privatorum opibus; nam vix ullum aliud regnum opulentiores mercatores & inſtitores numerat, qui hæredibus ſuis inuſitatas opes relinquunt, non raro ad centum millia librarum ſterlingenſium & ſupra; alii opibus ſuis ad ſummas dignitates emergunt, & Baronum, Vicecomitum, atque adeo Comitum titulos & dignitates ſibi acquirunt, uti exempla nupera ſatis demonſtrarunt.

Potentia regni, uti ex opulentia, ita porro è ſequentibus intelligi poteſt. Et quidem

Primo è ſitus opportunitate juxta ac firmitate; Quippe cum inſulare ſit regnum, difficili eſt acceſſu hoſtibus, & fa-

t facillime ſe in omnes partes adver-
is eoſdem movet. Cui accedit, quod
cet portus habeat, & multos & capa-
es, & per ſe acceſſu haud difficiles, ta-
nen iidem providentia Principum
amdudum ita muniti ſint, ut hoſtes fa-
illime arceant & excludant. Inſuper,
quod mare ambiens reciprocis æſtibus
umidum, ingentes licet hoſtium claſ-
es facile disjiciat, aut ſaltem diu hære-
e extra portus minime permittat.

Secundo ex indigenarum frequen-
ia, quæ ſumma eſt; tum propter fæ-
ninarum fæcunditatem, tum cœli bo-
nitatem & commeatuum abundan-
tiam. Ex Nobilitatis quoque immen-
ſo numero, & præſertim equeſtris; quæ
ſervitium militare Regi debet. Vnde
fit ut brevi tempore hic magnæ copiæ
cogi poſſint; (id luculento exemplo
conſtitit anno CIↃ IↃ LXXXVIII, cum
Claſſis Hiſpanica expectaretur; nam
præter XX mill. bellatorum per litto-
ra auſtralia diſpoſita, duo juſti exerci-
tus conſcripti; quorum unus mille e-
quitibus & XXII mill. peditum con-
ſtabat; alter XXXIV millibus peditum
& II millibus Equitum;) & quotannis
multa millia peditum veluti examina
apum in omnes pene partes ubi bellum
ingruit emittat; maxime tamen in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Belgium, & nuper in Daniam atque Sueciam.

Tertio ex gentis fortitudine & virtute militari; nam ſummus Anglis eſt mortis contemtus, ingens erga ſuperiores obſequium, ſumma patientia, & magna corporum agilitas; unde uſu & diſciplina in optimos milites evadunt, præſertim ubi in exteris regionibus ſtipendia meruerunt; nam domi mollius educati, alibi ad inediam & labores indurandi ſunt. non tamen æque idonei ſunt ad equitatum, quam peditatum; hoc enim cæteras nationes facile ſuperant, illo vero à quibuſdam ſuperantur.

Quarto è navium copia, quæ in hoc regno longe maxima eſt. nam & ſumma induſtria hic ſtruuntur è materie quæ aut in Anglia ipſa naſcitur, aut ex Hibernia vicina petitur; onerariæ magnæ juxta ac minores, celoces elegantiſſimæ, & omnis generis aliæ, quibus mare ſulcatur.

Quinto ex bellicorum tormentorum immenſo numero, quæ in ipſo regno tam ex ære quam ferro funduntur: & quidem è ferro tanta copia & ea bonitate, ut magna vis Regis indulgentia ad exteras nationes evehatur.

Sexto ex eorum hominum copia qui navi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

vibus hiſce induſtrie uti ſciunt. nam perioribus quidem ſeculis Hiſpani & ſitani navigandi peritia excelluerũt; l ii hodie ab Anglis, multis modis ſu-rantur, ſive artem nauticam ſpectes, e fortitudinem in maritimis pericu-ſuperandis, ſive dexteritatem in præ-ndo.

Denique ob ſummam & abſolutam incipis in hoſce omnes poteſtatem, & omtum horum omnium erga Prin-pem obſequium. nam licet Rex in rtunas ſubditorum non plus poſſit, am aut Regni conſuetudine ſtabili-m eſt, aut parlamentaria ſanctione i permittitur: tamen in corpora eo-m plus poteſt quam fere ullus prin-s Chriſtianus; quippe qui, cum res igit, promiſcue delectus inſtituat, vel invitos ad ſtipendia facienda gat.

VI.

E RE MONETARIA, ET computandi ratione.

ANgliæ moneta pluribus ſeculis tantum aurea fuit, aut argentea; nam ſub ſuperioris primum Regis Iacobi I regno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ærei nonnulli cudi cæperunt, eique exi-
guo admodum numero.

Aurei autem atque argentei illi num-
mi, ex præſtantiſſimo & abſolutiſſimo
auro atque argento conflantur; licet
poſteriori hoc ſeculo cuſi nonnihil de-
teriores ſint quam ſuperiorum.

Aurei nummi varii ſunt; & fere ſe-
quentes fuerunt:

Roſatus nobilis Edoardaus ſive vetus
ſimplex, pendens in auro Anglicos ſeu
Anglos V, ſive grana Hollandica CLX.
Ejusque dimidia, & quarta pars. Item
duplus, & duplum pendens.

Roſatus nobilis Henricicus, qui ro-
ſam in cimba non præfert, pendens IV
Anglic. & XIV denar., grana Hollandi-
ca 142. Ejuſque dimidia, & quarta
pars, pendens ſecundum proportio-
nem.

Angelotus vetus, pendens IV Angli-
cos, & X grana, ſive grana Hollandica
138. Ejuſque dimidia, & quarta pars.

Georgius Nobilis, pendens III Angli-
cos, ſive grana Hollandica 96.

Coronatus Anglicus, pendens in auro
nonnunquam II Angl. & XII grana, in-
terdum tantum II Anglic. & VI grana.

Henricicus, (qui *Souverain* appellatur)
pendens in auro IV Anglic. ſive grana
Hollandica 118. Et dimidia illius pars.

Ange-

Angelotus cum *O*, pendens III An-
lic. & x grana; ſive grana Holland.
96.

Roſatus nobilis Iacobæus duplex, pen-
ens in auro VIII Anglic. & XXVIII gra-
a, ſeu gran. Holl. 284.

Iacobæus ſive *unio*, pendens VI Angl.
dimid., ſive grana Holland. 195. Et
artes illius.

Alter nummus, Regis caput laurea
oronatum præferens, pend. V Angl.
xxv grana.

Argentei nummi ſequentes:

Vſitatiſſimus argenteus nummus eſt
hillingus, & variæ illius partes. Qui
uidem integer pendet III Anglic. &
XVIII grana, ſeu grana Holland. 1241.
dimidia ejus pars dimidium tanti.
ita cæteræ partes. Tertia autem il-
ıs pars appellatur *Groat:* duodecima
nning; penningus autem in varias
ıoque partes dividitur; cujus quarta
ars *a farting* dicebatur; ſed minores
artes penningi raro jam ex argento
ıduntur præter dimidiam partem.

Habent & nummos argenteos, qui
x ejuſmodi ſchillingos valent; alios-
ıe qui omnes ad rationem ſchillingo-
ım exiguntur.

In computandi vero ratione vulgo
untur libris, ſchillingis & penningis.

libra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

libra conſtat viginti ſchillingis; ſchillingus duodecim penningis; quos denarios appellabamus. Atque hæc eſt uſitatiſſima apud omnes computandi ratio: licet & marcas norint, & aliis nominibus in pretiis rerum venalium exigendis utantur.

VII.
REGNI REDITVS QVIBVS rebus conſtet.

PRimo habet Rex Angliæ patrimonium regni, quod barbari vocant *domanium*. Quod quale quantumque ſit, explicare non poſſum: Id conſtat ex annalibus Camdeni, Henricum VIII, licet tres liberos haberet, multa è regio domanio profuſe elargitum eſſe. Elizabetham vero, pauciſſima è domanio donaſſe, nec quicquam aliud fere niſi ea cautione, ut maſculis deficientibus ad coronam reverteretur. Rex quoque Iacobus plurima elargitus eſt; & tamen anno 1607 in comitiis parlamentariis ipſe viva voce declaravit, ſe putare, nullum principem in orbe Chriſtiano pulchriores poſſeſſiones coronæ annexas hodie habere. Ab Ioanne Botero obſer-

obſervatum invenio, ex Ducatibus Lanſtriæ & Cornubiæ, qui Coronæ conncti ſunt, quotannis percipi LXXX aurorum millia.

Secundo; Quum Rex omnium pullorum, quorum bona, aut vel minia pars bonorum, aliquo modo Coronæ obnoxia eſt, tutelam ſuſcipiat, ad annum uſque ætatis XXI; & durante pupillari ætate omnes reditus ipſorum percipiat, & quantum lubet in alimenta eorum expendat: & matrimoniorum eorumdem dominus ſit, & ejusmodi pupillis conjuges attribuat; aut pretium pro conjugiis accipiat: Ex hoc ut ingens ſumma quotannis ex hac tutela in ærarium regis inferatur: quam alii 30, alii 60 millium librarum ſterlingenſium faciunt. Sed Rex plerumque bonam partem aliis elargitur; aut agnatis certo pretio redimi patitur: qui non raro X, imo & XX millia librarum Regi numerant, ut ſuos ab ea tutela eximant.

Tertio, ex releviis, ut vocant, id eſt, pretio quod in feudis recognoſcendis ſolvitur: quorum feudorum tanta eſt multitudo, ut quidam equeſtrium numerum LX millia eſſe prodiderint.

Quarto, è portorio, quod Rex percipit ex omnibus mercibus quæ invehuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

huntur & evehuntur; ſub nomine
Pondage: Id, ne rem altius repetamus,
Mariæ R. anno primo ita conceſſum
erat, ut vigeſimam partem juſti preti
mercium caperet; exceptis pannis, la-
nis, coriis, vino & aliquot aliis merci-
bus: itaque indicem edi curaverat, quo
pretia plerarumque mercium contine-
bantur, ſecundum quæ portorium hoc
ſolveretur. Qui index & toto regni Eli
ſabethæ tempore obtinuit. Verum Rex
Iacobus eodem tributo à Parlamento
ipſi confirmato, cum animadverteret,
multas merces vilius, multas cariu
æſtimatas, quaſdam etiam omnino præ-
teritas: omnes denuo æſtimari fecit, &
indicem edi ſecundum quem deinceps
portorium hoc ab indigenis atque ad-
venis ſolveretur. id actum anno regni
illius ſecundo.

Porro quia ſuperioribus ſeculis ma-
xima redituum Coronæ pars è lanis
quæ evehebantur collecta fuerat, & tri-
butum illud ob lanificium ſive panni-
ficium in ipſo regno inſtitutum mul-
tum erat imminutum, & fere ad nihi
lum redactum: Maria Regina ut hanc
jacturam reſarciret, pannis in regno
textis, cum ex eodem evehuntur, cer
tum vectigal impoſuit: quod ab Eliſa
betha R. continuatum, Rex Iacobu

quoqu

pque confirmavit. Solvunt autem igenæ Angli pro ſingulis pannis,qui iunt ulnas XXIV, ſive albi ſint, ſive ore aliquo tincti, ſolidos VI, denar. I. peregrini vero atque advenæ ſo- os XIV, denar.VI. cætera autem pan- rum genera certa proportione aut mero tantumdem ſolvunt. alii enim i, alii quatuor, alii terni, alii denique i pro uno panno, ut ſupra, ſumun- . Rex Iacobus anno regni ſui ſexto, rtorium ſive vectigal omnium mer- m, nova impoſitione (ut vocant) xit; excepta ſolum annona & iis quæ victum hominum pertinent; item- e apparatu omni bellico & ejuſmodi ous quæ ad fabricandas & inſtruen- s naves ſunt neceſſariæ; mercibus oque exceptis quæ in Regnum im- rtantur,eo conſilio,ut rurſus expor- tur, aut ut inde panni linei aut ſe- i texantur; denique auro, argento gemmis. Sed cum impoſitio hæc ercatoribus gravior videretur; anno gni ſui octavo merces omnes quæ è gno exportantur ab illa impoſitione ſolvit; ſolum illo pannorum genere os *bayes* vocant,plumbo,ſtanno ex- ptis. Earum vero mercium quæ im- rtantur, impoſitionem aut minuit t auxit.

Por-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Portorium porro omne quod ex o
mni genere mercium tam domeſtic
rum quam peregrinarum ad ſuperi
rem modum exigitur in uſum Princ
pis; id jam certa penſitatione à Reg
redimitur à publicanis tum Londi
tum in cæteris portubus: quum ſu
longe maxima parte regni Eliſabetha
reginæ nomine colligeretur, & magn
fraus vectigalibus tum fieret. Boteri
hæc vectigalia centum millibus libra
rum æſtimat; alii ducentis millibus, ni
quod fraudis hujus vitio, minora lon
ge eſſe fatentur. Quo pretio ſane nun
redimantur, mihi non ſatis conſtat
ſed id è tabulis publicanorum teſta
poſſum; portorium ſive vectigal o
mnium quidem mercium evectarum
regno anno 1612, aſcendiſſe ad 9379
libr. ſterling: importatarum vero a
80657 lib. ſterl. Eædem tabulæ faciun
fidem, anno 1621 vectigal mercium
evectarum reddidiſſe publicanis 8216
libras; importatarum autem 9105
lib. ſterling.

Atque hi fere ſunt ordinarii Regni re
ditus. Quotiescunque autem Regi au
belli neceſſitas aut aliud quid incum
bit; parlamentum indicere ſolent re
ges, & ejuſdem authoritate auxilium
ab omnibus ſubditis ſuis impetrare

idqu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

dque duplex. Prius, ſubſidium vocant.
ſt autem penſitatio quædam, quam
mnes omnino ſubditi è bonis ſuis o-
nnibus, ratione quadam æſtimatis,
quæ quidem leviſſima eſt,) Regi aut
ertis momentis ſive per partes, aut
mul & ſemel ſolvunt: idque ſemel,
s, ter, quaterve, prout parlamentum
ecreverit. Pro ſingulis autem libris,
ibus bona æſtimata fuerint, ſolvunt
ici, indigenæ quidem quorum bona
obilia valent tres libras annuatim,
o ſingulis libris II ſchillingos & VIII
narios: advenæ autem V ſchilling. &
denar. Dein quibus bona ſunt im-
obilia, indigenæ quidem pro ſingulis
ris annui antiqui reditus IV ſchillin-
s, advenæ VIII. Clerici autem ſive
cleſiaſtici, ex annuis ſuis reditibus
o ſingulis libr. ſolvunt IV ſchillingos.
rlamentaria auctoritate hęc limitan-
, temporibuſque ſuis & momen-
circumſcribuntur, & variis clauſu-
muniuntur; quæ hic referre longum
et. Subſidium denique ejuſmodi, ma-
am argenti ſummam ærario Regis
et adferre; ſed quæ pro temporum
ione multum variet. Memini au-
n me in Anglia audiviſſe ſubſidia ſin-
a, quæ à laicis percipiuntur, ſexa-
ta millia aut ſupra librarum ſterlin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

genſium Regi adferre. Quantum Eccleſiaſtica ſubſidia addant, mihi non ſatis conſtat. Alterum auxilii extraordinarii genus, quod ab eiſdem Comitiis parlamentariis Regi indulgetur, dena & quindena appellatur; harum quoque binæ ternæve, interdum & plures, ſucceſſive ſolvendæ, Regi conceduntur. Eſt autem quindena hæc & decima (inquit *Camden.*) taxatio certa, olim impoſita ſingulis civitatibus, burgis & oppidis, non viritim, ſed generatim, pro ratione decimæ quintæ partis facultatum locorum. Dicitur autem decima (ut *Guilielmus Lambardus* docet) quia in oppidis decima facultatum ſolvebatur; quindena vero, quia in pagis & rure tantum decima quinta. Poſterius hoc nomine maxime in uſu eſt. Tempore Henrici ſexti ſex millia librarum communi remiſſa ratione quorumdam oppidorum & provinciarum, quarum opes imminutæ dicebantur: quæ exceptio hodieq; in actis apponitur. Quantum una quindena valeat, certo explicare non poſſum per omnes provincias. De Cantio accepimus, eam aſcendere ad 1553 libras. item de Cornubia, 113 libras. de Huntingdonia 371 libras. Solet quoque interdum Rex ſine Parlamenti authoritate à l
cup-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

[co]mpletioribus ſubſidium petere, quod [b]enevolentiam vocant.

[Su]nt & alii tam ordinarii quam ex[t]raordinarii ærarii ſupplendi modi; de [q]uibus nihil dicimus quia illorum ra[ti]o nondum ſatis nobis cognita eſt: An[g]lis hæc prolixius explicanda relinquo, [u]t huic commentario addenda, ſi ita [v]idebitur.

VIII.

FAMILIA REGIA.

HEnrici VII familia paterna: filius Edmundi Comitis Richemondiæ; nepos Ovveni filii Meredith Tydor, & Catharinæ viduæ Henrici V Regis Angliæ & [f]iliæ Caroli ſexti R. Francorum. Famil[ia] materna: filius Margaretæ, nepos [Io]annis Ducis Somerſettenſis, pronep[o]s Ioannis Gandavenſis Ducis Lan[ca]ſtriæ, abnepos Eduardi III Regis [A]ngliæ.

[Fil]ii Eliſabethæ familia paterna: filia E[d]uardi IV Regis Angliæ, neptis Ri[ch]ardi Ducis Eboracenſis, proneptis [Ri]chardi Cantabrigienſis, abneptis Ed[m]undi Ducis Eboracenſis filii quinto[ge]niti Eduardi III Angl. Regis. Fami-

lia materna: filia Eliſabethæ, neptis R
chardi VVoodvil Comitis Rivers & I
cobæ Duciſſæ Bedfordiæ.

Henrico VII & Eliſabethæ na
fuere:

1 Arthur, qui ſine liberis obiit.

2 Henricus, qui poſt patrem r
gnavit.

3 Edmundus, qui puer obiit.

4 Margareta, nata anno 1489, n
pta Iacobo IV Regi Scotiæ, anno 15c
cui peperit Iacobum V Scotiæ Regen
Arturum, & Alexandrum, & filiar
Eadem ſecundo nupſit Archibald
Douglas Comiti Anguiæ, ann. 151
illique peperit Margaretam; quæ nup
Matthæo Lennoxiæ Comiti. Ex Ma
gareta hac & Matthæo nati fueru
Henricus, qui infans obiit; & Hen
cus Darlius, qui duxit in uxorem M
riam Reginam Scotiæ, & ex illa gen
Iacobum VI Scotiæ & Primum A
gliæ Regem; & Carolus, Comes Lenn
xiæ, pater Arbellæ.

5 Eliſabeth, infans obiit.

6 Maria, primo uxor Ludovici R
gis Franciæ, è quo nullos liberos ſuſ
pit; deinde Caroli Brandoni Ducis S
folciæ; cui peperit Henricum, & C
rolum, & Franciſcam; quæ nup
Henrico Greyo Dorceſtriæ March

...i, & illi peperit Ianam infelicem Re-
...inam.

7 Catharina infans obiit.

Henricus VIII natus ann. 1491. qui ...rimo duxit in uxorem Catharinam ...ratris Arthuri viduam. quæ illi peperit

Henricum, qui infans obiit.

Mariam, quæ poſtea regnavit.

Priore uxore repudiata duxit Annam Bullenam. quæ illi peperit

Eliſabetham, quæ poſtea regnavit.

Secunda obtruncata duxit tertiam ...xorem Ianam Seimeram. quæ illi pe-...erit

Eduardum VI, qui poſt illum re-...navit.

Eduardus VI, natus anno 1537, & ...enatus 1553, ſine prole.

Maria, nupſit Philippo Hiſpaniarum Regi. nata anno 1518, denata an-...o 1558, nullis hæredibus.

Eliſabetha, nata anno 1533, feliciſſi-...ne innupta regnavit annos 44. obiit-...ue anno 1602, menſe Martio.

Iacobus primus, ex parte patris, fi-...us Henrici Darlei, nepos Matthæi Len-...oxiæ Comitis, pronepos Archibaldi ...ouglaſſii & Margaretæ filiæ primo-...enitæ Henrici VII. Ex parte matris, ...lius Mariæ Reginæ Scotiæ, nepos Ia-...obi V Regis Scotiæ, pronepos Iacobi

quarti Scotorum Regis & Margaretæ filiæ primogenitæ Henrici VII.

Henricus VII.

Iacobus IV Scot. R. —	Margareta fil. primogenita. —	Archibaldus Douglaſſius.
Iacobus V.	Matthæus C. Lennox. —	Margareta.
Maria Scot. R. —	Henricus Darley.	

Iacobus VI Scotiæ, & I Angl. R.

Iacobo I Magnæ Britanniæ R. uxor fuit Anna Frederici II Daniæ & Norvvegiæ Regis filia, quæ illi genuit

1 Henricum, qui in flore adoleſcentiæ obiit.

2 Carolum, qui hodie regnat.

3 Eliſabetham, uxorem Principis Palatini, & jam Bohemiæ Regis, numeroſa prole maſcula felicem.

IX. SYL

IX.

YLLOGE DVCVM, MAR-
hionum, Comitum, Vicecomitum, &
aronum, qui Comitiis Parlamentariis
Interfuerunt anno CIↃ IↃC XXVII,
& quidem ſecundum ordinem
quo conſederunt.

Comites.

IAcobus Ley, Comes Marlo-borough, ſummus Theſaurarius Angliæ.

Henricus Montacutus, Comes Mancheſtriæ, privati Conſilii regii Præſes.

Georgius Villars, Dux Buckingamiæ, ſummus Angliæ Thalaſſiarcha.

VVilhelmus Pauletus, Marchio VVintoniæ.

Robertus Bertue, Comes Lindſeyæ, ſummus Angliæ Camerarius.

Thomas Hovvardus, Comes Arundellæ & Surreyæ, ſummus Angliæ Mareſcallus.

VVilhelmus Herbertus, Comes Penbrochiæ, ſummus familiæ regiæ Oeconomus.

Philippus Herbertus, Comes Montgomerii, Camerarius familiæ regiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Robertus Verius, Comes Oxonienſis.
Henricus Percius, Comes Northumbriæ.
Georgius Talbotus, Comes Salopiæ.
Henricus Grayus, Cantii Comes,
VVilhelmus Stanleius, Comes Darbiæ.
Henricus Somerſettenſis, Comes VVigorniæ.
Franciſcus Mannarius, Comes Rutlandiæ.
Franciſcus Cliffordus, Comes Cumbriæ.
Robertus Ratcliffus, Suſſexiæ Comes.
Henricus Haſtingius, Huntingdoniæ Comes.
Eduardus Borcherius, Bathoniæ Comes.
Thomas VVrithiouſleyus, Comes Southamtoniæ.
Franciſcus Ruſſellus, Bedfordiæ Comes.
VVilhelmus Seimerus, Hertfordiæ Comes.
Robertus Devoreux, Eſſexiæ Comes.
Theophilus Clinthonus, Lincolniæ Comes.
Carolus Hovvardus, Suffolciæ Comes.

Eduar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Eduardus Sacvillus, Dorcettiæ Comes.

VVilhelmus Cecilius, Sarisburii Comes.

VVilhelmus Cecilius, Exonienſis Comes.

Robertus Carr, Somerſetti Comes.

Ioannes Egertonus, Comes Bridgvvater.

Robertus Sidneius, Leiceſtriæ Comes.

VVilhelmus Comptonus, Northantoniæ Comes.

Robertus Rich, VVarvvici Comes.

VVilhelmus Cavendish, Devoniæ Comes.

Iacobus Hambledon, Cantabrigiæ Comes.

Iacobus Steovvartus, Comes Marchiæ.

Iacobus Hayus, Carleoli Comes.

VVilhelmus Fieldingh, Comes Denbighiæ.

Ioannes Digbeyus, Briſtolii Comes.

Leonellus Cranfieldus, Middelſexiæ Comes.

Chriſtophorus Villars, Angleſeyæ Comes.

Henricus Rich, Comes Holandiæ.

Ioannes Hollis, Claræ Comes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Oliverius S. Iohannis, Comes Bullingbrouck.

Franciſcus Fanius, VVeſtmorlandiæ Comes.

VVilhelmus Cnoollius, Comes Banbury.

Thomas Hovvardus, Comes Berkeriæ.

Thomas VVentvvorthus, Cleauelandiæ Comes.

Edmundus Sheffeldius, Moulgravii Comes.

Henricus Danvers, Danbii Comes.

Georgius Carue, Torneſii Comes.

Robertus Caryus, Monumuthenſis Comes.

Eduardus Denneyus, Nordovici Comes.

Emanuel Scroopius, Sunderlandiæ Comes.

VVilhelmus Cavendishius, NoviCaſtelli Comes.

Henricus Caryus, Doveriæ Comes.

Iohannes Mordantius, Petroburgi Comes.

Vicecomites.

Antonius Maria Brovvne, Vicecomes Montagu.

Iohannes Villars, Vicecomes Purbeck.

Richar

Richardus Burck, Vicecomes Tunridge.

VVilhelmus Fynes, Vicecomes Say & Seale.

Eduardus Cecilius, Vicecomes Vimbleton.

Thomas Savagius, Vicecomes Saage.

Eduardus Convvay, Vicecomes onvvay, principalis Secretarius.

Robertus Perpoyntius, Vicecomes evvarke.

Paulus Banning, Vicecomes Banning de Sudbury.

Barones.

Henricus Cliffordus, Baro Clifford.

Henricus Nevillus, Baro Aburgaeney.

Maruinus Touchetus, Baro Audley.

Algernon Peccius, Baro Pecciæ.

Iacobus Stanleius, Baro Strange de nocking.

Henricus VVeſt, Baro Delavvare.

Georgius Berckley, Baro Berckley.

Henricus Parkerus, Baro Morley & onteagle.

Richardus Lennard, Baro Dacres de erſt.

N. Stafford, Baro Stafford.

Eduardus Sutton, Baro Dudley.

Eduar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Eduardus Stourton, Baro Stourton
Iohannes Darceius, Baro Darcei & Mentuel.
N. Sandes, Baro Sandes.
Eduardus Vaux, Baro Vaux.
Thomas VVindſor, Baro VVindſor.
Iohannes Pauletus, Baro S. Ioannis de Baſing.
Thomas Cromvvellus, Baro Cromvvell.
VVilhelmus Eure, Baro Eure.
Philippus VVharton, Baro VVharton.
VVilhelmus VVillougby, Baro VVillougby de Parrham.
VVilhelmus Paget, Baro Paget.
Dudleius North, Baro North.
N. Brigges, Baro Chandois.
Spencerus Compton, Baro Comptō.
Eduardus VVottonus, Baro VVotton.
Henricus Grayus, Baro Gray de Groby.
VVilhelmus Peter, Baro Peter.
N. Gerrard, Baro Gerrard.
VVilhelmus Spencer, Baro Spencer.
Carolus Stanhop, Baro Stanhop de Haringdon.
Thomas Arundel, Baro Arundel de VVardor.
N. Dormar, Baro Dormar de VVinge.

N. Ro

N. Roper, Baro Tenham.
Philippus Stanhop, Baro Stanhop
e Shelford.
Eduardus Noell, Baro Noell.
Eduardus Montague, Baro Kimbol-
oni.
Fulco Grevillus, Baro Brooke de Bu-
hamcourt.
Eduardus Montague, Baro Mon-
ague de Boughton.
VVilhelmus Grayus, Baro Gray de
Vearke.
Franciſcus Leake, Baro Deincourt.
Henricus Ley, Baro Ley.
Richardus Robares, Baro Robares
e Truro.
Horatius Verius, Baro Vere de Til-
ury.
Oliverius S. Ioannis, Baro Tregoze.
Dudleius Carleton, Baro Carlton
mbercourt.
Nicolaus Tufton, Baro Tufton.
VVilhelmus Crauon, Baro Crauon
le Hamſted Marshal.
Montioyus Blunt, Baro Montioy.
Thomas Gelaſſes, Baro Faulcon-
bridge de Yarum.
Richardus Lovelace, Baro Lovelace
le Hurley.
Ioannes Pauletus, Baro Paulet de
Hinton S. Georgii.

VVilhel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

VVilhelmus Harvie, Baro Harvie o
Kidbroote.

Thomas Brudnel, Baro Brudnel d
Stouton.

VVilhelmus Maynard, Baro Maynard

X.

SERIES REGVM ANGLIÆ

Ex Henrico Sauillo, & Ioanne Speedo.

POſtquam Anglo-Saxones no-biliſſimam Britanniæ partem invaſerant, totam Angliam ut poſtea dici cœpit, except VVallia, in ſeptem regna diviſerunt; in quibus multis annis ſeparatim à variis regnatum fuit, donec tandem omnia regna ad unum devenerunt.

Cantii regnum complectebatur Cantium; in quo ſequentes regnarunt:

	an. à C. N.	*an. reg.*
Hengiſtus,	455.	ann. 31
Eska Hengiſti fil.	488.	ann. 24
Octa Eskæ fil.	512.	ann. 20.
Ymericus Eskæ fil.	532.	ann. 29
Ethelbertus Ymerici fil.	561.	ann. 56

Hic Chriſtianam religionem amplectitur.

Eabaldus Ethelberti fil.	617.	ann. 24
Ercombertus Eabaldi fil.	641.	ann. 24

Egber

Egbertus Ercomberti fil.	665. ann. 9.	
Lotherus Egberti frater.	673. ann. 11.	
Edricus Egberti fil.	686. ann. 6.	
VVithredus Edrici frat.	693. ann. 33.	
Edbertus VVithredi fil.	726. ann. 23.	
Edelbertus VVithredi fil.	749. ann. 11.	
Alricus VVithredi fil.	760. ann. 34.	
Ethelbertus Vſurpator,	794. ann. 3.	
Cuthredus Vſurpator,	797. ann. 8.	
Baldredus Vſurpator,	805. ann. 18.	

Regnatum in Cantio annis 372.

Auſtralium Saxonum regnum complectebatur Suſſexiam & Surreyam: in quo ſequentes regnarunt:

	an. à C.N.	*an. reg.*
Ella,	488.	ann. 32.
Ciſſa Ellæ fil.	514.	ann. 75.
Ethelvvolfus Chriſtianus,	595.	ann. 25.

Occidentalium Saxonum regnum complectebatur Cornubiam, Devoniam, Dorſettiam, Somerſettiam, VViltoniam, Hantoniam, Berkeriam; in quo regnarunt

	an. à C.N.	*an. reg.*
Cherdicus,	519.	ann. 33.
Kenricus Cherdici fil.	534.	ann. 26.
Cheaulinus Kenrici fil.	561.	ann. 33.
Cearlicus Cuthvvolfi fil.	592.	ann. 5.
Chelvvolfus Kenrici nep.	598.	ann. 14.
Kingil Chriſtianus,	612.	ann. 31.
Kenvvaldus Kingilis fil.	643.	ann. 31.

Eskvvi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Eskvvinus, 675. ann. 2.
KenvvinusKenvvaldi frat.677.ann. 9
CeadvvallaKenrici abnep.686. ann. 2.
Ina Kenrici pronepos, 688 ann. 37.
Ethelardus, 726. ann.14.
Cuthredus Ethelardi frat. 740.ann.14.
Sigebertus,obſcuræ famæ,754. annum unum & dimidium.
Kenvvulfus, 755. ann. 29
Brithricus, 784. ann.16
Egbertus, 802. ann.19

Hic poſtquam annos 19 in Occidentali Saxonia regnaſſet, primus factu eſt Anglorum monarcha abſolutus.

Orientalium Saxonum Regnum complectebatur Eſſexiam & Middelſexiam; in illo regnarunt

	an. à C.N.	an. reg
Erchenvvinus,	527.ann.	
Sledda,	587.ann.	9
Sebert.Sleddę fil.Chriſtian.	596.ann.	13
Sexred. Sevvard. Sigebert.	616.ann.	6
Sigebertus parvus,	623. ann.	13.
Sigebertus bonus,	646.ann.	16.
Svvitelmus Sigeberti frat.	661. ann.	3.
Sigerus & Sebba fratres,	664.ann.	30
Sigehard. & Senfrid.frat.	694.ann.	7
Offa Sigeri fil.	701.ann.	8
Selredus Sigeberti boni fil.	709.ann.	38
Svvithredus,	747.ann.	

Northumbrorum Regnum comple-

ctebа-

ebatur Eboracenſem provinciam, unelmenſem, Lancaſtrenſem, VVeſt-orlandiam, Cumbriam & Northum-riam: in illo regnarunt

	an. à C.N.	*an. reg.*
a,	547.	ann. 12.
la, vel Alla,	559.	ann. 30.
lelricus Idæ fil.	589.	ann. 4.
thelfridus Edelrici fil.	593.	ann. 24.
lvvinus Ellæ fil. Chriſtian.	617.	ann. 17.
ſvvaldus Ethelfridi fil.	634.	ann. 9.
ſvvius nothus,	643.	ann. 28.
fridus Osvvii fil.	671.	ann. 15.
fridus Osvvii nothus,	686.	ann. 19.
fredus Alfridi fil.	705.	ann. 11.
enredus,	716.	ann. 2.
fricus,	718.	ann. 11.
olulfus Kenredi frat.	729.	ann. 8.
bertus Kenredi cognat.	718.	ann. 20.
ſulfus Egb. fil.	758.	ann. 1.
helvvaldus ſeu Mollo,	759.	ann. 6.
redus Invaſor,	765.	ann. 9.
helredus Mollon. fil.	774.	ann. 4.
fvvoldus Alredi frat.	778.	ann. 11.
redus Alredi fil.	789.	ann. 1.
helredus iterum,	790.	ann. 4.

Ethelredo interfecto finem accepit gnum Northumbrorum, quod poſt terregnum 33 annor. occupavit Eg-rtus VVeſt-Saxo, ann. 827. nomi-ntur tamen quidam Reguli Nort-

humbrorum Danicis temporibus.

Merciæ regnum complectebat
Huntingdoniam, Rutlandiam, Linco
niam, Northamtoniam, Liceſtriam
Darbiam, Nottingamiam, Oxonium
Ceſtriam, Salopiam, Gloceſtriam, VVo
ceſtriam, Staffordiam, VVarvvicum
Buckingamiam, Bedfordiam, Hartfo
diam: in eo regnarunt

	an. à C.N.	*an. re*
Crida,	582.	ann. 1
VVibba Cridæ fil.	593.	ann. 2
Ceorl, nepos VVibb.	614.	ann. 1
Penda VVib. fil.	626.	ann. 3
Peada Pendæ fil. Chriſtian.	656.	ann. 1
VVulfherus Peadæ frat.	659.	ann. 1
Athelredus Pend. fil.	675.	ann. 2
Kenredus VVulfh. fil.	704.	ann.
Ceolredus Ethelredi fil.	708.	ann.
Ethelbaldus,	716.	ann. 4
Offa,	758.	ann. 3
Egfridus Offæ fil. dimidium.	796.	annu
Kenulphus cognatus,	797.	ann. 2
Kenelmus Kenulphi fil.	819.	menſ.
Ceolulfus Kenulphi frat.	820.	ann.
Bernulfus Invaſor,	822.	ann.
Ludecanus electus,	824.	ann.
VVitlafus,	826.	ann. 1
Bertvvulfus,	839.	ann.
Burkredus,	852.	ann. 2

Ti

Tres poſteriores VVeſt-Saxones tri-
tarii fere fuerunt.

Orientalium Anglorum regnum
plectebatur Suffoxiam, Norfoxiam,
ntabrigiam, & Elienſem provincias;
illo regnarunt

	an. à C.N.	*an. reg.*
ffa,	575.	ann. 7.
tyllus Vffæ fil.	583.	ann. 10.
eddvvaldus Titylli fil.	593.	ann. 31.
rpvvaldus Redvvaldi fil.	624.	ann. 12.
gebertus,	636.	ann. 3.
ricus,	638.	ann. 4.
nna Eorpvvaldi nep.	624.	ann. 13.
thelherus Annæ frat.	654.	ann. 2.
elvvaldus Æthelheri fr.	656.	ann. 9.
dulfus Æthelheri fil.	664.	ann. 19.
vvoldus Æthelheri fil.	683.	ann. 7.
orna Æthelheri fil.	690.	ann. 24.
helredus,	714.	ann. 35.
helbrigtus Ethelr. fil.	749.	ann. 45.

Hoc occiſo ab Offa regnum Orien-
ium Anglorum unitum eſt regno
erciorum : vel, ut alii, maxima ſui
rte poſſeſſum à Danis : donec cum
teris ad Egbertum VVeſt-Saxonię R.
volveretur.

Licet autem in ſuperiorem modum
tem regna diſtincta in Anglia fue-
t, tamen inde à primo Anglorum &
conum ingreſſu, fere ſemper unus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

aliquis Regum inter cæteros dignita
& auctoritate eminuit, ita ut paru
à monarchæ conditione abeſſet. Li
Speedo recenſentur hoc ordine.

Hengiſtus, Cantii Rex.
Ella, Auſtralium Saxonum R.
Cherdicus, VVeſt-Saxonum R.
Kenricus, VVeſt Sax. R.
Ceolinus, VVeſt Sax. R.
Ethelbertus, Cantii R.
Redvvaldus, Orientalium Angl. R.
Edvvinus, Northumbrorum R.
Oſvvaldus, Northumbrorum R.
Oſvvyus, eorumdem R.
Vlferus, Merciorum R.
Ethelredus, Merciorum R.
Kenredus, Merciorum R.
Chelredus, eorumdem R.
Ethelbaldus, eorumdem R.
Offa, eorumdem R.
Egfridus, eorumdem R.
Kenvvolfus, eorumdem R.

Poſt nos imperium abſolute ad
num pervenit, cæteris regulis ſuperat
Eorum autem qui toti Angliæ ex A
glo-Saxonum ſanguine præfuerunt,
ries ita ſe habet.

	an. à C.N.	*an. r*
Egbertus,	800.	ann.
Ethelvvulfus Egberti fil.	837	ann.
Ethelbaldus Ethelvvulfi fil.	857.	ann.

Eth

heſbertus Ethelvvulfi fil. 862.ann. 5.
helredus Ethelvvulfi fil. 867.ann. 5.
fredus Ethelvvulfi fil. 872.ann.29.
luard. ſenior, Alfr. fil. 901. ann.23.
helſtanus Eduard. fil. 924.ann.16.
dmundus Eduardi fil. 940.ann. 6.
lredus Eduardi fil. 946. ann. 9.
lvvius Edmundi fil. 955. ann. 4.
dgarus Edvvii frater, 959. ann. 16.
duardus martyr, Edg. fil. 975. ann. 4.
helredus Edgari fil. 979. ann.37.
dmundus ferreum latus, 1016. ann. 1.

Poſt huncDani in Anglia regnarunt:

an. à C.N. an. reg.

anutus, 1017. ann. 19.
eraldus Canuti fil. 1036. ann. 4.
ardicnutus Canuti fil. 1040. ann. 2.

Et rurſus ex Anglo-Saxonum genere

duardus Confeſſor, 1042. ann. 24.
aroldus vix anno uno.

Sequuntur jam Reges è Normannica ſtirpe.

VVilhelmus I, Conqueſtor, antea Dux Normanniæ, regnum in Anglia auſpicatus fuit anno à C. N. 1066. & tenuit annis 20, menſ. 10, dieb. 26. obiit anno 1087, menſe Septemb.

VVilhelmus II, dictus Rufus, tertiogenitus VVilhelmi Conqueſtoris, regnum auſpicatus eſt ann. à C. N. 1087. & tenuit annis 12, menſib. 10, dieb,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

diebus 22.& fortuito ictus à ſuis diſce
ſit ann.1100.

Henricus I, VVilhelmi Conqueſtor
filius poſtremogenitus, regnum adi
anno à C. N. 1100; tenuitque ann
35, menſ. 3. obiit anno 1135. Hic du
xit in uxorem Mathildem filiam R
gis Scotiæ & Margaretæ ſororis Edga
Atheling è regio ſanguine Anglo-Sax
num. Et Ducatum Normanniæ, ſup
rato & excæcato fratre Roberto, Co
ronæ Angliæ adjunxit. VVallos quo
que ſubjugavit.

Stephanus, ex Adelicia filia Guillie
mi Conqueſtoris, Henrici cognatu
regnum invaſit, excluſa Mathilde Hen
rici I filia & Imperatoris vidua, ann
à C. N. 1135; & tenuit annis 18, men
9, dieb. 17. obiit anno 1154.

Henricus II, filius Mathildis Impe
ratricis, & Henrici I nepos, regnum
adiit ann. à C. N. 1154; tenuitque an
nis 34, menſ. 8, dieb. 12. obiitque an
no 1189. Hic poſſedit præterea Nor
manniam, Aquitaniam, Andegaven
ſem, Cænomanenſem & Turonenſem
provincias in Gallia; duxerat quippe in
uxorem Helionoram ducis Aquitania
hæredem unicam. Idem & Hiberniam
domuit.

Richardus I, dictus Cor Leonis
Hen

enrici II filius tertiogenitus, regnum
iit anno à C.N. 1189 tenuitque ann.
menſ. 9. obiit anno 1199, ſagitta
us in obſidione caſtelli in Lemovi-
bus.

Iohannes, filius Henrici II ſextoge-
tus, & ab illo Dominus Hiberniæ
nſtitutus, regnum Angliæ & cætera
ominia in Gallia adiit anno à C. N.
99; tenuitque annis 17, menſ. 7. obiit-
ue anno 1216, intoxicatus à monacho,
ti creditur.

Henricus III, Ioannis filius decen-
is, regnum adiit anno à C. N. 1216;
enuitque annis 56, menſ. 0, dieb. 27.
biitque anno 1272. Princeps toto vi-
æ tempore inteſtinis bellis & magna-
um ſuorum factionibus & rebellioni-
us exercitus.

Eduardus I, Henrici III filius, re-
gnum adiit anno à C. N. 1272; tenuit-
que annis 35, menſib. 7, dieb. 21. obiit-
que anno 1308. Hic primum VValliam
perdomuit, cæſo Leolino Principe.
Iudæos ex Anglia emiſit. Scotiam gra-
viter afflixit, & obtinuit quandiu vixit.

Eduardus II, Eduardi I filius, regnum
adiit anno à C.N. 1308; tenuitque an-
nis 19, menſ. 6, dieb. 15. anno 1327 à
ſuis deſtitutus, & in carcerem condi-
tus, filio ſuo regnũ reſignavit; & paulo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

poſtinſigni parricidio fuit interemptus Princeps mollis, & degener à virtutibus paternis; quare & Scotia excidit ingenti prælio à Scotis victus.

Eduardus III, Eduardi II filius, regnum adiit, anno à C. N. 1327; tenuitque annis 50, menſ. 4, dieb. 15. obiitque anno 1377. Hic ingenti clade afflixit Scotos: Galliæ Regnum, ut iure hereditario ſibi debitum, armis invaſit, & Gallos ingentibus cladibus terra marique afflixit; cepit Caletum, unoque tempore captivos habuit Reges Franciæ & Scotiæ. Princeps omnibus numeris abſolutus.

Richardus II, Eduardi III è filio primogenito Eduardo nepos, undecim annorum puer regnum adiit ann. 1377, tenuitque annis 22, menſib. 2. regnoque ſe abdicare coactus, anno 1399 miſere periit, fame, uti quidam tradunt, enectus.

Henricus IV, Eduardi III è filio Ioanne Lancaſtriȩ duce nepos, regnum adiit ann. 1399; tenuitque annis 13, menſ. 5, dieb. 21. obiitque anno 1412.

Henricus V, Henrici IV filius, regnum adiit anno 1413, tenuitque annis 9, menſ. 4, dieb. 11. obiitque anno 1422. Hic ingenti clade percuſſit Gallos; Rotomagum & plura Normanniæ oppida

oppida recepit, poſtquam jam 215 annis in poteſtate hoſtium fuerant. Dein ducta in uxorem Catharina Caroli VI Franciæ R. filia, & Delphino à parente exhæredato, Coronæ Franciæ ſucceſſor eſt declaratus; ſed obiit antequam illius plene compos fieret.

Henricus VI, Henrici V filius, patri ſucceſſit anno à C. N. 1422, octo menſium puer; tenuitq; varia fortuna annis 38, menſ. 6. Nam puer publico præconio Francorum Rex denunciatus, & totius pene Galliæ compos, annoque 1431 Pariſiis in Regem Franciæ fuit inunctus. Sed Burgundo ab ipſo deficiente, & Bedfordiæ Duce ipſius patruo decedente, res in Gallia ſenſim peſſum ivere: domi autem res turbatæ à Richardo Duce Eboracenſi: anno 1449 Normannia; ſequentibus Aquitania amiſſa: In Anglia miſera rerum facies, nobiliſſimo quoq; vario fato extincto, & popularium ſeditione ægre compoſita: Eboracenſis graviores turbas orditur; Dux Sommerſettenſis cæſus, ipſe Rex captus & ad varia atque indigna coactus; tandem Eboracenſis aperte regnum affectat; ſed illo in prælio occiſo anno 1460, filius illius Eduardus, redintegrato bello, Regem in boreales partes Angliæ concedere coëgit anno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

1461. In quo anno Henrici VI regnum deſiiſſe creditur. nam eodem anno parlamentaria authoritate regno fuit abdicatus: &, cum anno 1463 clam in Angliam veniſſet, captus & in turrem Londinenſem conclusus; ſed Duce Clarencio & VVarvvicenſi ab Eduardo deficientibus Henricus poſtliminio fuit reſtitutus 1470, poſtquam pene decennium in carcere fuiſſet detétus. Eduardus profugit ex Anglia, & paulo poſt reverſus aliquot præliis Henricū ſuperat, & rurſus turri Londinenſi includit; ubi à Richardo Gibboſo miſere fuit occiſus.

Eduardus IV, Richardi Eboracenſis filius, regnum adiit anno à C.N. 1460; tenuitque varia fortuna annis 22, menſib. 1. obiitque anno 1483.

Eduardus V, Eduardi IV filius, duodecim annorum puer, regnum adiit 1483: ſed vix menſibus duobus & paucis diebus tenuit, ab avunculo Richardo inſigni parricidio obtruncatus.

Richardus III, Richardi Ducis Eboracenſis filius, regnum accepit anno à C. N. 1483; tenuitque annis 2, menſe uno; in prælio occiſus anno 1485.

Henricus VII, regnum Angliæ adiit anno à C. N. 1485; ductaque in uxorem Eliſabetha, Eduardi IV filia, diſſidia inter Lancaſtrenſem & Eboracenſem

fami-

familiam compoſuit; & feliciter regnavit annis 23, menſ. 7. Princeps felix & numeris omnibus abſolutus.

Digreßio de dißidiis inter Lancaſtrenſem & Eboracenſem familias, ex Wilhelmo Lambardo.

EDuardo tertio inter alios liberos quinque fuerunt filii: primogenitus, Eduardus, vulgo Niger princeps dictus; VVilhelmus, qui puer obiit; Leonellus Dux Clarenciæ; Ioannes Dux Lancaſtriæ, vulgo Gandavenſis dictus; & Edmundus, primo Comes Cantabrigienſis, & mox Dux Eboracenſis. Eduardus obiit ante parentem, relicto filio Richardo; qui avo ſucceſſit. Hujus regimen à conſanguineis & aliis magnatibus, ipſius culpa an ipſorum ambitione, cum magnopere improbaretur, undecimo anno regni parlamétum vocare, & quoſdam ſuorum exilio, alios morte punire coactus fuit, tanquam illius ſeductores. Ipſe vindictam anhelans, primo patruum ſuum Thomam, ſextogenitum Eduardi III, & Gloceſtrenſem Ducem, capite plectit; & poſt illum Comitem Arundeliæ: Archiepiſcopum vero Cantuarienſem, Comitem VVarvvicenſem. & alios exilio mulctat: Henricum vero, Ducem Here-

Herefordenſem, Ioannis Gandavenſis filium, certis limitibus circumſcripſit, & Lancaſtriæ Ducatu ſpoliavit. Quibus actionibus magnatum ſuorum animos plane à ſe alienavit; nec minus popularium mentes à ſe avertit. Vnde Henricus ex Hibernia reverſus, armis non modo Ducatum ſuum Lancaſtrenſem recuperavit, ſed & Richardum captum in carcerem concluſit; in quo miſere periit, nullo hærede relicto. Ita Henricus, IV ejus nominis, regni compos eſt factus. Poſt quem filius & nepos, Henricus V & VI, ſucceſſive regnarunt; Lancaſtrenſes dicti, quia à Ioanne Gandavenſi deſcendebant. his inſigne erat roſa rubens. Horum æmuli Eboracenſes, quibus roſa candida pro inſigni erat, de regni jure contendere cœperunt; jurene an injuria, ſequens ſtemma faciat fidem.

Leonellus, tertiogenitus Eduardi III, & Clarentiæ Dux, genuit Philippam hæredem; quæ nupſit Edmundo de mortuo mari, Comiti limitis VVallici; qui & Richardo vivente hæres apparens Coronæ Angliæ fuit declaratus. Ex his natus Rogerus de mortuo mari; ex illo Edmundus, Rogerus, Anna & Elionora. Anna (nam cęteri improles deceſſere) enupſit Richardo Comiti Cantabrigiæ,

abrigiæ, filio Edmundi, & ex illo Eduardi III nepoti. ex his natus Richardus Plantageneta Dux Eboraci; qui præter undecim alios liberos genuit Eduardum IV Angliæ regem. Ex quo apparet, poſt Richardi II obitum non debuiſſe quemquam è domo Lancaſtria ſuccedere, Leonelli ſtirpe ſuperſtite. Quod Henricus IV cum non ignoraret, jus ſuum altius repetendum exiſtimavit, nimirum ab Henrico III. Huic quippe duo filii fuerant, Eduardus & Edmundus. Quorum ille ſub nomine Eduardi I regnavit. Edmundus erat Dux Lancaſtriæ & gibboſus. Licet autem inter utriuſque ætatem multum intereſſet; poſtea credi voluerunt qui jam hanc telam ordiebantur, Edmundum fuiſſe primogenitum, & ob corporis deformitatem poſthabitum. Itaque cum Henricus Ducatum Lancaſtriæ à matre Blanca filia & hærede Henrici Ducis Lancaſtriæ accepiſſet; eadem ratione & ſibi jus potius ad Coronam acquiſiſſe volebat videri, & ſuperiores reges injuria regnaſſe.

Henricum, licet jam Regni compotem, variæ difficultates exceperunt. nam ſtatim poſt Richardi exauthorationem & captivitatem, frater Richardi Dux Exoniæ, cum Duce Albæ Marliæ,

liæ, & Comitibus Cantii, Sarisburii, & Gloceſtriæ, aliiſque, Henricum VVindeſoræ pene oppreſſerunt: Sed palam facti, ſuppliciis affecti fuerunt, & Richardus ipſe paulo poſt ſubmotus. Paulo tamen poſt (anno 1400) monachi vanis rumoribus, & Ovvenus Glendorus armis in VVallia, Richardum ſuperſtitem perſuadere conati ſunt. Et anno 1401 Comes VVorceſtriæ, Archiepiſcopuſque Eboracenſis, & Thomas Mombrayus, Comes Mareſcallus, illum armis fatigarunt, anno 1405. alii quoque poſtea. ita uti irrequietum regnum maxima vitæ parte obtinuerit. Hunc excepit filius Henricus V, princeps bellicis artibus clarus, ſed & domeſticis inſidiis impetitus, à Richardo Cantabrigienſi, marito Annæ, de qua ſupra; qui ſcelus conceptum capite luit. Henricum quintum excepit ſextus; nullis primo ſeditionibus obnoxius, donec res in Francia nutare cœperunt, & ipſe nuptias contra jus & magnatibus ſuis invitis iniviſſet cum Regis Siciliæ filia, & Patruum ſuum Hunfredum Gloceſtriæ Ducem neci dediſſet, totuſque eſſet in uxoris poteſtate. tunc enim Richardus Eboraci Dux occaſionem oblatam amplectens, clam regno illius inſidiari cœpit; uſus opera Iacobi Cade,

ade, qui ſe de mortuo mari ferebat:
ed cum hac via parum profeciſſet, im-
etum in Ducem Somerſettenſem,
uem maxime ſibi obſtare rebatur,
onvertit, aſſumto Comite Devoniæ
c aliis. verum cum Rex Somerſetten-
em tueretur, res ad prælium tandem
evenit, in quo Somerſettenſis cæſus
c Rex Henricus fuit captus; id accidit
nno 1456. Richardus Regis potens,
arlamentaria authoritate ſe prote-
torem Regni decerni haud difficulter
mpetravit; Richardum autem Nevil-
um Comitem Sariſburienſem, Regni
ancellarium; & filium illius Richar-
um itidem Nevillum, Comitem
Varvvicenſem. Margareta Regis con-
ux cum & Ducem Eboracenſem &
omitem VVarvvicenſem ſimul op-
rimere fruſtra conata fuiſſet, flam-
mam hanc civilem magis accendit: ita
t non jam uter regnaret, ſed uter vi-
eret, inter ipſos diſceptaretur. infeſtis
rmis concurſum, & Rex ſecundo ca-
tus, Parlamentariaque authoritate
ichardus proximus hæres regni de-
laratus fuit: verum cum hic non mul-
o poſt in prælio contra Reginæ co-
ias inito occubuiſſet; Rex rurſus fuit
beratus. Actum jam de Eboracenſi-
us videbatur, quum Eduardus Richar-

di fi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

di filius , Comitibus Pembrochiæ
VViltoniæ cæſis , Londinum vict
adiit, & Regis titulum ultro fuit ad
ptus; Henricus vero in Scotiam prof
gus, cum clam in Angliam rediiſſ
tertio capitur. Eduardus jam ſecuru
Comitem VVarvvicenſem in Gallia
mittit, ut ſibi Bonam in uxorem pet
ret; dum ipſe interim Grayam in A
glia ducit. quæ res VVarvvicenſe
ſummopere offendit; qui, licet aliud
mularet, nihil non poſt illa movit
Henricum reſtitueret. quod ut tuti
aggrederetur, filiam ſuam Georgio D
ci Clarenciæ Regis fratri conjunxit :
ſeptentrionalioribus Anglis clam co
citatis, aliquot præliis certatum,
tandem Rex ipſe fuit interceptus; ſe
cum rurſus evaſiſſet, fratrem & VVa
vvicenſem tandem regno profugere
in Galliam concedere coëgit. In Galli
Francorum rege ſufflaminante, nov
conſilia in Regis perniciem capta:
duardus Henrici filius cum VVarvv
cenſis filia conjunctus : Clarencius
VVarvvicenſis, Oxonienſis, & Penbro
cienſis, cum copiis in Angliam redie
runt: Eduardus R. à ſuis deſertus Flan
driam petiit. Henricus libertati reſti
tutus regnum denuo auſpicatur; ve
rum Eduardus paulo poſt reverſus

(lice

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

(ſcilicet primo, regni ſpe abjecta, tantum
Ducatum Eboracenſem affectare vide-
retur,) capto non ſine perjurio Ebora-
co, & fratre Clarencio ſibi reconcilia-
to, Marchioneque Montis acuti dece-
pto, recta Londinum petiit, & Henri-
cum inopinantem oppreſſit, & quarto
iam carceri mancipavit. VVarvvicen-
ſem auxilio advenientem proſtravit.
Reginæ quoque copias cecidit, & co-
mites illius cepit: & jam ſævitiæ dedi-
tus Henrici filium in ſuo conſpectu ne-
care eſt paſſus; Henricum ipſum paulo
poſt in turri Londinenſi: Regina vitam
pretio redemit. Penbrocienſis cum ne-
pote ſuo Henrico, qui poſtea regnavit,
in Galliam fugit. Eduardus undecimo
anno poſt in flore ætatis extinguitur,
duobus filiis relictis, Eduardo & Ri-
chardo. Quorum ille regnum obtinuit,
et nunquam fuerit coronatus; nam
Richardus patruus utrumque ſuſtulit,
ſeſemet coronari fecit: Verum re-
gnum paricidio partum non dudum
tenuit, ab Henrico, Comite Riche-
mondiæ, regno pariter & vita pri-
vatus.

Henricus VIII, Henrici VII filius, re-
gnum adiit anno à C. N. 1509; tenuit-
que annis 37, menſib. 7. obiitque an-
no 1546.

Eduardus VI, Henrici VIII filius, re-
gnare cœpit anno à C. N. 1546; regna-
vitque annis 6, menſ. 5. obiitque ann
1553, ſeptemdecim annos natus.

Maria Henrici VIII filia, regnu
adiit anno à C. N. 1553; tenuitque an-
nis 5, menſib. 4. obiit anno 1558.

Eliſabetha, altera Henrici VIII filia
regnum adiit anno 1558; tenuitque fe-
liciſſime annis 44, menſib. 4. obi
anno 1602.

Iacobus, Scotiæ VI, Angliæ vero
Regnum adeptus eſt anno à C. N
1602; tenuitque annis 23. obiitque an-
no 1625.

Carolus, Iacobi filius, hodie regna

XI.

NOBILIORVM FAMILIA-rum Sylloge, ex Camdeno, & aliis.

A.

ALington: Equeſtris famili
quæ inde à temporibus He
rici VI enituit, connubio ju
ſta cum Argentonia hæred
quæ in hanc familiam intulit prædiu
VVimondley in Comitatu Hertfo
dienſi; quod honoratiſſimo jure ten

ty

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ir, (quod Angli vocant *Grand Ser-antie,)* nimirum, ut poſſeſſor Regi-us Angliæ quo die inaugurantur pri-mum miniſtret ſcyphum, & ſit quaſi regius pocillator. *Camden.*

Arondel, (quidam Latine *de Hirun-ne* ſcribunt,) familia antiqua & ce-ioris, propinquitatis & affinitatis ra-is longe diffuſa: equeſtris familia, ujus ſedes Lanheron in Cornuvvallia: ob fortunas, quas habuerunt ampliſſi-mas, *Arondellii magni*, non ita pri-rem dicti. *Camden.* Ex eadem familia (niſi fallor) Ioannes Arundel, quem ribit Camdenus à Iacobo R. Baro-m de VVardour creatum, & ab Im-ratore Rudolpho, ob rem præclare lverſus Turcas juxta Strigonium ge-am, Comitem Imperii dictum.

Ashburnham, familia vetuſta ad-odum in Comitatu Suſſexiæ. *Cam-n.*

Ashby, familia nobilis in Comitatu iceſtriæ. *Burton.*

Aſtley, clara & antiqua familia e-leſtris, in Dorſettiæ Comitatu. *Cam-n.* Eſt & familia ejuſdem nominis, ſcio an originis, (de qua VVilhelmus rton,) in Leiceſtria; qui *Aſtley à tteshul*, & *Aſtley à Wolney* ſcribunt: orum majores Aſtley Caſtrum in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

VVarvvicenſi provincia poſſederunt connubio ad Greyorum familiam translatum.

B.

BAcon, clara familia, & plurimum illuſtrata à Nicolao Bacono ſub Eliſabetha R. Cancellario Angliæ; item Franciſco Bacono filio, ſub Iacobo R. nuper eadem dignitate functo, & Baronis à Verulamio titulo aucto.

Bainard, clara familia, cujus poſſeſſio eſt Leckham in Comitatu VViltoniæ. *Camd.*

Bampfield, clara & perantiqua familia, cujus ſedes Poltimore in Devonia. *Camd.*

Banning. hæc familia inclaruit in Paulo Banning, Vicecomite Banning de Sudbury.

Barkley, nobiliſſima & antiqua familia; è qua plurimi Barones fuere; & Henrico VII regnante Guilielmus Marchio Barkley, Comes Nottingamiæ & Mareſcallus Angliæ. *Camd.* Hodie ex illa Baro *Berkleye*.

Barrington, clariſſima familia in Eſſexia, quam regnante Stephano Barones de Monteſino poſſeſſionibus adauxerunt, & patrum memoria nuptiis cum altera filia & hærede Henrici Po

Domin

omini Montis acuti, filii & hæredis
largaretæ Comitiſſæ Sarisburiæ ex
nguine regio, clariorem reddide-
int. *Camd.*
Baſing, vide *S. Iohn.*
Baskervil, clara & vetuſta familia,
irorum & Equitum auratorum olim
dmodum fœcunda, qui è nepti Gu-
oræ celeberrimæ illius heroinæ Nor-
annicæ genus repetunt, & olim in
omitatu Herefordenſi & Salopienſi
oruerunt. *Camden.*
Beaumont. antiqua & nobilis fami-
in Comitatu Leiceſtriæ, magniſque
gnitatibus olim perfuncta. *Camden.*
Burton. Ex eadem hodieque eſt Vi-
comes Beaumont, creatus à Rege Ia-
obo I, anno 1622.
Beding field, clara & vetuſta familia
Comitatu Suffolciæ, à loco ejuſdem
ominis. *Camden.*
Belaſſes. ex familia hac eſt hodie Ba-
Falconbridge de Yarum.
Berners, pervetuſta familia in Hert-
rdienſi Comitatu. *Camden.*
Bertii, familia nobilis, materna ſtir-
à VVillougbeis deſcendens; unde
arones VVillougbii de Eresby: ex ea-
em hodie Comes Lindſeiæ.
Bingham, clara & antiqua familia
agro Dorſettenſi, è qua ſub R. Eliſa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

betha bellica gloria enituit Richardu[s]
Binghamus. *Camd.*

Blunt, nobiliſſima familia, è qu[a]
Gualterum Blunt ad Baronis Montio[y]
dignitatem Eduardus IV evexit, cuju[s]
poſteri literarum ornamentis generi[s]
claritatem adæquarunt, & inter illo[s]
præcipue Carolus Devoniæ Comes [à]
Iacobo I Rege creatus. *Camden.* Ex e[a]
hodie eſt Baro Montioye. Eſt & alia fa-
milia hujus nominis in Salopienſi Co-
mitatu, nobilis & vetuſta, cujus ram[i]
longe diffuſi.

Bodley, nobilis & equeſtris familia
quam Thomas Bodleus, qui Bibliothe-
cam Exonienſem locupletavit, egregi[e]
illuſtravit.

Bourchier, vetuſta & nobilis familia,
è qua Henricus VIII Ioannem Bour-
chier Dominum Fitzvvarin, Bathoniæ
Comitem creavit; cui ſucceſſit Ioanne[s]
filius, qui Ioannem Dominum Fitzvva-
rin ſuſcepit ante patrem defunctum; [è]
quo natus eſt Guilielmus Bathoniæ Co-
mes, qui nunc floret. *Camden.*

Bovves, ſive *de Arcubus*, præclara &
equeſtris familia, quæ ſubinde difficil-
limis temporibus egregiam principi &
patriæ operam navavit. *Camden.*

Brigges, nobilis familia; è qua hodi[e]
Baro Chandois.

Brooke

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Brooke, familia nobilis ex Comitatu Somerſettenſi oriunda; è qua Thomas per nuptias cum Ioanna unica filia Ioannis Braybrooke locupletem hæreditatem adiit in Cantio; à quo ſextus fuit Henricus Baro Cobham, qui ſub Iacobo I Regiæ majeſtatis fuit damnatus. Eſt & alia familia hujus nominis in Comitatu Ceſtriæ.

Broovvn, equeſtris familia in Comitatu Surreye, è qua cum avorum memoria Antonius Brovvn Luciam quartam Ioannis Nevilli Marchionis Montis acuti filiam cum dotali patrimonio ſatis amplo duxiſſet, ejus è filio nepotem Vicecomitis Montis acuti titulo Maria R. exornavit. *Camden.* quo poſteri hodieque gaudent.

Bruges, antiqua familia, è qua Barones de Chandos extiterunt. *Camden.*

Brudnel. ex hac familia jam eſt Baro Brudnel de Stouton.

Bruin, ſive *le Brum*, familia ſi qua olim in Eſſexia celebris: E cujus duabus hæredibus fæmellis ſæpius enuptis Carolus Brandon Dux Suffolciæ, Tirelli, Bernerii, alii, deſcendunt. Maſculi autem ex illa familia adhuc in agro Southantonenſi ſuperſunt. *Camd.*

Burck. ex hac familia hodie eſt Vicecomes *Tunbridge*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Burdet, antiqua & nobilis familia in Comitatu Liceſtriæ. *Burton.*

Burrough, ſive *Burgh*, nobiliſſima familia, à Perciis & Atholiæ Comitibus ſtemma repetens, è qua ſuperioribus annis enituit Thomas, Baro Burrough, Hiberniæ prorex. *Camden.*

Byron, ſive *Buron*, vetuſta familia in Comitatu Nottingamiæ, à Radulpho de Buron primis Normannorum temporibus florentiſſimo. *Camden.*

C.

C*althrop*, celebris inprimis familia. *Camden.*

Cavendish, familia illuſtris. E qua Guilielmum Iacobus Rex honore Baronis de Hardvvic honoravit anno 1605. *Camden.* & poſtea Comitem Devoniæ creavit. Ex eadem familia eſt Vicecomes Mansfield. *Burton.* hodieque VVilhelmus Cavendish Comes Novi Caſtelli.

Careuvv, familia nobilis & vetuſta in Devonia: quæ originem repetit à Giraldo filio VValteri, cui Rex Henricus I. Moulesford in Bercheriæ Comitatu dederat. plurimum autem ſplendoris illi acceſſit ex nuptiis cum clariſſimis familiis Mohunorum & Dinhamorum, &c. *Camden.* Poſſident & latifundia in

n Surreya. Ex eadem eſt Georgius Careuvv Baro de Clopton: hodie Comes Totnes.

Carleton, vetuſta & nobilis familia, quæ maxime inclaruit per Dudleium Carleton, quem Rex Carolus ex Barone de Imbercourt Vicecomitem Dorceſtriæ creavit, & principalem Regni Secretarium fecit.

Carye, clariſſima familia in Devonia. è qua prodiit Henricus Carye Baro Hunſdonæ & Reginæ Eliſabethæ à cubiculis: aliique viri magni & memorabiles. Ex eadem hodie Robertus Cary Comes Momuthi, & Henricus Cary Comes Doroverniæ.

Cecil, pernobilis familia in Comitatu Hertfordienſi. E qua ſummi viri enituerunt. Primo Guilielmus, qui Eduardo VI à ſecretis, ſub Elizabetha totius Regni Theſaurarius fuit: Et Robertus illius ſecundo genitus, ſub ejuſdem Elizabethæ regno & Iacobi R. toti orbi notiſſimus. Frater illius major natu Thomas à Rege Iacobo Exoniæ Comes; ipſe Sariſburiæ Comes & Theſaurarius Angliæ renunciatus. ſed hic tantum unicum filium Comitatus hæredem: ille numeroſam ſobolem reliquit.

Champernoun, familia equeſtri ſplendore clara in Devonia, quæ plurimum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſplendoris ex hærede de Valle torta accepit. *Camd.*

Chaumont, antiqua familia in Cornuvvallia, cujus ſedes Lancels proStratton. *Camden.*

Chetvvood, familia nobilis in Comitatu Bedford. *Camd.*

de *Chicheſter*, nobilis & clara familia in Devonia. *Camd.*

Chidley, ampla familia in Devonia. *Camd.*

Cholmondley, ſive *Cholmley*, equeſtris familia in Ceſtriæ Comit. *Camd.*

Clifford, antiqua & nobiliſſima familia; è qua Henricus ab Henrico VIII primus Cumbriæ Comes creatus; qui ex Margareta filia Henrici Percii Comitis Northumbriæ genuit Henricum II. cui ex ſecunda uxore filia Baronis Dacre de Gillesland nati duo filii, Georgius & Franciſcus. Georgius tertius, Comes, navali gloria clarus, ad labores impiger, ad pericula fortis, obiit ann. CIↃ IↃCV. Illi autem ſucceſſit Franciſcus frater, Com. quartus, in quo ardor mentis ad virtutem tantis majoribus dignus clariſſime elucet. *Camden.* Eſt & Baro Clifford ex hac familia.

Clinton, vetuſta familia, è qua Eliſabetha Regina Eduardum Baronem Clinton Comitem Lincolniæ creavit

cuju

cujus poſteri eodem honore gaudent. *Camden.*

Compton, inclyta familia in Comitatu VVarvvicenſi; è qua Henricum Compton Regina Eliſabetha ad Baronis dignitatem evexit anno 1572. *Camd.* Ex hac familia VVilhelmus Comton Comes eſt Northamtoniæ.

Convvay. ex hac Eduardus hodie eſt Vicecomes *Convvay.*

Corbet, antiquæ in Comitatu Salopię nobilitatis familia. *Camden.*

Cornvvaile. familia hæc genus repetit à Richardo Cornubiæ Comite & Rege Alamannorum: ejuſque proſapia ad hæc uſque tempora, Baronum de Burford nomine, ſed non Parlamentariorum Baronum dignitate, floruit. *Camd.*

Cotton, clara & equeſtris familia; quam hodie illuſtrat Robertus Cotton de Connington, Eques doctrina & antiquitatis cognitione illuſtris.

Cranfield. hanc familiam primus illuſtravit Leonellus Cranfield Comes Middelſexiæ.

Cravon. ex hac familia hodie eſt Baro *Cravon* de *Hamſted Marſhal.*

Croft, clara & perantiqua equeſtris familia in Comitatu Hereford. *Camd.*

Cromvvel, antiquitus equeſtris familia,

milia: nunc à Iacobo R. ad majorem dignitatem evecta: ex ea quippe Thomas Cromvvel Baro *Cromvvel.*

D.

DAcre, nobilis & antiqua familia: è qua Barones Dacre de Gillesland. *Camd.*

Danvers, jamdiu in VViltonia equeſtris familia; è qua Henricus Danvers titulum & honorem Baronis Danvers de Danteſey, gratia Regis Iacobi eſt conſecutus. *Camden*. hodie Comes *Danby*.

Darcy, inſignis familia: è qua Barones Darcy de Chich dicti, ab Eduardo VI ad hanc dignitatem evecti. *Camd.* hodie Barones Darcie & Menthel.

le Denis, equeſtris familia in Devonia. *Camd.*

Deny, familia nobilis in Eſſexia, è qua R. Iacobus Eduardum Deny Baronem evocavit. *Camd.* qui hodie eſt Comes Norvvici.

Digby, clara & antiqua familia in Rutlandiæ Comitatu. è qua Everardus Digby ſempiternam maculam generi ſuo aſperſit, conſiliis cum horrendis illis perduellibus anno 1605 ſociatis. ſed amplisſima familia eſt, longe lateque ſparſa; è qua hodieque eſt Comes Briſtoliæ,

ſtoliæ, Regis ſuperioribus annis ad Hiſpanum legatus.

Dimock. hæc familia in Lincolnia tenet Manerium Scrivelby, per ſervitium magnæ Serientiæ, (ut loquuntur I. C.) videlicet, quod quandocunque Rex aliquis Angliæ coronari debeat, tunc Dominus hujus Manerii, qui pro tempore fuerit, vel aliquis nomine ſuo, ſi idem impotens fuerit, veniet bene armatus pro guerra ſuper uno bono dextrario, in præſentia Domini Regis, die coronationis ſuæ; & proclamari faciet, ſi aliquis dicere voluerit, quod dictus Dominus Rex non habet jus ad regnum ſuum & coronam ſuam, promtus erit & paratus ad defendendum jus Regis, & regni ſui, & dignitatis coronæ ſuæ, per corpus ſuum, verſus ipſum, & alios quoſcunque. *Camd.*

Dormer, equeſtris familia in Comitatu Buckingamiæ. *Camd.* è qua hodie Baro Dormar de *Winge*.

Drake familiæ originem & nomen dedit Franciſcus ille Dracus, Eques auratus, gloria navali noſtra memoria facile princeps.

Dudley, nobiliſſima familia. E qua Ioannes Dudley Comes VVarvvici titulum Ducis Northumbriæ occupavit, cum in tenella ætate Eduardi VI par-

tium

tium Duces honores inter ſe ſortiren-
tur. ſed dum Maria & Eliſabetha ex-
cluſis, regnum filio ſuo qui Annam
Grayam duxerat, aſſerere conatur; ma-
jeſtatis damnatus capitis pœnam ſubiit.
Hujus filius Robertus Liceſtriæ Comes
& Baro Denbigh creatus ab Eliſabetha
Regina anno 1564. obiit ſine hæredi-
bus anno 1588. *Camd.*

Dutton, inſignis familia in Comita-
tu Ceſtriæ, qui ab Hudardo quodam
Ceſtrenſium Comitum affine genus de-
ducunt: eorumque magna eſt authori-
tas veteri inſtituto in omnes tibicinas
fidicinas & citharœdos illius provin-
ciæ, ex quo R. Dutton adoleſcens, ani-
mo & manu promtus, collecta id ge-
nus hominum tumultuaria manu, Ra-
nulphum ultimum Ceſtriæ Comitem
VVallicis hoſtibus circumfuſum, ob-
ſidionis periculo fortiter liberaſſet.
Camden.

E.

E*Dgcombe*, vetuſta & nobilis familia
in Cornuvvallia. *Camd.*

Egerton, clariſſima equeſtris familia
in Comitatu Ceſtriæ, genus ducens a
Philippo juniore, filio Davidis de Ma-
lo paſſu Baronis Malpas. E qua familia
prodiit Thomas Egerton, quem Eliſa-
beth

betha Regina magni ſigilli cuſtodem ſibi elegit, & Iacobus R. Cancellarium & Baronem de Ellesmer fecit. *Camd.* Ex hac familia hodie eſt Comes de Bridgevvater.

Erdesvvick, nobilis familia; quæ ab Hugone de Vernon, Barone de Shiproc, variato pro habitationis ratione nomine, primum in *Holgrave*, & poſtea in Erdesvvick, recta linea maſcula deſcendit. *Camd.*

de Eſſex, equeſtris familia, quæ genus refert ad Guilielmum de Eſſex ſubtheſaurarium Angliæ ſub Eduardo IV. *Camd.*

d'Evreux, familia nobiliſſima; è qua Gualterus d'Evreux, Vicecomes Herrefordiæ, ab Eliſabetha Regina Comes Eſſexiæ dictus, filium habuit Robertum notiſſimum ſed infelicem heroa; cujus filius Robertus hodie Comes eſt Eſſexiæ.

Evre, ſive *Evers*, viculus in Buckingamia. Quem cum Rex Ioannes Ioanni filio Roberto Domino de Claverinus dediſſet; juniores ejus filii à loco nomen ſibi aſſumſerunt: Hugo ſcilicet, unde Barones de Evre; & Robertus, à quo familia de Evre in Axholme eſt propagata. *Camd.*

F. Fair-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

F.

FAirfax, (quod pulchram comam ſi-
nat,)familia antiqua & clara in Ebo-
racenſi provincia. *Camd.*

Fane , nobiliſſima familia & eque-
ſtris , quæ per nuptias Mariæ Nevil
primum Baroniam le Deſpencer acce-
pit; nunc ex illa eſt Comes VVeſtmo-
landiæ.

Farneham , nobilis & vetuſta fami-
lia in Leiceſtriæ Comitatu. *Burton.*

Faunt, nobilis & clara familia eque-
ſtris in Comitatu Leiceſtriæ: ad quam
pertinet Manerium Foſton. *Burton.*

Feilding. ex hac familia hodie eſt
Comes Denbigh.

Fienes, antiqua & nobiliſſima fami-
lia; è qua ſuperiore ætate fuerunt Ba-
rones Dacre; hodieque eſt Baro de Say
& Sele: nam Rex Iacobus Richardo de
Fienes ſive Fenis & hæredibus de cor-
pore , recognovit & confirmavit no-
men, ſtilum, titulum , gradum , digni-
tatem & honorem Baronis de Say &
Sele. *Camden.*

Fitz-Herbert , equeſtris familia in
Comitatu Derbiæ. *Camden.*

Fitz-Williams, vetuſta equeſtris fa-
milia , qui ampliſſima cognatione no-
biliſſimos Angliæ attingunt , & è qui-
bu

bus procreati ſunt Guilielmus Fitz-VVilliams patrum memoria Southantoniæ Comes, & Guilielmus Fitz VVilliams nuper Hiberniæ prorex. *Camd.*

Forteſcue, nobilis & equeſtris familia in Buckingamia. *Camd.*

Foſter, equeſtris familia in Berkeriæ Comitatu. *Camden.*

G.

G*Age*, nobilis familia in Suſſexia, quæ nuptiis cum altera hærede familiæ de S. Claro adaucta inclaruit. *Camden.*

Gerard, familia nobiliſſima in Staffordia; è qua Thomas Gerard, Baro Gerard de Gerards Bromley à Iacobo R. creatus.

Glemham, vetuſta & celebris familia equeſtris in Suffolciæ Comitatu, magnis connubiis illuſtrata.

Godolphin, nobilis & equeſtris familia in Cornubia, ad quam pertinet hæreditas Godolphin collis, ſtanni venis feracis. *Idem.*

Godvvin, equeſtris familia in Buckingamia. *Idem.*

Gorges, familia nobilis in Gloceſtria, Ruſſellis oriunda. *Idem.*

Grayham, familia admodum nobilis in Cumbria. *Idem.*

Greiſeley, familia nobilis in Derbia;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

quæ à Guilielmo filio Nigelli de Grey
ſeley dicto genus repetens, ab ipſa Nor-
mannica Angliæ expugnatione ad hæc
uſque tempora magna dignitate flo-
ruit. *Camden.*

Grenvil, familia generis antiquitate
& claritate illuſtris in Cornubia: è qua
nuper Richardus, ſupra generis clari-
tatem, animi altitudine inſignis, for-
tiſſime contra Hiſpanos ad Azoras in-
ſulas dimicans, vitam profudit. *Idem.*

Grevil, nobilis & equeſtris familia
in VVarvvicenſi Comitatu. *Camden.*
qua hodie eſt Baro Brooke de Bucham
court.

Grey, nobiliſſima familia, & late
propagata: è qua Marchio Dorceſtriæ
fuit: & Dux Suffolciæ; cujus filia fu
Anna Graya Regina & Comites Can
tii: itemque Domini de Sandiacre: &
Barones Grey de Codenor; quorum
hæreditas devenit ad Zouchæos: item
que Baro Grey de Groby, à Iacobo R
in avitum honorem reſtitutus. Eſt &
bellicoſa familia Baronum Grey de
VVilton, quæ falconem chirothecæ in
ſidentem pro ſymbolo uſurpat. *Idem.*

Grosvenour, nunc corrupte *Grave-
nor*, celebris familia in Ceſtria. *Idem.*

H. *Ha*

H.

HArrington, nobilis & vetuſta familia in Rutlandia; è qua Ioannem Harrington Equitem clariſſimum titulo Baronis Harington de Exton Iacobus R. exornavit. *Camd.*

Haruye. ex hac familia hodie eſt Baro Haruye de Kilbrooke.

Haſtings, antiquiſſima & nobiliſſima familia; è qua Georgius ab Henrico VIII Hundtingdoniæ Comes eſt creatus; cui ſucceſſit Franciſcus; illi itidem Henricus filius, veræ nobilitatis laudibus vir longe honoratiſſimus; illique ſine prole defuncto Georgius ejus frater; Georgio ejus è filio nepos Henricus. *Camden.*

Hatton, familia antiqua in agro Northamtonienſi; è qua ſub Regina Eliſabetha inclaruit Chriſtophorus Hattonus Regni tandem Cancellarius.

Hennigam, ſive *Heveningam*, nobilis familia in Suffolcia, & equeſtris, quæ admodum vetuſtam repetit originem. *Camden.*

Herbert, antiqua & longe ampliſſima in VVallia familia. E qua Penbrokiæ nobiliſſimi Comites ſub Eduardo IV, & rurſus VI, creati, etiamnum per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ennant. Ex eadem Rex Iacobus Phi-
lippum filium natu minorem Henri-
Comitis Penbrochiæ ex Maria Sidney
montis Gomerici Comitem creav
anno CIↃ IↃC V. *Camd.*

Heydon, equeſtris familia in Nor-
folcia. *Idem.*

Hobey, nobilis equeſtris familia
Berkeria. *Idem*

Holcroft, nobilis familiæ agnom
in Lancaſtria. *Idem.*

Hollis. ex hac familia hodie eſt C
mes Claræ.

Horſey, equeſtris familia in Dorſ
Comit. *Idem.*

Hovvard, ſive *Havvard*, nobili
ma & ampliſſima familia. E qua an
1514 Thomas Surreiæ Comes, N
folciæ Dux eſt factus. Eum namque
tulum pater ejus Ioannes hæredita
jure conſecutus erat à Thoma de B
therton Regis Eduardi I filio, à Segra
& Moubraiis (qui omnes Norfol
Duces fuerunt) genus ducens. Sed q
in pugna Boſvvorthana (in qua c
dit) à partibus Richardi tyranni ſt
ſet, eo honore ipſe poſterique mul
erant. Thomæ, anno 1524 extin
ſucceſſit filius Thomas. qui anno
deceſſit. ex illo genitus Henricus,
patre vivente capite truncatus fuit
tre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tremis Henrici VIII R. temporibus. Hic filios reliquit Thomam poſtremum Norfolciæ Ducem, anno 1572 ſecuri percuſſum; & Henricum, quem Iacobus R. Northamtoniæ Comitem dixit. Thomæ autem tres filii fuerunt; Philippus, Thomas & Guilielmus. Philippus Surreiæ, ac propter matrem Arundelliæ Comes, damnatus, anno 1589 in carcere obiit, filium relinquens Thomam; qui Iacobi R. beneficio in paternos honores ſucceſſit. Thomas patruus illius ab eodem Rege Suffolciæ Comes & ſummus Camemarius eſt factus. Ex eadem familia eſt Carolus Nottingamiæ Comes, & Angliæ Thalaſſiarchus; ex patre Guilielmo, Thomæ Norfolciæ Ducis nepos, nimirum magni illius Scotiæ Domitoris. Ex eadem & Thomas Havartus Vicecomes Bindon, à Thoma Norfolciæ Duce per Thomam filium genus ducens. Memoratur & à Camdeno Dominus Guilielmus Hovvard de Navvorth, Illuſtriſſimi Thomæ Ducis Nortfolciæ filius tertiogenitus, venerandæ vetuſtatis cultor eximius & eruditus; qui in Cumbria jure uxorio latifundia poſſidet. Ex eadem familia hodie eſt Comes Berkeriæ.

Hungerford, nobiliſſima familia in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Berkeria, è qua plurimi Barones eni-
tuerunt. *Camden.*

I.

IErmin, clara & equeſtris familia in
Suffolcia. *Camd.*

Iernegam, clara & equeſtris familia
in Suffolc. *Idem.*

S. Iohn, nobilis familia & illuſtris
quæ olim ſua virtute ampliſſimas in
VVallia poſſeſſiones & noſtro tempore
Eliſabethæ R. gratia Baronum digni-
tatem conſecuta eſt: hodie Barone
S. Iohn de Bletſo. *Camd.* Ex hac fami-
lia Oliverus S. Iohn, hodie Comes et
Bullingbrouck. Itemque Baro Tregoze.

K.

K*Illegrevv*, clara & vetuſta familia
cujus præcipua ſedes in Cornubia
Camden.

Knevet. Knevettorum pervetuſta
eſt familia, & jam inde à Ioanne Kne-
vet, Angliæ ſub Eduardo III Cancella-
rio, clariſſima; & magnis nuptiis ho-
norata, longe ramos diffudit; in Nor-
folcia, in VViltonia, & alibi. *Camden.*
Knevet de Eſerick vocatus ad Parla-
mentum anno 1607.

Knolles, nobiliſſima & dudum eque-
ſtris familia; è qua Iacobus R. Guilie-
mum

mum Knolles aulę regię theſaurarium, titulo & honore Baronis Knolles de Rotherfeld exornavit. *Camd.* Hodie VVilhelmus Knolles Comes eſt *Bambury*.

L.

L*Acii*, nobilis familiæ nomen. è qua quondam Comites Lincolniæ fuere. ex eadem clariſſimi viri inter primos Hiberniæ expugnatores enituerunt. *Camd.*

Laſcelles, vetuſta & præclara familia in provincia Eboracenſi. *Camd.*

Leake. ex hac familia hodie eſt Baro Deincourt.

Lee, nobiliſſima familia in Buckingamia. è qua Henricus Lee Georgiani ordinis eques longe clariſſimus. *Idem.*

Lennard. ex hac familia eſt Baro Dacres de *Herſt*.

Ley. ex hac familia hodie Comes Marlburgi, Theſaurarius Angliæ. Itemque Baro Ley.

Lisle de rubeo monte, familia vetuſta & nobilis in Cantabrigienſi Comitatu. è qua Ioannes ob virtutem bellicam inter primos Georgiani ordinis fundatores ab Eduardo III recenſetur: cujus proſapia adhuc poſſidet VVilberham. *Idem.*

Litton, clara familia in Comitatu Hertfordiæ. *Idem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Longavil, priſca familia in Buckingamia. *Idem.*

Lovelace.ex hac familia eſt Baro Lovelace de Hurley.

Lumley, antiquiſſima familia in Dunelmenſi Diœceſi,è qua Barones Lumley jam à tempore Richardi II longa ſerie floruerunt. *Idem.*

M.

M*Arkham*, vetuſta & celebris familia in Nottinghamia. *Idem.*

Mannours, nobiliſſima familia. E qua hodie Comites Rutlandiæ. Henricus enim VIII Thomam Mannours in Rutlandiæ Comitem extulit, qui ampliſſimam Baronum Roos hæreditatem in circumvicinis regionibus jure Aeleonoræ aviæ creverat. Huic ſucceſſit Henricus; & illi itidem Eduardus filius; huic præmature mortuo frater Ioannes; huic filius Rogerus.

Medcalf, numeroſiſſima & equeſtris familia in Richmondiæ Comitatu. *Idem.*

Mildmay, familia equeſtris. è qua Gualterus Eliſabethæ Reginæ ab intimis conſiliis, Eques, collegium Emanuelis Cantabrigiæ inſtituit. *Idem.*

Mohun, equeſtris familia in Cornubia. *Rich. Carevv.*

Moli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Molineaux, nobilis & equeſtris familia in Lancaſtria. *Camd.*

Montagu, nobiliſſima familia & antiqua. E qua hodie eſt Comes Mancheſteræ. Itemque Barones Kimbolton & Montague & Boughton.

Mordant, nobilis familia. è qua à tempore Henrici VIII Baro de Mordant in Bedfordiæ Comitatu. *idem.* hodieque Comes Petroburgi.

More, Equeſtris familia in Surreya. *Idem.*

Morgan, nobiliſſima familia, & numeroſa. E qua plurimi laude bellica inclaruerunt. Eſt autem inſignis hæc familia è Monumuthenſi agro oriunda. ubi cognomine de Pencarn celebrantur.

Musgrave. ex hac familia Simon Musgrave anno MDLXX ob fortitudinem bellicam equeſtri dignitate à Suſſexio decoratus.

N.

N*Evil*, familia ſummæ & vetuſtæ nobilitatis. E qua Radulphum Nevil Richardus II Rex primum VVeſtnorlandiæ Comitem creavit. cujus poteri ex priore uxore filia Comitis Staffordiæ eo honore floruerunt, donec Carolus impotenti animo & ſcelerata

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

conſpiratione fidem in Reginam Eliſabetham & patriam exuendo clariſſimæ familiæ maximum dedecus impreſſiſſet, ſuumque ipſius ſplendorem nefarie maculaſſet: unde patria profugus vitam in Belgio miſere egit & peregit. Ex altera uxore Catharina filia Ioannis Gandavenſis Ducis Lancaſtriæ, adeo eximia & numeroſa fuit propagatio nominis, ut uno eodemque fere tempore ex ea nati effloruerint Comes Sarisburii, Comes VVarvvici, Comes Cantii, Marchio Montis acuti, Baro Latimer, & Baro Abergavenni. poſtremo hoc titulo Baronis Abergavennæ hodieque Nevilli gaudent beneficio Iacobi Regis. cæteri tituli per hæredes fæmellas fere ad alias familias tranſierunt. *Idem.*

Nevvton, familia equeſtris, è VVallia oriunda, quæ nunc in Somerſettenſi Comitatu ſedem habet. *Idem.*

Noël, clariſſima familia è Staffordia oriunda: hodieque equeſtris in Liceſtria: è qua nuper Baro Noël enituit. *Camden. & Burton.*

Norris, nobiliſſima familia. E qua Regina Eliſabetha Henricum Norriſium Baronem de Ricot dixit; virum cum generis claritate conſpicuum; (à Louellis enim, qui maximas Angliæ familias

milias cognatione attigerunt, genus ducit;) tum bellicoſiſſima prole, quod Belgica, Luſitania, Britannia Armorica & Hibernia conteſtentur, longe clariſſimum. *Camden.*

North, nobilis familia in Comitatu Cantabrigienſi. è qua Eduardum North Maria Regina primum Baronem North creavit. *Idem.*

O.

OGle, nobiliſſima familia in Northumbria. è qua Barones Ogle ab Eduardo IV ad ſuperiora uſque tempora effloruerunt. quibus maſcula Baronum progenies defecit. *Idem.* ſuperſunt tamen equeſtres viri hujus nominis.

Ovven, nobilis familia in VVallia; quæ hodie poſſidet Keimes Baroniam; in qua præter tres burgos, Nevvport, Fishgard, & S. Dogmaëlis, xx ſunt feuda militaria, & parochiæ XXVI. *Idem.*

P.

PAget, nobiliſſima familia; è qua Barones Paget de Beaudefort, poſtquam Guilieſmus Paget ab Eduardo VI Baronis titulo eſt decoratus. *Idem.*

Parker, nobiliſſima familia; quæ paternam originem à Baronibus Morley,

mater-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

maternam à Calthropis celebri inprimis familia deducunt. Ex illa hodie eſt Baro Morley & Monteagle. *Idem.*

Parry, nobiliſſima familia; è qua Thomas Parry fuit Theſaurarius hoſpitii Reginæ Eliſabethæ. *Idem.*

Peilon, equeſtris familia in Cantabrigienſi Comitatu. *Idem.*

Pelham, nobilis familia in Suſſexia. *Idem.*

Percy, nobiliſſima familia; quæ à Brabantiæ Comitibus originem repetit; è qua varia viciſſitudine Northumbriæ Comites enituerunt, & adhuc hodie eodem honore gaudent. Ex eadem & Baro Percy.

Perot, nobiliſſima familia. è qua fuit Hiberniæ prorex Ioannes Perot; quem poſt res magnas ibidem geſtas, linguæ procacitas evertit. *Idem.*

Perpoynt. ex hac hodie eſt Vice-comes *Nevvarke*.

Petre, nobilis familia; è qua Ioannem Petre equitem clariſſimum Rex Iacobus Baronem Petre de VVritle creavit, filium Henrici Petre, qui Henrico VIII, Eduardo VI, Mariæ, & Eliſabethæ R R. à ſacris conſiliis fuit, & ſæpe ad exteros Principes legatus. *Idem.*

Pigot, nobiliſſima familia in Bedfordia. *Idem.*

Pointz,

Pointz, familia nobilis in Gloceſtria. *Idem.* è qua nonnulli magno ſplendore & equeſtri dignitate ſuperſunt.

Popham, nobiliſſima familia & equeſtris in Somerſettia. *Idem.*

Povvlet, nobiliſſima & antiqua familia. è qua Eduardus VI Guilielmum Povvlet, Dominum S. Iohn de Baſing, Marchionem VVintoniæ & ſummum Angliæ Quæſtorem conſtituit; in cujus familia dignitas Marchionis etiamnum permanet. *Idem.*

Prideaux, familia antiqui nominis & nobilitatis in Cornubia & Devonia. *Idem.*

R.

R*alegh*, nobilis familia in Devonia. *Idem.*

Ratclif, nobiliſſima familia, è Fitz-VValteris originem ducẽs. Ex hac Henricus VIII Robertum Suſſexiæ Comitem creavit. cui ſucceſſit Henricus; huic filius Thomas, heros longe honoratiſſimus; illi frater Henricus; atq; huic filius Robertus, qui hodie ſupereſt. *Idem.*

Rich, nobiliſſima familia. è qua tempore Eduardi VI Richardus Rich Angliæ Cancellarius enituit: cujus hæredes hodie ſunt Comites VVervvici; & Holland.

Rob.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Robbarts. ex hac familia hodie eſt Baro Robbarts de *Truro*.

Roper. ex hac familia eſt Baro *Tenham*.

Rous, vetuſta & nobilis familia in Suffolcia. *Camd*.

Ruſſel, nobiliſſima familia. è qua Eduardus VI Ioannem Ruſſel Bedfordię Comitem creavit; cui ſucceſſit filius Franciſcus, vir ſumma pietate; huic Eduardus è filio Franciſco nepos. *Idem*. Hodie Franciſcus Ruſſel Bedfordiæ Comes eſt.

S.

S*Acvil*, vetuſta & nobiliſſima familia. è qua Iacobus Rex Thomam Sacvil Baronem de Buchorſt, Angliæ Theſaurarium, Comitem Dorceſtriæ creavit; cujus poſteri adhuc eo honore gaudent.

Sadler, nobilis & dudum equeſtris familia.

Sampol, ſive *de S. Paulo*, familia nobilis in Lincolnia. *Camden*.

Sandes, nobiliſſima familia; è qua Henricus VIII Guilielmum Sandes Baronem Sandes dixit. *Idem*.

Sauage, inclyta familia in Ceſtriæ Comitatu. *Idem*. è qua hodie Thomas Sauage, Vicecomes Sauage.

Sauil,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Sauil, equeſtris & numeroſiſſima amilia in Eboracenſi provincia. *Idem.*

Scrope, ſive *le Scrope*, nobiliſſima amilia; è qua Barones enituerunt, in lures ramos diviſa; Scroporum de Bolon & Scroporum de Masham, &c. *dem*. Ex ea hodie eſt Emanuel Scroe, Comes Sunderlandiæ.

Seimour, ſive *de S. Maro*, nobiliſſima familia in VViltonia: è qua Eduarus VI maternum genus duxit. Ex ea Hertfordiæ Comes ſupereſt. *Idem.*

Sheffield, nobilis familia. è qua hodie Edmundus Sheffield Comes eſt *Moulgrave*.

Shirley, celebris familia in Comitau Derbiæ; è qua ſuperioribus annis iri aliquot clari emicuerunt. *Idem.*

Sidney, nobiliſſima & antiquiſſima amilia; è qua plurimi rebus præclare eſtis, bello, paceque, claruerunt. Ex a hodie eſt Comes Liceſtriæ, qui an: Baro Liſle fuit beneficio Regis Iaobi.

Somerſet, nobiliſſima familia, è qua Comes VVigorniæ.

Spenſer, clara & equeſtris familia, uæ plurimis clariſſimis familiis conuncta eſt. ex hac Rex Iacobus I Roertum, virtutis & bonarum literarum ultorem eximium, titulo & honore

Baro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Baronis Spenſer de VVormeleigton de-coravit. *Camden*.

Stafford, vetuſta & nobiliſſima familia; quæ olim magnis dignitatibus floruit; hodieque ſuum habet Baronem de Stafford. *Idem*.

Stanley, nobiliſſima familia. E qua Henricus VII Thomam, qui matrem regis Margaretam duxerat, Comitem Derbiæ creavit; quæ dignitas hodieque in familia permanet. Idem Comes & Manniæ regulus eſt. Ejus filius major natu Baro Strange de Knocking.

Stanhop, nobilis familia. E qua hodie Barones Stanhop & Shetford. Itemque Barones Stanhop de Harington.

Stourton, nobiliſſima familia; è qua Barones de Stourton, in Dorſettia. *Idem*.

Strangvvayes, equeſtris familia in Dorſettiæ Comitatu.

Sutton, nobiliſſima familia in Staffordiæ Comitatu. è qua dudum Barones de Dudley. *Idem*.

T.

TAlbot, celeberrima antiquiſſimaque familia; è qua ſummi heroes orti. ex ea hodieque eſt Comes Salopiæ.

Throckmorton, familia equeſtris in Comitatu VVarvvicenſi. *Idem*.

Tilne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

T *Tilney*, vetus & equeſtris familia in Norfolcia. *Camd.*

T *Touchet*. ex hac familia eſt Baro *Audley*.

T *Tracy*, vetuſta & equeſtris familia in Gloceſtrenſi Comitatu.

T *Trafford*, inſignis familia in Lancaſtriæ Ducatu. *Camd.*

T *Tufton*. ex hac familia eſt hodie Baro Tufton.

V.

V*Auaſor*, clara & inprimis antiqua familia. *Camd.*

V *Vaulx*, antiqua familia. è qua Henricus VIII Nicolaum Vaulx Baronem Vaulx dixit; qua dignitate poſteri hodieque gaudent. *Idem*.

V *Vere*, familia nobiliſſima; quæ jam multis annis Comitatu Oxonienſi poſita eſt; plurimi autem viri ſummi ex illa orti; præſertim Henrico VIII regnante Ioannes, ob ſummas virtutes *Boni* cognomen adeptus; qui proavus fuit Henrici XVIII ex hac ſtirpe Comitis, & avus Franciſci & Horatii Vere fratrum; qui ſingulari rerum bellicarum ſcientia & rebus fortiſſime & feliciſſime in Belgio geſtis antiquæ nobilitati plurimum ſplendoris addide-

runt. *Camd.* Horatius hodie Baro Ver
de Tilbury.

Villars, pervetuſta & nobilis famili
in Comitatu Leiceſtriæ; ſed equeſtri
tantum ad tempora uſque Iacobi Re-
gis, qui Georgium quartogenitum, fi-
lium Georgii Villars de Brokesby Equi-
tis, ſummis honoribus extulit, & tan
dem Ducem Buckingamiæ creavit: cu-
jus gratia fratres quoque illius honori-
bus cumulati; Ioannes Vicecomitatu
titulo Purbeck; Chriſtoforus Comita-
tus Angleſeyæ.

VV.

W*Ake*, antiqua & præclara famili
in Comitatu Northamtonienſi,
Baronibus de VVake orta. *Camden.*

Wallop, familia equeſtris inſignis i
Hantonia. *Idem.*

Walſingham, nobilis & equeſtris fa-
milia.

Wentvvorth, nobilis familia in Su
folcia; quæ Baronum dignitate orna-
ta ab Henrico VIII, nunc Comitem ha-
bet Cleavelandiæ.

VVeſt, nobilis & antiqua famili
quæ per hæredem domini de la VVar
Baronis titulo fuit exornata. *Idem.*

VVeſton, equeſtris familia in Su
ſeya. *Idem.*

VVha

VVharton, nobiliſſima familia in VVeſtmerlandia. E qua Henricus VIII Thomam Baronem VVharton dixit: qua dignitate poſteri adhuc gaudent. *Idem*.

VViat, familia equeſtris in Cantio. *Idem*.

VVillougby, familia & nobilitate & rebus geſtis illuſtris. è qua Eduardus VI VVilhelmum Baronis titulo ornavit. *Idem*. hodie Baro VVillougby de Parrham.

VVingfield, familia in Suffolcia, equeſtri dignitate & antiqua nobilitate inſignis. *Idem*.

VVindſore, inclyta Baronum de VVindeſore familia, quæ originem ſuam refert ad Gualterum filium Otheri, Caſtellanum de VVindeſore tempore VVilhelmi primi. *Idem*.

VVinter, nobilis & equeſtris familia in Gloceſtria. *Idem*.

VVotton, nobiliſſima familia. è qua ſuperioribus annis effloruit Nicolaus VVotton, Henrico VIII, Eduardo VI, Mariæ, & Eliſabethæ R. R. à ſanctioribus conſiliis, & crebro ad exteros principes legatus: & Eduardus VVotton ejus è fratre pronepos; quem Iacobus R. Baronem VVotton de Merlay creavit. *Idem*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

VVriothesley, nobiliſſima familia. è qua Eduardus VI Thomę VVriothesley Angliæ Cancellario honorem Comitis Suyd-Hantoniæ detulit; penes cujus poſteros hodieque manet. *Idem.*

Z.

ZOuch, nobilis Baronum Zouch familia, & perantiqua ſtirps. *Camd.*

XII.

RELATIO DE REGNO BRItannico, Veneti legati, uti videtur, quæ extat apud Honorium.

BRitannia Inſula, Sereniſſime Princeps (ut, quæ in univerſum ad illam pertinent, etiam ejus rei peritos admoneam) omnium, quas antiqui cognoverint, ampliſſima, in mari Oceano, quod nemo neſcit, collocatur ad partem Occidentalis Europæ in gradu poli primo ſupra quinquageſimum: ab Oriente littoribus inferioris Germaniæ objecta: ab Occidente Inſulæ ac Regno Hiberniæ: à Septentrionibus inſulis Orchadibus: ab Auſtro Provinciæ Normandiæ & Britanniæ, quam Latini Armoricam vocant: variis nominibus vocitata, pri-

mo Albion, mox Britannia, demum Anglia, diverſis tamen etymis, & ſcriptorum ſententiis, quas neque tempus, neque locus permittunt, ut deſcribam. Ab auſtro ad aquilonem ejus longitudo eſt octingenta millia paſſuum, latitudo vero ubi maxima, trecenta viginti millia paſſuum; quumque ipſius forma triquetra ſit, & Scotiæ regno comprehenſo, mille ſeptingentis millibus paſſuum in circuitu contineatur, patet ambitus illius paucioribus, quam Cæſar computaverat, paſſ. ducentis octuaginta: abundat fluviis, ac portubus; aëris eſt temperatioris; ſolum non ubique planum, ſed leviter aſſurgens, collibus aſpectu perjucundis; cunctis neceſſariis rebus inſtructa: & quanquam quædam magis ad commoditatem, ac delicias facientia à peregrinis comportantur, tamen longe plura ad alias nationes tranſmittit.

Exportantur inde, ut omnes ſcimus, lana, ac lanificia omnis generis, ſtanna, plumba, coria, carbones, carnes, & nonnunquam frugum omne genus, præter cereviſiam. Inter ea, quibus importatis utitur, numerantur præſertim aromata, ſacchara, fructuum omne genus, quod advehitur ex Gallia & ex Hiſpania; vinum, oleum & lupulorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

flores, *(quanquam nec his ipſi carent)* quibus ad parandum cereviſiam utuntur; panni aurei & ſericei, telæ, & ſimilia, præter colores, & ſuccos pro inſectoribus. Ob has, aliaſque precioſiores merces, & propter ſitus commoditatem ab omnibus Europæ nationibus frequentatur citra Poloniam, & poſtremis temporibus etiam à Moſcovia, & Ruſſia, & ab Indiis Occidentalibus, à Mexico, à Braſilia, & à littoribus Guineæ; proinde ſuper cæteras orbis Inſulas opportuna creditur, & deliciis opibuſque affluentiſſima. In duas partes dividitur, quæ duo comprehendunt regna. Montes & flumina Solveus & Tuedus regnum Angliæ à regno Scotiæ diſcriminant, remanetque Scotis Septentrionalis pars in longitudine quadringentorum octuaginta milliarium, meridionalis vero Anglis ducentorum triginta. Anglorum portio tripartita eſt, & ſecundum alios quadripartita: Quatuor autem eæ provinciæ in viginti duas civitates totidemque Epiſcopatus cum duobus Archiepiſcopatibus diſtribuuntur, quarum nomina & proprietates, ad vitandam memoriæ oſtentationem, multoque magis ut brevitati conſulam, hiſtoricis, ac geographis, à quibus diverſe ſcribuntur,

tur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tur, remittam. Dicam ſolum, quemadmodum Provinciæ inter ſe moribus diſcrepant, ita lingua differre: nam Vallenſes aliter, quam Cornovallenſes loquuntur, & utrique ab Anglorum idiomate diſſentiunt. Ad hæc duo linguarum genera additur, quod in Scotia diverſimode loquuntur agreſtes homines à cultis: hi ſiquidem Britannicæ, illi Hibernicæ linguæ ſimilem linguam in uſu habent: quæ profecto res mirabilis eſt, una in Inſula quinque linguarum eſſe diverſitatem. Foret quoque hiſtorici ac geographi munus, ſi de locis maritimis, ac mediterraneis referrem: ſed tantum id ſufficiet, ut nonnihil referam de Vrbe Londino, regni Metropoli, ac regia vere civitate, jure inter primarias Europæ urbes celeberrima, ſi vel agri fertilitas, omniumque rerum ad uſum vitæ humanæ facientium commoditas, vel incolarum frequentia ſpectetur; nam ſuburbiis, & oppido Oſmeſtrio (VVeſtmonaſteria) computatis, trecentis quinquaginta hominum millibus eam conſtare putant. Pulcherrima quidem eſt, cum ob vias & ædificia, tum propter pontem, qui novemdecim fornicibus ex ſolido ſaxo fabrefactis utramque ripam Tamiſis jungit, tum etiam ob Cathedra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

lem Eccleſiam S. Paulo dicatam: verum longe pulchrior eſt ob ſitum ad ripam Tamiſis, à quo fluvio præter jucunditatem maximum accipit emolumentum ex frequenti navigiorum concurſu, quæ trecenta & quadringenta dolia ex noſtratibus ferre idonea eſſent: confluunt autem undequaque, adjuvante fluxu maris atque refluxu, etſi civitas procul à mari ſexaginta & amplius diſtet milliaribus: ſed præ cæteris dives eſt, non modo propter commercia & negotiationes; verum etiam ob multa privilegia, quibus incolæ fruuntur, ſine exceptione an populares ſint, an mercatores, & artifices: à quorum uno, (qui ex viginti quinque Aldermannis nuncupatis eligitur,) ditiore, ac nummatiore, regitur, & quaſi in formam Reipublicæ gubernatur. Populares nominavi, quia Nobiles ſecundum morem Gallorum ac Germanorum omnes procul à civitatibus vitam degunt. *(Nihil minus; nam maxima nobilium pars bonam anni partem Londini agit.)* Vtque de eorum divitiis nonnihil attingam, creduntur in duabus ſocietatibus eorum qui vernacula Aventurieri appellantur (ſunt autem ii, qui ſpeciali privilegio ſoli poſſunt ex Belgio in Angliam mercimonia invehere, &

vicíſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

viciſſim ex Anglia in Belgium : quibus vero lanificia exportare licet, ii Stapolieri dicuntur) multi eſſe divites adeo, ut quinquaginta & ſexaginta millia illarum librarum ſterlinorum poſſideant ſinguli, & majori parte in numerata pecunia: hæc autem ſumma pluſquam ducenta millia aureorum noſtræ monetæ tranſcendit: præter innumeros mercatores aliarum ſocietatum,ut ſunt mercatores ſtanni, & aromatum, aliarumque mercium gravium, unde Groſſieri dicuntur: quodque vix credibile videbitur, ſalſamentorum mercatores ad eandem & majorem ſummam pertingere ſolent: ſic, ut pro re explorata ſit habendum,eam urbem cuilibet urbi Europæ recte comparari poſſe.

Verum hoc argumento, uti cunctis cognito minuſque neceſſario, prætermiſſo,ad alia veniam majora,& cognitione hujus Excellentiſſimi Senatus digniora. & antequam referam de natura principum, & eorum, qui regnum gubernant, præmittam in univerſum aliquid de natura regni, præſertim de ejus opibus, ac viribus: ut noſcatur, an ejus ſit validitatis, aut imbecillitatis, quam quiſquam animo concepit. & ne tempore abutar, dico; etſi olim

 illius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

illius regni potentia, atque dominium duplo majus, latiuſque cenſebatur, cum ſpatio trecentorum annorum Normandiam, Britanniam, Guiennam, Guaſconiam, præcipuas Franciæ provincias, poſſederit, & longo tempore ſibi tributariam Scotiam fecerit, & per annos ſexdecim, & amplius, totum Galliæ regnum penitus ſub ſe habuerit, (cujus Coronam publice Pariſiis accepit Henricus Sextus, haud ita pridem, hoc eſt, anno milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo octavo,) quæ quidem omnia amiſſa ſunt, nihilque reliquum eſt præter titulos, & quædam vicina loca, inſulaſque parvi momenti, & alteram partem inſulæ ac regni Hiberniæ: tamen regnum illud validum adeo remanſit adhuc, ut nullius egeat ad ſui tutelam: quinimo non modo difficile & arduum opus eſt, ſed etiam penitus impoſſibile (niſi regnum diſſidia nutriat) vi illud expugnare, quemadmodum ſeorſim Serenitas Veſtra ex relationis noſtræ progreſſu percipiet. Nam prius de viribus maritimis ſermonem inſtituendo, eæ præcipue, cum Regnum inſulare ſit, conſiderandæ videntur. etſi hæ quoque valde diminutæ ſunt ab eo numero, quo olim fuerunt. quippe ducentæ aliquando naveEarly European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

naves majores illi Reges adverſus hoſtes ſuos inſtruxerunt, præſertim Henricus Quintus adverſus Carolum Sextum Regem Franciæ anno CIↃ CCCCXVIII. Sed ne res longinquas nimium attendamus, loquemur de centenis & amplius navigiis, quæ Reges Henricus Septimus & Octavus armabant, inſtructa omnia cum ſuis adminiſtris perpetuo ſtipendio affectis, quo poſſent ad omnem occaſionem ex tempore præſto eſſe: modo, vix quadraginta ſuperſunt naves; ſiquidem vel ob negligentiam, & propter egeſtatem ad ſumptus contrahendos aliæ divenditæ ſunt, aliæ factæ innavigabiles: & nihilominus eæ paucæ, quæ reliquæ ſunt, cum aliis, quæ juris privatorum exiſtunt, & quas numero ingenti Rex congregare poteſt, non modo ad regni defenſionem ſufficiunt, ſed etiamſi conjungerentur, ad tantum numerum atque extraordinarium aſcendunt, ut multa centenaria, utque inquiunt Angli, quingentorum numerũ expleant. Verum etiamſi eas ad mediocrem quemlibet numerum redigamus, tot nihilominus erunt, ut, ſi eas militibus, tormentis, armis, omnique munitionum genere exornaverimus, certe ſi non aggrederentur, at ſaltem obſiſterent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

rent cuique aggreſſori: quandoquidem nullum regnum æque claſſes ſuas permunire valet, ut hoc Regnum Britanniæ. Et hæc ſpectant ad ejus navigia opeſque maritimas.

Quod pertinet ad terreſtres copias ac pedites, innumerabilis profecto eſſe hominum multitudo, ſi ad eos omne reſpexerimus, qui in periculo publico armati conſiſtere tenentur: nam cum novem & tringinta ſint portiones, in quas regnum diſtribuitur, nuncupatas Porchshai, (Shires) fama eſt, conſcriptos eſſe ad hanc rem ſeptuaginta millia homines, quamvis vulgus centum mille prædicet: verum his omiſſis, milites voluntarios conſideraverimus: hi quoq; plurimi eſſent, quibuſcum reges illi ſæpe mare trajecere, & inter recentiores Henricus Octavus anno c I ɔ I ɔ XXVI trajecit propter Terracinenſem expeditionem, itemque propter Bononienſem anno c I ɔ I ɔ XLIV; quo tempore quadraginta aut circiter quinquaginta milliaBritannorum ſecum duxit, multoque plures conduxiſſet, niſi ſumptibus parcere, faciendis extra regnum ſuum, neceſſe habuiſſet: ex hujuſmodi hominum genere, uſu poſtulante, viginti aut viginti quinque millia præſto eſſent, omnes ferreis loricis induti: l

quor de iis quos rex inſtruere valet: nam ſi etiam ſubditi Baronibus ac Dominis connumerarentur, longe plures eſſent: illorum enim nemo eſt, etſi tenuiſſimæ conditionis, qui ſuarum opum, facultatumque proportione plurimos armare nequeat, uſque ad millenum numerum, & amplius, cujuſmodi ſunt Comites Darby, Serosberi, VVeſtmerland, & præ cæteris Comes de Pembroch: quorum milites etſi non omnes experientia inſignes, & exercitati eſſent, qui quidem pauci ſunt militaribus meditamentis aſſueti, tamen probis, & expertis militibus mixti (multi ſiquidem externa bella frequentant) equidem egregium ſui ſpecimen præberent, plurimumque ad defenſionem valerent, præſertim propter indolem, atque aptitudinem ipſorum ad exercitamenta militaria, & propter diſciplinam, quam in certamine obſervant: alii quoque, etſi inermes, & parum exercitati, nonnihil valerent, propterea quod nulla eſt, ut nemo ignorat, in toto orbe natio, quæ mortis periculum magis, quam Britanni, contemnat. Et hæc ſpectant ad peditatum. Ipſorum arma conſueta arcus & ſagittæ: quorum armorum tantus eſt numerus propter communem omnium in ſagittando ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

do exercitationem, nulla gradus, æta-
tis, profeſſionis exceptione, ut incredi-
bilis exiſtat: quod fit non modo eorum
ſponte, ſed etiam Parlamenti lege, qua
jubet patribusfamilias, ut pueros etiam
cum ad novem annos devenerint, e.
in arte exerceant, idque ut cætera oti
mala removeantur. Verum id medita
menti in quo vires & ſpes omnes rei-
publicæ collocatę eſſe videntur, ita pro
movent, tantaque eſt ejus exiſtimatio
ut cunctis armis, etiam ſclopetis, arcum
præponant, magiſque ſe hoc tutos pu
tent, quam illis, equidem contra peri
tiſſimorum militum ducumque cæte
rarum nationum opinionem: tanta v
explodunt exonerantve ſagittas, tanta
que ſimul dexteritate, ut thoraces trãs
figere quidam poſſe dicantur, & nemo
ipſorum eſt, qui vel recta, vel ſurſum
ſagittans, longius, quam palmo un
aberret à ſcopo. Et in hoc præcipue
conſiſtunt eorum arma offenſiva.

In defenſivis armis vix ullam adh
bent diligentiam, vel ob incuriam, v
quia ea nihili faciunt: malunt ſiquidem
leves & expediti poſſe prævenire ho
ſtem, currere, retrogradi & ſaltare
quam armis circumdati, etſi tutiore
impediri: nam communiter alio a
morum genere non utuntur, quam a

capi

capitis defenſam quibuſdam levibus galeis, quæ vix medium obtegunt caput; loricæ autem loco utuntur annulato ferreo induſio, ſed frequentior eſt uſus thoracum quorundam ex tela craſſa multoties duplicata, qui adverſus ſagittas uſitatus, & tutus eſt, & brachiis laminas quaſdam ferreas apponunt.

Quod pertinet ad velites, innumerabiles ſunt, ſed minus apti: nam provincia nulla in tota Europa magis abundat equis: at cum imbecilles ſint, eo quia, ut cætera omnia animalia, ob aëris temperiem, ſub dio vivunt, herbaque ſola nutriuntur, nihili fiunt: ſed cum audaces ſint, & generoſi, præſertim, ſi ex Provincia VVallia ortum ducant, ad explorandos atque infeſtandos hoſtes putantur ſatis valere, & longe plus valerent, ſi nutrirentur melius.

Quod ad cataphractos, cum inſula equos non producat aptos, niſi forte aliquos in provincia VVallia, aut ex equitiis Regiis, Regnum eorum copiam habere nequit. Cum tamen eorum neceſſitas indies magis cognoſcatur, & propterea quia Domini, & Barones, & Prælati tenentur certum eorum numerum alere ad Regni & Regis defenſam, omnes, qui per hæc tempora poſſunt, curant, ut equitia nutriant. Equi igitur,

qui illic conſpiciuntur, importati ſunt ex Flandria, cum Sereniſſima Regina juſſerit, ut omnes ſuæ ſatisfaciant obligationi, ne ob defectum equorum boni publici cura in deſuetudinem procederet.

Ex his igitur equis, additis etiam penſionariis, & aulicis, omnibuſque quotquot ad militiam equeſtrem obligati ſunt; opinantur plerique, ſi luſtratio generalis fieret, poſſe componi exercitum duorum circiter millium equorum excellentis bonitatis, qui adverſus quemlibet hoſtilem impetum tuto objicerentur.

Et hæ ſunt Anglicæ militiæ vires, aptæ quidem, modo in Regno adſit concordia, ad externos hoſtes repellendos: quibus viribus addi quoque poſſent auxiliares copiæ ex Hybernia, hominum ſylveſtrium, qui Coronæ parent. Hi ſiquidem unius diei, & aliunde breviori navigatione abſque ullo impedimento in inſulam trajiciunt, ut quondam trajeciſſe dicuntur non ſine regni plurimo fructu atque adjumento.

Cum hactenus opes & multitudinem terreſtrium ac maritimorum militum explicaverim, non eſſet incongruum, ut quo ordine quove ſumptu in bello detinentur enarrarem: ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

illius Regni mos, diverſus ab eo quem terra marique ſervat Serenitas veſtra, diſpiciatur: verum quia hæc res nimium temporis abſumeret, & particulatim referenda eſſet, in aliam occaſionem rejiciam, ut regni ſitum deſcribam, & quo pacto natura munitum habeatur: nam in inſula collocatum eſt Regnũ, & ejuſmodi mari circumdatur, quod à cæteris maxime differt, quum neque in Oriente, neque uſquam mare fluxum atque refluxum tam ingentem habeat, qui ſub incremento, ac decremento, altitudinem ac profunditatem duodecim uſque ad quindecim paſſuum expleat. Quamobrem quum totum Regnum quædam arx eſſe videatur, Reges illi peculiares arces, quaſi ſupervacaneas, non minus adverſus domeſticos quam externos neglexerunt: nam adverſus domeſticos, qui potior viribus eſt, & in campo victor conſiſtit, is Regni dominus eſt, ſemperque erit, hoſtemque, qui ſe in arce aliqua condiderit, acriter obſidebit, & fame abſque ullo remedio conſumet. Adverſus externos vero tutum eſt regnum, quia, cum inſulare ſit, claſſibus eo migrandum eſt: itaque Reges curavere, ut hoſtes portubus carerent, neque ad eos appellere abſque ſummis difficulta-

tibus ac periculis liceret: idcirco quo-
ties adventurus hoſtis creditur, circum
littora manent excubitores in locis e-
minentioribus, ut,more in Orientalib.
partibus aſſueto, interdiu fumis, noct
ignibus indicent navium adventum:
quo indicio inſulares ſtatim accurrant
quemadmodum ſub pœna vitæ omne
patresfamilias, cum ſtatuto nautarum
armatorum numero, & commeatu
pro quatriduo ſaltem tenentur accur-
rere ad ea loca defendenda ubi maju
eſt invaſionis periculum. Hoc igitu
pacto littora defenduntur ab extern
hoſtis impetu: nunquam enim defen-
ſores tam pauci eſſe poſſunt, ut, cum
recentia ſubſidia adfutura ſint, nequ
arma & tormenta deſint, claſſem
quamcunque arcere nequeant, præſer-
tim cum hoſtes maris viciſſitudines ex-
timeſcere debeant: neque facile ſit re-
perire Cæſares, aut alios Duces,qui pu-
tent, in nudis littoribus naves expo-
nendas ventorum arbitrio, qui creber-
rime mutantur, & periculoſiſſima
cient tempeſtates.

Igitur Regnum hoc mari nunquam
ex tempore offendi poteſt; Terra ver
nulla pars eſt, niſi quæ ſeptentrionali
nempe Scotia: à qua parte præſidiar
milites detinendi ſunt, alioquin Scot

excur

excurſiones facere poſſent, non ſolum prædæ ſpe adducti, cum in ſylvis habitent, & pauperrimam vitam degant, ſed etiam incitati odio, quo natura Anglos proſequuntur, aucto ex continuis bellis, præter querimonias veteres, & de finibus controverſias. Hic Regni limes præſidio mille quingentorum militũ, qui in quatuor loca diſtribuuntur, defenditur: altera militum pars inſidet Barvichy; quod oppidum ad Orientem ſitum eſt in faucibus fluvii Medi, frequens mercimoniis piſcium, præſertim ſalmonum, uſurpatum olim bello, neque unquam redditum Scotis. Aliud propugnaculum à parte Occaſus Carledum dicitur: reliqua militia in duobus aliis locis detinetur: quanquam urbs Dunelmenſis celeberrima inter Anglos præcipuum adverſus Scotos propugnaculum habetur, & quia frequentiſſima eſt, militibus ſtipendia exſolvit.

Ex his igitur arcibus atque præſidiis Regnum tutum eſt: verum hæc fruſtranea eſſe poſſunt, ſi commeatus & pecunia deſint, ſine quibus Regna ab hoſtium invaſionibus, & à ſubditorum defectionibus, quæ in eo Regno haud raræ ſunt, ægre ſe tueri poſſunt: ideo de his etiam breviter dicam aliquid.

dupliciter igitur res pecuniaria conſi-
deratur, vel cum jam accumulata eſt,
vel cum indies exigitur, & paulatim
coacervatur.

Quo ad ordinarios reditus, ut au-
divi, colliguntur quinque aut ſex mo-
dis regno illi peculiaribus, & nemini
Regum Principumque cognitis, & uſi-
tatis. Ideo quoſdam declarabo. Inter
hos præcipua eſt tutela pupillorum,
quæ eſt hujus regni & Scotiæ ſpecialis
prærogativa, cum à cæteris Principi-
bus vel Chriſtianis, vel infidelibus nul-
lo in uſu habeatur: equidem gravamen
eſt maximum: nam omnes ſive mas-
res ſive fœminę, parenti ſuo ſuperſtites
minores uno & viginti annis ſub tutela
Regis vivunt, qui Rex omnia illorum
bona, quæ Coronam recognoſcunt
quantumcunque exili tributo, (ſunt au-
tem infinita) ſimulque alia, quæ libera
ſunt, occupat, fruiturque iis, ac diſtra-
hit, largitur, vel ſibi, prout libet, reti-
nere poteſt quoaduſque pupilli unum
& vigeſimum attigerint annum. Hi
reditus maximi eſſent, niſi Regis con-
ſuetudo eſſet illa bona paſſim aliis con-
cedere: quorum plurima huic obliga-
tioni ſubjacent, ut Regi aliquid pen-
dant. Quod niſi me tempus deficeret,
oſtenderem incommoda, quæ ex huju

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

modi tutelis emanant, tum quia bona pupillorum negliguntur, tum quia ipſi quoque pupilli male tractantur, quum ut plurimum tutores mercenarii ſint, qui tutelas lucri cauſa emunt, ſuamque tantum utilitatem reſpiciunt, affinitateſque quaſi vi contrahunt, filios ſuos filiaſve, aut nepotes, aut proximos cum pupillis in matrimonium fraude conjungentes; neq; obſtat, quod à parte tutorum nulla ſit ad pupillos proportio vel in divitiis, vel in nobilitate: unde conjunctis nobilibus atque ignobilibus, & ſtirpes degenerant, & graviſſima proficiſcuntur odia, ac divortia frequentiſſima.

Simul cum tutelis etiam matrimonia intelliguntur non modo pupillorum, ſed omnium eorum, qui bona poſſident, aliquo modo obligata Coronæ, etſi majores ſint: hoc autem privilegium regni hujus & Scotiæ ſpeciale eſt: neque quiſquam ejuſmodi bonorum poſſeſſor poteſt matrimonium contrahere atque concludere, niſi prius Regis beneplacitum impetraverit, utpote qui matrimoniorum dominus, hoc eſt, dotis tradendæ eſt: ſed in hac quoque re liberalitatem ſolet exercere. Ex hujuſmodi reditu antea decem aut duodecim millia librarum ſterlinorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

colligebantur, at in præſens propter occupata eccleſiaſtica bona laicis bonis aggregata, ex quibus privati reditus adaucti ſunt, intellexi, præter largitiones, quas Regina facit, inde paulo minus quam librarum 30000 deduci.

Præterea aliud redituum genus eſt, quod cum pupilli, ex minori ætate egreſſi, hæreditatem adeunt, Coronæ ſolvunt quod unius anni fructus exhaurit: aliud quoque, quod reluſſum (*relieve*) vocant, quod in recognoſcendis feudis conſiſtit: feudorum autem tanta eſt multitudo, ut qui tantummodo militares vocantur, ii numero ſint ultra ſexaginta millia: & recognoſcuntur majori minorive Regis utilitate, ut feudorum dignitas requirit: hi autem reditus tanquam extraordinarii computantur, ſi comparentur ordinariis, qui ex patrimonio Coronæ accipiuntur, & antiqui reditus nuncupantur, qui explent ſexaginta millia librarum: Cui patrimonio nunc additus eſt Ducatus Lancaſtriæ, ex quo triginta millia librarum colliguntur; cumque onera quædam amota fuerint, ſumma hæc plurimum augebitur. Verum ante omnia regius eſt proventus dignus conſideratione ex portoriis rerum omnium, quæ exportantur, & importantur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tantur, tam ab Anglis, quam à peregrinis: ſed non ſine aliqua differentia. nam in aliquibus quadruplo magis aggravantur peregrini quam Britanni: in quibuſdam aliis omnis exceditur proportio. Hic vero proventus magnus eſſet, quia plurima exportantur, & importantur, ſi peculiares publicani juxta cæterorum Principum morem adminiſtrarent: (*id fit hodie:*) ſed cum Principis nomine exigatur, major pars conſumitur in largitionibus & furtis: nam ex ducentis & amplius millibus librarum, qui putantur inde provenire, vix quarta pars Coronæ ſupereſt; cætera miniſtrorum & exactorum ſumptibus abſumuntur.

Hi fuerunt antiquitus, & in præſens habentur Coronæ reditus: præter quos computandum eſt emolumentum, quod ex ferri, plumbi, & ſtanni præcipue fodinis extrahitur, cum vix ulla inſulæ pars hoc naturæ munere careat; potiſſimum vero Provincia Cornovalliæ mineris abundat. Sunt quoque reditus Epiſcopatuum & Abbatiarum vacantium: & quo tempore Abbatiæ ſuo jure fruebantur (erant autem innumeræ) plurimus erat proventus: earumque diſtributio, quemadmodum & Epiſcopatuum, ad Reges pertinet, qui dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

plus minuſve differunt eas conferre ita ipſarum fructus ſibi acquirunt. Habent etiam ex regno 20000 librarum. Adſcribunt ſibi rebellium bona præter pœnas pecuniarias, quas ex multis exigit tribunalibus, cum ſcilicet delicta aut Nobilium, aut Eccleſiaſticorum, aut publicorum officialium, aut quorumcunque hominum indies puniuntur. Omnes hujuſmodi reditus tam ordinarii quam extraordinarii credebantur tempore ſchiſmatis quotannis aſcendere ad ſummam librarum centum quinquaginta millium, quæ ſunt ſexies centena millia aureorum ducatorum. Hi ſimul cum bonis Eccleſiaſticis, quæ Rex Henricus ingenti omnium ſcandalo occupavit, cum ab Eccleſia ſeſe alienavit, duplo auctiores facti ſunt, quamvis data opera ſummam adhibuerit in ea re negligentiam, nempe permittens, ut unuſquiſque ex iis occupationibus fieret opulentior. Cum hoc igitur incremento credebatur Coronæ reditum annuum eſſe trecentarum decem millium librarum, hoc eſt, per ea tempora millionem unum & 200000 aureorum. Nemo ambigit, cum regnum occaſione diſpendiorum careat, videlicet in detinendis ad ſui tutelam claſſibus, pedi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

tatu, equitatu, quia ex ſeipſo ſecurum eſt, quin poſſit regiis neceſſitatibus non modo cuncta ſuppetere, ſed etiam ea ſatis ſuperque ſubminiſtrare quæ Regum libido poſtulat. nam exceptis, quæ diximus, Scotiæ præſidiis, quæ remoto belli periculo pro dimidio ſtipendio à civibus cuſtodiuntur, itemque excepta trecentorum ſagittariorum cohorte, & quinquaginta Nobilium, qui ſtipendia merent utrique quotannis libras viginti quinque, item exceptis portuum & navium illarum præſidiariarum, quas diminutas eſſe diximus, reparatione, tormentorum, armorum, omniumque munitionum renovatione, palatiorum, domuumque regiarum inſtauratione, quarum numerus toto regno magnus eſt, præter ſalaria oratorum, judicum, aliorumque publicorum miniſtrorum, quæ omnes expenſæ proculdubio ordinariæ ſunt conſervandoque regno neceſſariæ: detractis his ſumptibus, qui non nimii ſunt, reliqua pecunia tota ingente ſuperfluitate, ac prodigentia conſumitur in aula, menſis ſcilicet, ſtabulis, armamentariis, capellis, penuariis, aliiſque muneribus ad Reginæ ſervitia deſtinatis, maximo ac valde ſuperfluo officiariorum numero, quos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Clerchi vocant: ſiquidem nulla toto orbe gens eſt, quæ Britannos exſuperet in ſplendore domeſtico, famulitii multitudine, officiorum ac graduum diſtinctione. Adeo, ut, ne id reticeam, unde cætera conjici poſſunt, ſola ciborum atque potionum expenſa ſexaginta librarum ſterlinorum millia abſumat ſingulis annis, hoc eſt, ducentos quinquaginta mille aureos: res quidem admirabilis, cuicunque contingit aſpicere cupediarum, quæ ſingulis diebus parantur, multitudinem: & nihilominus vix quarta pars ſumptuum fit, qui regnantibus Henrico & Odoardo hujus Reginæ præceſſoribus fiebant, cum ipſa multos abuſus, multaſque ſuperfluitates ſuſtulerit, non ſolum moderando, ſed penitus tollendo menſas pleraſque.

Ex his igitur colliguntur, & in hæc inſumuntur regii reditus: Pro extraordinariis autem occaſionibus, ut belli, æris alieni, & ſimilium, ſuperſunt extraordinarii modi providendæ pecuniæ, qui profecto modi plurimi eſſent, ac Principi perutiles, ſi modo vellet partem aliquam illorum gravaminum, quæ in aliis regnis uſurpantur, factaque ſunt ordinaria, introducere: verum in hac parte revera mirabilis

eſt,

eſt, & perrara illius regni libertas, quo nullum regnum minus oneratum eſt. Igitur Regnum illud extraordinarios reditus nullos habet, præter ſola ſubſidia, quæ Parlamentorum interventu in publicis neceſſitatibus decernuntur: ad quæ ſubſidia indifferenter contribuunt Britanni, ac peregrini: ſed tamen plurimis dilationibus penduntur ad portionem bonorum, quæ quiſque poſſidet, quæ bona minus rigide æſtimantur, & exactionum tempore dividuntur, ac plus minuſve differuntur, prout urget neceſſitudo.

Cum ſatis de viribus, ac munimentis regni dixerim, reliquum foret, ut de politia nonnihil referrem, ut quam ſit à cæteris diverſum appareat: ſed brevitatis cauſa ſufficiet, ut ſignificem, juſtitiam ibi non, ut in cæteris regnis, & Chriſtianis provinciis, adminiſtrari: non enim civilibus & imperialibus legibus gubernatur, ſed municipalibus, ut hæc Reſpublica. quæ cum à Gulielmo Normando Baſtardo, qui Conquæſtor, quod perinde eſt ac tyrannus, utpote qui vi totum regnum occupavit, inſtitutæ fuerint: admirandum non eſt, quod ſolam Principis utilitatem reſpiciant, ſubditorum vero bonum deſertum eſſe videatur, plenæque

ſint

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

ſint tricarum, ambiguitatum, ſibique contrariæ fuerunt. ſiquidem excogitatæ, ac ſancitæ à Normandis, quibus nulla gens magis litigioſa atque in controverſiis machinandis & proferendis fallacior reperiri poteſt. Hæ leges in illis judiciis inviolabiliter ac rigide obſervantur, & in gymnaſiis Londini publice idiomate Normanno præleguntur, quo idiomate paucis ante annis litigia agitabantur, & omnes judiciarii actus, & publicæ ſcripturæ conſcribebantur, quodque novum videbitur, confertur gradus Doctoris in ea facultate, ut in Italia aliiſque civitatibus conferri ſolet gradus in Iure Civili & Canonico. Quod ſi temporis anguſtia concederet, poſſem diverſitates quaſdam, & vere notabiles abuſus, qui in forma judiciorum frequentantur, referre, præſertim in iis judiciis, quæ inqueſtæ dicuntur, in quibus tam civilibus quam criminalibus magna ſubſequuntur incommoda. Hoc judicium conſtat ex duodecim viris, qui à judice congregantur, ut ab iis ſententiam ſuam exquirat, ſuper re, de qua controvertitur: & omnes conveniant, neceſſe eſt, alias nequit judex ad ſententiam procedere. Sed ne tædium afferam, hoc totum argumentum poſtpono,

no,

no, addens tantum, in toto regno atque in omnibus conſultationibus regiam ſolam voluntatem attendi, cum Reges abſoluti Domini ſint, atque Monarchæ. Quamobrem ne ſoli eſſe videantur in regimine, aut propter inertiam, & majorem commoditatem, vel ob ſuperbiam ac pompam, inſtar Turcici imperii, induxere Conſilium præcipuorum officialium, ac miniſtrorum; qui inſtar Baſſarum congregantur; & Principem ubique ſequentes, habent ad hunc effectum & menſam, & proprium in aula diverſorium, ac famulitia ſplendida; magnaque dignitate regios labores minuunt, ſiquidem ad eos confugiunt plerique ſubditi, ac miniſtri publici, & Principum quoque Oratores. Adeo ut ii Principis aures & perſonæ dici poſſint, cum per totum Regnum potentiam exerceant, & imperium in miniſtros, quos magna autoritate tractant, illique viciſſim obedientiam præſtant; denique ut Rex, ita ipſi, quæcunque libet, jubere, ac decernere queunt. In hujuſmodi Conſilium, quod regium dicitur, ut plurimum admittuntur tria vel quatuor præcipua Regni officia, hoc eſt, Cancellarius, Theſaurarius, & quem vocant Privizelium, (cuſtos privati ſigilli)
&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

& Amiralium, præter præſtantiores
Aulæ domuſque Regiæ officiales, velu-
ti Stuardum, qui ſimillimus eſt Magno
Magiſtro in Gallia, & in Aula Cæſarea
Major domus major; omnes ut plu-
rimum dominos nobileſque & exi-
mios viros.

Ab his igitur regnum omnino gu-
bernatur. Verum quoniam aliquando
materiæ quædam publicæ accidunt,
quæ ad bonum, ſive etiam detrimen-
tum regni ac ſubditorum ſpectant, ver-
bi gratia, legem novam conſtituere,
alias examinare, vel reprobare, pecu-
niam ad bellum aliquod jam ſtatutum
imperare, vel ſimilia ad remp. perti-
nentia providere, tunc in ſimilibus ca-
ſibus conſueverunt Reges modeſtiæ
gratia antiquam conſuetudinem ſer-
vare, ut ſcilicet Parlamenta convocent,
in quibus Regni ſtatus & ordines tres
congregantur, hoc eſt, clerus, nobiles,
& populares, ut ab hiſce examinato
negotio, quo de agitur, à Regibus de-
inde eorum decreta confirmentur aut
reprobentur. Et quanquam antiqui-
tus hæc Parlamenta auctoritate ac li-
bertate potiebantur, ut Reges potius
politica & civilia capita fuerint, quam
Domini, & Monarchæ; tamen ab E-
duardo tertio ad hæc uſque tempora

Regum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Regum auctoritas adeo munita eſt, ut hodie Parlamenta regiarum magis cupiditatum larvæ quædam ſint, quibus in rerum dubiarum conſultationibus laborem & incommoda, in periculoſis autem rebus damnum ſubterfugiunt potius, quam ut per ea poteſtaté ſuam moderari velint; nam in iis quicquid conſulitur, aut decernitur, nihil validum eſt, niſi regia accedat confirmatio: Quin etiam non modo quicquam decernere, aut quemcunque actum facere nequeunt, ſed ne congregari quidem poſſunt, niſi nutu regio; ſolentque Reges ad ea quoslibet admittere, atque ab iiſdem removere; nempe ita formidabiles cunctis facti ſunt, ut nemo in Parlamentis, aut extra ipſa, audeat ſeſe ne minimo quidem verbo regiæ voluntati opponere, niſi tamen ſibi damnum, ac ruinam velit accerſere. Adeo ut quemadmodum ſervi & ſubditi ſunt ii, qui Parlamentis interſunt, ita actiones & conſilia inde prodeuntia ſervilia eſſe, neceſſe ſit.

XIII. DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

XIII.

DE PRÆSVLIBVS ANGLIÆ secundum Franciſcum Godvvinum.

Provincia Cantuarienſis.

1. CAntuarienſis Archiepiſcopus, Primas Angliæ. Hujus reditus annui (prout cenſentur apud rationes fiſcales) ſunt 2816 lib. 17 ſt. 9. d. ſterling. Pontifici Romano pro primitiis reddebat x mill. florenorum, (quorum ſinguli valebant 4 ſt. 6 d. monetæ Anglicanæ) ac deinde pro pallio 5000

2. Londinenſis Epiſcopus. Secundum rationem cenſus fiſcalis, valet hic Epiſcopatus annuatim 119 lib. 8 ſt. 4 d. & Papæ reddebat pro primitiis tria millia florenorum.

3. VVintonienſis Epiſcopus. Epiſcopatus hic ſecundum æſtimationem Regiſtrorũ fiſcalium valet hodie annuatim 2491 lib. 9 ſt. 8 d. Olim autem in primo ingreſſu Papæ reddebat XII millia ducatorum.

4. Elienſis Epiſcopus. Secundum rationem ſcaccarii aut fiſci regii valet hic Epiſcopatus annuatim 2134 lib.

18. ſt.

18 ſt. 5 d. in regiſtro vero Pontificio ducat. 7000.

5. Lincolnienſis Epiſcopus. Ejus cenſum non invenio.

6. Coventrenſis & Lichefeldenſis Epiſcopus. In libro cenſuali fiſci regii dicitur hic Epiſcopatus valere 559 lib. 17 ſt. 2 d. In regiſtro vero Pontificio 1733 ducat. quanquam traditum etiam repperi 300, nec amplius ibidem æſtimatum.

7. Sarisburienſis Epiſcopus. Valet hic Epiſcopatus ſecundum regiſtrorum fiſcalium rationem 1385 lib. 5 ſ. Pontifici Rom. conſueverat reddere ad novi Epiſcopi ingreſſum 4500 aureos.

8. Bathonienſis & VVellenſis Epiſcopus. Secundum rationem regiſtrorum fiſcalium, valet annuatim hic Epiſcopatus 533 lib. & 15 d. Pontificique Rom. ad novi cujuſque Epiſcopi ingreſſum pendebat olim (quod miror) floren. duntaxat 430, cum inter opulentiſſimos Angliæ ea ætate cenſeretur. Magnos hodie fructus percipit ex plumbi fodinis, quæ frequentes in agro VVellenſi.

9. Exonienſis Epiſcopus. Hic Epiſcopatus ſecundum æſtimationem recentiorem Eduardi ſexti tempore initam valet lib. 500. Et tamen ad ingreſſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

novi præſulis, Pontifici pendere con-
ſueverat ducatorum ſex millia.

10. Norvvicenſis Epiſcopus. Valet
hic Epiſcopatus annuatim ſecundũ ra-
tionem regiſtrorum fiſcalium 899 lib. 1
ſ. 7 d. cenſu Romano 5000 ducat.

11. VVigornienſis Epiſcopus. Secun-
dum rationem fiſci regii, valet annua-
tim hic Epiſcopatus 1049 lib. 17 ſ. 3 d. E
Pontifici Rom. pendebat pro primitiis
florenor. 2000.

12. Herefordienſis Epiſcopus. Hic
Epiſcopatus apud rationes fiſcales cen-
ſetur ad 768 lib. 10 ſ. 10 d. Pontifici
vero Rom. pro primitiis olim pende-
bat floren. 1800.

13. Ciceſtrenſis Epiſcopus. Valet hic
Epiſcopatus ſecundum rationes fiſcales
677 lib. 15 d. ac Papæ pro primitiis
pendebat floren. 333.

14. Roffenſis Epiſcopus. Valet hic E-
piſcopatus annuatim ſecundum ratio-
nes fiſcales 354 lib. 16 ſ. 3 d.

15. Oxonienſis Epiſcopus. Epiſcopa-
tus ab Henr. VIII demum inſtitutus.
Valet annuatim ſecundum rationes fi-
ſcales 354 lib. 16 ſt.

16. Gloceſtrenſis Epiſcopus. Valet an-
nuatim hic Epiſcopatus ſecundum ra-
tiones fiſcales 414 lib. 19 ſ. 11 d.

17. Petroburgenſis Epiſcopus. Novu

Epiſc-

Epiſcopatus ſub Henr. VIII primum inſtitutus. Valet annuatim ſecundum rationes fiſcales 414 lib. 19 ſt. 11 d.

18. Briſtolienſis Epiſcopus. Novus Epiſcopatus & anno demum 1542 inſtitutus. annui illius cenſus ſecundum regiſtrum fiſcale valent 383 lib. 8 ſ. 4 d.

19. Menevenſis Epiſcopus, apud rationes fiſcales annuatim valere cenſetur ſupra 426 lib. Pontifici vero pendebat pro primitiis flor. 1500.

20. Landavenſis Epiſcopus. Epiſcopatus hic ſecundum rationes fiſcales valet annuatim 154 lib. 14 ſ. 1 d. Pontifici vero Rom. pendebat pro primitiis floren. 700. quod noſtra moneta (inquit author) conficit 157 lib. 10 ſl.

21. Bangorenſis Epiſcopus. Cenſus hujus Epiſcopatus annuus, ſecundum rationes fiſci Regii, eſt 132 lib. 16 ſ 4 d. Papæ vero pro primitiis pendebat floren. tantum 126.

22. Aſaphenſis Epiſcopus. Hujus Epiſcopatus cenſus annuus, ſecundum fiſci Regii rationes, eſt lib. 131, ſolid. 16. Papæ pro primitiis reddebat olim florenor. 126.

Provincia Eboracenſis.

23. Eboracenſis Archiepiſcopus. Hic Regi pendere conſuevit pro primitiis

1609 lib. 19 ſ. 2 d. & Papæ 10 mill. du
cat. præter 5000 pro pallio. Tempo
Thomæ VVolſæi reditus annuos fuiſ
volunt 4 mill. librar. ſterling.

24. Dunelmenſis Epiſcopus. Hic
piſcopatus apud rationes fiſcales vale
dicitur annuatim 1821 lib. 17 d. Pont
fici vero pendere ſolebat pro primiti
floren. 9000.

25. Carleolenſis Epiſcopus. Epiſc
patus hujus annui reditus ſecundu
rationes fiſci regii valent 531 lib. 4 ſ.
d. Et Papæ pro primitiis ad novi cuju
que præſulis ingreſſum pendebat flo
ren. 1000.

26. Ceſtrenſis Epiſcopus. Novus h
Epiſcopatus inſtitutus ab Henrico Oct
vo. Valet annuatim, ſecundum ratio
nes fiſcales, 420 lib.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

INDEX RERVM MEMORAbilium, quæ hoc libello continentur.

A.

ACademiæ Angliæ. 44.45.49
Aerarii curia. 205
Aetona oppidum. 33
S. Albani oppidum. 47
Alenus fluv. 55
Ambresburia urbs. 30
Angleſeya inſula. 83
Angliæ regni opulentia & potentia. 291. 294. *reditus.* 300
Anglorum mores. 98. 104. *leges.* 100. 167. *conſuetudines & ſtudia* 101. *religio.* 102
Apprentihood Angl. quid. 283
Argentei nummi Angl. 299
Armigeri Angliæ quales. 154. 162
Attinčturæ formula. 247
Avena amnis. 30
Auſona fluv. 41. 55. 58
Avona fluv. 27. 30. 31. 54
Aurei nummi Angl. 298
Auſtralium Saxonum Reges. 319

B.

BAlnearii equites. 151
Barones qui Angl. 144
Baronis curia. 214
Bathonia urbs. 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Bedfordia. 47.92
Bercheria comit. 31.90
Bernſtaple oppidum. 24
Bervvicum oppid. 72
Birth flu. 77
Bloth flu. 41
Blodman oppidum. 25
Brechinia prov. 77
Brechnocum oppidum. ibid.
Briſtolia civitas. 27
Britanniæ limites. 1. *ambitus.* 2
Buckingamia. 48.92
Burrum Antonini. 77

C.

CAerdiff oppid. 75
Caermardunenſis com. 74
Caernarvonienſis com. 81
Cæſarea inſula. 83
Camalodunum oppidum. 38
Camboritum vetus. 44
Camera ſtellata. 253
Camus flu. 45
Cancellarius Angliæ. 196
Candus flu. 71
Cantabrigienſis comit. & urbs. 44. *cœli ſolique ratio.* 91
Cantii reges. 318
Cantium comitatus. 7. 9. *flumina.* 8. *Hundredæ.* 8. *Lathæ.* 9. *portus.* 8. *cœli ſolique ratio.* 86

Can-

Cantuaria oppid. 9
Capite cenſi. 165
Cardigamia provinc. 78
Carleolum oppid. 71
Cauſarum capitalium judicium. 218. *civilium.* 247
Ceretica prov. 78
Ceſtria provinc. 63
Ciceſtria urbs. 14
Citationum forma. 257. 265. 266
Clarvveno flu. 77
Cleri privilegium. 238
Cluida fluv. 81
Colcheſtria urbs. 37
Cole fluv. 48
Colnus fluv. 33. 37
Columbus fluv. 23
Comes quis Angl. 143
Comitatus partes. 212
Conſtabularii. 226
Conventus juridici. 228
Cornovius fluv. 82
Cornubia comit. 2[illegible].89
Coventria urbs. 54
Crimen læſæ Majeſtatis. 243
Croylandia oppidum. 59
Cumbria comitatus. 71
Cunetio antiquorum. 31
Cunetio amnis. 32.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

D.

DAnus flu. 64
Darbia provinc. 60.93
Decemviratus judicium. 192
Denbigia comitat. 80
Derventio flu. 60.69.72
Dert flu. 23
Deva flu. 64.73
Devonia comitat. 21.88
Dies legitimus. 217
Dominus Anglis quis ſit. 57.161
Dorceſtria prov. 19.20
Dorobernia, hodie Cantuaria. 9
Dorſettia prov. 19.88
Dovius flu. 78.80
Dovus flu. 60.61
Dubris oppidum. 10
Ducatus curia. 265
Duelli judicium. 191.251
Dunelmenſis epiſcopatus. 69
Dunus flu. 58
Duodecemviri. 210
Dux quis Angl. 141

E.

EBoracum. 66
Eccleſiarum numerus. 7
Edmundiburia. 40
Eirenarchæ. 218
Elarvvenus flu. 78

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Ely oppidum. 46
Emancipatio. 258.265.274
Epiſcopatuum numerus. 7
Equites quis ordo ſit. 147
Eſſexia comitatus. 37.90
Exonia civitas. 22

F.

Falemouth portus. 25
Farne inſula. 83
Farneham oppidum. 16
Feudum. 282
Fidelitatis juramentum. 281
Fiſci curia. 205
Flintenſis comitat. 81
Fontes calidi. 28
Forum Eccleſiaſticum. 287
Fromus fluv. 20

G.

Galleva antiquorum. 32
Garines flu. 41.42
Garnſeya inſula. 83
Gavelkind quid ſit. 108
Glamorgamia prov. 75
Gloceſtria urbs. 50.51
Gloceſtrenſis provinc. 92
Gobanium antiquorum. 77
Goitus fluv. 60.64
Granceſtria Saxonum. 44
Greenvvich palatium. 13
Grey familia. 354

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

H.

HÆreditatum jus. 272.275
Hamtoncourt palatium. 36
Hantonia comitat. 17.87
Herbert familia. 355
Herefordia comitat. 52
Hertfordia provinc. 46
Hierus fluv. 41.42
Ho regiuncula. 11
Houthya flu. 77
Hovvard familia. 356
Hul oppidum. 67
Huntingdonia. 56.93
Hundredum quid. 213

I.

IErſeya inſula. 83
Ipſvvich urbs. 39
Irvvellus flu. 65
Iſca Ptolemei. 22.77
Ituna fluv. 71
Iudices. 200. judicii formæ. 190. partes. 192. loca. 168
Iudicium parlamentarium. 190. Duelli. 191. Duodecemviratus. 192. cauſarum capital. 218
Iuris dicundi tempora. 196. forma. 200
Iuridici conventus. 228

K. Ken-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

K.

KEndale oppid. 70
Kenus fluv. ibid.
Kirſopus fluv. 71
Knight nomen unde. 150

L.

LAncaſtria provinc. 65
Launſton oppid. 24.25
Lea amniculus. 33.46
Legitimandi ratio. 271.274
Legulei Anglorum. 167
Leiceſtria. 57.58
Levves oppid. 15
Libellorum ſupplicum curia. 266
Lichfeldia oppid. 61
Lid fluv. 22
Lincolnia. 58.59
Londinum civitas. 34
Lonus fluv. 65
Lynne oppidum. 42

M.

MAlmesburia oppid. 30
Mannia inſula. 82
Maridunum oppid. 75
Medvveagus fluv. 7.9.11
Menai fretum. 85
Menſura aridorum & liquidorum. 185
Merciæ Regnum. 322

Meria-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Merionethenſis prov. 80
Merſcius fluv. 63.65
Michaëlis inſula. 23
Middelſexia prov. 33
Milford portus. 73
Mona inſula. 82. *alia.* 83
Monetaria res. 297
Monnovus fluv. 76
Montgommeria comitat. 79
Monumethenſis comitat. 76
Municipes. 160
Municipiorum numerus. 7

N.

N*Adder amnis.* 30
Nobiles creandi mos. 158
Nobilitas major. 139. *quomodo judicetur.* 243. *minor.* 146. *minorum gentium.* 154
Nonſuch palatium. 17
Norfolcia comitat. 41.91
Northamtonia. 55
Northumbria. 72
Norvvicum oppidum. 41
Novum-caſtrum oppid. 72
Nuptiæ. 267

O.

O*Ccidentalium Saxonum reges.* 319
Ockham oppidum. 57
Optimatium origo. 131
Orevvood arena. 89

Orientalium Anglorum reges. 323
Oſca fluv. 77
Otelandes palatium. 17
Otford palatium. 13
Otterey amnis. 23
Ouſa fluv. 41.42.43.47.56
Oxiney inſula. 12
Oxonia urbs. 49

P.

P*Arlamentum.* 168. *habendi modus.* 171. *locus.* 172.173. *quæ munia in illo obeantur.* 170.171. 172.174
Parlamentare judicium. 190
Pedredus fluv. 29
Penbrochiæ comitat. 73
Peterillus fluv. 71
Plebei. 161. *laudes eorum.* 163.164
Plimmouth oppidum. 23
Plinus fluv. ibid.
Pondage. 302
Porthmouth oppid. 18
Principis abſoluti exemplar. 130
Primogenitus regis Ang. 188
Promontoria Britanniæ. 1.22.24
Provinciæ Angl. 3
Pupillorum curiæ. 258

Q.

Q*Vaſtiones forenſes.* 202
Quindenæ quæ. 306
Quin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Quinque portus qui. 8. *eorum cuſtos* ibid. *privilegia.* ibid.

R.

R*Adnoria provinc.* 78
Readhinga oppid. 32
Renmerus fluv. 76
Regis definitio. 117. *poteſtas.* 119. 120. *etymon.* 123
Rerumpub. formæ. 110. 112. *exempla.* 113. 114. *compoſitio.* 116. *partes.* 112. *convenientia & diſsidium.* 189
Richmondia palatium. 17
Richmondia oppidum. 69
Riot quid. 254
Roch fluv. 65
Roffa oppid. 9
Rotherus amnis. 12. 15
Rutlandia comitat. 57

S.

S*Abrina fluv.* 51. 53. 63. 73
Salopia urbs. 62
Sanduvicum oppid. 10
Sarisburia urbs. 30
Sarnia inſula. 8
Schene palatium. 17
Servi & Servitus. 27
Servitium militare. 260
Somerſettia comitat. 26. 90
Sontis inſecutio. 32

Sou-

Southantona oppid. 18
Sovvus fluv. 61
Staffordia. 61
Stoneheng quid? 30
Stoura fluv. 12.38.39.53
Subſidia regia. 201.305
Suffolcia provinc. 39.91
Suppliciorum forma. 240
Surria comit. 16.87
Suſſexia comitat. 14.87

T.

T*Abelliones publici.* 167
Tama fluv. 62
Tamara fluv. 21.23.24
Tamiſis fluv. 7.11.17.33.34.35.37.50
Tanetha inſula. 217
Tavus fluv. 24.76
Teſis fluv. 66
Teſtamentorum ratio. 274
Tevius fluv. 74
Tina fluv. 72
Tvvius fluv. 78.79
Torquendi uſum ignorant Angli. 241
Trenta fluv. 58.61
Tueda fluv. 2.72
Tuvius fluv. 79

V.

V*Aga fluv* 76.77.78
Vecta inſula. 17.83
Verlucio antiquorum. 31

Vicec-

Vicecomites. 205.208
Vrus fluv. 67.68
Vſa, vide *Ouſa.*
Vxores. 267

VV.

VVAllia principat. 73
Ward, Anglis pupillus. 258
Warvvicenſis com. & urbs. 54
Wella urbs. 27
Wellandus flu. 55.57.59
Wenesler fluv. 72
Weſtmonaſterium. 36
Weſtmorlandia com. 70
Wey amnis. 17
Wigornia prov. 52.53
Wiltonia prov. 29.90
Windeſora palatium. 33
Wintonia oppid. 18
Wirus fluv. 69.70
Withama fluv. 59.60
Wye fluv. 50

Y.

YArmoutha oppid. 4
Yeoman quis. 164

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 37